

soru bankası

Tarih

10. sınıf

Tarih

10. sınıf

Yazarlar: Çetin Sungur

Murat Köyden

Proje Koordinatörü: Nufer Öztürk

YAYIN KURULU:

Çetin SUNGUR

Murat KÖYDEN

Nufer ÖZTÜRK

arkadaş YAYINEVİ

Yuva Mahallesi 3702. Sokak No: 4 Yenimahalle / Ankara

Tel: +90-312 396 01 11 (pbx) Faks: +90-312 396 01 41

e-posta: info@arkadas.com.tr

www.arkadas.com.tr

Yayıncı Sertifika No: 12382

Matbaa Sertifika No: 13987

© Yayın hakları arkadaş yayınevinindir. Yayıncının yazılı izni olmadan hiçbir biçimde ve hiçbir yolla, bu kitabın içeriğinin bir kısmı ya da tümü yeniden üretilemez, çoğaltılamaz ya da dağıtılamaz.

ISBN: 978-975-509-758-9

ANKARA, 2012

Yayına Hazırlık : Arkadaş Yayınevi

Baskı : Ayrıntı Basımevi

İÇİNDEKİLER

Önsöz	vii
Ünite I Beylikten Devlete (1300-1453).....	1
Ünite II Dünya Gücü: Osmanlı Devleti (1453-1600).....	35
Ünite III Arayış Yılları (XVII. Yüzyıl).....	79
Ünite IV Avrupa ve Osmanlı Devleti (XVIII. Yüzyıl)	115
Ünite V En Uzun Yüzyıl (1800-1922)	153

Ünite I

Beylikten Devlete (1300 – 1453)

Ünite İçindekiler:

Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu	3
Balkanlardaki Fetihler	3
Anadolu'da Siyasi Birliği Sağlama Faaliyetleri	4
Ankara Savaşı ve Fetret Devri	4
Balkanlarda Osmanlı Hâkimiyetinin Güçlenmesi	4
Osmanlı Kültür ve Medeniyeti	5

Ne Öğreneceğiz?

Osmanlı Devleti'nin kurulduğu yıllarda Yakın Doğu ve Avrupa'nın siyasal, sosyal ve dini durumunu,

Osmanlı Devleti'nin kuruluşunu, ilk fetihleri,

Balkanlardaki fetihleri,

İskân politikasının özellikleri ve amacını,

Osmanlıların Anadolu'da siyasi birliği sağlama faaliyetlerini,

Ankara Savaşı'nın neden ve sonuçlarını,

Fetret Devri'ni,

Anadolu ve Balkanlarda Osmanlı hâkimiyetinin yeniden güçlenmesini,

Osmanlı devlet teşkilatı ve özelliklerini,

Osmanlı ordu teşkilatını,

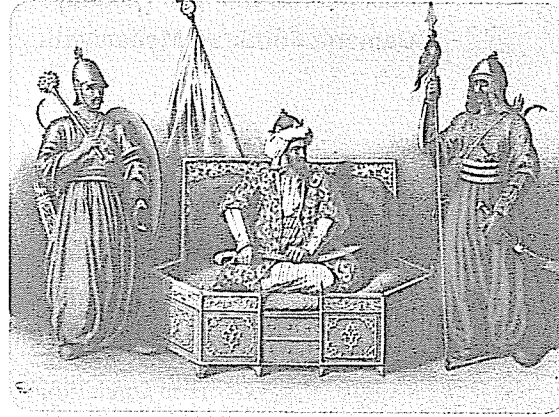
Osmanlı ekonomisini öğreneceğiz.

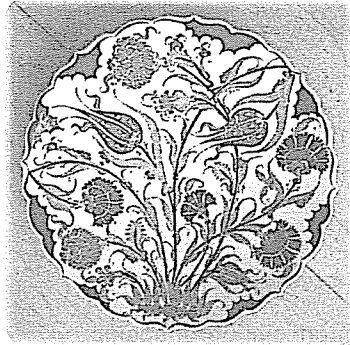
Bursa Ulu Cami - İçten Görünüşü

Osmanlı Akıncıları

Osman Bey

Osmanlı Çinisi

Beylikten Devlete (1300–1453)

Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu (1300 – 1453)

- Osmanlı Beyliği'nin kurulduğu yıllarda Yakın Doğu (Ön Asya)'da İlhanlılar, Türkiye Selçuklu Devleti, Anadolu Beylikleri, Bizans ve Memlukler bulunuyordu.
- Balkanlar ve Avrupa'da güçlü devletler yoktu. Birçok Avrupa ülkesinde derebeylik (feodalite) rejimi vardı.
- Bizans İmparatorluğu, Selçuklular karşısında tutunamamış, İstanbul ve Marmara civarına çekilmişti. Osmanlı Beyliği'nin kurulduğu sırada tekfur denen Bizans valileri merkezi dinlemiyor, halkı baskı altında tutuyorlardı. Balkan ulusları da siyasal ve dinsel çekişmeler içindeydi.
- Oğuzların Kayı boyuna mensup olan Osmanlılar, I. Alaeddin Keykubat zamanında Ankara yakınlarında Karacadağ yöresine yerleştirildiler. Daha sonra Ertuğrul Bey yönetimindeki Kayılar, Söğüt ve Domaniç'e yerleştiler.
- 1281 yılında Ertuğrul Bey'in ölümü üzerine Kayı Boyu'nun başına Osman Bey geçti. Osman Bey Bizans tekfurlarından Karacahisar, Yarhisar ve Bilecik'i aldı. Koyunhisar'da yapılan ilk Osmanlı – Bizans savaşını kazandı.
- Orhan Bey uzun zamandan beri kuşatma altında tutulan Bursa'yı fethetti ve başkent yaptı. İznik'in yardımına giden Bizans imparatorunu Pelekanon (Maltepe) Savaşı'nda yenilgiye uğrattı. İznik ve İzmit'i fethetti. Karesioğullarının iç çekişmelerle uğraşmasından yararlanarak bu beyliği ele geçirdi. Böylece Osmanlılar ilk defa donanmaya sahip oldular.

Balkanlardaki Fetihler

- Kantakuzen'in Bizans imparatoru olmasını sağlayan Orhan Bey, onun yardım çağrısına olumlu cevap vermiş, Kantakuzen de bu yardımlar karşılığında Gelibolu'da Çimpe Kalesi'ni Osmanlılara vermiştir (1353). Böylece Osmanlılar Rumeli'ye geçmiş oldular.
- I. Murat, Bulgar ve Bizans kuvvetlerini Sazlıdere Savaşı'nda yenerek Edirne'yi fethetti (1363). Bir süre sonra Edirne başkent yapıldı.
- Edirne'nin ardından Filibe'nin fethi üzerine, Papa V. Urban'ın çağrısıyla oluşturulan Haçlı ordusu bugün Sırp sındığı denen yerde yenilgiye uğratıldı (1364).

- Sırsındığı'nın intikamını almak isteyen Sırplar ile yapılan Çirmen Savaşı'nı da Osmanlılar kazandı (1371).
- Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki ilerleyişi yeni bir Haçlı ordusunun oluşturulmasına neden oldu. Yapılan I. Kosova Savaşı'nı Osmanlılar kazandı (1389). I. Murat savaş alanında şehit oldu. Osmanlıların ilk defa top kullandığı I. Kosova Savaşı sonucunda Tuna Nehri'nin güneyindeki Balkan topraklarında Osmanlılara karşı koyacak önemli bir güç kalmadı.
- Bizans'ın sürekli olarak Avrupa devletlerini kışkırtması üzerine Yıldırım Bayezid, İstanbul'u kuşattı. Bu kuşatma Haçlıların Niğbolu'ya gelmesi üzerine kaldırıldı. Niğbolu Savaşı'ndan sonra İstanbul tekrar kuşatıldı. Ancak bu kez de Timur'un Anadolu'ya girmesi üzerine bu kuşatma da kaldırıldı.
- Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda ilerlemesi ve İstanbul'u kuşatması üzerine Avrupa'da büyük bir Haçlı ordusu oluşturuldu. Yıldırım Bayezid bu orduyu Niğbolu'da yenilgiye uğrattı (1396). Bu zaferle Osmanlı Devleti'nin Avrupa üzerindeki etkisi arttı, Bulgar Krallığı'na tamamen son verildi.

Anadolu'da Siyasi Birliği Sağlama Faaliyetleri

- Anadolu'da Türk siyasi birliğini sağlama çalışmaları ilk kez Orhan Bey Döneminde Karesioğulları Beyliği'nin alınmasıyla başladı. I. Murat akrabalıklar kurarak sınırlarını genişletti. Yıldırım Bayezid ise beyliklerin birçoğuna son vererek Anadolu Türk siyasi birliğini büyük ölçüde sağlamış oldu.

Ankara Savaşı ve Fetret Devri

- Timur ile Yıldırım Bayezid arasındaki rekabet, kendilerine sığınanların da kışkırtmasıyla savaşa dönüştü. 1402 yılında yapılan Ankara Savaşı'nı Timur kazandı. Ankara Savaşı sonunda Anadolu'da sosyal ve ekonomik düzen bozuldu. Timur, Anadolu beyliklerine topraklarını geri vererek, Anadolu Türk siyasi birliğini bozdu. Türklerin İstanbul'u fethi ve batı yönünde ilerleme gecikti. Osmanlı Devleti'nde Fetret Devri başladı.
- Ankara Savaşı'ndan sonra Yıldırım Bayezid'in oğulları arasında iktidar mücadelesine sahne olan ve 1413 yılına kadar süren döneme Fetret Devri denir. Bu mücadeleden Mehmet Çelebi galip olarak çıkmış ve Fetret Devri'ne son vermiştir.
- Mehmet Çelebi, Anadolu'da Türk siyasi birliğini yeniden sağlamak için girişimlerde bulundu. Aydınoğullarından İzmir'i; Karamanoğullarından Akşehir, Beyşehir ve Seydişehir'i aldı. Saruhanoğullarına son verdi.
- Mehmet Çelebi, Şeyh Bedrettin ve kardeşi Mustafa Çelebi isyanlarını bastırdı.

Balkanlarda Osmanlı Hâkimiyetinin Güçlenmesi

- Mehmet Çelebi Anadolu'da iç istikrarı sağladıktan sonra Balkanlara yöneldi. Eflâk ve Bosna'da yeniden egemenlik sağladı.

- Osmanlıların Batı Anadolu ve Ege kıyılarında tekrar üstünlük sağlamaları bölgede çıkarları olan Venedik'i rahatsız etti. Osmanlılar ile Venedikliler arasındaki ilk deniz savaşını Osmanlılar kaybetti (1416).
- II. Murat zamanında Haçlı ordusuyla yapılan savaşın kaybedilmesiyle Edirne – Segedin Antlaşması imzalandı (1444). Bu antlaşma ile Sırbistan bağımsız olacak, Eflâk vergi vermek koşuluyla Macaristan'ın himayesine bırakılacaktı.
- Edirne – Segedin Antlaşması'ndan sonra II. Murat, tahtı oğlu II. Mehmet'e bırakarak Manisa'ya çekildi. Bu durumu fırsat olarak gören Avrupalılar güçlü bir Haçlı ordusu meydana getirdiler. II. Murat bu durum üzerine tekrar tahta geçti. Varna'da yapılan savaş Osmanlılar kazandı (1444). Varna Savaşı Osmanlıların Balkanlarda daha önce aldığı yenilgilerin izlerini ortadan kaldırdı ve Balkanlarda Osmanlı egemenliğini güçlendirdi.
- Varna yenilgisinin intikamını almak isteyen Avrupalılar, Arnavutluk'ta İskender Bey'in isyan etmesinden yararlanarak yeni bir Haçlı ittifakı oluşturdular. Kosova Ovası'nda yapılan savaş (II. Kosova Savaşı) Osmanlılar kazandı (1448). Böylece Balkanlarda Osmanlı egemenliği pekişti. Avrupalılar Türkler karşısında savunma durumuna geçtiler.

Osmanlı Kültür ve Medeniyeti (1300–1453)

- Osmanlı devlet teşkilatı ve idari yapısında Müslüman Türk devletlerinin kurumları ile Orta Asya Türk devlet geleneğinin derin etkisi vardır.
- Osmanlıların ilk yıllarında, Orta Asya Türk devletlerinde görülen devleti yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiğine olan inanış (kut anlayışı) sürdürüldü. I. Murat zamanında bu anlayış "*Ülke padişah ve oğullarının dır.*" şeklini aldı.
- Şehzade adı verilen hükümdar çocukları, devlet yönetiminde deneyim kazanmaları için lala denilen görevliler eşliğinde sancaklara gönderilirdi.
- Orhan Bey zamanında devlet işlerinin görüşülüp karara bağlanması amacıyla daha önceki Türk – İslam devletleri örnek alınarak Divanihümayun kuruldu. Divanihümayun'a padişah, veziriazam, vezirler, kazasker, defterdar ve nişancı katılırdı.
- Sınırların genişlemesine bağlı olarak ülke yönetim bölümlerine ayrıldı. İlk olarak Rumeli Beylerbeyliği, Yıldırım Bayezid zamanında da Anadolu Beylerbeyliği kuruldu. Eyaletler, sancaklara, sancaklar kazalara, kazalar ise köylere ayrıldı.
- I. Murat zamanında tımar sistemi kuruldu. Dirlik adı verilen topraklar gelirine göre haraç, zeamet ve tımar şeklinde bölümlere ayrılmaya başlandı.
- İznik'i fetheden Orhan Bey burada ilk Osmanlı medresesini açtı. Daha sonra Bursa ve Edirne'de de medreseler açılarak eğitim faaliyetlerinin geliştirilmesine çalışıldı.

- Osmanlı Devleti'nde ordu Osman Bey zamanında aşiret kuvvetleri ve gönüllülere dayanıyordu. Sınırların genişlemesiyle birlikte bu kuvvetlerin yetersiz olduğu görülünce Orhan Bey zamanında "yaya" ve "müsellem" adı verilen birliklerden oluşan sürekli bir ordu kuruldu.
- Rumeli fetihleriyle daha fazla askere ihtiyaç duyulunca I. Murat zamanında devşirme usulüne dayalı olarak Kapıkulu Ocakları kuruldu. Kapıkulu askerleri üç ayda bir ulufe adı verilen maaş alırlardı.
- Osmanlı ordusunun en büyük bölümünü ve temelini tımarlı sipahiler oluşturmaktaydı. Kendilerine dirlik verilenler gelirleri oranında atlı asker beslemek zorundaydı. Tımarlı sipahilerin tüm giderleri tımar sahiplerince karşılanırdı.
- Osmanlılarda denizcilik faaliyetleri Karesioğulları Beyliği'nin alınmasıyla başladı. Yıldırım Bayezid zamanında Gelibolu'da bir tersane kuruldu.
- Osmanlı Devleti'nde ekonominin temeli tarıma dayanıyordu. Ekilebilen toprakların çoğu devletin malıydı. Bu tür topraklara miri arazi adı verilirdi. Miri araziler dirlik, mukataa, yurtluk, ocaklık ve paşmaklık gibi birimlere ayrılmıştı. Bu sistemde toprağı kullanma hakkı reaya bırakılıyordu. Ekip, biçmek ve boş bırakmamak şartıyla bu topraklar reayanın tasarrufunda kalırdı.
- Mülkiyeti kişilere ait topraklara "mülk arazi" adı verilirdi. Bu topraklar Müslümanlara ait ise "öşri toprak", gayrimüslimlere ait ise "haraci toprak" adı verilirdi. Bu tür arazi sahipleri topraklarını satar, bağışlar veya vakfedebilirdi.
- Vakıf topraklar ise gelirleri ilmi ve sosyal kurumların giderleri için ayrılan topraklardı.
- Tarımsal faaliyetlerden başka ekonominin önemli unsurlarından biri de hayvancılıktı. Hayvancılıkla özellikle konargöçerler uğraşmaktaydı.
- Osmanlı Devleti'nin kurulduğu topraklar ticaret yollarının kesiştiği yerlerdi. Bu nedenle Osmanlılar kuruluş yıllarından itibaren ticaretin gelişmesine önem verdi. Bu amaca yönelik olarak, ticareti özendirdikleri gibi, bu işle uğraşan tüccarlara çeşitli kolaylıklar sağladılar. Han, kapan, kervansaray, çarşı, kapalıçarşı, bedestenler yaptılar.
- Osmanlı Devleti'nde esnafın Ahiliğin bir kolu olan lonca teşkilatına bağlıydılar. Her esnafın ayrı bir loncası vardı.

Beylikten Devlete (1300-1453)

1. XIII. yüzyıl sonlarında Anadolu'da aşağıdaki devletlerden hangisi yoktur?
A) İlhanlı Devleti
B) Bizans İmparatorluğu
C) Latin İmparatorluğu
D) Trabzon Rum İmparatorluğu
E) Türkiye Selçuklu Devleti
2. Osmanlı Beyliği'nin kurulduğu yıllarda İran, Irak ve Doğu Anadolu'da etkin olan devlet aşağıdakilerden hangisidir?
A) Altınorda
B) İlhanlılar
C) Kubilay Hanlığı
D) Karahıtaylar
E) Safeviler
3. XIII. yüzyılın ikinci yarısında Anadolu'da Selçukluların, İstanbul'da Bizans İmparatorluğu'nun zayıflaması, İlhanlı egemenliğinin merkezinin Tebriz'de olmasının sonucu aşağıdakilerden hangisidir?
A) Anadolu'da bulunan Türkmen boylarının bağımsız hareket etmeleri
B) Haçlı ordularının Anadolu'da kolayca ilerlemeleri
C) Hristiyan - Müslüman çatışmasının yoğunlaşması
D) Kara ticaretinin güvenden yoksun olması
E) Güney bölgelerinde Memluk saldırılarının artması

arkadaş

4. İlhanlı Moğolları Ön Asya'da egemenliklerini ya doğrudan doğruya ya da egemenliği yerel egemenlerin elinde bırakarak etkinliklerini sürdürmüşlerdir.
Aşağıdakilerden hangisinin ikinci duruma örnek olduğu söylenebilir?
A) Bağdat'ı ele geçirerek Abbasi Devleti'ni yıkmaları
B) Türkiye Selçuklu sultanlarını kendilerinin ataması
C) Osmanlıların Bizans ile savaşmasına karışmamaları
D) Memluklerle Ayn Calut Savaşı'nı yapmaları
E) Harzemşahlar Devleti'ne son vermeleri
5. Osmanlı Beyliği'nin kurulduğu dönemde (XIII. yüzyıl sonları - XIV. yüzyıl başları) Balkanlarda görülen aşağıdaki siyasi güçlerden hangileri Ortodoks mezhebine bağlı değildir?
A) Venedik - Macar Krallığı
B) Bulgar ve Sırp Krallıkları
C) Bizans İmparatorluğu
D) Eflâk ve Boğdan Beylikleri
E) Bosna - Hersek Beylikleri
6. Aşağıdakilerden hangisi, Anadolu'da kurulan beyliklerin tarihsel önemini yansıtmaz?
A) Anadolu'daki siyasal kargaşaya son verilmesi
B) Moğol baskısına karşı siyasal mücadelenin yürütülmesi
C) Anadolu'da tasavvuf akımının güçlenmesine yardım edilmesi
D) Anadolu'nun pek çok yerinde sanat eserlerinin yapılması
E) Anadolu'da Türk kültürünün geliştirilmesinin sağlanması

7. Batı Anadolu'nun sahil bölgelerinde Bizans İmparatorluğu'nun zayıflaması ile uç boylarındaki Türkmenler yerli halkı da yanlarına alarak beylikler oluşturdular.

Aşağıdakilerden hangisi bu beyliklerden biri değildir?

- A) Aydınoğulları
B) Karamanoğulları
C) Menteşeoğulları
D) Karesioğulları
E) Saruhanoğulları

8. 1071 Malazgirt Zaferi'nden sonra kabileler halinde Anadolu'ya gelen Türkmen boyları, aşiret liderlerinin sevk ve idaresindeydi. Bu aşiret liderlerine daha sonra "Uçbeyi" denilmiştir. Uçbeyleri Türkiye Selçuklu sultanına bağlı olmakla beraber, çoğu konularda bağımsız hareket etme özgürlüğüne sahiptiler. XIII. yüzyılın sonlarından itibaren uç beyleri daha serbest hareket etmeye başladılar. Bu durumun sonucu olarak Anadolu'nun özellikle batı bölgelerinde Türkmen beylikleri kurulmaya başlamıştır.

Bu bilgilere göre,

- I. Anadolu'nun merkezi otoriteden yoksun kaldığı,
II. Selçuklu sultanlarının güç kaybettiği,
III. Anadolu'da Türk birliğinin oluşturulduğu
yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

9. • Kendilerini Türkiye Selçuklu Devleti'nin mirasçısı saymışlar ve diğer Anadolu beyliklerine karşı politikalarını ona göre düzenlemişlerdir.
• Anadolu'da kurulan beylikler içinde en güçlü olanıdır.
• Osmanlı Devleti'nin rakipleriyle işbirliği yapmışlar ve zaman zaman Osmanlı topraklarına saldırmışlardır.

Yukarıdaki bilgiler aşağıdaki hangi Türk beyliğine aittir?

- A) Ramazanoğulları
B) Dulkadiroğulları
C) Karamanoğulları
D) Karesioğulları
E) Germiyoğulları

10. Türk devletleri ile Bizans İmparatorluğu arasında yapılan;

- I. Koyunhisar,
II. Miryokefalon,
III. Maltepe

savaşlarından hangileri Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nde gerçekleşmiştir?

- A) Yalnız I B) I ve III C) I, II ve III
D) Yalnız II E) II ve III

11. Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nde,

- I. taht kavgalarının yaşanması,
II. Fetret Devri'nin başlaması,
III. iskan politikasının uygulanması

gelişmelerinden hangilerinin fetih hareketlerini yavaşlattığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

Beylikten Devlete (1300-1453)

1. Osmanlı Devleti'nin kurulduğu yıllarda Anadolu'da varlığını sürdüren beylikler arasında Türkiye Selçuklu Devleti'nin mirasını elde etmek amacıyla sürekli çatışma ve savaşlar yaşanmıştır.

Bu durumun Anadolu'da aşağıdaki gelişmelerden hangisine neden olduğu söylenemez?

- A) Türkler arasında birlik ve beraberliğin sağlanamamasına
B) Batı yönündeki Türk ilerleyişinin bir süre durmasına
C) Türk siyasi birliğinin oluşturulamamasına
D) Anadolu'da güçlü siyasi birliğin kurulamamasına
E) Anadolu'da Türk kültürünün zayıflamasına

2. Osmanlı Beyliği'nin kurulduğu XIII. yüzyıla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anadolu'nun özellikle sınır bölgelerinde Türkmen beylikleri kurulmuştur.
B) Bizans taht kavgaları nedeniyle askerî ve siyasi etkisini kaybetmiştir.
C) Anadolu'da en önemli askerî ve siyasi güç Moğollardır.
D) Türk beylikleri arasında üstünlük kurma mücadelesi sürmektedir.
E) Babailer Ayaklanması Anadolu'da merkezi otoritenin yeniden güç kazanmasına neden olmuştur.

3. Osmanlı Devleti fethedilen bölgelerin,

- I. elde tutulmasını ve savunulmasını kolaylaştırmak,
II. Balkanlardaki Türk nüfusunu artırmak,
III. Türk kültürünü yaymak

amacıyla aşağıdakilerden hangi yola başvurmuştur?

- A) Ele geçirilen bölgelere Türkmen aileleri yerleştirmek
B) Yerli halka vergi muafiyeti getirmek
C) Hristiyanları devşirme sistemiyle Osmanlı ordusuna almak
D) Balkan topluluklarını göçe zorlamak
E) Konargöçerleri yerleşik hayata geçirmek

4. Sakarya Vadisi'ni takip ederek Söğüt ve Domaniç bölgesine yerleşen Kayı boyunun (Osmanlıların) kısa sürede gelişip güçlenmesinin nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Coğrafi konum itibarıyla karışıklık içinde bulunan Bizans'a komşu olması
B) Hoşgörü ve adalete dayalı bir yönetim anlayışını benimsemeleri
C) Anadolu'daki iç kavgalardan uzak gelişmeye uygun bir ortam bulmaları
D) Beylikler arası mücadeleye katılmamaları nedeniyle diğer Türk beyliklerinden destek görmeleri
E) Merkezîyetçi bir politika yerine ülke topraklarını hanedan üyeleri arasında paylaştırmaları

5. Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nde,

- I. Karesi Beyliği'nin topraklarının ele geçirilerek deniz gücüne sahip olunması,
II. Bizans İmparatoru Kantakuzen'in Edirne'yi kuşatan Sırp ve Bulgarlara karşı Orhan Bey'den yardım istemesi,
III. doğudan göçlerle gelen Türkmen nüfusuna yurt bulma arayışı

durumlarından hangileri Rumeli'ye geçişi kolaylaştıran sebepler arasındadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) Yalnız III

6. XIV. yüzyılda Balkan devletleri ve ulusları arasında siyasi, özellikle de mezhep ayrılıkları bakımından büyük düşmanlık ve çatışma vardı. Sırp ve Bulgarlar, Bizans ile mücadele ederek sınırlarını genişletmekteydiler. Balkan Yarımadası'ndaki diğer devletler ise Bulgaristan'ın kuzeyindeki Eflâk ve Boğdan voyvodalıkları ile Macar Krallığı idi. Bosna ve Hırvat kralları genelde Macar Krallığı'na bağlıydı. Katolik Macar Krallığı Balkanları ele geçirerek Ortodoks halkı mezhep değiştirmeye zorluyordu.

Yukarıdaki bilgilere bakarak Osmanlı Devleti'nin kurulduğu yıllarda Balkan devletleriyle ilgili aşağıdaki hangi sonuca ulaşılabilir?

- A) Bizans İmparatorluğu bölgede en önemli askerî ve siyasi güçtür.
B) Batı Avrupa'daki feodalite yerini güçlü monarşilere bırakmıştır.
C) Balkanlar dini birlikten ve siyasi istikrardan yoksundur.
D) Devletler arasındaki askerî ve siyasi çatışmalar yerini işbirliğine bırakmıştır.
E) Katolik ve Ortodoks kilisesi işbirliği içindedir.

7. Bizans imparatorları ve tekfuralarının Osmanlı Beyliği'nin saldırı ve fetih hareketlerini durdurmak için,

- I. Osmanlı Beyliği'ne savaş açma,
II. Avrupa'dan yardım isteme,
III. Osmanlı Beyliği'nin rakipleriyle işbirliği yapma yöntemlerinden hangilerine başvurduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I, II ve III E) II ve III

8. İlk kez Orhan Bey döneminde Rumeli'de toprak sahibi olan Osmanlıların,

- I. Rumeli'de ele geçirdiği yerlere Anadolu'dan göçebe Türkmenleri götürüp yerleştirmesi,
II. toprakları ele geçirilen ülkelerdeki yerli halktan ayaklanma çıkarma olasılığı olanları başka yerlere nakletmeleri

aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Fethedilen yerlerde daimi egemenlik kurmak istenmesiyle
B) Balkanlar ve Rumeli'nin ikinci plana düşmesiyle
C) Rumeli'deki yerli halktan ve devletlerden çekinilmesiyle
D) Hanedan içi kavgalardan uzaklaşmak istenmesiyle
E) Konargöçerlerin yerleşik yaşama geçirilmek istenmesiyle

9. Osmanlı Devleti'nin beylikten devlete geçiş sürecinde görülen,

- I. şehzadeler arasındaki taht kavgaları,
II. Türk beyliklerini egemenlik altına alma çabaları,
III. Rumeli'de iskân politikasını uygulamaları gelişmelerinden hangileri Osmanlıların birlik ve beraberliğini olumsuz etkilememiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

10. Osmanlı Beyliği'nin kuruluş döneminde Bizans ve Balkanlardaki fetihlerini kolaylaştıran sebepler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Balkanlarda dinsel ve siyasal birliğin bulunmaması
B) Bizans imparatorluğunda sık sık iç çatışmalar ve taht kavgalarının yaşanması
C) Anadolu'da güçlü Türk siyasal birliğinin bulunmaması
D) Diğer Türk beyliklerinin Hristiyanlarla savaşan Osmanlıları zaman zaman desteklemeleri
E) Balkanlarda bulunan devletler arasında egemenlik kavgasının olması

11. Osmanlı padişahlarının,

- I. Rumeli ve Balkanlarda ele geçirilen bölgelere öncelikle anlaşmazlık içinde olan ailelerden birini yerleştirmeleri,
II. fethedilen bölgelerde yaşayan halkın gelenek ve göreneklerine karışmamaları, dini inançlarını özgürce yerine getirmelerini sağlamaları aşağıdakilerden hangisine yol açmıştır?

- A) Rumeli ve Balkanların Osmanlı Devleti'ne bağlı kalmasına
B) Türkleştirme çabalarının başarılı olmasına
C) Ticaret yollarının güvenlik altına alınmasına
D) Çimpe Kalesi'nin Osmanlı yönetimine bırakılmasına
E) Balkan ulusları arasında çatışmaların artmasına

Beylikten Devlete (1300-1453)

1. Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nde,

- I. Rumeli ve Balkanlardaki fetihlerin kolayca gerçekleşmesi,
II. Ankara Savaşı'ndan sonra Balkanlarda Osmanlılara karşı ayaklanma çıkmaması,
III. bazı yerel Bizans yöneticilerinin Osmanlı Devleti'nde görev alması

aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Osmanlı yöneticilerinin hoşgörülü uygulamaları
B) Devşirme sisteminin başarılı olması
C) Balkan devletleri arasındaki mezhep çatışmaları
D) Rumeli ve Balkanlarda alınan vergilerin artırılması
E) Anadolu'da Türk siyasal birliğinin sağlanması

2. Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nde;

- I. Balkanlarda güçlü siyasal birliklerin olmaması
II. Balkan devletlerinin birbirleriyle mücadele etmesi
III. Katolik ve Ortodoks mezheplerinin etkinlik kurma çalışmaları sonucu mezhep çatışmalarının yaşanması

aşağıdakilerden hangisine yol açmıştır?

- A) Anadolu Türk birliğinin kurulmasının gecikmesine
B) Hristiyan çocuklardan devşirme toplanmasına
C) Merkezi yönetimin etkinliğini yitirmesine
D) Fetihlerin daha çok Rumeli ve Balkanlarda yoğunlaşmasına
E) İlhanlı egemenliğinin Doğu Anadolu ile sınırlı kalmasına

3. I. Göç ettirilenlerden belli bir süre vergi alınmaması

- II. Balkanlara yerleşenlerden Anadolu'dakilere oranla daha yüksek vergi alınması

- III. Bölge halkının din ve inanışlarına hoşgörülü yaklaşılması

- IV. İskân yapılırken öncelikle Türkmenlerin tercih edilmesi

Yukarıdaki bilgilerden hangileri Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki iskân ve fetih politikaları arasında yer almaz?

- A) I ve III B) II ve IV C) Yalnız II
D) III ve IV E) I ve II

4. Türkiye Selçuklu Devleti 1243 yılında yapılan Köseadağ Savaşı sonrasında siyasi ve askerî gücünü yitirerek İlhanlılara bağlı hale geldi. İlhanlıların egemenliğini kabul etmeyen Türkmen beyleri çoğunlukla Anadolu'nun batı bölgelerinde beylikler kurdular.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Türkiye Selçuklu Devleti'nin yıkıldığının
B) Anadolu'da Türk siyasal birliğinin bozulduğunun
C) Anadolu'daki Türk nüfusunun arttığının
D) Anadolu'da Türkler arası mücadelenin varolduğunun
E) Türkmen beylerinin, İlhanlı denetimi altına girdiğinin

5. XIII. yüzyılda Balkanlar ve Avrupa ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bizans İmparatorluğu, Rumeli ve Balkanlar-
daki topraklarının büyük kısmını kaybetmiş-
tir.
- B) Ortodoks ve Katolik kiliseleri arasında müca-
dele söz konusudur.
- C) Balkanlarda siyasi ve dini çatışmalar güçlü si-
yasi birlikleri engellemiştir.
- D) Bulgaristan ve Sırbistan sınırlarını Bizans
aleyhine genişletme eğilimindedir.
- E) Moskova ve Kiev Knezlikleri Avrupa'nın
önemli güçlerindendir.

6. Türkiye Selçuklu Devleti'nin siyasi otoritesini kay-
betmesinden sonra Anadolu'da kurulan Türk bey-
likleri, Türkiye Selçuklularının bıraktığı boşluğu
doldurma mücadelesi içinde olmuşlardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu mücadelenin dışında
kalarak, sınırlarını Bizans'a doğru genişletmiş, bu
nedenle Ahilerin ve Türkmen topluluklarının des-
teğini almıştır?

- A) Osmanlı Beyliği
- B) Karamanoğulları Beyliği
- C) Saruhanoğulları Beyliği
- D) Aydınoğulları Beyliği
- E) Menteşeoğulları Beyliği

- 7. I. Fethedilen yerlere Anadolu'dan getirilen Türk-
lerin yerleştirilmesi,
- II. Yeni yerleştirilenlere ihtiyacı olan malzemenin
verilerek bir süre vergi alınmaması,
- III. Müslüman olmayanlardan haraç ve cizye alın-
ması,
- IV. Fethedilen bölgelerden devşirme çocuk top-
lanması

Yukarıdakilerden hangileri Osmanlı Devleti'nin
fethettiği yerlerde kalıcı egemenlik kurma ama-
cına yöneliktir?

- A) I ve III B) II ve IV C) I ve II
- D) III ve IV E) II ve III

8. Bizans İmparatorluğu'nun,

- I. Anadolu ve Balkanlardaki topraklarının büyük
kısmını kaybetmesi,
- II. Elinde kalan toprakları yönetmekte zorlanma-
sı,
- III. İmparatorların ve tekfur adı verilen yöneticile-
rin halka baskı uygulaması

aşağıdakilerden hangisine neden olmuştur?

- A) Osmanlı Devleti'nin Batı Anadolu'da ilerle-
mesinin kolaylaşmasına
- B) İskân politikasından sonuç alınamamasına
- C) Ahilerin Osmanlı Devleti'ne maddi ve manevi
desteğinin artmasına
- D) Anadolu Türk birliğinin yerini beylikler döne-
mine bırakmasına
- E) Kayı Boyu'nun kışlak ve yaylak arasında ge-
liş gidişinin kolaylaşmasına

- 9. I. Germiyoğlu Süleyman Şah, kızını I. Murat'ın
oğlu Yıldırım Bayezid ile evlendirmiş, bu evli-
likle Kütahya, Emet, Simav, Tavşanlı çeyiz ola-
rak Osmanlılara geçmiştir.
- II. I. Murat, Hamitoğulları Beyliği'nden para kar-
şılığı Akşehir, Beyşehir, Yalvaç, Seydişehir ve
Isparta'yı almıştır.

Yukarıdaki uygulamalar, I. Murat'ın Anadolu Türk
siyasi birliğini kurma çalışmalarında nasıl bir yol
izlediğinin göstergesidir?

- A) İç çatışmalardan yararlanma
- B) Barışçı bir politika izleme
- C) Ekonomik gücünü kullanma
- D) Akıbalık kurma
- E) Askerî güç kullanma

10. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin Ru-
meli ve Balkanlarda uyguladığı iskân politikası-
nın özelliklerinden biri değildir?

- A) Öncelikle konargöçerlerin tercih edilmesi
- B) Göçmenlerin iskân yerine yakın yerlerden se-
çilmesi
- C) Göçmenlerin geçerli neden olmadan eski ye-
rine dönmelerinin yasak olması
- D) Özellikle anlaşmazlık içinde olan ailelerden
birinin tercih edilmesi
- E) İskân edilenlerden yerli halka oranla daha
yüksek vergi alınması

Beylikten Devlete
(1300-1453)

KONU TARAMA

1. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin ku-
rucusu Osman Bey dönemine aittir?

- A) Balkanlarda kesin egemenliğin sağlanması
- B) Bizans'tan Çimpe Kalesi'nin alınarak Rume-
li'de ilk kez toprak sahibi olunması
- C) Bulgar Krallığı'nın Osmanlı Devleti'ne vergi
vermeyi kabul etmesi
- D) Şeyh Bedrettin Ayaklanması'nın çıkması
- E) Bizans'ın destek verdiği Rum tekfurlarının
Koyunhisar Savaşı'nda yenilgiye uğratılması

2. I. Sırp sındığı

- II. II. Kosova
- III. Pelekanon
- IV. Bafeon (Koyunhisar)

Yukarıdaki savaşlardan hangileri Haçlı devletle-
riyle yapılmamıştır?

- A) I ve III B) II ve IV C) II ve III
- D) III ve IV E) I ve II

3. Köseadağ Savaşı'ndan sonra Türkiye Selçuklu
Devleti, İlhanlıların denetimine girmiş merkezi
otorite gücünü kaybetmişti. Anadolu'nun özel-
likle Batı bölgelerinde Osmanlı Beyliği'nin de için-
de yer aldığı birçok Türk beyliği kurulmuştu. Bu
beylikler arasında Türkiye Selçuklu Devleti'nin
yerini alabilmek ve Türk birliğini kurmak amacı-
yla kendi aralarında mücadeleler olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi Orhan Bey döneminden
itibaren Anadolu Türk birliğini sağlamak isteğin-
de olan Osmanlı Devleti'nin uygulamalarından bi-
ridir?

- A) Bizans İmparatorluğu'nun başkenti İstanbul'u
kuşatma
- B) Venedik ile ticaret antlaşmaları yapma
- C) Germiyoğulları ile kurulan akıbalık sonra-
sı bazı toprakları elde etme
- D) Kapıkulu Ocaklarını kurma
- E) Bizans içindeki taht kavgalarına karışma

4. XIII. yüzyılın sonlarına doğru Konya'da bulunan
Türkiye Selçuklu sultanları etkinliklerini kaybet-
miş, İlhanlılar Anadolu'yu doğrudan doğruya yö-
netir olmuştu. Osmanlı Beyliği de İlhanlı valileri-
nin sözlerine uymaya özen göstermekteydi. Os-
manlıların tam anlamıyla bağımsız olması İlhanlı
Devleti'nin yıkılmasından sonra gerçekleşmiştir.

Bu durum aşağıdaki hangi Osmanlı hükümdarı
zamanında gerçekleşmiştir?

- A) Orhan Bey B) I. Murat
- C) Yıldırım Bayezid D) II. Murat
- E) Fatih Sultan Mehmet

5. 1353 yılında Orhan Bey'in desteği ile Bizans tah-
tını ele geçiren Kantakuzen, Balkanlarda çıkan
ayaklanmaların bastırılmasında, Sırp ve Bulgar-
lara karşı mücadelesinde sık sık Orhan Bey'den
yardım istedi. Kantakuzen bu yardımlara karşılık
Çimpe Kalesi'ni Osmanlılara verdi.

Bu olayın önemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı, Bizans savaşlarının sona ermesi
- B) Osmanlı Beyliği'nin merkezi bir yapıya kavuş-
ması
- C) Devşirme sisteminin benimsenmesi
- D) Beylikten, devlete geçilmesi
- E) Osmanlıların Rumeli'de yerleşiminin başlan-
gıcı olması

6. Karesi Bey'in ölümüyle, oğulları arasındaki taht kavgasından yararlanan Orhan Bey'in 1345 yılında Karesioğulları Beyliği'ni sınırları içine katması, Osmanlılara en çok aşağıdaki hangi alanda katkıda bulunmuştur?

- A) Ekonomik gücün artmasında
- B) Osmanlıların Rumeli'ye geçmesinde
- C) Deniz gücünün oluşturulmasında
- D) Bizans İmparatorluğu'nun yıkılmasında
- E) Anadolu Türk birliğinin sağlanmasında

7. I. Şehzade Mustafa'nın çıkardığı ayaklanmanın bastırılması
II. Niğbolu Savaşı'nda Macar kralının komutasındaki Haçlı ordusunun yenilgiye uğratılması
III. Maltepe Savaşı'nı kazanarak İznik ve İzmit'in Bizans İmparatorluğu'ndan alınması
IV. Osmanlı Devleti'nin ilk gümüş parasının bastırılması

Yukarıdaki bilgilerden hangileri Orhan Bey dönemi ile ilgilidir?

- A) I ve III
- B) II ve IV
- C) I ve II
- D) III ve IV
- E) II ve III

8. Osmanlı Devleti'nin Rumeli'ye geçmesiyle birlikte ele geçirilen topraklara Anadolu'nun çeşitli yerleşim yerlerinden önemli miktarda Türk nüfus yerleştirilmiştir.

Rumeli'ye ilk iskân aşağıdaki hangi Osmanlı hükümdarı zamanında gerçekleştirilmiştir?

- A) II. Murat
- B) I. Murat
- C) Yıldırım Bayezid
- D) Orhan Bey
- E) Osman Bey

9. Aşağıdakilerden hangisi Orhan Bey dönemi (1324-1361) olaylarından biridir?

- A) Balkanlarda Türk egemenliğinin kesin olarak sağlanması
- B) Birleşik Haçlı ordusunun Çirmen Savaşı'nda yenilgiye uğratılması
- C) Bizans İmparatorluğu'na yapılan yardım sonucu Çimpe Kalesi'nin alınması
- D) Tavşanlı, Simav ve Emet'in çeyiz olarak Germiyanogullarından alınması
- E) Bizans İmparatorluğu'nun başkenti İstanbul'un ilk kez kuşatılması

10. I. İlk düzenli askerî birliklerin oluşturulması,
II. Bursa'nın başkent yapılması,
III. Hamitoğulları Beyliği'nin bazı topraklarının satın alınması,
IV. Fetret Devri'nin başlaması

Yukarıdakilerden hangileri Orhan Bey dönemi olayları arasında yer almaz?

- A) I ve II
- B) II ve IV
- C) II ve III
- D) I ve III
- E) III ve IV

11. İznik'in 1331 yılında fethedilmesinden sonra Orhan Bey, Osmanlı Devleti'nin ilk medresesini burada açmış, eşi Nilüfer Hatun bir imaret, oğlu Süleyman Paşa ise bir medrese inşa ettirmiştir. Kentte kısa süre içerisinde çok sayıda Türk aile yerleştirilmiştir.

Bu uygulamanın İznik'te,

- I. sosyal,
- II. dinsel,
- III. kültürel

alanlardan hangilerinde değişikliğe neden olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

Beylikten Devlete (1300-1453)

1. Karesioğulları Beyliği'nin Osmanlı Devleti tarafından alınmasının sonuçları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Anadolu Türk birliğini sağlamak yolunda atılan ilk adımdır.
- B) İpek ticaret yolu Osmanlı kontrolüne girmiştir.
- C) Balıkesir ve çevresi Osmanlı topraklarına katılmıştır.
- D) Osmanlı Devleti ilk kez donanma sahibi olmuştur.
- E) Osmanlılar tarafından ele geçirilen ilk Türk beyliğidir.

2. Osmanlı Devleti kurulduğu andan itibaren sınır komşusu olduğu Bizans İmparatorluğu ile mücadele ederek sınırlarını Bizans aleyhine genişletmeye çalışmıştır.

Buna göre,

- I. Orhan Bey
- II. I. Murat
- III. II. Bayezid

dönemlerinin hangilerinde Bizans İmparatorluğu ile mücadele edildiği söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) Yalnız II

3. Aşağıdakilerden hangisi Orhan Bey dönemi olayları arasında yer almaz?

- A) Çimpe Kalesi'nin alınarak Rumeli'ye geçilmesi
- B) Bizans'tan alınan İznik'in başkent yapılması
- C) Bizans İmparatoru ile Maltepe Savaşı'nın yapılması
- D) Yaya ve müsellemler birliklerinin oluşturulması
- E) Devşirme yasasının düzenlenmesi

4. Osmanlıların Kuruluş Dönemi'nde görülen,

- I. Makedonya'da bulunan Sırlar ve Bulgarların Bizans ile bağlantısının kesilmesi,
- II. Balkanlarda Osmanlı egemenliğinin kurulmaya başlanması,
- III. hanedan üyesi şehzadelerin lala adı verilen deneyimli yöneticiler eşliğinde sancaklara vali olarak gönderilme geleneğinin başlatılması

gelişmeleri aşağıdaki hangi hükümdar zamanında gerçekleşmiştir?

- A) I. Murat
- B) Osman Bey
- C) Orhan Bey
- D) I. Bayezid
- E) II. Murat

5. Bizans İmparatorluğu'nun Balkanlarda Bulgar ve Sırp Krallığı ile bağlantısının kesilmesi aşağıdakilerden hangisini kaybetmesiyle gerçekleşmiştir?

- A) Çimpe
- B) Edirne
- C) Gelibolu
- D) Çorlu
- E) Bursa

6. I. Murat'ın,

- kızı Nefise Sultanı, Karamanoğlu Alaettin Bey'le evlendirmesi,
- oğlu Yıldırım Beyazid'i Germiyanogulları beyinin kızı ile nikahlaması

gelişmeleri,

- I. Anadolu Türk birliğinin sağlanmaya çalışıldığı,
- II. Türk beylikleriyle akrabalık bağı kurulduğunu,
- III. Bizans İmparatorluğu'na karşı birlikte mücadele edildiği

durumlarından hangilerine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

7. Osmanlı Devleti'nin ikinci hükümdarı olan Orhan Bey döneminde,
- Yaya - müselleme adıyla düzenli ordu kurulmuş,
 - Divan kurularak, gümüş para bastırılmış,
 - İznik'te ilk medrese açılmış,
 - şehirlerin güvenlikleri subaşılar bırakılmıştır.

Buna göre aşağıdaki hangi alanda çalışma ve düzenleme yapılmamıştır?

- A) Dini B) Eğitim
C) İdari D) Ekonomik
E) Askerî

8. Türk geleneklerine göre Türk devletlerinde hükümdara devleti yönetme hakkı tanrı tarafından verildiğine inanılırdı. Tanrının verdiği siyasi iktidar, ülke hanedanın (ailenin) ortak malı sayılırdı.

Osmanlı Devleti'nde "ülke hanedanın ortak malıdır" anlayışının yerine "ülke padişah ve oğullarının" anlayışının alması aşağıdaki hangi hükümdar döneminde olmuştur?

- A) Osman Bey
B) Orhan Bey
C) I. Murat
D) Yıldırım Bayezid
E) Fatih Sultan Mehmet

9. Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nde,

- Osmanlı şehzadelerine deneyim kazandırmak için sancaklara vali olarak gönderilme geleneğinin başlatılması,
- Balkanlarda Osmanlı egemenliğinin kurulmaya başlaması

aşağıdaki hangi hükümdar zamanında gerçekleşmiştir?

- A) Osman Bey B) Orhan Bey
C) I. Murat D) II. Murat
E) I. Mehmet

10. Avrupa ve Balkanlarda bulunan devletlerin Osmanlı Devleti'ne yönelik saldırıları sonucu yapılan,

- Sırp saldırısı
- I. Kosova
- Niğbolu

savaşlarının ortak nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı Devleti'nin İstanbul'u kuşatmasını önlemek
B) Şehzadeler arasındaki taht kavgalarından yararlanmak
C) İpek ticaret yolunun kontrolünü ele geçirmek
D) İlhanlıların Batı Anadolu'da denetim kurmasını engellemek
E) Osmanlıların Balkanlarda ilerleyişini durdurmak

11. Aşağıdakilerden hangisi Ankara Savaşı'nın sonuçlarından biri değildir?

- A) Fetret Devri'nin başlaması
B) Balkanlarda ilerlemelerin durması
C) Osmanlı Devleti'nin dağılma tehlikesi geçirmesi
D) Anadolu Türk birliğinin kurulması
E) Osmanlı Devleti'nde taht kavgalarının başlaması

12. Lala Şahin Paşa komutasındaki Osmanlı akıncılarının Ploşnik'te Sırp ve Bulgar kuvvetlerine yenilmesi üzerine, Sırp Kralı Lazar'ın öncülüğünde Osmanlıların Balkanlarda ilerleyişini durdurmak ve daha önceki savaşların intikamını alma düşüncesiyle yeni bir Haçlı ordusu oluşturulmuştur.

Osmanlılarla, Haçlı ordusu arasında yapılan savaş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I. Kosova B) II. Kosova
C) Varna D) Çirmen
E) Niğbolu

Beylikten Devlete
(1300-1453)

KONU TARAMA

1. Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda ilerlemesi ve İstanbul'u kuşatması sonucu Papa IX. Bonifas'ın girişimleriyle Macar Kralı Sigismund komutasındaki Haçlı ordusuyla yapılan savaş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sırp saldırısı B) I. Kosova
C) Niğbolu D) Varna
E) II. Kosova

2. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin 1396 yılında Haçlılar ile yaptığı Niğbolu Savaşı'yla ilgili doğru bir bilgidir?

- A) Bulgaristan Krallığı'na tamamen son verildi.
B) Balkanlarda Osmanlı egemenliğinin sağlam temellere oturtulması sağlandı.
C) Edirne ele geçirilerek Bizans'ın Balkanlar ile bağlantısı engellendi.
D) Anadolu Türk birliği kesin olarak sağlandı.
E) Haçlıların Osmanlı Devleti üzerindeki baskısı sona erdi.

3. I. Bizans'ın Osmanlı Devleti'ne karşı Avrupa devletlerini kışkırtması,
II. Bizans'ın Karamanoğulları Beyliği ile ittifak halinde olması,
III. doğuda Timur tehlikesinin belirmesi durumlarından hangileri Yıldırım Bayezid'in İstanbul'u kuşatmasının nedenleri arasındadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) II ve III
D) I ve II E) I, II ve III

4. Yıldırım Bayezid'in İstanbul kuşatmalarının başarısız olmasında,

- Avrupa devletlerinin ordularından oluşan Haçlı saldırıları,
 - surları yıkacak yeterlilikte silahlara sahip olunmaması,
 - doğuda Timur tehlikesinin ortaya çıkması
- durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

5. Ankara Savaşı'ndan sonra,

- Yıldırım Bayezid'in çocukları arasında iktidar mücadelesinin başlaması,
- Karamanoğulları, Germiyanogulları, Aydınoğulları, Saruhanoğulları, Menteşeoğulları ve Hamidoğulları beyliklerinin Timur'un egemenliğinde yeniden kurulması

aşağıdakilerden hangisine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Osmanlı Devleti'nde merkezi siyasi otoritenin bozulduğunun
B) Timur ile Osmanlılar arasındaki tampon devletlerin oluştuğunun
C) Rumeli ve Balkanlardaki fetih çalışmalarının sona erdiğinin
D) Bizans İmparatorluğu'nun Anadolu'daki etkinliğinin arttığıının
E) Ele geçirilen bölgelerin fetheden beye aittir anlayışının benimsendiğinin

6. I. Çin üzerine sefer düzenlemek isteyen Timur'un arkasında güçlü bir devletin olmasını istemesi,
II. Yıldırım Bayezid'in Anadolu fetihleri sonucunda, Osmanlı Devleti ile Timur Devleti'nin sınır komşusu olması

aşağıdakilerden hangisine neden olmuştur?

- A) İran'da Safevi hanedanının iktidarı kolayca ele geçirmesine
B) Memluk Devleti'nin Ramazanoğulları Beyliği üzerindeki etkinliğini yitirmesine
C) Osmanlı Devleti'nin batı yönünde genişlemesine
D) Osmanlı Devleti ile Timur arasında Ankara Savaşı'nın yapılmasına
E) Anadolu'da kurulmuş olan beyliklerin siyasi varlıklarının sona ermesine

7. Yıldırım Bayezid ile Timur arasında 1402'de yapılan Ankara Savaşı'nın sonuçları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Osmanlı Devleti'nin dağılma tehlikesi geçirmesi
B) Rumeli'de ayaklanmalar nedeniyle önemli toprak kaybının yaşanması
C) Anadolu Türk beyliklerinin yeniden kurulması
D) Yıldırım Bayezid'in oğulları arasında taht kavgalarının başlaması
E) Anadolu Türk siyasi birliğinin bozulması

8. Ankara Savaşı'ndan sonra Timur'un,

- I. Ele geçirdiği toprakları Yıldırım Bayezid'in dört oğlu arasında paylaşması,
II. Osmanlı Devleti'ne bağlanan Anadolu beyliklerini tekrar eski beylerine vermesi

aşağıdakilerden hangisine yol açmıştır?

- A) Osmanlı Devleti'nin Fetret Dönemi'ne girmesine
B) Akkoyunlu Devleti'nin Osmanlıları tehdit etmeye başlamasına
C) Balkanlarda toprak kayıplarının artmasına
D) Haçlı birliklerinin saldırılarının yoğunlaşmasına
E) Karadeniz'de Pontus Rum İmparatorluğu'nun kurulmasına

9. Osmanlı Devleti'nde,

- I. Ankara Savaşı'nın kaybedilmesi
II. Şehzadeler arasında taht kavgasının başlaması
III. Türk beyliklerinin yeniden kurulması

aşağıdakilerden hangisine yol açmıştır?

- A) Orduda devşirme uygulamasının sona erdirilmesine
B) Osmanlı Devleti'nin İstanbul kuşatmasına son vermesine
C) Avrupa Haçlı kuvvetleriyle Niğbolu Savaşı'nın yapılmasına
D) Anadolu'da siyasi kargaşanın başlamasına
E) Timur'un Anadolu'da kurduğu üstünlüğün zayıflamasına

10. Osmanlı Devleti ile Timur arasında 1402 yılında yapılan Ankara Savaşı'na,

- I. Yıldırım Bayezid tarafından toprakları alınan Anadolu beylerinin Timur'a sığınarak, onu kışkırtmaları,
II. Timur'un Osmanlı Devleti'ne sığınan Irak hükümdarı Ahmet Celayir ile Karakoyunlu hükümdarı Kara Yusuf'un geri gönderilmesini istemesi,
III. Timur'un Çin'e yapmayı düşündüğü sefer öncesinde arkasında güçlü bir devlet bırakmak istemesi

durumlarından hangilerinin neden olduğu söylenbilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

11. Kuruluş Dönemi'nde Bizansla sürekli savaşan Osmanlı Devleti, Balkanlardaki feodal işleyişe son vererek, bölge halkının ürettiğinin çoğuna sahip olmasına izin verdi. Bu politika Osmanlıların Balkanlarda kolayca etkinlik sağlamasını sağladı.

Sonraki dönemlerde yaşanan hangi gelişme, Anadolu'nun siyasal birliğini bozarken, Balkanları bu anlamda etkilememiştir?

- A) Ankara Savaşı
B) Çirmen Savaşı
C) İstanbul'un fethi
D) Haçlı saldırıları
E) Şeyh Bedrettin Ayaklanması

Beylikten Devlete
(1300-1453)

KONU TARAMA

1. Akdeniz'de Venediklilere bağlı gemilerin Osmanlı ticaret gemilerine saldırması üzerine Çalibey komutasındaki Osmanlı donanması, Venedik donanması ile ilk ciddi savaşını yapmıştır.

Bu savaş aşağıdaki hangi padişah döneminde gerçekleşmiştir?

- A) Orhan Bey
B) I. Mehmet (Çelebi)
C) I. Murat
D) II. Murat
E) II. Mehmet (Fatih)

2. Aşağıdakilerden hangisi I. Mehmet (Çelebi) dönemi olaylarından biridir?

- A) Savaşlarda ilk kez top kullanılması
B) Şeyh Bedrettin Ayaklanması'nın bastırılması
C) Germiyanogulları Beyliği'ne son verilmesi
D) Anadolu Hisarı'nın yapılması
E) Topçu Ocağının kurulması

3. II. Murat döneminde yapılan İstanbul kuşatmasının kaldırılmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bizans'ın şehzade Mustafa'yı kışkırtarak ayaklandırması
B) Osmanlı ordularının İzadi Derbent'te yenilgiye uğraması
C) Edirne-Segedin Antlaşması'nın imzalanması
D) İzmir ve Manisa'da Şeyh Bedrettin Ayaklanması'nın çıkması
E) Akkoyunlu hükümdarı Uzun Hasan'ın Doğu Anadolu'yu tehdit etmesi

4. Aşağıdakilerden hangisi hem I. Bayezid hem de II. Murat dönemlerinde meydana gelen ortak gelişmelerdendir?

- A) Devlette yaşanan kargaşayı sona erdirmek
B) Anadolu ve Rumeli'de eyaletler kurmak
C) Karamanoğulları ile akrabalık bağı kurmak
D) Batılı devletlere ekonomik ayrıcalıklar tanımak
E) Bizans İmparatorluğu'nun başkenti İstanbul'u kuşatmak

5. Aşağıdakilerden hangisi II. Murat dönemi olaylarından biri değildir?

- A) Cem Sultan olayının uluslararası bir sorun haline gelmesi
B) Donanmanın Trabzon Rum İmparatorluğu'nu tehdit eder hale gelmesi
C) Bizans'ın etkisiyle şehzade Mustafa ayaklanmasının çıkması
D) Türklerin Balkanlara kesin olarak yerleşmesi
E) Varna ve II. Kosova Savaşlarının kazanılması

6. – I. Mehmet
– II. Murat

Yukarıda verilen Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi hükümdarlarının aşağıdaki hangi ortak etkinlikte bulundukları söylenebilir?

- A) Venedik'e ticari ayrıcalıklar vermek
B) Macarlarla savaşmak
C) Altın para bastırmak
D) İstanbul Boğazı'nda hisar yapmak
E) Şehzade Mustafa ayaklanmasıyla uğraşmak

7. I. I. Bayezid (Yıldırım)

II. II. Murat

Yukarıdaki Osmanlı hükümdarlarının ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Veraset sisteminde düzenleme yapmaları
- B) Taht kavgalarına son vermeleri
- C) Bizans'ın başkenti İstanbul'u kuşatmaları
- D) Venedik ile savaşmaları
- E) Bizans ile akrabalık kurmaları

8. II. Murat Edirne'de barış antlaşmasını imzalayarak antlaşmanın metnini bir Osmanlı heyetiyle Macaristan'a yolladı. Macaristan kralı da bu antlaşmayı Segedin'de imzaladı.

Edirne-Segedin Antlaşması adıyla anılan antlaşmanın maddeleri şunlardır.

- I. Bulgaristan'daki Osmanlı egemenliği tanınacak,
- II. Sırp Krallığı yeniden kurulacak, ancak Osmanlılara vergi verecek,
- III. Eflâk Beyliği Osmanlılara vergi verme koşuluyla Macaristan'ın himayesinde kalacak,
- IV. Tuna Nehri iki taraf arasında sınır olacak ve iki taraf on yıl savaşmayacaktı.

Bunlarla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Osmanlı Devleti vergi gelirlerini korumaya özen göstermiştir.
- B) Eflâk ve Sırbistan üzerindeki Osmanlı egemenliği zayıflamıştır.
- C) Eflâk'ın Macaristan egemenliğine girmesi kabul edilmiştir.
- D) Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki sınırları tespit edilmiştir.
- E) Rumeli ve Balkanlarda uygulanan iskân politikasının yararlı olmadığı ortaya çıkmıştır.

9. Osmanlı Devleti'nde,

- I. İstanbul'un kuşatılması,
 - II. Macaristan ile antlaşma imzalanması,
 - III. Tahtın 12 yaşındaki II. Mehmet'e bırakılması
- gelişmelerinden hangileri II. Murat döneminde gerçekleşmiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

10. Aşağıdakilerden hangisi II. Kosova Savaşı'yla ilgili değildir?

- A) Balkanlardaki Osmanlı egemenliği kesinlik kazandı.
- B) Hristiyan Avrupa devletleri Osmanlılar karşısında savunmaya çekildi.
- C) Bizans'ın İstanbul'u kurtarmak için Haçlılardan yardım alma ümitleri azaldı.
- D) Macarların öncülüğünde hazırlanan Haçlı ordusu ağır bir yenilgiye uğradı.
- E) Bu olaydan sonra II. Murat yerini 12 yaşındaki oğlu II. Mehmet'e (Fatih) bıraktı.

11. Macar, Sırp, Bosna ve Eflâk kuvvetlerinin oluşturduğu Haçlı ittifakına karşı Osmanlı kuvvetlerinin İziladi Derbent denilen yerde başarısız olması ve Karamanoğullarının Osmanlı topraklarına saldırması üzerine II. Murat barış istemek zorunda kaldı.

Aşağıdakilerden hangisi bu gelişmeler sonucunda imzalanan Edirne-Segedin Antlaşması'yla ilgili doğru bir bilgi değildir?

- A) Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda imzaladığı ilk antlaşmadır.
- B) İlk kez Balkanlarda sınır kavramı kullanılarak Tuna Nehri sınır olarak çizilmiştir.
- C) Osmanlı Devleti, Sırp Krallığı'nın yeniden kurulmasını onaylamıştır.
- D) Osmanlı Devleti, İstanbul kuşatmasını kaldırmak zorunda kalmıştır.
- E) Eflâk üzerinde Macaristan'ın hâkimiyeti kabul edilmiştir.

12. Osmanlı Devleti'nin,

- I. İslam dünyasındaki saygınlığının artması,
- II. Balkan egemenliğinin sağlam temellere oturması,
- III. Balkanlarda ilerleyişini engelleyecek hiç bir gücün kalmaması

aşağıdaki savaşlardan hangisine bağlı olarak ortaya çıkmıştır?

- A) Niğbolu
- B) I. Kosova
- C) Ploşnik
- D) II. Kosova
- E) Çirmen

Beylikten Devlete
(1300-1453)

KONU TARAMA

1. Aşağıdaki olaylardan hangisi II. Murat dönemi-ne ait değildir?

- A) Macaristan'la Edirne – Segedin Antlaşması'nın yapılması
- B) Mustafa Çelebi (Düzmece Mustafa) ayaklanmasının çıkması
- C) Germiyan Beyliği'nin topraklarının miras yoluyla elde edilmesi
- D) Otlukbeli Savaşı'yla Akkoyunlu Devleti'nin yıkılması
- E) Osmanlı hükümdarlarının padişah unvanını kullanmaları

2. I. I. Murat'ın, oğlu Yıldırım Bayezid'i Germiyanogulları beyinin kızı ile nikahlayarak Kütahya, Tavşanlı, Simav ve Emet'i çeyiz olarak alması,

II. I. Murat'ın Hamitoğullarından Hüseyin Bey'e 80.000 altın vererek Akşehir, Yalvaç, Beyşehir, Karaağaç ve Seydişehir'i alması,

III. II. Murat zamanında Osmanlılar ile iyi geçinen Germiyanogullarının topraklarının, Yakup Bey'in vasiyeti gereğince, Osmanlılara bırakılması

Osmanlı Devleti'nin yukarıdaki uygulamalarına bakılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İç çatışmaların beylikler arası işbirliğine yol açtığı
- B) Ülkenin küçük eyaletlere bölündüğü
- C) Osmanlı Devleti'nin siyasi bir güç haline geldiği
- D) Anadolu Türk birliğinin barışçı yöntemlerle sağlanmak istendiği
- E) Beyliklerin birbirleriyle üstünlük mücadelesi-nin sona erdiği

3. Osmanlı hükümdarlarından,

- I. Yıldırım Bayezid'in Boğazi'n Anadolu yakasında Güzelcehisar'ı (Anadolu Hisarı) yaptırması
- II. II. Mehmet'in İstanbul Boğazi'nin Avrupa yakasına Rumeli Hisarı'nı yaptırması

aşağıdaki hangi amaca yöneliktir?

- A) Bizans'ın Sırp ve Bulgar devletleriyle bağlantısını kesmek
- B) Bizans'taki taht kavgalarına daha rahat müdahale etmek
- C) Haçlıların Niğbolu Kalesi'ni ele geçirmesine engel olmak
- D) Deniz ticaret yolunu Venedik ve Cenevizlilerin elinden almak
- E) Bizans'a Karadeniz'den gelebilecek yardımı önlemek

- 4. I. Rumeli'de iskân politikasının başlatılması
- II. Varna Savaşı'nın kazanılması
- III. Pençik uygulamasının başlatılarak Yeniçeri Ocağı'nın kurulması
- IV. Venedik'le ilk deniz savaşının yapılması

Yukarıdaki gelişmelerin aşağıdakilerden hangisi ile ilgisi yoktur?

- A) Orhan Bey
- B) I. Murat
- C) I. Mehmet
- D) II. Murat
- E) Yıldırım Bayezid

1. B 2. B 3. A 4. E 5. A 6. E 7. C 8. E 9. E 10. E 11. D 12. D

5. Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nde yapılan,
- Çirmen
 - Varna
 - Niğbolu
- savaşlarının kronolojik sırası aşağıdakilerden hangisidir?

- A) II – III – I B) I – III – II C) III – I – II
D) II – I – III E) I – II – III

6. Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nde gerçekleşen olaylar arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Çirmen Savaşı'nın kazanılması
B) İznik'te ilk Osmanlı medresesinin kurulması
C) Venedik'e Osmanlı başkentinde elçi bulundurma hakkının tanınması
D) Şeyh Bedrettin Ayaklanması'nın çıkması
E) Sırbistan'ın Osmanlı egemenliğine alınması

7. Osmanlı hükümdarlarının ilk kez sultan unvanını kullanmaları ve Haçlı ordularıyla ilk kez mücadele etmeleri hangi dönemde gerçekleşmiştir?

- A) Orhan Bey B) Yıldırım Bayezid
C) I. Murat D) II. Murat
E) Osman Bey

8. Osmanlı Devleti'nin ilk yıllarında beyliğin başına kimin geçeceğinin saptanmaması ailenin bütün fertlerinin ülke yönetimi üzerinde söz sahibi olmasına neden olmakta idi.
- Bu sorun ilk kez aşağıdaki hangi Osmanlı padişahının döneminde yaşanmıştır?**

- A) Osman Bey
B) I. Mehmet
C) Orhan Bey
D) I. Murat
E) Yıldırım Bayezid

9. Osmanlı Devleti'nin kuruluş devrinde Osman Bey'in bastırdığı ilk para bakırdan iken, 1329 yılında Orhan Gazi zamanında ilk gümüş para bastırılmıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Devletin ekonomik yönden güçlendiğinin
B) Askerî seferlerde bol ganimet kazanıldığının
C) Ülke topraklarının genişlediğinin
D) Komşu devletlerle ticari ilişkilerin arttığının
E) Devlet örgütlenmesinin başladığının

10. Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nde,

- sınırların batıya doğru genişletilmesi,
- Türkmen toplulukların iskan politikasıyla yerleşik hayata geçirilmesi,
- büyük şehirlerde bedesten ve kapan hanlarının yapılması

politikalarının ekonomik, siyasal ve sosyal alanlarla ilişkisi aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Ekonomik	Siyasal	Sosyal
A)	I	II	III
B)	III	I	II
C)	II	III	I
D)	II	I	III
E)	I	III	II

Beylikten Devlete (1300-1453)

- I. Divanîhümayun'un kurulması
II. Düzenli ordunun oluşturulması
III. Akçe adı verilen paranın bastırılması

Orhan Bey zamanında yapılan yukarıdaki çalışmalar aşağıdakilerden hangisinin kanıtıdır?

- A) Beylik örgütlenmesinden devlet örgütlenmesine geçildiğinin
B) Devletin egemenlik alanının küçük bir bölgeyi kapsadığının
C) Merkezi otoritenin güçlendirilmek istendiğinin
D) Bölgede egemenliğin kalıcı hale getirilmek istendiğinin
E) Türk hoşgörü ve anlayışının ispatlanmak istendiğinin

2. Osmanlı Devleti'nde,

- ülkenin sancaklara ayrılarak şehzadelerin yetiştirilmesi için sancağa çıkma sisteminin kurulması,
 - tımarlı sipahi teşkilatının kurulması,
 - özel yönetimli eyaletlerin oluşturulması
- gelişmelerinden hangileri Kuruluş Dönemi'ne ait değildir?**

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I ve II

3. Osmanlı Devleti'nin ilk yıllarında devlet yönetiminde görev alan görevli sayısı azken, zamanla sayıları artmış ve yönetimde hukuksal, yönetsel ve askerî düzenlemeler yapılmıştır.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Devletin sağlam temellere oturtulmak istenmesi
B) İç çatışmaların önüne geçilmek istenmesi
C) Devletin sınırlarının genişlemesi
D) Devletin gelir kaynaklarının artırılmak istenmesi
E) Hükümdarın görev yükünün azaltılmak istenmesi

4. Osmanlı Devleti'nde,

- Orhan Bey döneminde gümüş paranın bastırılması ve yaya-müşlem ordusunun kurulması,
- I. Murat döneminde defterdarlık makamının kurulması mali teşkilatın temellerinin atılması,
- Yıldırım Bayezid döneminde Anadolu beylerbeyliğinin kurulması

aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Devlet adamlarının yönetim deneyimi edindiklerinin
B) Devlet örgütlenmesine gidildiğinin
C) Veraset yasasının düzenlendiğinin
D) Bizans'a karşı üstünlük kurulmaya çalışıldığının
E) Anadolu Türk siyasi birliğinin sağlandığının

5. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nde gerçekleşmemiştir?

- A) Tımar sisteminin oluşturulması
B) Yeniçeri Ocağı'nın kurulması
C) Donanmanın kurulması
D) Gümüş paranın bastırılması
E) Süleymaniye Medresesinin kurulması

6. Kayı Boyu'nun Osmanlı Beyliği'ne ve devletine geçiş sürecinde beyin veya hükümdarın ölümünden sonra yerine kimin geçeceği konusunda belirsizlik yaşanmıştır.

Bu durum aşağıdaki gelişmelerden hangisine ortam hazırlamıştır?

- A) Taht kavgalarının yaşanmasına
B) Merkezi otoritenin güçlenmesine
C) Padişahların dinsel güçlerinin artmasına
D) Başkentin sık sık değiştirilmesine
E) Veraset hukukunun düzenlenmesine

7. Kısa süreli de olsa Bizans İmparatorluğu, Türkiye Selçuklu Devleti ve Osmanlı Devleti'ne başkentlik yapan kent aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İznik B) Bursa
C) Konya D) İstanbul
E) Edirne

8. Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nde yaşanan bazı gelişmeler şunlardır:

- Fetihlerle topraklar genişletildi.
- Nüfusun artmasına bağlı olarak devlet işleri çoğaldı.

Bu gelişmelerin aşağıdakilerden hangisine yol açtığı söylenebilir?

- A) Devlette idari, askerî ve hukuki düzenlemeler yapılmasına
B) Veraset sisteminin düzenlenerek taht kavgalarının sınırlandırılmasına
C) Pençik kanununun çıkarılarak savaş esirlerinden yararlanma yoluna gidilmesine
D) Tımarların gelirlerinin hizmet karşılığı olarak askerlere ve memurlara verilmesine
E) Toprağı boş bırakarak çift bozan olanların şiddetle cezalandırılmasına

9. Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nde, şehzadelerin belli bir yaşa gelince sancaklarda vali olarak görevlendirilmesi geleneği başlatıldı. Şehzadelere bu görevlerinde lala adı verilen deneyimli ve bilgili kişiler yardımcı olurlardı.

Bu uygulamanın amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şehzadeleri merkezden uzaklaştırmak
B) Yönetim deneyimi kazanmalarını sağlamak
C) Taht kavgalarını önlemek
D) Yabancıların devletin iç işlerine karışmasını önlemek
E) Merkezi otoriteyi korumak

10. Osmanlıların denizcilik faaliyetleri XIV. yüzyılda Karesi Beyliği'nin ele geçirilmesiyle başlamıştır. Osmanlı Devleti gerçek anlamda tersaneyi Gelibolu'da kurmuştur.

Osmanlı Devleti'nin bu ilk tersanesi aşağıdaki hangi padişah döneminde inşa edilmiştir?

- A) Orhan Bey B) I. Murat
C) Yıldırım Bayezid D) II. Murat
E) Fatih

11. Osmanlı Devleti'nde

- I. İlk medrese ve vakıf sisteminin kurulması
II. Düzenli ordu ve deniz gücüne sahip olunması
aşağıdaki hangi hükümdar zamanında gerçekleşmiştir?

- A) Osman Bey B) Orhan Bey
C) I. Murat D) I. Bayezid
E) II. Murat

12. Söğüt ve Domaniç çevresinde kurulan Osmanlı Beyliği, 1326 yılında Bursa'yı fethedince burasını başkent yapmış, 1331 yılında İznik şehrini ele geçirince başkenti buraya taşımıştır. Kısa bir süre sonra başkent tekrar Bursa'ya, ardından Edirne'ye ve nihayet İstanbul'a taşınmıştır.

Osmanlıların başkentlerini değiştirmeleri aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Bizans İmparatorluğu'nun saldırılarının önlenmek istenmesiyle
B) Devletin sınırlarının batı yönünde genişlemesiyle
C) Türk beyliklerinin baskılarından kurtulmanın amaçlanmasıyla
D) Ticaret yollarını kontrol altına almak isteğiyle
E) İskân politikasının başarılı olmasını gerçekleştirme çabalarıyla

13. Osmanlı Devleti'yle ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi doğru değildir?

- A) Orhan Bey → Yaya ve müsellemler
B) I. Murat → Kapıkulu Ocağı
C) I. Murat → Tımar sistemi
D) Orhan Bey → Divanıhümayun
E) II. Murat → İlk Osmanlı medresesi

Beylikten Devlete
(1300-1453)

KARMA TEST

1. Orhan Bey zamanında,

- I. Yaya ve Müsellem birliklerinin oluşturulması,
II. İznik'te ilk Osmanlı medresesinin kurulması,
III. illere kadılar atanması

gelişmelerinin adalet, askerlik ve eğitim alanları ile eşleştirilmesi aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Adalet	Askerlik	Eğitim
A)	I	II	III
B)	I	III	II
C)	II	III	I
D)	II	I	III
E)	III	I	II

2. Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nde,

- I. gaza ve cihat anlayışının benimsenmesi,
II. ele geçirilen ganimetlerden askerlere pay verilmesi,
III. savaşlarda yararlılık gösteren askerlere tımar arazisi verilmesi

uygulamalarından hangilerinin, devletin sınırlarının genişlemesine katkı yaptığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

3. Ankara Savaşı'nın bazı sonuçları şunlardır:

- I. İstanbul'un fethi gecikmiştir.
II. Timur, Yıldırım Bayezid'in son verdiği beylikleri yeniden kurmuştur.
III. Yıldırım Bayezid'in çocukları bulundukları şehirlerde hükümdarlıklarını ilan etmişlerdir.

Bunlardan hangileri Anadolu'da Türk siyasi birliğinin bozulduğunun göstergesidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

4. Mehmet Çelebi döneminde yapılan ilk Osmanlı-Venedik deniz savaşını, Osmanlılar kaybetmişlerdir.

Bu durumun,

- I. Osmanlı deniz gücü henüz Venedik ile boy ölçüşecek seviyede değildir.
II. Osmanlı Devleti'nin sınırları Venedik'e kadar genişlemiştir.
III. Osmanlı Devleti ile Venedik'in çıkarları çatışmaktadır.

yargılarından hangilerine kanıt oluşturduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

5. Anadolu'da Türk siyasi birliğini kurma çalışmaları Orhan Bey döneminde başladı. Bu amaçla ilk olarak Beyliği, Osmanlı topraklarına katıldı.

Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Karesioğulları
B) Germiyoğulları
C) Karamanoğulları
D) Candaroğulları
E) Aydınoğulları

6. İstanbul, ilk defa Yıldırım Bayezid döneminde kuşatılmıştır. Ancak birtakım gelişmeler bu kuşatmaların kaldırılmasına neden olmuştur.

Buna göre,

- I. Haçlıların Niğbolu Kalesi önlerine gelmesi,
II. Timur'un Anadolu'ya girmesi,
III. Şeyh Bedrettin Ayaklanması'nın çıkması
gelişmelerinden hangilerinin bu duruma neden olduğu söylenebilir?
- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

8. Timur, Anadolu'dan ayrılmadan önce Yıldırım Bayezid'in son verdiği beylikleri yeniden kurmuş, Osmanlı topraklarını ise Yıldırım Bayezid'in çocukları arasında paylaşmıştır.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenemez?

- A) Balkan uluslarının bağımsızlık için ayaklanmalarına
B) Osmanlı Devleti'nin dağılma tehlikesi geçirmesine
C) Şehzadeler arasında taht kavgalarının başlamasına
D) Anadolu Türk siyasi birliğinin bozulmasına
E) Osmanlı Devleti'nin sınırlarının daralmasına

9. Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nde,

I. Murat'ın Rumeli Beylerbeyliği'ni, Yıldırım Bayezid'in Anadolu Beylerbeyliği'ni kurması aşağıdakilerden hangisinin kesin kanıtıdır?

- A) Anadolu'da siyasal birliğin sağlandığının
B) Osmanlı Devleti'nin Anadolu ve Balkanlarda toprak sahibi olduğunun
C) Balkanların tamamına egemen olduğunun
D) Kurumsallaşmanın I. Murat döneminde başladığının
E) İdari teşkilatlanmaya daha çok önem verildiğinin

10. Osman Bey döneminde askerî birlikler gönüllülere dayanırken, Orhan Bey döneminde düzenli orduya geçilmiştir.

Bunda,

- I. sınırların genişlemesi,
II. Bizans hücum ve baskılarının artması,
III. Avrupalıların, Osmanlılara karşı Haçlı birlikleri oluşturmaları

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

Beylikten Devlete
(1300-1453)

1. Osmanlı Devleti'nin fethettiği bölgelerde takip ettiği iskân politikasının bazı özellikleri şunlardır:

- I. Göç ettirilenlerin iskân yerine yakın yerlerden olmasına çalışılmıştır.
II. Göçmenlere yeni yerleşim bölgelerinde arazi, tarım araç ve gereçleri verilerek, bir süre vergi alınmamıştır.
III. Anadolu'da aralarında anlaşmazlık bulunan ailelerden bir kısmı Rumeli'ye göç ettirilmiştir.

Bunlardan hangilerinin göç edenlerin yeni yerlerine uyum sürecini hızlandırdığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

2. Bizans, Osmanlı Beyliği'nin kurulduğu yıllarda Balkanlar'da Sırp ve Bulgarların saldırıları, taht kavgaları ve tekfur denen valilerinin kendi başlarına hareket etmesi gibi sorunlarla uğraşmaktaydı.

Buna göre Bizans'ın,

- I. iç karışıklıklarla uğraşması,
II. batısındaki devletlerle savaş halinde olması,
III. merkezi otoriteyi kaybetmesi

durumlarından hangilerinin Osmanlıların Bizans aleyhine genişlemesini kolaylaştırdığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

3. Bulgaristan Savaşı'ndan sonra kesin olarak Osmanlı egemenliğine girmiştir.

Yukarıdaki boşluğa, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Koyunhisar B) Niğbolu
C) Pelekanon (Maltepe) D) Sırpsındığı

E) II. Kosova

4. Osmanlı Devleti'nde geliri yüz bin akçeden fazla olan dirliklere, gelirleri yirmi bin ile yüz bin akçe arasında olan dirliklere, gelirleri üç bin ile yirmi bin akçe arasında olan dirliklere ise adı verilirdi.

Yukarıdaki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Yurtluk – Paşmaklık – Mukataa
B) Has – Zeamet – Tımar
C) Has – Yurtluk – Ocaklık
D) Tımar – Zeamet – Has
E) Zeamet – Tımar – Has

5. Osmanlı Devleti'nde yaşayan gayrimüslimlerin sayısında Kuruluş Dönemi'nden itibaren giderek yükselen bir artış gözlenmektedir.

Bu gelişmenin,

- I. haraç ve cizye gelirlerinin artması,
II. Osmanlı Devleti'nin çok uluslu bir yapı kazanması,

III. gayrimüslimlerin yönetime katılması

durumlarından hangilerine ortam oluşturduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

6. Orhan Bey döneminde meydana gelen aşağıdaki gelişmelerden hangisi Osmanlıların Balkanlara geçişini kolaylaştırmıştır?

- A) Karesi Beyliği'ne son verilmesi
B) Bizans imparatorunun komuta ettiği ordunun Maltepe Savaşı'nda yenilmesi
C) Tımar sisteminin kurulması
D) Tekfurların, Bizans yönetimini dinlememesi
E) Haçlı ordusunun Sırpsındığı Savaşı'nda yenilgiye uğratılması

arkadaş

arkadaş

1. E 2. E 3. D 4. D 5. A 6. C 7. C 8. A 9. B 10. A

7. Osmanlı Devleti Kuruluş Dönemi'nde Marmara, Karadeniz ve Ege kıyılarının önemli bir bölümünü ele geçirmiştir.

Bu gelişmenin,

- I. Venedik ve Cenevizliler ile iyi ilişkiler kurulması,
- II. güçlü bir deniz gücüne sahip olunması,
- III. dirlik sistemine geçilmesi

durumlarından hangilerini zorunlu hale getirdiği savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

8. Osmanlı Devleti'nde XV. yüzyılda meydana gelen,

- I. Şeyh Bedrettin Ayaklanması
- II. Mustafa Çelebi Ayaklanması
- III. Şehzade Mustafa Olayı

gelişmelerinden hangileri dini, sosyal içerikli bir olaydır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

9. Osmanlı Devleti kurulduğu andan itibaren güçlü bir merkeziyetçi yapı benimsediği halde sık sık taht kavgaları yaşamıştır.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bizans'ın isyancı şehzadeleri desteklemesi
B) Veraset sistemindeki belirsizlik
C) Şehzadelerin yeterli eğitim almayışı
D) Valide sultanların kışkırtmaları
E) Gaza ve cihat anlayışının benimsenmesi

10. Aşağıdakilerden hangisi Moğolların baskısı nedeniyle Batı Anadolu'ya yığılmış ve sıkışmış bulunan Türkmenlerin geniş bir yayılma alanı bulmalarına ortam hazırlamıştır?

- A) İstanbul'un kuşatılması
B) Timur'un Anadolu'ya gelmesi
C) Osmanlıların Rumeli'ye geçmesi
D) Safevilerin Türkmen topluluklara yurt sağlaması
E) Osmanlıların denizciliğe önem vermesi

11. Osmanlıların Balkanlarda ilerlemeleri Balkan uluslarını bir araya getirmiş ve Osmanlılara karşı Haçlı orduları oluşturmuşlardır.

Aşağıdaki savaşlardan hangisinin Balkan uluslarıyla yapıldığı söylenemez?

- A) Koyunhisar B) Sırp sındığı
C) Niğbolu D) I. Kosova
E) Varna

12. Osmanlı Devleti, kendinden önce kurulan Türk-İslam devletlerinden daha uzun ömürlü olmuştur.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güçlü devletlerle sınırının olmaması
B) Halka adaletli ve hoşgörülü yaklaşması
C) Merkeziyetçi bir yönetim anlayışı benimsemesi
D) Düzenli bir orduya sahip olması
E) Askerî ve ekonomik bir uygulama olan tımar sistemini uygulaması

Beylikten Devlete
(1300-1453)

✓ ETKİNLİKLER

ETKİNLİK – 1

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun kelimelerle tamamlayınız.

1. Ertuğrul Bey yönetimindeki Kayı Boyu'ü kışlak,'i ise yaylak olarak kullandılar.
2. Orhan Bey, İznik ve İzmit'i Savaşı'ndan sonra egemenliği altına aldı.
3. Memluklerin himayesindeki Abbasi halifesiSavaşı'nı kazandığı için Yıldırım Bayezid'e unvanını verdi.
4. Osmanlı tarihinde 1402'den 1413 yılına kadar süren taht kavgaları ve karışıklık dönemine adı verilir. Bu devir'nin hükümdarlığıyla sona erdi.
5. Kuruluş Dönemi'nden itibaren adı verilen hükümdar çocukları sancaklara gönderilir ve denen deneyimli kişilerce yetiştirilirdi.
6. Osmanlı Devleti ilk deniz gücüne Beyliği'nin alınmasıyla sahip oldu.
7. Yeniçeriler üç ayda bir denen maaş alırlardı.
8. Geliri yüz bin akçeden fazla olan dirliklere, yirmi bin ila yüz bin akçe arasında olan dirliklere, üç bin ila yirmi bin akçe arasında olan dirliklere ise denir.
9. Osmanlı Devleti'nde hayvancılıkla uğraşanlardan adlı vergi alınırdı.
10. Her biri tek cins ticaret maddesinin toptan satışı ya da dağıtımının yapıldığı kapalı pazar yerlerine adı verilir.

1. C 2. E 3. B 4. B 5. D 6. A 7. B 8. A 9. B 10. C 11. A 12. C

ETKİNLİK – 2

Aşağıdaki ifadelerden doğru olanın karşısına (D), yanlış olanın karşısına (Y) harfi yazınız.

	Doğru	Yanlış
1. Osmanlı Beyliği'nin kurulduğu yıllarda Yakın Doğu'nun en güçlü devleti Bizans'tı.		
2. Kayı Boyu Ertuğrul Bey döneminde Söğüt'ü kışlak, Domaniç'i yaylak olarak kullandılar.		
3. Bizans'ın askerî, siyasi ve ekonomik açıdan son derece zayıf olması Osmanlı Devleti'nin genişlemesini kolaylaştırmıştır.		
4. Osmanlıların Bizans'a karşı kazandığı ilk savaş Pelekanon (Maltepe) Savaşı'dır.		
5. Osmanlıların sınırlarına kattığı ilk beylik Karesioğulları'dır.		
6. Osmanlılar, Edirne'yi Sırpıncığı Savaşı'nı kazandıktan sonra ele geçirmişlerdir.		
7. Osmanlılar, topu ilk defa I. Kosova Savaşı'nda kullandılar.		
8. Yıldırım Bayezid, İstanbul kuşatması sırasında Bizans'a gelebilecek yardımları engellemek için Anadolu Hisarı'nı yaptırdı.		
9. Anadolu Türk siyasal birliği, Yıldırım Bayezid döneminde kesin olarak sağlanmıştır.		
10. Fetret Devri, Mehmet Çelebi'nin kardeşlerini yenmesiyle sona ermiştir.		
11. Şeyh Bedrettin Ayaklanması, Osmanlı tarihindeki ilk dinsel ve sosyal içerikli isyandır.		
12. II. Kosova Savaşı, Osmanlıların Balkanlardaki egemenliğini kesinleştirmiştir.		
13. I. Murat zamanında "Ülke hanedanın ortak malıdır." anlayışı benimsenmiştir.		

ETKİNLİK – 3

Aşağıdaki bilgileri karşılarındaki uygun kavramlarla eşleştiriniz.

	1. Gelirleri kale muhafızlarına ve tersane giderlerine ayrılan topraklardır.	A) Akçe
	2. Anadolu'ya gaza yapmak için gelen Türkmen toplulukları.	B) Akıncılar
	3. Osmanlı Devleti'nin Rumeli'de ele geçirdiği yerlere Anadolu'dan Türk aileler yerleştirmesi.	C) Tahrir
	4. Osman Bey zamanında bastırılan ilk Osmanlı parası.	D) Ocaklık
	5. Sınırların güvenliğini sağlamak için kurulmuş atlı askerî birlikler.	E) İskân siyaseti
	6. Osmanlı Devleti'nde fethedilen yerlerin ve burada yaşayan insanların kaydedilmesi.	F) Gaziyanırum
	7. Gelirleri sınır boylarındaki askerlere verilen topraklardır.	H) Muhtesip
	8. Çarşı ve pazar yerlerinde satılan malların kalitesini ve fiyatını kontrol eden görevli.	I) Hirfet
	9. Kunduracılık, demircilik, marangozluk gibi küçük el sanatlarına verilen genel ad.	İ) Yurtluk
	10. Gelirleri doğrudan doğruya devlet hazinesine alınan topraklar.	J) Mukataa

ETKİNLİK – 4

YAZILI SINAVA HAZIRLIK

1. Osmanlı Beyliği'nin kurulduğu yıllarda Bizans'ın içinde bulunduğu durumu ve bunun Osmanlıların ilerleyişine etkisini yazınız.

2. Karesioğulları Beyliği'nin Osmanlılara katılmasının sonuçları ve önemini belirtiniz.

3. Osmanlıların Rumeli'ye geçmesine neden olan gelişmeleri yazınız.

4. I. Kosova Savaşı'nın neden ve sonuçlarını yazınız.

5. Yıldırım Bayezid döneminde İstanbul kuşatmaları hakkında bilgi veriniz.

6. Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda uyguladığı iskân politikası hakkında bilgi veriniz.

7. Ankara Savaşı'nın sonuçlarını yazınız.

8. Fetret Devri nedir? Nasıl sona ermiştir?

9. II. Kosova Savaşı'nın sonuçları ve önemini belirtiniz.

10. Sancağa çıkma uygulaması hakkında bilgi veriniz.

11. Orhan Bey ve I. Murat zamanlarında devlet teşkilatlanması konusunda neler yapılmıştır?

12. Devşirme sistemi hakkında bilgi veriniz.

13. Tımar sistemi nedir? Bu sistemin Osmanlı ordusuna olan katkısını belirtiniz.

14. Mülk arazi hakkında bilgi veriniz.

15. Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nde iç ticareti anlatınız.

Ünite II

Dünya Gücü: Osmanlı Devleti (1453 – 1600)

Ünite İçindekiler:

II. Mehmet (Fatih) Dönemi	37
Osmanlılarda Yönetim, Askerî Teşkilat ve Eğitim	38
Avrupa'daki Gelişmeler	38
I. Selim (Yavuz) Dönemi	39
Kanuni Sultan Süleyman Dönemi	39
Osmanlılarda Hukuk, Bilim, Teknoloji ve Sanat Alanındaki Gelişmeler	40

Ne Öğreneceğiz?

İstanbul'un fethinin neden ve sonuçlarını,

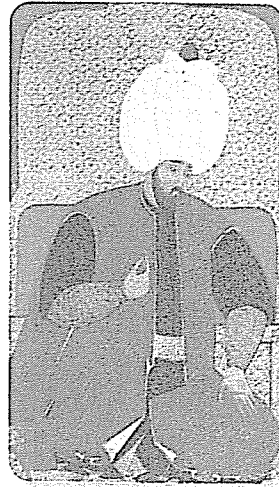
Fatih Sultan Mehmet döneminde Balkanlarda, Anadolu'da ve denizlerdeki gelişmeleri,

Osmanlı Devleti'nde merkezi yönetim, taşra ve eyalet yönetimi, askerî teşkilat, eğitim faaliyetleri, hukuk alanında gelişmeleri, Yeni Çağ'da Avrupa'daki gelişmeleri, coğrafi keşifler, Rönesans ve Reform hareketlerinin neden ve sonuçlarını, Yavuz Sultan Selim döneminde Osmanlı-İran ve Memluk ilişkilerini,

Kanuni Sultan Süleyman döneminde Osmanlı Devleti'nin Batı ile olan ilişkilerini, denizlerdeki gelişmeleri, Fransa'ya verilen kapitülasyonları öğreneceğiz.

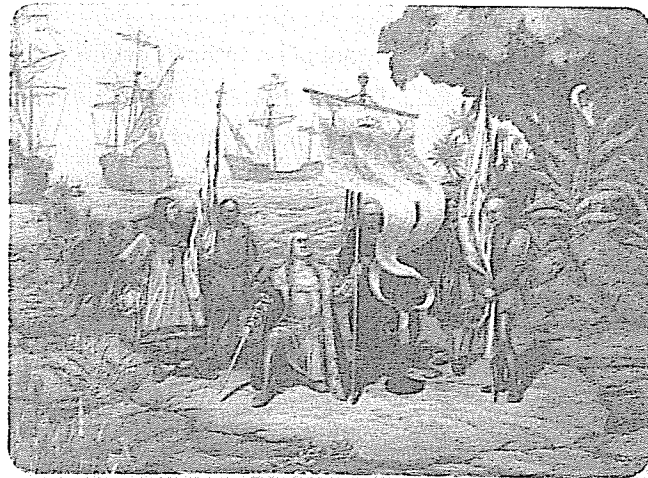
Fatih Sultan Mehmet'in gemileri karadan yürütmesi

Nakkaş Osman'ın Kanuni Sultan Süleyman minyatürü

Rumeli Hisarı

Kristof Kolomb'un Amerika kıtasına çıkışı

Dünya Gücü: Osmanlı Devleti (1453 – 1600)

II. Mehmet (Fatih) Dönemi

- II. Mehmet tahta çıktığı sıralarda Bizans, Osmanlılar için bir tehlike oluşturmuyordu. Ancak stratejik konumu, Avrupalıları Osmanlılara karşı kıskırtması, isyancı Osmanlı şehzadelerini desteklemesi, kara ve deniz ticaret yollarının üzerinde bulunması İstanbul'un alınmasını zorunlu hale getiriyordu.
- Gerekli hazırlıklar yapıldıktan sonra 6 Nisan 1453 tarihinde başlayan kuşatma 29 Mayıs'a kadar sürdü. İstanbul'un fethi Türk ve dünya tarihi açısından önemli sonuçlar meydana getirdi. Osmanlı Devleti, Yükselme Dönemi'ne girdi. İstanbul başkent yapıldı. İstanbul'dan geçen deniz ticaret yolu Osmanlıların eline geçti. Bu gelişme coğrafi keşiflerin nedenlerinden biridir. Surların toprakla aşılabileceği anlaşıldı. Bu durum Avrupa'da feodalitenin yıkılmasında etkili oldu.
- Fatih Sultan Mehmet, İstanbul'un fethedilmesinden sonra Osmanlı Devleti'nin siyasi, ekonomik ve askerî alanda güvenliğini sağlamak amacıyla yeni fetih hareketlerine girişti.
- Balkanlarda Sırbistan, Mora, Eflâk, Boğdan, Arnavutluk, Bosna ve Hersek'i; Anadolu'da Amasra ve Sinop'u aldı. Trabzon İmparatorluğu'na son vererek Karamanoğulları Beyliği'ni egemenliği altına aldı.
- İstanbul'un güvenliği açısından önemli Ege adalarını fethetti. Kırım Hanlığı'nı Osmanlı Devleti'ne bağladı. Böylece İpek Yolu'nun Karadeniz'de sona eren bölümü Osmanlıların eline geçti. 1480 yılında İtalya'ya sefer yapan Osmanlı donanması, Napoli Krallığı'ndan Otranto'yu fethetti.
- II. Bayezid dönemi iç karışıklıklarla geçti. Onun hükümdarlığını tanımayan Cem Sultan, taht için ayaklandı. Mücadeleyi kaybeden Cem, önce Mısır'a, ardından Rodos şövalyelerine sığındı. Böylece bir iç sorun olarak başlayan Cem Olayı, bir dış sorun hâline geldi. Cem Sultan'ın bir tehdit unsuru olarak kullanılması II. Bayezid döneminin askerî başarılar açısından durgun geçmesine neden olmuştur.

Osmanlılarda Yönetim, Askerî Teşkilat ve Eğitim

- Osmanlı Devleti merkeziyetçi bir özelliğe sahipti. Padişahlar mutlak yönetme gücüne sahipti. Osmanlı padişahı hem devlet başkanı hem Divanîhümayun denen hükûmetin başkanı hem de ordunun başkomutanıydı. Fatih döneminde Divan'a başkanlık etme görevi veziriazamlara bırakıldı. Ülke ve toplumu ilgilendiren her konu Divanîhümayun'da görüşülür ve karara bağlanırdı.
- Divanîhümayun, padişaha ait olan yasama, yürütme ve yargı güçlerini padişah adına kullanan seyfiye (askerî bürokrasi), ilmiye (din, eğitim ve hukuk bürokrasisi) ve kalemiye (sivil bürokrasi) adı verilen kollardan oluşuyordu. Seyfiyenin Divan'daki temsilcileri veziriazam, vezirler ve kaptanı-deryadır. İlmiye sınıfının Divan'daki temsilcileri şeyhülislam ve kazaskerler; kalemiye sınıfının temsilcileri ise defterdarlar ve nişancıdır.
- Osmanlı Devleti'nde en büyük yönetim birimi sancakların birleşmesiyle oluşan eyaletlerdi. Eyaleti beylerbeyi yönetirdi. Sınırların genişlemesine bağlı olarak eyaletler de artmıştır. Daha sonra sancak gelirdi. Kazaların birleşmesinden meydana gelen sancakları, sancak beyi yönetirdi. Kazaları ise kadı yönetirdi. Kadı, askerlik dışındaki tüm işlerden sorumluydu. En küçük yönetim birimi ise köydü. Köyün yöneticisi köy kethüdası idi.
- Eyaletler; salyaneli (yıllıklı, gelirlerin doğrudan merkeze aktarıldığı, tımar sisteminin uygulanmadığı eyaletler), salyanesiz (yıllıksız, tımar sisteminin uygulandığı eyaletler) ve özel yönetimi olan (iç işlerinde serbest, dış işlerinde Osmanlı Devleti'ne bağlı) eyaletler olarak üç gruba ayrılırdı.
- Sınırların genişlemesine bağlı olarak asker ihtiyacı da artmış, buna bağlı olarak Kuruluş Dönemi'nde oluşturulan Kapıkulu piyadelerine; top arabacıları, lağımıcılar, humbaracılar ve bostancılar, Kapıkulu süvarilerine sağ ulufeciler, sol ulufeciler, sağ garipler ve sol garipler eklenmiştir.
- Osmanlı Devleti'nde eğitimin ilk basamağı sıbyan mektebi idi. Eğitimin ikinci basamağını oluşturan medrese eğitimi haşiyeyi tecrit, hariç ve dâhil aşamalarından oluşuyordu. Mesleki eğitim loncalarda, saray eğitimi Enderun ve Harem'de verilirdi. Acemi Ocağı'nda başlayan askerî eğitim ise kapıkulu ordusunu oluşturan ocaklarda devam ederdi. Dini eğitimin yanı sıra tıp, matematik, astronomi eğitimi veren medreseler vardı.

Avrupa'daki Gelişmeler

- Orta Çağ'daki Haçlı Seferleri Avrupa'da siyasi, sosyal ve ekonomik alanlarda önemli sonuçlar meydana getirdi. Avrupalılar bu seferler sırasında barut, pusula, kâğıt, baskı tekniği vb. yenilikleri öğrenerek, bunları daha da geliştirdiler. Bu gelişmeler bir yandan coğrafi keşiflere, öte yandan Rönesans ve Reform hareketlerine ortam hazırladı.
- Doğu ticaret yollarının (İpek ve Baharat yolları) Müslümanların kontrolünde olması, Avrupa'da güçlenen merkezi krallıkların ekonomik alanda birbirleriyle rekabeti, coğrafi keşiflere neden oldu.

- Pusulanın Avrupalılarca tanınması, gemicilikte ilerlemeler, okyanus dalgalarına dayanıklı hızlı gemilerin yapılması coğrafi keşifleri kolaylaştırdı.
- Coğrafi keşifler sonunda Avrupalılar, dünyanın o ana kadar bilinmeyen yerlerini, bitki ve hayvan türlerini keşfettiler, sömürge imparatorlukları kurdular. Coğrafi keşifler başta Osmanlı Devleti olmak üzere tüm Türk ve İslam dünyasını olumsuz etkiledi.
- Yeni Çağ'da Avrupa'da meydana gelen önemli bir gelişme de Rönesanstır. İtalya'da başlayan Rönesans, zamanla diğer Avrupa ülkelerine de yayıldı. Skolastik anlayışın yerini pozitif ve özgür düşünce aldı. Osmanlı Devleti bu gelişmeleri takip edemedi. Bu durum Osmanlı Devleti'nin geri kalmasında rol oynayan etkenlerden biri oldu.
- Rönesans hareketleri, Reform hareketlerine de yol açtı. Dinde yenilik ve yeni düzenleme anlamına gelen Reform, önce Almanya'da ortaya çıktı. Martin Luther'in öncüsü olduğu hareket, Katolik kilisesi tarafından tepkiyle karşılandı. Martin Luther aforoz edildi. Ancak Luther'in görüşleri kısa zamanda yayıldı. Kutsal Roma-Cermen İmparatorluğu Augsburg (Ogsburg) Antlaşması ile (1555) Protestanlığı resmen kabul etti. Fransa'da, Kalven'in başlattığı Reform hareketleri sonucunda Kalvenizm, Nant Fermanı ile tanındı (1598). Reform hareketleri sonunda Avrupa'da mezhep birliği parçalandı, yeni mezhepler ortaya çıktı. Papa ve din adamlarının etkisi azaldı. Eğitim ve öğretim kilisenin elinden alınarak laik eğitim sistemi kuruldu.

I. Selim (Yavuz) Dönemi

- Yavuz Sultan Selim daha Trabzon'da vali iken Safevilerin Anadolu'ya yönelik faaliyetlerini yakından takip etmişti. Bu nedenle padişah olunca ilk seferini İran üzerine yaptı. Çaldıran Savaşı'nda Safevileri yenerek Anadolu'ya yönelik İran tehdidini bir süre için önledi. Doğu ve Güneydoğu Anadolu topraklarını sınırlarına kattı.
- Türk ve İslam dünyasını birleştirmeye yönelik bir politika izleyen Yavuz Sultan Şelim, Mısır Seferi'ne çıktı. Mercidabık ve Ridaniye Savaşlarında Memlukleri yenerek Suriye ve Mısır'ı ele geçirdi. Halifelik, Osmanlılara geçti. Böylece Osmanlı Devleti, İslam dünyasında en etkin güç haline geldi. Mısır ve Suriye'de sona eren Baharat Yolu, Osmanlı Devleti'nin kontrolü altına girdi.

Kanuni Sultan Süleyman Dönemi

- Kanuni Sultan Süleyman daha çok batıya yönelik bir politika izledi. 1521 yılında Belgrad'ı fethetti. Mohaç Meydan Savaşı'nı kazanarak Macaristan'ı ele geçirdi. Macaristan üzerinde hak iddia eden Avusturya üzerine sefere çıkarak Viyana'yı kuşattı. Ancak kışın yaklaşması üzerine kuşatma kaldırıldı. 1533 yılında yapılan İstanbul Antlaşması'yla Avusturya, Macaristan'daki Osmanlı egemenliğini tanıdı.

- Kanuni, Safevilerin doğu sınırındaki faaliyetleri üzerine İran üzerine seferler düzenledi. 1555 yılında yapılan Amasya Antlaşması'yla İran; Karabağ, Nahçıvan, Revan ve Bağdat'ı Osmanlılara bıraktı. Amasya Antlaşması, Osmanlı Devleti'nin İran ile yaptığı ilk resmî antlaşmadır.
- Kanuni döneminde denizcilik faaliyetlerine de önem verildi. Stratejik bir öneme sahip olan Rodos fethedildi. 1538 yılında büyük bir Haçlı filosu Preveze'de yenilgiye uğratıldı. Akdeniz'de üstünlük Osmanlılara geçti. 1551 yılında Saint Jean şövalyelerinin elinde bulunan Trablusgarp fethedildi.
- Portekizlilerin, Hindistan'daki faaliyetleri ve Baharat Yolu'nu kontrolleri altına almaları üzerine Hint deniz seferleri yapıldı. Ancak Portekizliler bölgeden çıkarılamadı.
- Kanuni döneminin önemli gelişmelerinden biri de Fransa'ya verilen kapitülasyonlardır. Kanuni, Avrupa'nın birleşmesini önlemek, Akdeniz ticaretini tekrar güçlendirmek için karşılıklılık esasına dayalı olarak Fransızlara 1535'te kapitülasyon adı verilen bazı ayrıcalıklar tanıdı.
- Sokollu Mehmet Paşa, Kanuni'nin son yıllarında getirildiği veziriazamlık görevini, II. Selim ve III. Murat dönemlerinde de sürdürdü. Onun zamanında Yemen ve Kırıs fethedildi. Lehistan himaye altına alındı. Don-Volga ve Süveyş kanal projeleri gündeme geldi. Ancak değişik nedenlerden dolayı gerçekleştirilemedi.

Osmanlılarda Hukuk, Bilim, Teknoloji ve Sanat Alanındaki Gelişmeler

- Osmanlı Devleti'nde kanunların ilk defa yazılı hale gelmesi Fatih Sultan Mehmet zamanında oldu. Fatih, kendinden önce yapılan kanunları Kanunname-i Âli Osman adı altında bir araya topladı. Kanuni Sultan Süleyman sosyal, askerî, idari ve toprak yönetimi ile ilgili birçok kanun çıkardı.
- Yükselme Dönemi'nde başkent İstanbul bir bilim ve kültür konumuna yükseldi. Bilimsel çalışmalar padişahlar tarafından desteklendi. Fatih Sultan Mehmet, Sahnıseman; Kanuni Sultan Süleyman, Süleymaniye medreselerini yaptırdı. Sabuncuoğlu Şerafettin tıp alanında önemli eserler verdi. Coğrafya ve astronomi alanında Piri Reis, Ali Kuşçu, Seydi Ali Reis çalışmalarıyla ön plana çıkmış önemli bilim insanlarıdır.
- İran ve Arap edebiyatlarından etkilenecek saray ve medrese çevrelerinde gelişen divan edebiyatı; dini içeriğiyle öne çıkan tasavvuf edebiyatı; halk arasında rağbet gören halk edebiyatı gelişti.
- Minyatür, hat, tezhip, ciltçilik, ebru, kakmacılık, çinçilik gibi sanat dallarında önemli eserler verildi.

Dünya Gücü: Osmanlı Devleti (1453-1600)

1. Fatih döneminde,

- Mora'daki despotlukların Osmanlı yönetimine alınması,
- Karadeniz'deki Pontus Rum İmparatorluğu'nun yıkılması,
- Bosna ve Hersek'in Osmanlı yönetimini kabul etmesi

gelişmelerinden hangileri Bizans İmparatorluğu'nu diriltme umutlarını sona erdirmeye amacına yöneliktir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) II ve III
D) I, II ve III E) I ve II

2. Osmanlı Devleti'ni Bizans İmparatorluğu'nun başkenti İstanbul'u almaya zorlayan nedenler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- Osmanlı ordusunun İstanbul Boğazı üzerinden Rumeli'ye geçişlerini engellemesi
- İstanbul'un Asya'yı Avrupa'ya bağlayan kara ve deniz ticaret yolları üzerinde bulunması
- Avrupalıları Osmanlılara karşı kışkırtması
- Osmanlı Devleti'nin Anadolu ve Rumeli'deki toprakları arasındaki bütünlüğü bozması
- Hristiyanlığın Ortodoks mezhebinin merkezi olması

3. I. Surları yıkacak özelliklere sahip toprakların yapılması,

- Boğazın en dar kesiminde Anadolu Hisarı'nın karşısına Rumeli Hisarı'nın yapılması,
- Balkanlardaki bazı devletlerle ve Karamanoğullarıyla antlaşmalar yapılması

Yukarıdakilerden hangileri II. Mehmet'in İstanbul'un fethi amacıyla yaptığı çalışmalardandır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III
D) I ve II E) I, II ve III

4. Osmanlı Devleti'nin İstanbul'u fethetmesinin,

- Güneydoğu Asya ve Hindistan'dan gelen ticaret yolunun tamamen Osmanlıların eline geçmesi,
- toprakların surlar üzerindeki etkisinin anlaşılması sonucu Avrupa'da derebeyliklerin yıkılma sürecinin hızlanması,
- Osmanlı Devleti'nin Ortodoks halkın koruyucusu durumuna gelmesi

durumlarından hangilerine neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) II ve III
D) I, II ve III E) I ve II

- Osmanlı hükümdarı II. Mehmet hazırlıklarını tamamladıktan sonra elçi göndererek Bizans imparatorundan İstanbul'un teslim edilmesini istemiştir. Bizans imparatorunun bunu reddetmesi üzerine 6 Nisan 1453 tarihinde İstanbul kuşatması başladı. Osmanlı ordusu kenti karadan ve denizden kuşatma altına aldı. Zor durumda kalan Bizans imparatoru, şehri Türklere karşı koruyabilmek amacıyla Avrupa'dan ve papadan yardım istedi.

Bizans imparatoru bu yardımı alabilmek için aşağıdakilerden hangi yola başvurmuştur?

- Papa V. Nikola'ya Ortodoksluk ve Katolik mezheplerini birleştirmek için başvurdu.
- Cenevizlilerin deniz gücünden yararlanarak Haliç'in iki yanını zincirle kapattı.
- Bütün limanlarını ve Galata'yı Avrupalı devletlere açtı.
- Yardım gönderilmez ise Osmanlı egemenliğini kabul edeceğini açıkladı.
- Bizanslı bilim ve sanat adamlarını Rönesans'a katkıda bulunmaları için İtalya'ya gönderdi.

6. Osmanlı Devleti'nin 1453 yılında İstanbul'u fethetmesi, gerek Türk gerekse Avrupa dünyası açısından önemli sonuçlar doğurmuştur. Bu sonuçlardan hangisi Avrupa'ya olumlu katkıda bulunmuştur?

- A) Osmanlı Devleti'nin İslam dünyasında saygınlığının artması
- B) İstanbul'dan ayrılan Bizanslı sanat ve bilim adamlarının İtalya'ya gitmesi
- C) Osmanlıların Anadolu'dan Rumeli'ye geçişinin kolaylaşması
- D) Osmanlı Devleti'nin başkentini Edirne'den İstanbul'a taşıması
- E) Ortodoks kilisesinin Osmanlıların denetimine girmesi

7. Fatih Sultan Mehmet yayınladığı fermanla,

- I. Fener Rum Patrikhanesi de denilen Ortodoks Patrikhanesi'ne yasal statü ve süreklilik kazandırmış,
- II. Ortodoks Hristiyanlara din, gelenek ve göreneklerinde serbestlik tanımış,
- III. Cenevizlilere Galata'da yaşama hakkı vermiştir.

Bu uygulamaların amacı aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Akkoyunlulara yönelik sefer öncesinde Avrupalıların desteğine ihtiyaç duyulması
- B) Hristiyanlarla olan ticari ilişkilerin geliştirilmek istenmesi
- C) Batıda Osmanlılara karşı oluşabilecek Haçlı birliğini önleme düşüncesi
- D) Osmanlı yönetiminin Müslümanların adaletini Avrupalılara ispat etme arzusu
- E) İmparatorluğun sağlam temellere oturtulmak istenmesi

8. I. Karadeniz'in tamamen Türk gölü haline gelmesi

- II. İpek Yolu'nun Karadeniz'in kuzeyinde sona eren kolunun denetim altına alınması

Aşağıdaki olaylardan hangisi ile gerçekleşmiştir?

- A) Kırım'ın fethi
- B) Trabzon'un alınması
- C) Bizans'ın yıkılması
- D) Arnavutluk'un fethi
- E) Amasra'nın alınması

- 9. I. Eflâk ve Boğdan'ın Osmanlı himayesine girmesi
- II. Arnavutluk'un ve Belgrat hariç Sırbistan'ın fethedilmesi
- III. İtalya'nın güneyindeki Otranto Limanı'nın ele geçirilmesi

Aşağıdaki hangi Osmanlı hükümdarı zamanında gerçekleşmiştir?

- A) Fatih Sultan Mehmet
- B) II. Bayezid
- C) Yavuz Sultan Selim
- D) Kanuni Sultan Süleyman
- E) II. Murat

10. Osmanlı Devleti'nin,

- I. Ege Denizi'nde yer alan Limni, Midilli, Sema-direk, Gökçeada ve Bozcaada'yı fethetmesi,
- II. Akdeniz'de yer alan Eğriboz ve Kıbrıs adalarını alması
- III. Arnavutluk ve Yunan adalarını ele geçirmesi

aşağıdaki devletlerden hangisinin Akdeniz'de askerî ve siyasi güç kaybetmesine neden olmuştur?

- A) Venedik
- B) Ceneviz
- C) Saint Jean (Sen Jan) şövalyeleri
- D) Memluk
- E) Mora despotlukları

11. Doğu Karadeniz'in denetiminin Osmanlıların eline geçmesi ve Anadolu topraklarındaki son Hristiyan devletin yıkılmasına neden olan olay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kırım'ın Osmanlı kontrolüne girmesi
- B) Trabzon-Rum İmparatorluğu'nun sona erdirilmesi
- C) İstanbul'un alınarak Bizans İmparatorluğu'na son verilmesi
- D) Ceneviz kolonisi Amasra'nın fethedilmesi
- E) İtalya'nın Otranto Kalesi'nin ele geçirilmesi

Dünya Gücü: Osmanlı Devleti (1453-1600)

1. Bizans İmparatorluğu'nun başkenti İstanbul'un Osmanlı Devleti tarafından alınmasını zorunlu kılan nedenler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Avrupa'daki devletleri Osmanlılara karşı kışkırtmaları
- B) Osmanlıların Anadolu ve Rumeli toprakları arasında geliş gidişe engel oluşturması
- C) Osmanlı Devleti'nde görülen şehzadeler arasındaki taht kavgalarına karışmaları
- D) Önemli ticaret yolunun üzerinde bulunması
- E) Ortodoks mezhebinin lideri patriğin İstanbul'da bulunması

2. Osmanlı padişahı II. Mehmet, Osmanlı Devleti'ni dünya çapında güçlü bir konuma getirmek amacıyla Doğu Roma İmparatorluğu'nun başkenti İstanbul'u fethetti.

Aşağıdakilerden hangisi İstanbul'un Türkler tarafından fethinin sonuçlarından biridir?

- A) Karadeniz'den gelecek yardımları engelleyebilmek için Rumeli Hisarı'nın yapılması
- B) Rumeli ve Balkanlarda Osmanlı egemenliğinin kesinleşmesi
- C) Mora'nın İstanbul'a yardım yapmasının önlenmesi
- D) Osmanlıların Anadolu ve Rumeli toprakları arasındaki bütünlüğün sağlanması
- E) Osmanlı şehzadeleri arasında taht kavgalarının sona ermesi

3. Fatih Sultan Mehmet,

- I. Papalığa karşı bir güç oluşturmak,
- II. Osmanlı sınırları içindeki Hristiyanların dinsel konularda özgür olduğunu ortaya koymak,
- III. Hristiyan mezheplerinin birleşmesini önlemek amacıyla aşağıdaki hangi yönetime baş vurmuştur?
- A) Fener Patrikhanesi'nin devamına izin vererek Osmanlıya bağladı.
- B) Galata'da yaşayan Cenevizlilerin ticari faaliyetlerini yasakladı.
- C) İstanbul'un askerler tarafından yağma edilmesini önledi.
- D) Venediklilerin kurduğu kolonilerin devamını sağladı.
- E) İstanbul'dan ayrılanların dönmesine izin verdi.

4. Osmanlı Devleti, Doğu Akdeniz'e eski ticari canlılığını kazandırmak amacıyla bazı Avrupalı devletlere ekonomik, ticari ve siyasi ayrıcalıklar tanımıştır.

Bu ayrıcalıklar aşağıdaki devletlerden hangisine diğerlerinden daha önce tanınmıştır?

- A) Portekiz
- B) Venedik
- C) İngiltere
- D) Fransa
- E) İspanya

5. Türkiye Selçuklu Devleti'nin merkezi otoritesinin zayıflaması sonucu kurulan aşağıdaki Türk beyliklerinden hangisinin siyasi varlığına II. Mehmet döneminde tamamen son verilmiştir?

- A) Karamanoğulları
- B) Ramazanoğulları
- C) Dulkadiroğulları
- D) Candaroğulları
- E) Kadı Burhanettin

6. Osmanlı Devleti'nin Yükselme Devri'nde meydana gelen,

- I. Eflâk ve Boğdan'ın Osmanlı himayesine girmesi,
- II. İsfendiyaçoğulları Beyliği'ne son verilmesi,
- III. Yunanistan'ın batısında bulunan Zenta, Aya-mevra ve Kefalonya adalarının fethedilmesi

gelişmelerinden hangileri Fatih Sultan Mehmet zamanında gerçekleşmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) II ve III
D) I ve III E) I, II ve III

7. Fatih Sultan Mehmet döneminde,

- I. IV. Haçlı Seferi sırasında kurulan Trabzon Rum İmparatorluğu'nun 1461 yılında ortadan kaldırılması,
- II. Akkoyunlu Devleti'nin 1473'de Otlukbeli Savaşı'nda yenilgiye uğratılması,
- III. Kırım Hanlığı'nın 1475 yılında Osmanlılara bağlanması

gelişmelerinden hangileri Anadolu'da faaliyet gösteren devletleri etkisiz kılmak için yapılmış çalışmalar arasındadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III
D) I ve II E) I, II ve III

8. Aşağıdakilerden hangisi Fatih'in Anadolu ve Avrupa'da yaptığı fetihlerin sonuçları arasında yer almaz?

- A) Ege ve Karadeniz kıyılarında Osmanlı üstünlüğünün kurulması
B) Eflâk Prensiği ve Boğdan Beyliği'nin Osmanlılara bağlanması
C) Baharat ticaret yolunda Osmanlı kontrolünün sağlanması
D) İtalya'nın Otranto Kalesi'nin Osmanlıların eline geçmesi
E) Sinop'un alınarak Candaroğulları Beyliği'ne son verilmesi

9. I. Sinop ve Amasra'nın alınması
II. Trabzon ve Kırım'ın fethi
III. Mora ve Girit'in ele geçirilmesi
IV. Sırbistan ve Macaristan'ın fethi

Yukarıdaki olaylardan hangileri Osmanlı Devleti'nin Karadeniz'de siyasi ve ekonomik açıdan güçlenmesine katkı yapmıştır?

- A) I ve III B) II ve IV C) II ve III
D) I ve II E) III ve IV

10. Osmanlı Devleti'nde,

- I. Ortodoks kilisesinin ve patrikliğin himaye altına alınması,
 - II. Venedik'e İstanbul'da elçi bulundurma hakkının tanınması,
 - III. Akdeniz'in bir Türk gölü haline gelmesi
- gelişmelerinden hangileri II. Mehmet döneminde meydana gelmemiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) II ve III
D) I ve II E) I ve III

11. Osmanlı Devleti'nin,

- I. Midilli, Sakız ve Sisam adalarını fethetmesi,
- II. Kırım'da Kefe, Menküp ve Azak şehirlerini egemenliği altına alması,
- III. İpek Yolu'nun Karadeniz'de sona eren kolunu denetim altına alması

aşağıdaki devletlerden hangisinin ticari ve ekonomik kayba uğramasına neden olmuştur?

- A) Venedik
B) Akkoyunlu
C) Ceneviz
D) Napoli
E) Trabzon Rum İmparatorluğu

Dünya Gücü: Osmanlı Devleti (1453-1600)

1. Tarihçiler tarafından Yeni Çağ olarak isimlendirilen süreç, Osmanlı Devleti'nin İstanbul'u fethederek Bizans'a son verdiği dönemle, Fransız İhtilali'ne kadar geçen dönemi kapsamaktadır. Aşağıdakilerden hangisi bu döneme ait özelliklerden biri değildir?

- A) Batı Avrupa'da papanın halk üzerindeki etkisinin azalması
B) İngiltere'de Magna Carta'nın imzalanması
C) Protestanlığı yok etmek için Engizisyon mahkemelerinin kurulması
D) Otuz Yıl Savaşları'nın sona ermesi
E) Ticaretle uğraşan burjuva sınıfının zenginleşmesi

2. Kavimler Göçü'nden sonra Avrupa'da egemen siyasal sistem olan derebeyliğin yıkılışını hızlandıran, yerini merkezi krallıklara bırakmasını sağlayan gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kâğıt ve matbaanın Avrupalılarca öğrenilmesi
B) Keşfedilen ülkelere Avrupa'dan göçün başlaması
C) Pusulanın sapma açısının hesaplanması
D) Antikite eserlerinin Avrupalılarca tanınması
E) Barutun ateşli silahlarda kullanılması

3. Yeni Çağ'ın başlarında Avrupa'da güçlü merkezi otoriteye dayanan devletler ortaya çıkarken İtalya bunun dışında kalmıştır.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Diğer Avrupa devletleriyle ilişkilerinin sınırlı olması
B) Hür düşüncenin egemen olduğu aristokratik cumhuriyetlerden oluşan şehir devletlerinden oluşması
C) Burjuva sınıfının diğer ülkelere oranla erken gelişmesi
D) Hümanizm hareketlerinin öncelikle İtalya'da görülmesi
E) Doğu ticaret yollarının tümüyle Türk ve Müslümanların denetimine girmesi

4. Aşağıdakilerden hangisi Yeni Çağ'da meydana gelen gelişmelerden biri değildir?

- A) Doğu Akdeniz ticaretinin önemini kaybetmesi nedeniyle Türk ve Müslüman ülkelerin ekonomik yönden gerilemesi
B) Kralların derebeylerin yaşadıkları kale ve şatoları ele geçirerek feodaliteye son vermeleri
C) Skolastik felsefenin yıkılarak bilim ve sanatta özgür düşüncenin etkili olması
D) Fransa ile İngiltere arasında yapılan Yüzyıl Savaşları'nın Avrupa'nın siyasi yapısını değiştirmesi
E) Hristiyan dünyasında Katolik ve Ortodoksluğun yanı sıra yeni mezheplerin ortaya çıkması

5. Yeni Çağ'da görülen aşağıdaki olaylardan hangisi diğerlerinden daha sonra gerçekleşmiştir?

- A) Topun icat edilmesiyle barutun öneminin anlaşılması
B) Güney Amerika kıyılarından dolaşarak ilk kez Büyük Okyanus'un aşılması
C) Bizanslı bilginlerin Avrupalılara İlk Çağ eserlerini tanıtip eski Yunan dilini öğretmeleri
D) Katolik kilisesinden ayrılan ülkelere, kilisenin topraklarına ve mallarına el konulması
E) Açık denizlere açılmak için kadirga, karavel denilen dayanıklı gemiler yapılması

6. Venedik ve Cenevizli gemicilerin Avrupalıların ihtiyaç duyduğu malları tümüyle Türk ve Müslümanlardan alarak Avrupa pazarlarına götürmeleri ve pahalıya satmaları aşağıdakilerden hangisine neden olmuştur?

- A) Venedik ve Ceneviz'de monarşilerin kurulmasına
B) Akdeniz ve Karadeniz'de Türk egemenliğinin başlamasına
C) Avrupalıların coğrafi keşiflere yönelmesine
D) Reform hareketlerinin İtalya dışında da etkili olmasına
E) Avrupa'da derebeylik sisteminin yıkılmasına

7. Avrupa tarihinde meydana gelen,

- I. Rönesans hareketleri,
- II. Coğrafi keşifler,
- III. Haçlı Seferleri

gelişmelerinden hangileri, Avrupalıların Doğu'nun zenginliklerinden yararlanmak istemeleriyle ilgilidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) I ve II
- E) II ve III

8. Avrupa'da,

- I. Haçlı Seferleri sırasında pusulayı tanıyan Avrupalı gemicilerin, pusulanın açılıyla ilgili hesapları geliştirerek açık denizlere çıkmaları,
- II. Müslümanlardan, dünyanın düz ve ortasında da Kudüs'ün olmadığını öğrenmeleri,
- III. coğrafya bilgisindeki ilerleme sonucu hurafelere inanmayan cesur gemicilerin ortaya çıkması

aşağıdakilerden hangisini doğrudan etkilemiştir?

- A) Kralların derebeyler karşısında güç kazanmasını
- B) Uzakdoğu ve Hindistan'a giden yeni ticaret yollarının bulunmasını
- C) Papalara ve Katolik kilisesine olan güvenin sarsılmasını
- D) Ceneviz ve Venedik limanlarının önem kazanmasını
- E) Dogmatik düşüncelerin gündelik yaşamda da etkin olmasını

9. Coğrafi keşiflere ilk başlayanlardan Baltelmi Di-yaz, Portekiz adına; Cenova'lı Kristof Kolomb, İspanya adına bu faaliyetleri yürütmüşlerdir.

Portekiz ve İspanya'nın bu konuda öncelik yapmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ülkelerinin din savaşları nedeniyle tahrip edilmiş olmaları
- B) İngiltere ve Fransa arasında olan Yüzyıl Savaşları'nın etkisinde bulunmaları
- C) Gemicilik ve denizcilik alanlarında gelişmiş olmaları
- D) Siyasi ve mali açıdan güçlü krallıklara sahip olmaları
- E) Müslümanların askerî ve siyasi baskısında olmaları

10. Avrupa'da halkın yokluk ve yoksulluk içinde olması, buna karşın doğu ülkelerinin zenginlikleri ve verimli toprakları Avrupalıların ilgisini çekiyordu.

Avrupa tarihinde,

- I. Kavimler Göçü,
- II. Sanayi Devrimi,
- III. Coğrafi keşifler,
- IV. Haçlı Seferleri

gelişmelerinden hangilerinin Avrupalıların doğu ülkelerinin zenginliklerinden yararlanma amacıyla yönelik olduğu söylenebilir?

- A) I ve II
- B) III ve IV
- C) I ve III
- D) II ve IV
- E) II ve III

11. Coğrafi keşifler sırasında yeni keşfedilen ülkelerden bol miktarda kıymetli maden Avrupa'ya getirildi. Ekonomide altın ve gümüş kullanımının miktarı arttı. Bu gelişme ticaret ve para piyasasını canlandırdı.

Bu durum Avrupa'da aşağıdakilerden hangisinin önemini yitirmesine yol açmıştır?

- A) Toprak
- B) Dokumacılık
- C) Mimari
- D) Ticaret
- E) Bankacılık

12. XII. yüzyıldan itibaren,

- I. Venedik, Cenova, Napoli gibi şehirlerin büyük servet edinmeleri
 - II. İtalyan şehir devletlerinin siyasi güçlerinin artması ve zengin devletler haline gelmeleri
- aşağıdaki hangi olaya bağlı olarak ortaya çıktığı savunulabilir?

- A) Coğrafi keşifler
- B) Müslümanlara yönelik düzenlenen Haçlı Seferleri
- C) Osmanlıların Memluk Devleti'ni yıkmaları
- D) Bizans İmparatorluğu'nun yıkılması
- E) Gemicilik sanatında ve coğrafya bilgilerindeki ilerlemeler

Dünya Gücü: Osmanlı Devleti (1453-1600)

1. Aşağıdakilerden hangisinin coğrafi keşiflerin sonuçlarından olduğu söylenebilir?

- A) Avrupa'da kiliseye güven azalırken Hristiyanlığın yeni ülkelere yayılması
- B) Gemicilerin coğrafya bilgisindeki ilerleme sonucu daha cesur hareket etmeleri
- C) Açık denizlere açılmak için dayanıklı gemiler yapılması
- D) Akdeniz limanlarının önem kazanması
- E) Avrupalıların Çin ve Hindistan'a ulaşmak istemeleri

2. Kıta Avrupası'nda meydana gelen,

- I. Hümanizm hareketleri
 - II. Sanayi Devrimi
 - III. Haçlı Seferleri
 - IV. Dünyanın dolaşılması
 - V. Magna Carta'nın imzalanması
- gelişmelerden hangileri Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan önce meydana gelmiştir?

- A) II ve III
- B) I ve IV
- C) I ve III
- D) III ve V
- E) II ve IV

3. I. Osmanlı Devleti'nin Hint ticaret yolunun hakimiyeti için Portekizliler ile mücadele etmek zorunda kalması,

- II. İpek ve Baharat yollarının Osmanlı denetimine girmesi sonucu birkaç kez el değiştiren ürünlerin pahalıya mal olması,
- III. Pusulanın geliştirilerek sapma açısının düzeltilmesi,
- IV. Yeni ırklar, kültürler, hayvanlar ve bitkilerin tanınması

Yukarıdaki gelişmelerden hangisi coğrafi keşiflerin sonuçları ile ilgilidir?

- A) I ve IV
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) I ve II
- E) II ve IV

4. Yeni Çağ'da yapılan coğrafi keşifler bazı ülkeleri olumsuz olarak etkilemiştir.

Buna göre,

- I. İspanya,
- II. Portekiz,
- III. Osmanlı,
- IV. Ceneviz

devletlerinden hangilerinin coğrafi keşiflerden olumsuz etkilendikleri söylenebilir?

- A) I ve III
- B) II ve IV
- C) II ve III
- D) III ve IV
- E) I ve II

5. Yeni Çağ'da görülen olaylardan hangisi diğerlerinden daha sonra gerçekleşmiştir?

- A) Barutun öneminin anlaşılması
- B) Hümanizma hareketlerinin Avrupa'yı etkilemesi
- C) Antikite eserlerinin yeniden incelenmesi
- D) Avrupa'da yeni mezheplerin ortaya çıkması
- E) Okyanus koşullarına dayanıklı gemilerin yapılması

6. Yeni Çağ'da Avrupalılar bilinmeyen ülkeleri bulmak, yeni ticaret merkezleri kazanmak amacıyla XV. yüzyılın sonlarından başlayıp XVI. yüzyıl boyunca süren keşiflere yöneldiler.

Buna göre,

- I. keşfedilen yerlerden Avrupa'ya getirilen bol miktarda altın ve gümüş paranın Osmanlı ülkesine gelmesi sonucu, akçenin değerinin düşmesi,
- II. keşfedilen ülkelere Avrupa'dan yapılan göçler sonucu Avrupa'da nüfus azalırken Amerika kıtasında nüfusun artması,
- III. İstanbul'un fethinden sonra Karadeniz'deki ticaret merkezlerinin Türklerin eline geçmesi sonucu Avrupalıların Uzakdoğu mallarını pahalıya almaları

durumlarından hangileri coğrafi keşiflerin sonuçları ile ilgili değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) II ve III
- D) I ve III
- E) I ve II

7. I. Venedik
II. Ceneviz
III. İspanya
IV. Portekiz

Yukarıdaki devletlerden hangileri Yeni Çağ başlarında Batı Asya'da Bizans İmparatorluğu'na, Suriye ve Mısır'da Memluk Devleti'ne ulaşan Asya mallarının, Avrupa'ya taşınmasını yapmışlardır?

- A) III ve IV B) II ve IV C) I ve III
D) I ve II E) II ve III

8. I. Yeni kıta ve uygarlıkların bulunması,
II. Atlas Okyanusu liman ve kentlerinin gelişmesi ve önem kazanması,
III. Türklerin ve diğer Müslümanların ekonomik kayba uğraması

Yukarıdakilerin hangileri coğrafi keşiflerin sonuçları arasındadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III
D) I, II ve III E) I ve II

9. Yeni Çağ'da Avrupa'da görülen,

- I. Yeni düşünce ve anlayışların halka daha hızlı ulaşması,
II. Hümanizm hareketinin doğması ve çabuk gelişme göstermesi
III. Katolik kilisesi karşıtı hareketlerinin yaygınlaşması

aşağıdakilerden hangisi ile ilgilidir?

- A) Hareketli harf sistemine dayanan matbaanın bulunması ve yaygınlaşmasıyla
B) Orta Çağ'ın dogmatik skolastik felsefesinin sona ermesiyle
C) İspanya ve Portekiz öncülüğünde başlayan coğrafi keşiflerin başarıya ulaşmasıyla
D) Derebeyleri yenilgiye uğratan kralların güç kazanmasıyla
E) Bizans İmparatorluğu'nun yıkılmasından sonra Bizanslı bilim insanlarının İstanbul'dan ayrılmalarıyla

10. Aşağıdakilerden hangisi Rönesans'ın İtalya'da başlamasının nedenlerinden biridir?

- A) Kiliseye duyulan güvenin azalması
B) Müslüman dünyasından öğrendikleri matbaa-yı geliştirmeleri
C) İtalyan şehirlerinin değişik uygarlıklarla etkileşim içinde olması
D) İncil'in Avrupa dillerine çevrilmesi
E) Pozitif düşüncenin ve yeni buluşların ortaya çıkması

11. Yeni Çağ başlarına kadar Avrupa'da bilim adamları ve sanatçılar çalışmalarında kilise ve İncil ile çelişmemek zorundaydılar.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini güçleştirmiştir?

- A) Feodalitenin sona ermesini
B) Merkezi krallıkların kurulmasını
C) Papalığın siyasal bir güç haline gelmesini
D) Coğrafi keşiflerin başlamasını
E) Bilimsel faaliyetlerin gelişmesini

12. Yeniden doğuş (Rönesans) kelimesi İtalya'da sanatsal ve bilimsel gelişmeyi ifade eder. Bu sözcük ilk kez İtalyan sanatçı Giorgio Vasari tarafından kullanılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Rönesans'ın başlamasının nedenlerinden biridir?

- A) Sömürgecilik hareketlerinin Sanayi Devrimi'nin etkisiyle sona ermesi
B) Katolik kilisesine bağlı din adamlarının güç kaybetmesi
C) Gözlem ve deneyin önem kazanarak akılcılığın egemen olmaya başlaması
D) Makavelizmin yönetimde etkin ve egemen olması
E) Avrupa'da sanattan zevk alan zengin bir sınıfın ortaya çıkması

Dünya Gücü: Osmanlı Devleti (1453-1600)

KONU TARAMA

5

1. Fatih'in ölümüyle oğulları II. Bayezid ve Cem Sultan arasında başlayan taht kavgası sırasında,

- I. Karamanoğulları ile Memlukların Osmanlılara yönelik izlediği politikalar,
II. Osmanlı Devleti'nde uygulanan devşirme sisteminin ortaya çıkardığı olumsuzluklar,
III. Şah İsmail'in Doğu ve Güneydoğu Anadolu'yu ele geçirmek için yaptığı çalışmalar,
IV. Rodos şövalyeleri ve papalığın Cem Sultan'a sığınma hakkı vermeleri

gelişmelerden hangileri Osmanlı Devleti'nde içinde yaşanan taht kavgasının büyümesinde etkili olduğu söylenemez?

- A) I ve III B) II ve III C) I ve IV
D) III ve IV E) II ve IV

2. Fatih'in ölümüyle şehzadeleri arasında başlayan taht kavgasının,

- I. eski güç ve kuvvetlerine kavuşmak isteyen Karamanoğullarının Osmanlıların içişlerine karışmaları,
II. Memluklerin ve papalık kurumunun Osmanlılara yönelik olumsuz politika izlemeleri,
III. Safevi hükümdarı Şah İsmail'in Anadolu'da kışkırtıcı propaganda yürütmesi

durumlarından hangilerine neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III
D) II ve III E) I ve II

3. Osmanlı Devleti'nde yaşanan aşağıdaki hangi olaydan yararlanmak isteyen Avrupalı Hristiyan güçler Osmanlı Devleti'ne karşı yeni bir Haçlı Seferi düzenlemeye çalışmışlardır?

- A) Cem Sultan Olayı
B) Şahkulu Ayaklanması
C) Şeyh Bedrettin Ayaklanması
D) Bozoklu Celal Ayaklanması
E) Vezir Ahmet Paşa Ayaklanması

4. Fatih döneminde,

- I. Hicaz su yolları sorunu,
II. Dulkadiroğulları Beyliği'nde ortaya çıkan iç çatışmalar,
III. Karamanoğulları Beyliği'nin kışkırtmaları
gelişmeleri Osmanlı Devleti ile aşağıdaki hangi devletin ilişkilerinin gerginleşmesine yol açmıştır?

- A) Akkoyunlu
B) Safevi
C) Venedik
D) Memluk
E) Ramazanoğulları

5. – Memluk Sultanı Kayıtbay'ın taht kavgasında Cem Sultan'ı desteklemesi
– Dulkadiroğlu Beyi Alaüdddevle'ye Osmanlı Devleti'nin yardım etmesi

Yukarıdaki gelişmeler aşağıdaki hangi hükümdar döneminde Osmanlı-Memluk savaşına neden olmuştur?

- A) II. Murat B) II. Mehmet
C) II. Bayezid D) I. Selim
E) I. Süleyman

6. Aşağıdaki olaylardan hangisi II. Bayezid'in otoritesini sarsmış, oğulları arasında taht kavgasının başlamasına ortam hazırlamıştır?

- A) Karamanoğullarının Cem Sultan'a destek vermesi
B) Şah İsmail'in etkisiyle Şahkulu Ayaklanması'nın çıkması
C) Mora'da Venediklilerin elinde kalan kale ve limanların alınması
D) Memluklerin Dulkadiroğulları beyleri arasındaki iç kavgalara karışması
E) Endülüs Müslümanlarına gereken yardımın yapılamaması

7. II. Bayezid dönemi önceki dönemlere göre oldukça sönük geçmiş, büyük fetihler olmamıştır.

Bu durumun nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Osmanlı – Avusturya çatışma ve savaşlarının yoğunlaşması
B) Sağlığında oğulları arasında taht kavgaları başlaması
C) Avrupalıların Cem'i Osmanlılara karşı koz olarak kullanmaları
D) II. Bayezid'in savaştan hoşlanmaması
E) Şah İsmail'in Anadolu'yu ele geçirmek için Anadolu'da isyanlar çıkarması

8. II. Bayezid döneminde Antalya ve çevresinde çıkan isyan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şahkulu Ayaklanması
B) Baba İshak Ayaklanması
C) Şeyh Bedrettin Ayaklanması
D) Baba Zünnun Ayaklanması
E) Kalender Çelebi Ayaklanması

9. Osmanlı Devleti'nde mutlak ve devredilemez haklara sahip padişah Osmanlı hanedanına mensuptu. Tahtın boşalması durumunda oraya kimin geçeceği konusunda kesin bir belirlemenin olmaması en önemli iç sorun olan taht kavgalarına neden olmaktadır.

Fatih'in ölümünden sonra oğulları Cem Sultan ile Bayezid arasındaki hükümdar olma mücadelesi sırasında Cem Sultan'ın,

- I. Sen Jan (Saint Jean) şövalyelerinin davetiyle Rodos'a sığınması,
II. Avrupa'ya götürülerek Vatikan'da ve Fransa'da tutulması,
III. Memlukların davetiyle gittiği Kahire'de padişah gibi karşılanıp himaye görmesi

gelişmelerinden hangileri Cem Sultan Olayı'nın önceleri bir iç sorun iken giderek devletlerarası sorun haline gelmesine neden olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III
D) I ve II E) I, II ve III

10. Cem Sultan Olayı ile ilgili,

- I. Batılı devletlerin Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışmasına olanak tanımıştır.
II. Osmanlı Devleti'nin batıya yönelik seferlerinin durmasına neden olmuştur.
III. Bayezid'in kendi şehzadeleri arasında taht kavgalarının başlamasına yol açmıştır.

bilgilerinden hangileri doğru değildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

11. Babası II. Bayezid'in doğudaki Safevi tehlikesine karşı önlem almaması üzerine Yavuz Sultan Selim kendisinden önceki hükümdarlardan farklı olarak babasını tahttan indirerek hükümdar oldu. Yavuz Sultan Selim'in tahta geçmesinde aşağıdakilerden hangisinin desteğini alması etkili olmuştur?

- A) Tımarlı sipahiler
B) Şeyhülislam ve ulema sınıfı
C) Yeniçeriler
D) Divanhümayun üyeleri
E) Anadolu ve Rumeli beylerbeyleri

12. II. Bayezid döneminde, Kemal Reis komutasındaki Osmanlı donanması İspanya'ya giderek, buradaki Müslüman ve Yahudileri, Katoliklerin katliamından kurtarmıştır. Yahudilerin bir kısmı Osmanlı ülkesine getirilerek yerleştirildiler.

Bu gelişme,

- I. Katoliklerin dini hoşgörüye sahip olmadığı,
II. Osmanlı ülkesinde yaşayan gayrimüslim sayısının arttığı,
III. Osmanlıların yardıma muhtaçlar konusunda din ayrımı yapmadığı

durumlarından hangilerine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

Dünya Gücü: Osmanlı Devleti (1453-1600)

1. Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki fetihleri, aşağıdaki hangi padişah döneminde başlamıştır?

- A) II. Murat
B) Fatih Sultan Mehmet
C) II. Bayezid
D) Yavuz Sultan Selim
E) Kanuni Sultan Süleyman

2. Osmanlıların I. Selim döneminde fethettiği,

- I. Suriye,
II. Filistin,
III. Mısır

bölgeleri, aşağıdaki hangi savaşlardan sonra Osmanlı Devleti sınırlarına katılmıştır?

- A) Çaldıran – Turnadağ
B) Pasinler – Dandanakan
C) Hittin – Ayn Calut
D) Mercidabık – Ridaniye
E) Ankara – Otlukbeli

3. Yavuz Sultan Selim döneminde Dulkadiroğulları Beyliği'nin yıkılarak Anadolu Türk birliğinin sağlanması aşağıdaki hangi savaşla sağlanmıştır?

- A) Turnadağ B) Mercidabık
C) Ridaniye D) Irakeyn
E) Çaldıran

4. Osmanlı Devleti'nin,

- I. kutsal topraklara egemen olması,
II. Sünni İslam dünyasının siyasi lideri durumuna gelmesi
aşağıdakilerden hangisiyle gerçekleşmiştir?
A) Bizans İmparatorluğu'nun başkenti İstanbul'un fethi
B) Kanuni'nin İran'ı yenilgiye uğratarak Bağdat'ı alması
C) Safevilerin etkisiyle çıkan Şahkulu Ayaklanması'nın bastırılması
D) Şeyhülislamın Divanhümayun'un doğal üyesi olması
E) I. Selim'in Mısır seferini gerçekleştirmesi

5. İslam dünyasının siyasi liderliğinin yanı sıra dini liderliğinin de Osmanlı Devleti'nin eline geçmesi aşağıdaki olaylardan hangisiyle gerçekleşmiştir?

- A) II. Mehmet'in İstanbul'u fethederek Bizans İmparatorluğu'na son vermesi
B) Kanuni Sultan Süleyman'ın Mohaç Savaşı'nı kazanarak Macaristan'ı fethetmesi
C) II. Bayezid'in Safevi Devleti'nin etkisiyle başlayan Şahkulu isyanını bastırması
D) Fatih'in Karamanoğulları Beyliği'ni yıkarak Anadolu Türk birliğini sağlaması
E) Yavuz Sultan Selim'in Memluk Devleti'ni yıkarak halifelik makamını ele geçirmesi

6. Yavuz Sultan Selim döneminde yapılan Mısır Seferi'nin sonuçları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Suriye, Filistin ve Mısır'ın fethedilmesi
- B) Halifeliğin Osmanlılara geçmesi
- C) Kutsal emanetlerin İstanbul'a getirilmesi
- D) Kıbrıs için Venediklilerden vergi alınmaya başlanması
- E) Şii tehlikesinin tamamen sona erdirilmesi

7. Yavuz Sultan Selim döneminde yapılan Mısır Seferi sonunda,

- I. Baharat Yolu'nun kontrol altına alınması,
- II. Suriye, Filistin ve Mısır'ın Osmanlı hâkimiyetine girmesi,
- III. Venediklilerin Kıbrıs için Memluklere ödediği vergiyi Osmanlıya ödemeye başlaması

gelişmelerinden hangilerinin Osmanlı hazinesine uzun süre katkı sağladığı söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) II ve III

8. Osmanlı Devleti, İslamiyet'teki cihat geleneğine uygun olarak daha çok Müslüman olmayanlarla savaşarak sınırlarını genişletmiştir.

Aşağıdaki bölgelerden hangisinin fethi buna örnek olarak gösterilemez?

- A) Bosna B) Amasra
- C) Kıbrıs D) Trabzon
- E) Suriye

9. Yavuz Sultan Selim'in,

- I. 1516 yılında yapılan Mercidabık Savaşı'nda Memluk Sultanı Kansu Gavri'yi,
- II. 1517 yılında yapılan Ridaniye Savaşı'nda Memluk Sultanı Tumanbay'ı

yenilgiye uğratmasının sonuçları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Baharat ticaret yolu tamamen Osmanlıların eline geçti.
- B) Suriye, Filistin, Mısır ve Hicaz yöresi Osmanlı sınırlarına katıldı.
- C) Doğuda ortaya çıkan Şii tehlikesi ortadan kaldırıldı.
- D) Bu zaferlerle birlikte Memluk Devleti tarihi karıştı.
- E) Mukaddes emanetler arasındaki Hz. Muhammed'in sancağı ve kılıcı İstanbul'a getirildi.

10. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı İmparatorluğu'nun Yükselme Devri'nde meydana gelen gelişmeler arasında yer almaz?

- A) Fransa ve Venedik'e ticari ayrıcalıklar tanınması
- B) Baharat Yolu'nun Osmanlı denetimine girmesi
- C) Anadolu Türk siyasi birliğinin kesin olarak kurulması
- D) Girit Adası'nın fethedilmesi
- E) İran'da egemen olan Safevi Devleti ile ilk resmî antlaşmanın yapılması

11. Osmanlı Devleti'nin XV. ve XVI. yüzyıllarda Anadolu ve Avrupa'da yaptığı savaşların sonuçları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Bulgaristan'ın Osmanlı kontrolüne girmesi
- B) Macaristan'ın Osmanlı egemenliğine girmesi
- C) Denizlerde Osmanlı üstünlüğünün sağlanması
- D) Mısır ve Suriye'de egemen olan Memluk Devleti'ne son verilmesi
- E) Doğu ticaret yollarının Osmanlıların denetimine girmesi

Dünya Gücü: Osmanlı Devleti (1453-1600)

KONU TARAMA

- 1. I. Baba Zünnun
- II. Vezir Ahmet Paşa
- III. Canberdi Gazali

Osmanlı Devleti'nde görülen yukarıdaki ayaklanmalardan hangileri Anadolu topraklarında çıkarmıştır?

- A) Yalnız I B) II ve III C) Yalnız II
- D) I ve III E) Yalnız III

2. Osmanlı Devleti'nin göçebe Türkmenleri kontrol altına almak istemesi ve Dulkadiroğulları Beyliği'ne bağlı olan sipahilerin dirliklerinin ellerinden alması sonucu, Hacı Bektaş Veli soyundan geldiğini ileri süren Safevi Devleti'nin de desteğini alan bir kişi tarafından çıkarılan, 1527 yılında sadrazam İbrahim Paşa tarafından bastırılan ayaklanma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kalenderoğlu
- B) Canberdi Gazeli,
- C) Hain Ahmet Paşa
- D) Şehsuvaroğlu Ali Bey
- E) Baba Zünnun

3. Osmanlı Sadrazamı Piri Mehmet Paşa'nın emekli olmasından sonra, ikinci vezir olmasına rağmen sadrazamlığa getirilmeyen, atandığı Mısır valiliği sırasında da Memluklu devlet adamlarını çevresinde toplayarak kendini sultan ilan edip adına sikke kestirip, hutbe okutarak isyan eden devlet adamının çıkardığı ayaklanma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Baba İshak
- B) Baba Zünnun
- C) Ahmet Paşa
- D) Kalendar Çelebi
- E) Şahsuvaroğlu Alibey

4. Eski bir Memluk beyi iken Yavuz'un Mısır seferi sırasında Osmanlı Devleti'nin hizmetine giren, Yavuz'un ölümünden sonra Mısır'ı ele geçirerek Memluk Devleti'ni yeniden kurmak için harekete geçen Şam beylerbeyinin çıkardığı ayaklanma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Canberdi Gazali
- B) Baba Zünnun
- C) Vezir Ahmet Paşa
- D) Kalendar Çelebi
- E) Şahkulu

5. I. Viyana'nın kuşatılması

II. Trablusgarp'ın alınması

III. Rodos ve Sakız adalarının fethi

aşağıdaki hangi dönemde gerçekleşmiştir?

- A) I. Mehmet
- B) I. Selim
- C) Sokollu Mehmet Paşa
- D) I. Süleyman
- E) II. Bayezid

6. Kanuni döneminde yapılan Viyana kuşatmasının başarısız olmasında,

- I. kent surlarının güçlülüğü,
 - II. uygun olmayan iklim koşulları,
 - III. Kırım Hanı'nın verilen görevi yapmaması
- durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
- D) II ve III E) I ve III

7. Macar Kralı II. Lajos'un, Şarlken ve Ferdinand'a güvenerek Osmanlı Devleti aleyhine çalışması üzerine sefere çıkan Kanuni, Macar Krallığı'na son vererek Erdel Beyi Yanoş'u Macar kralı yapmıştır.

Osmanlı Devleti'ne Orta Avrupa egemenliğini sağlayan bu gelişme aşağıdaki hangi olay sonucunda meydana gelmiştir?

- A) Preveze Deniz Savaşı'nın kazanılmasıyla
B) Viyana'nın kuşatılmasıyla
C) Belgrad'ın fethedilmesiyle
D) Mohaç Meydan Savaşı'nın kazanılmasıyla
E) Fransa'ya kapitülasyonların tanınmasıyla

8. "Avusturya arşidükü protokolde Osmanlı sadrazamına eşit sayılacaktır." maddesi aşağıdaki hangi antlaşmada yer almıştır?

- A) Amasya
B) Ferhat Paşa
C) Nasuh Paşa
D) İstanbul
E) Serav

9. Akdeniz'de Osmanlı egemenliğini sağlayan Barbaros Hayrettin Paşa'dır. Barbaros Hayrettin Paşa aşağıdaki hangi Osmanlı padişahı zamanında Osmanlı Devleti'nin hizmetine girmiştir?

- A) II. Murat
B) Fatih Sultan Mehmet
C) II. Bayezid
D) II. Selim
E) Kanuni Sultan Süleyman

10. Osmanlı Devleti'nin Akdeniz'de kesin üstünlük sağlaması aşağıdaki hangi olayla gerçekleşmiştir?

- A) Preveze Deniz Savaşı
B) Rodos Adası'nın fethi
C) Cerbe Deniz Savaşı
D) Hint Deniz Seferleri
E) Malta Kuşatması

11. Fatih Sultan Mehmet ve Kanuni Sultan Süleyman Karadeniz ve Akdeniz'de egemenlik kurmak amacıyla büyük bir mücadele içinde olmuşlardır.

Aşağıdakilerden hangisinin bu amaca yönelik olduğu söylenemez?

- A) Girit'in fethi
B) İrakeyn Seferi
C) Preveze Deniz Savaşı
D) Kırım'ın fethi
E) Sakız Adası'nın alınması

12. Kanuni Sultan Süleyman döneminde Osmanlıların,

- I. Roma-Germen İmparatorluğu'na karşı Fransa'ya destek vermeleri,
II. Reform hareketleri sırasında Protestanları desteklemeleri,
III. Portekizlilere karşı Hint deniz seferleri yapmaları

politikalarından hangilerinin, Avrupa Hristiyan birliğini önlemeye yönelik olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

Dünya Gücü: Osmanlı Devleti (1453-1600)

1. Kanuni döneminde,

- I. İrakeyn
II. Nahçıvan

seferleri aşağıdaki hangi devlete yönelik olarak yapılmıştır?

- A) Akkoyunlu
B) Safevi
C) Memluk
D) Timur
E) Pontus Rum

2. Osmanlı Devleti, Yavuz Sultan Selim döneminden itibaren,

- I. doğu bölgesinde etkili olan Şii tehdidini önlemek, sınırlarını güvence altına almak,
II. kışkırtmalar sonucu çıkan ayaklanmaları önleyerek, Anadolu'nun güvenliğini sağlamak, amacıyla Safevi Devleti'yle sık sık savaşmak zorunda kalmıştır.

Bu savaşlar sonunda yapılan ilk resmi antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Amasya
B) Ferhat Paşa
C) Serav
D) Nasuh Paşa
E) Kasrışirin

3. Denizcilikte yetersiz oldukları için ticaret yollarının ve Kızıldeniz'in güvenliği için Portekizlilere karşı Osmanlı Devleti'nin yardımını isteyen devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Memlukler
B) Eyyubiler
C) Beni Ahmer
D) Tolunoğulları
E) Fatımiler

4. 1538 yılında Süveyş'ten hareket eden Hadım Süleyman Paşa komutasındaki Osmanlı donanmasının başlattığı Hint deniz seferleri aşağıdaki hangi devletin faaliyetlerine engel olmak amacıyla düzenlenmiştir?

- A) İspanya
B) Portekiz
C) Hollanda
D) Fransa
E) İngiltere

5. Hint deniz seferleri aşağıdaki olaylardan hangisinin neden olduğu gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkmıştır?

- A) Coğrafi keşifler
B) Haçlı Seferleri
C) Rönesans hareketleri
D) Süveyş Kanalı'nın açılması
E) Reform hareketleri

6. Hint deniz seferlerinde,

- I. Osmanlı gemilerinin okyanus şartlarına uygun olmaması,
II. seferlere gereken önemin verilmemesi,
III. yerel Müslüman hükümdarların gereken yardımı yapmaması

durumlarından hangileri bu seferlerin başarıya ulaşamamasının nedenleri arasındadır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) II ve III
D) I ve II
E) I, II ve III

7. Osmanlı Devleti Yükselme Dönemi'nde,

- I. Mısır,
- II. Suriye,
- III. Cezayir

topraklarından hangilerini savaş yapmaksızın egemenliği altına almıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

8. I. İnebahtı'da Osmanlı donanmasının yakılması

- II. Malta Adası'nın kuşatılması
- III. Tunus'un fethedilmesi ve Fas'ın Osmanlılara bağlanması

Yukarıdakilerden hangileri Kanuni dönemi olayları arasındadır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

9. Osmanlı Devleti'nde Kanuni Sultan Süleyman zamanında bütçe giderlerinin gelirinden fazla olduğu görülmüştür.

Bu bütçe açığının en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tımarlı sipahi sayısının çoğalması
- B) Doğu ve Batı'ya sık sık yapılan seferler
- C) Fransa'ya tanınan ekonomik ayrıcalıklar
- D) Bağlı devletlerin ödediği vergilerin azalması
- E) Çift bozanların sayısının artması

10. Kanuni döneminde ülke nüfusu 12 milyondan 22 milyona çıkmıştır.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İsyanların yaşandığı bölgelerden yapılan göçler
- B) Kaybedilen topraklardan yapılan göçlerin artması
- C) Savaşlarda yeni yerlerin fethedilmesi
- D) Coğrafi keşiflerle yeni bulunan ülkelerin etkileri
- E) Balkanlarda devşirme alınanların sayılarının artması

11. Osmanlılar, Kanuni Sultan Süleyman zamanında, Portekizlilerin Müslüman tüccarların Baharat Yolu'ndan faydalanmalarını engellemesi ve Kızıl deniz yoluyla hacca giden Müslümanlara saldırılarına üzerine Hint deniz seferlerini başlattılar.

Buna göre Hint deniz seferlerinin başlamasında,

- I. dini,
- II. sosyal,
- III. ekonomik

nedenlerden hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

Dünya Gücü: Osmanlı Devleti (1453-1600)

1. Osmanlı Devleti'nde,

- I. Kuruluş Dönemi'nde hükümdarlığın babadan oğula geçecek şekilde düzenlenmesi,
- II. Fatih'in yayınladığı kanunname ile tahta geçen kişinin kardeşlerini öldürmesini yasal hale getirmesi,
- III. I. Ahmet döneminde yapılan düzenleme ile Osmanlı ailesinden en yaşlı ve akıllı kişinin hükümdar olmasının zorunlu hale getirilmesi

uygulamalarından hangileri veraset sistemini esaslara bağlama amacına yöneliktir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

2. Osmanlılarda tahta çıkan padişahlar hükümdar adayları şehzadelerini yönetim konusunda deneyim kazanmalarını sağlamak amacıyla Amasya, Kütahya, Manisa ve Trabzon sancaklarına vali olarak atarlardı. Daha sonraki yıllarda uygulama değişmiş ve yalnızca büyükoğullar valiliğe atanmıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisine yol açmıştır?

- A) Düzenli işleyen bir veraset sisteminin getirilmesine
- B) Şehzadeler arasındaki taht kavgalarının önüne geçilmesine
- C) Büyük çocukların tahta geçme konusunda öncelik kazanmasına
- D) İç çatışmalarla kardeş kanının dökülmesinin önlenmesine
- E) Sancağa gidemeyen şehzadelerin bilim alanında çalışmalara yönelmesine

3. Osmanlı padişahları, iktidarlarına karşı devlet yöneticilerinin bir tehdit oluşturmalarını önlemek amacıyla aşağıdakilerden hangi önlemi almıştır?

- A) Ölen ya da öldürülen yöneticinin mallarına el koymuşlardır.
- B) Devlet yönetiminde Türklere öncelik vermişlerdir.
- C) Enderuna sadece devşirmelerin alınmasını sağlamışlardır.
- D) Anadolu ve Rumeli beylerbeyliklerini kurmuşlardır.
- E) Yeniçerilerden oluşan özel bir birlik kurmuşlardır.

4. Osmanlı Devleti'nde,

- I. Bursa,
- II. Edirne,
- III. İstanbul

kentlerinden hangileri devlete başkentlik etmiştir?

- A) I ve II
- B) Yalnız III
- C) II ve III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

5. Osmanlı Devleti yöneticilerinden bazıları şunlardır:

- I. Nişancı,
- II. Kaptanıderya,
- III. Kazasker

Bunlardan hangileri Divanühümayun üyeleri arasındadır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. I. Resmi işlerle ilgili fetva vermek,
II. Divanühümayun'a başkanlık etmek,
III. emrindeki kalemle devlet yazışmalarını yapmak

Yukarıdakilerin hangileri sadrazamın görevleri arasındadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

7. Osmanlı Devleti'nde aşağıdaki görevlilerin görevleriyle ilgili eşleştirmelerden hangisi doğru değildir?

- A) Defterdar: Devletin gelir-gider durumunu kontrol eder.
B) Kazasker: Adalet ve eğitim işlerinden sorumludur.
C) Reisülküttap: Yabancı devletlerle ilişkileri düzenler.
D) Nişancı: Fethedilen toprakları gelirlerine göre ayırıp dağıtımını yapar.
E) Müftü: Sadrazam olmadığı zaman divana başkanlık yapar.

8. Divanühümayun ile ilgili,

- I. Son sözün padişaha ait olması nedeniyle danışma organı niteliğindedir.
II. Ülke topraklarının genişlemesi ile divan üyelerinin sayısı artmıştır.
III. Tüm Osmanlı vatandaşları isterlerse bizzat Divan'a çıkarak hak arayabilirlerdi.

bilgilerinden hangileri doğrudur?

- A) II ve III B) I ve II C) II ve III
D) Yalnız III E) I, II ve III

9. Orhan Bey döneminde kurulan Divanühümayun'a önceleri padişahlar başkanlık ederken aşağıdaki hangi padişahтан itibaren Divanühümayun'a veziriazamlar başkanlık etmeye başlamışlardır?

- A) Kanuni Sultan Süleyman
B) II. Bayezid
C) Yavuz Sultan Selim
D) Fatih Sultan Mehmet
E) II. Selim

10. Osmanlı Devleti'nde,

- I. Devletin idari, mali ve askerî konularda kararların alındığı,
II. Toplumı ilgilendiren her türlü konunun konuşulup karara bağlandığı,
III. Halkın şikâyetlerini iletebildiği kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Divanühümayun
B) Beylerbeyi
C) Şehremini
D) Kapan Emni
E) Muhtesip

11. Osmanlı devlet yönetimiyle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) Hükümdarın danışma organı olan Divanühümayun Orhan Bey zamanında kuruldu.
B) Padişahlar Divan'a Fatih'ten itibaren başkanlık etmeye başladı.
C) I. Ahmet zamanında ekber ve erşet usulü kabul edildi.
D) Sınırların genişlemesiyle birlikte devlette çalışanların sayısı arttı.
E) 1876'da ilk Osmanlı anayasası Kanunuesasi hazırlandı.

12. Osmanlı İmparatorluğu'nda İstanbul'da elçi bulundurma hakkını elde eden ilk devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ceneviz B) Fransa C) Hollanda
D) Venedik E) İngiltere

Dünya Gücü: Osmanlı Devleti (1453-1600)

1. Osmanlı Devleti'nde Ermeniler, Yahudiler ve Süryaniler milli ve dini kimliklerini korumuşlardır.

Bu durumun,

- I. Osmanlı Devleti farklı ırk ve dinlerden oluşmaktadır.
II. Osmanlı Devleti hoşgörü bir yönetim anlayışı benimsemiştir.
III. Gayrimüslimler de devlet yönetimine katılabilmektedir.

yargılarından hangilerine kanıt oluşturduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

2. Osmanlı Devleti'nde,

- I. Kuruluş Dönemi'nde önce Rumeli Beylerbeyliği, ardından Anadolu Beylerbeyliğinin,
II. Yükselme Dönemi'nde bağlı beylik ve hükümet sistemi ile özel yönetimli eyaletlerin kurulması

aşağıdaki gelişmelerden hangisinin sonucu olarak ortaya çıkmıştır?

- A) İstanbul'da Sahnıseman medreselerinin kurulmasının
B) Devletin teokratik yapı kazanmasının
C) Devletin sınırlarının Avrupa'dan Kuzey Afrika'ya kadar genişlemesinin
D) Veraset sisteminin sağlam esaslara bağlanmasının
E) Devletin kuruluşunun tamamlanmasının

3. Şehzadelerin sancak beyliğine gönderilip kendi kapı halkına sahip olup, gereğinde ordu kurması aşağıdakilerden hangisine yol açmıştır?

- A) Askerî giderlerin önemli hale gelmesine
B) Yabancıların devletin iç işlerine karışmasına
C) Taht kavgalarının savaflara neden olmasına
D) Tımarlı sipahilerin ihmal edilmesine
E) Yeniçerilerin taht kavgalarında taraf olmasına

4. Beylerbeyleri, Paşa sancağı denilen vilayet merkezinde otururdu. Beylerbeylerinden, Rumeli Beylerbeyi terfi ederse vezir olarak Divan üyesi, Anadolu Beylerbeyi terfi ederse Rumeli beylerbeyi olurdu. Başlangıçta beylerbeyi sayısı bir iken zamanla artmıştır.

Bunun nedeni aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Şehzadelerin sancağa çıkması geleneğinin başlaması
B) Eyalet sayısının artması
C) Tımar sisteminde görülen düzensizlik
D) Yönetimde bürokrasiyi azaltmanın amaçlanması
E) Devlet gelirlerinin artırılmak istenmesi

5. Osmanlı Devleti'nin başkenti İstanbul'un yönetimi ile ilgili eşleştirmelerden hangisi doğru değildir?

- A) Taht kadısı – Şehrin en yüksek mülki amiri
B) Yeniçeri ağası – Şehrin güvenliğinden sorumludur.
C) Şehremini – Şehrin belediye işlerinden sorumludur.
D) Mimarbaşı – İmar işlerini düzenlerdi.
E) Muhtesip – Şehrin adalet işlerini yürütürdü.

6. I. Kazalardaki en yüksek görevlidir.
II. Kazalarda askerlik dışındaki tüm işlerden sorumludur.
III. Kazaların güvenliğınden sorumludur.
Yukarıdakilerden hangileri Osmanlı Devleti'nde kadıların özellikleriyle ilgilidir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III
D) II ve II E) I, II ve III

7. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin en üst yönetim organı Divanühümayun'un üyelerinden biri değildir?

A) Sadrazam B) Nişancı
C) Kazasker D) Beylerbeyi
E) Reisülküttap

8. Aşağıdaki eyaletlerden hangisi özel yönetimli eyaletlerden biri değildir?

A) Hicaz B) Kırım
C) Bağdat D) Erdel
E) Eflâk

9. Aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi doğru değildir?

A) Subaşı – Kazaların güvenliğınden sorumludur.
B) Yiğitbaşı – Köylerin güvenliklerinden sorumludur.
C) Sakalar – Ordunun su ihtiyacını sağlayan gruptur.
D) Şehremini – İstanbul'da belediye işlerinden sorumludur.
E) Sancakbeyi – Yeniçerilerin en üst komutanıdır.

10. I. Devletin çok dinli ve değişik etnik kökenli insanlardan oluşması
II. XVII. yüzyıla kadar hükümdar olma hakkının hükümdar çocukları ile sınırlı olması
III. Katoliklerin koruyuculuğunun üstlenilmesi
IV. Fatih Kanunnamesi ile halkın yönetime katılması

Yukarıdakilerden hangisi Osmanlılar için söylenemez?

A) I ve II B) III ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) I ve III

11. Sancak beyinin görevleriyle ilgili,

- I. Kazaların üst idari birimi olan sancakların en yetkili yöneticisidir.
II. Sancağındaki tımarlı sipahilerin ve zeamet sahiplerinin komutanıdır.
III. Sefer sırasında kendisine bağlı askerlerle sefere katılır.

Bilgilerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) II ve III
D) I ve II E) I, II ve III

12. I. İç işlerinde serbest dış işlerinde Osmanlı Devleti'ne bağlıdır.

- II. Yöneticileri padişah tarafından belirlenirdi.
III. Tımar sisteminin uygulandığı eyaletlerdi.

Özel yönetimli eyaletlerle ilgili, yukarıdaki bilgilerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III
D) I ve II E) I, II ve III

Dünya Gücü: Osmanlı Devleti (1453-1600)

1. Osmanlı Devleti, ticareti geliştirmek ve korumak için çeşitli önlemler almıştır.

Buna göre,

- I. derbentçiler,
II. mekkâri taifesi,
III. yaya ve müsellemler

gruplarından hangilerinin ekonomik faaliyetler ile ilgili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

4. Aşağıdakilerden hangisi Kapıkulu askerleri ile ilgili değildir?

- A) Devletten üç ayda bir maaş alırlardı.
B) Hristiyan kökenli savaş esirleri ve devşirmelerden oluşurdu.
C) İlk kez I. Murat zamanında kurulmuştur.
D) Önemli bir bölümü İstanbul ve civarında bulunurdu.
E) Sadece süvari birliklerinden oluşurlardı.

2. Güzel yazı yazma sanatı olan, Türklerin İslamiyeti kabul etmesiyle önem kazanmıştır. Bu sanatla uğraşanlara adı verilir.

Yukarıdaki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Hat – Nakkaş
B) Hat – Hattat
C) Minyatür – Tasvir
D) Nakış – Hattat
E) Minyatür – Hat

5. Osmanlı maliyesinin farklı gelir kaynaklarının başında halktan toplanan vergiler gelmektedir. Zorunlu ihtiyaçlardan doğan ve örfe dayanan vergilere örfi vergiler denilmektedir.

Buna göre,

- I. Öşür
II. Avarız
III. İспенç
IV. Haraç
V. Çiftbozan

vergiyelerinden hangileri örfi vergiler arasında yer almaz?

A) I ve III B) I ve IV C) IV ve V
D) II ve V E) II ve III

3. Tünel kazarak ve fitil döşeyerek kale ve surların yıkılmasını sağlayan Kapıkulu askerî aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bostancılar B) Lağımcılar
C) Sakalar D) Deliler
E) Humbaracılar

6. Osmanlı İmparatorluğu'nda II. Bayezid döneminin sonlarında Anadolu ve Rumeli'deki halktan önceleri olağanüstü durumlarda alınırken daha sonraki dönemlerde mali sorunlar nedeniyle devamlı hale getirilen vergi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Müsadere B) İltizam
C) Öşür D) Avarız
E) Ağnam

7. I. Osmanlılarda halkın ve yöneticilerin mal varlığının bir bölümüne ya da tümüne devlet tarafından el konulmasıdır.
- II. Temel amacı önemli rütbelere yükselen kişilerin ölümünden sonra varislerine birşey bırakamayacaklarını düşünerek dürüst davranmalarını sağlamaktır.
- III. Devlet adına çalışırken kazanılan malların kamuya ait sayılması kuralına dayanılarak uygulanan sistemdir.

II. Mahmut'un ancak kamu malı olduğu mahkeme kararıyla saptanan servetlere uygulanması kuralını getirmesiyle uygulamalardan kaldırılan sistem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ayanlık B) Müsellem C) Mültezim
D) Müsadere E) İltizam

8. I. Kervansarayların yapımı ve işletilmesi
II. Yerleşim yerlerinin kültürel ihtiyaçlarının karşılanması
III. Halkın eğitim ve öğretim alanındaki gereksinimlerinin karşılanması

Yukarıda verilen özelliklerden hangileri Osmanlı Devleti'nde kurulan vakıfların amaçları arasındadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

9. Osmanlı askerî ve sivil yöneticisi olarak yetiştirilenler devlette Türkçe konuşmak zorundaydılar. Türkçe bilmeyenlerin devlette yönetici olma şansları yoktu.

Bu uygulamanın,

- I. resmi dilin Türkçe olması,
II. yöneticiliğin sadece Türklere ait olması,
III. devletin geniş sınırlara ulaşması durumlarından hangileriyle ilgili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

10. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı toprak yönetim birimlerinden biri değildir?

- A) Dirlik B) Sancak C) Mukataa
D) Ocaklık E) Mülk

11. I. Sultan II. Murat zamanında oluşturulan kurum gerçek kimliğine Fatih Sultan Mehmet zamanında kavuşmuştur.
II. Devletin ihtiyaç duyduğu mülki, idari ve diğer önemli kadrolara görevli yetiştirmiştir.

Yukarıda bazı özellikler verilen kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Medrese
B) İmarethane
C) Enderun
D) Encümenidaniş
E) Darülfunun

12. I. Asya, Afrika ve Avrupa'ya uzanan tek Türk devleti olması
II. Yönetimde teokratik yapının etkili olması
III. Türkler tarafından kurulan en uzun süreli devlet olması

Yukarıdaki bilgilerden hangileri Osmanlı Devleti ile ilgilidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

13. I. Fethedilen toprakları dirliklere ayırarak dağıtır.
II. Padişahın mutlak vekili olarak padişahın mühürünü taşır.
III. Yargı işlerinden birinci derecede sorumludur.

- Yukarıdakilerden hangileri Divanühümayun üyelerinden nişancının görevleri arasında yer alır?
A) Yalnız I B) I ve III C) Yalnız II
D) Yalnız III E) II ve III

Dünya Gücü: Osmanlı Devleti (1453-1600)

1. Avrupa'da,

- I. Katolik kilisesinin halk üzerindeki otoritesinin sarsılması,
II. din adamlarının toplumdaki saygınlıklarının azalması,
III. devlet yönetiminde laikliğin benimsenmesi

gelişmelerinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

- A) Kavimler Göçü'yle yeni millet ve toplulukların ortaya çıkması
B) Rönesans ile skolastik felsefenin zayıflaması ve pozitif düşüncenin gelişmesi
C) İncil'in ulusal dillere çevrilmesi
D) Dünya'nın yuvarlaklığının anlaşılması sonucu kilise bilgilerinin yanlış olduğunun ortaya çıkması
E) Papaların Haçlı Seferleri sırasında verdikleri vaatlerin doğru çıkmaması

2. Avrupa'da meydana gelen,

- I. Coğrafi keşifler,
II. Haçlı Seferleri,
III. Reform hareketleri

gelişmelerinden hangileri Katolik kilisesine ve din adamlarına duyulan güvenin azalmasına yol açmıştır?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

3. Martin Luther'in Almanya'da 1517'de Wittenberg Kilisesi'nin kapısına Endüljans'a karşı çıkan fikirlerini içeren; 95 maddeden oluşan bildiriye asarak başlattığı Reform hareketleri sonunda Protestanlık mezhebinin resmen tanınması ve yasallaşması aşağıdakilerden hangisiyle gerçekleşmiştir?

- A) Vestfalya Barışı
B) Ogsburg Antlaşması
C) Nant Fermanı
D) Versay Antlaşması
E) Prusya'nın Alman birliğini sağlaması

4. I. Almanya'da başlayan Reform hareketleri 1555 Augsburg Antlaşması ile sona erdi. Protestanlık resmen tanındı.
II. Fransa'da mezhep çatışmaları Kalvenizm mezhebinin Nant Fermanı ile tanınmasıyla sona erdi (1598).
III. İngiltere kralı Anglikan kilisesini kurarak Reform hareketlerini başlattı; Anglikanizm İngiltere'ye yerleşti.

Yukarıdaki gelişmelere bakarak aşağıdakilerden hangisi savunulabilir?

- A) Matbaada basılan dini eserlerin geniş kitlelere ulaştığı
B) Laik eğitimle birlikte kilisenin eğitim ve kültür üzerindeki baskının kalktığı
C) Pozitif düşüncenin giderek güç ve önem kazandığı
D) İslam uygarlığının Batı'ya kültürel etkisinin arttığı
E) Avrupa'da Hristiyanlar arasında mezhep birliğinin parçalandığı

5. Avrupa tarihinde görülen,

- I. Milano Fermanı
- II. Nant Fermanı
- III. Ogsburg Antlaşması

gelişmelerden hangileri Reform hareketlerinin sonucu olarak ortaya çıkmamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

6. Aşağıdaki gelişmelerden hangisi Orta Çağ Avrupası'nda kralların monarşik güçlerini dinsel güçle artırmak istediklerinin göstergesidir?

- A) Burjuvaların elindeki ticareti ele geçirmeleri
- B) Haçlı Seferleri düzenlemeleri
- C) Papaların elinden törenle taç giymeleri
- D) Toplar sayesinde derebeylerin yaşadığı şatoları yıkmaları
- E) Krallığı babadan oğula geçer şekilde düzenlemeleri

7. Orta Çağ boyunca zenginleşen ve gücünü artıran kilise ve papalığın, siyasetle ve dünyasal etkinliklerle daha fazla ilgilenmeye başlaması Reform öncesinde birçok din adamının tepkisini çekmişti. Reform hareketleri XVI. yüzyılda ilk defa Almanya'da Martin Luther ile başladı. Reform hareketleri sonunda Avrupa'da en etkin mezhep olan Katolik mezhebinin etkili olduğu İngiltere'de Anglikan, Almanya'da Protestan ve Fransa'da Kalvenizm gibi yeni mezhepler kuruldu.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Papaların aforoz ve enterdi yetkilerinin sona erdiğinin
- B) Eğitimin kilise dışına taşınarak laik eğitimin başladığının
- C) Skolastik düşüncenin, yerini bilimsel düşünceye bıraktığının
- D) Müslüman doğu kültürünün Avrupa'yı etkilemeye başladığının
- E) Avrupa'da Katolik kilisesinin etkinliğinin azaldığının

8. Reform hareketleri Katolik kilisesinin bozulması, bazı din adamlarının çıkarlarına göre hareket ederek, halka karşı yapması gereken dinsel ve sosyal görevleri ihmal etmeye başlamasıyla ortaya çıkmıştır. Reform hareketleri bazı Avrupa ülkelerinde yönetime karşı bir hareket olarak başlayıp gelişirken bazı ülkelerde kralların himayesinde gelişme göstermiştir.

Aşağıdaki ülkelerden hangisinde Reform, kralın liderliğinde başlamış ve millî bir karakter kazanmıştır?

- A) Fransa
- B) Almanya
- C) İngiltere
- D) İspanya
- E) İtalya

9. Reform hareketleri sonunda,

- I. Katolik kilisesinin kendini düzeltmeye ve yenden örgütlemeye başlaması,
- II. kilisenin kontrolündeki eğitim ve öğretimin laikleşmesi,
- III. Reformun başarıya ulaştığı yerlerde kilise mallarının yağmalanması

gelişmelerinden hangilerinin bilimsel alanda çalışmaların önünü açtığı savunulabilir?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

10. Fransa'da Luther'in fikirlerini benimseyen Kalven'in düşünceleri sadece Fransa'da değil; İsveçre, Hollanda ve İskoçya'da da benimsenmiştir.

Fransa'da mezhep çatışmalarının durması, halka inanç serbestliğinin tanınması ve Kalvenizm mezhebinin kabul edilmesi aşağıdakilerden hangisiyle gerçekleşmiştir?

- A) Milano Fermanı
- B) Ogsburg Barışı
- C) Magna Carta
- D) Vestfalya Barışı
- E) Nant Fermanı

Dünya Gücü: Osmanlı Devleti (1453-1600)

1. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin Yükselme Dönemi'nden önce meydana gelmiştir?

- A) Don-Volga ve Süveyş kanallarının açılması girişimlerinin yapılması
- B) Venedik ve Ceneviz'in Ege ve Karadeniz'de ticari güçlerinin azalması
- C) Hristiyanların Osmanlıları Balkanlardan atma umutlarının kesin olarak sona ermesi
- D) Bozok'ta çıkan Baba Zünnun Ayaklanması'nın bastırılması
- E) Şah İsmail'in, Anadolu'ya gönderdiği adamların Şahkulu Ayaklanması'nı çıkarması

2. Portekizliler, coğrafi keşiflerde öncü rol oynayarak Afrika'nın güneyinden geçerek Hint Okyanusu'na ulaştılar. Portekizlilerin bu bölgede bulunan Müslüman devletlere saldırması üzerine Osmanlı Devleti, Hint deniz seferlerini düzenledi.

Bu seferlerde,

- I. Gücerat sultanının Osmanlı donanmasına yardım etmemesi,
- II. Portekizlilerin Basra Körfezi ile Kızıldeniz'den çıkışı engellemeleri,
- III. Osmanlı gemicilerinin Hint Okyanusu'nu iyi tanımamaları

durumlarından hangileri bu seferlerin başarısızlıkla sonuçlanmasının nedenleri arasındadır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) II ve III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

3. Osmanlı Devleti aşağıdaki devletlerden hangisi ile bir süre de olsa aynı çağda yaşamıştır?

- A) Abbasiler
- B) Akkoyunlular
- C) Harzemşahlar
- D) Gazneliler
- E) Eyyubiler

4. Osmanlı Devleti'nin yaptığı savaşları ile ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi doğru değildir?

Savaş	Bölge	Taraf
A) Turnadağ	Konya	Ramazanoğulları
B) Mercidabık	Suriye-Filistin	Memluk
C) Çaldıran	Doğu Anadolu	Safevi
D) Ridaniye	Mısır	Memluk
E) Mohaç	Macaristan	Macaristan

5. II. Mehmet
I. Selim

Yukarıda verilen Osmanlı padişahlarının ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Venediklilere ayrıcalık tanımaları
- B) Doğu ticaret yollarını ele geçirmeleri
- C) Bizans'ın başkenti İstanbul'u kuşatmaları
- D) Karamanoğulları ile savaşmaları
- E) Safevi Devleti ile mücadele etmeleri

6. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin Yükselme Dönemi'nde ele geçirdiği yerler arasında yer almaz?

- A) Mısır
- B) Rodos
- C) Kıbrıs
- D) Edirne
- E) Macaristan

arkadaş

arkadaş

7. I. Saruhanoğulları
- II. Candaroğulları
- III. Ramazanoğulları
- IV. Germiyoğulları

Osmanlı Devleti Yükselme Dönemi'nde yukarıdaki Anadolu beyliklerinden hangileriyle mücadele etmemiştir?

- A) I ve IV B) II ve III C) I ve III
D) III ve IV E) II ve IV

8. I. Kırım'ın Osmanlı Devleti'ne bağlanması,
 - II. Amasra ve Trabzon'un Osmanlılarca fethedilmesi,
 - III. Kıbrıs'ın Osmanlı sınırlarına katılması
- Yukarıdaki gelişmeler, aşağıda verilen devletlerden hangilerinin ekonomik çıkarlarına zarar vermiştir?**

- A) İspanya – Portekiz
B) İngiltere – Fransa
C) Memluk – Safevi
D) Venedik – Ceneviz
E) Macaristan – Avusturya

9. Osmanlı Devleti'nin XV. ve XVI. yüzyıldaki siyasi ve askerî faaliyetleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anadolu Türk birliğinin sağlanması
B) Padişahlıların halife ünvanı almaları
C) Batıda en geniş sınırlara ulaşması
D) Fransa'ya kapitülasyonların tanınması
E) Safevi Devleti ile Amasya Antlaşması'nın yapılması

10. Osmanlı Devleti'nin, Fatih döneminde,

- Ortodoks kilisesini koruyarak, Venediklilere ticari ayrıcalıklar vermesi,

I. Süleyman (Kanuni) döneminde,

- Avrupa'daki Reform hareketlerini desteklemesi ve Fransa'ya kapitülasyonlar vermesi

aşağıdakilerden hangisine yöneliktir?

- A) Kuşatma sırasında Avrupalıların Viyana'ya destek olmasını engellemek
B) Batı'dan müttefik kazanarak doğu ve batı ticaretini geliştirmek
C) Hristiyan – Müslüman yakınlaşmasını sağlamak
D) Bizans İmparatorluğu'nun yeniden canlanmasını engellemek
E) Avrupalıların oluşturmaya çalıştığı Hristiyan birliğini önlemek

11. Osmanlı tarihinde İstanbul'un fethiyle başlayıp, sadrazam Sokollu Mehmet Paşa'nın ölümüne kadar geçen süre, Yükselme Dönemi olarak adlandırılmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu dönemde görülen gelişmelerden biri değildir?

- A) Edirne'nin fethedilerek başkent yapılması
B) Taşra teşkilatında "özel yönetimli" eyaletler sisteminin getirilmesi
C) Haçlı donanmasının İnebahtı'da Osmanlı donanmasını yenilgiye uğratması
D) Kuzey Afrika'nın fethedilmesi
E) Kıbrıs Adası'nın Venediklilerin elinden alınması

Dünya Gücü: Osmanlı Devleti (1453-1600)

1. Osmanlı kuvvetlerinin,

- I. Kocaeli Yarımadası'ndaki kaleleri fethedip İstanbul'a yaklaşması,

- II. İzmit'i kuşatması

üzerine Bizans İmparatoru III. Andronikos ile Osmanlı ordusu arasında yapılan savaş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Koyunhisar B) Sırpsındığı
C) Pelekanon (Maltepe) D) Varna
E) Niğbolu

2. Yükselme Dönemi'nde Osmanlıların,

- I. Anadolu'daki son Ortodoks devletini yıkmaları,

- II. Karadeniz'den geçen ticaret yolları üzerindeki etkinliklerini artırmaları,

- III. Karadeniz'in güney kıyılarının fethini tamamlayarak önemli bir limana sahip olmaları

aşağıdaki hangi olayla gerçekleşmiştir?

- A) Akkoyunluların Otlukbeli Savaşı'nda yenilgiye uğratılması
B) Trabzon Rum İmparatorluğu'nun ortadan kaldırılması
C) Kırım Hanlığı'nın Osmanlı Devleti'ne bağlanması
D) Kastamonu ve Sinop'un alınarak Candaroğulları Beyliği'ne son verilmesi
E) Arnavutluğun fethedilerek Osmanlı sınırlarına katılması

3. I. Cezayir'in Osmanlı Devleti'ne katılması,
- II. Trablusgarp'ın fethedilmesi
- III. Venediklilerden Kıbrıs'ın alınması

Yukarıdakilerden hangileri Kanuni dönemi olayları arasında yer almaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) II ve III
D) I ve II E) I ve III

4. Müslümanlarca kutsal sayılan Hicaz bölgesi ile Kudüs'ün Osmanlılarca ele geçirilmesi aşağıdaki hangi Osmanlı hükümdarı zamanında gerçekleşmiştir?

- A) I. Mehmet
B) II. Mehmet
C) II. Bayezid
D) Yavuz Sultan Selim
E) I. Süleyman (Kanuni)

5. I. II. Murat zamanında kurulup Fatih döneminde geliştirilmiştir.

- II. Hristiyan ailelerden devşirilen çocukların zeki olanları saraya alınarak özel bir şekilde yetiştirilmiştir.

- III. Devletin ihtiyaç duyduğu gerekli mülki ve idari kadroyu yetiştirmek amacıyla oluşturulmuştur.

Eğitim faaliyetlerini ve varlığını XX. yüzyıl başlarına kadar sürdüren saray okulu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Enderun
B) Hendesehane
C) Darülmualimin
D) Sahnıseman Medresesi
E) Sanayiinefise Mektebi

6. Bizans'ın,

- I. Osmanlı şehzadelerini kışkırtması,

- II. Osmanlılara karşı Avrupa devletleriyle işbirliği yapması,

- III. Osmanlı toprakları arasında bağlantıyı kesmesi

durumlarından hangileri Osmanlı Devleti'nin İstanbul'u fethetmesini zorunlu kılan nedenler arasındadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) II ve III
D) I ve III E) I, II ve III

7. Osmanlı Devleti'nin bir iç sorunu iken uluslararası bir sorun haline gelen "Cem Olayı" aşağıdaki hangi gelişmeyle sona ermiştir?

- A) Cem'in Yenişehir Ovası'nda II. Bayezid'e yenilmesiyle
- B) Sen Jan şövalyelerinin davetiyle Rodos'a gitmesiyle
- C) Cem'in şövalyeler tarafından İtalya'ya götürülmesiyle
- D) Cem Sultan'ın 1495 tarihinde zehirlenerek öldürülmesiyle
- E) Cem'in Memluk Devleti'ne sığınmasıyla

8. Osmanlı Devleti'ne başkentlik yapan şehirlerden,

- I. Bursa,
- II. Edirne,
- III. İstanbul

şehirlerinden hangileri Bizans İmparatorluğu'ndan alınmıştır?

- A) Yalnız III
- B) II ve III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

9. Osmanlı Devleti'nin,

- I. Orta Avrupa'daki egemenliğini sağlamlaştırması,
- II. Macaristan'ı himayesi altına alması,
- III. Avusturya ile uzun süre devam edecek mücadelelere başlaması

aşağıdaki hangi olayla gerçekleşmiştir?

- A) Preveze Deniz Savaşı
- B) Mohaç Meydan Savaşı
- C) Viyana kuşatması
- D) Belgrad'ın fethi
- E) 1533 İstanbul Antlaşması

10. Aşağıdakilerden hangisi II. Mehmet (Fatih) döneminde gerçekleşmemiştir?

- A) Şehzadelerin sancaklara gönderilme geleneğinin başlatılması
- B) Osmanlı donanmasının ilk deniz aşırı seferini yapması
- C) Padişahların divan başkanlığını veziriazamlara bırakması
- D) Trabzon Rum İmparatorluğu'nun ortadan kaldırılması
- E) Venediklilere İstanbul'da elçi bulundurma hakkı tanınması

11. Yeni Çağ başlarında Avrupa'da,

- I. pusula,
- II. kâğıt ve matbaa,
- III. barut

kullanılmasının ekonomik, kültürel ve siyasi alanlarda meydana getirdiği değişiklik aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Ekonomik	Kültürel	Siyasi
A)	I	II	III
B)	I	III	II
C)	II	III	I
D)	III	I	II
E)	III	II	I

12. Avrupalı devletlerin coğrafi keşifler sonunda Ümit Burnu'nu dolaşarak Hint Deniz Yolu'nu bulmaları, İpek ve Baharat ticaret yollarının yön değiştirmesine, bu ise Akdeniz ticaretinin eski önemini yitirmesine neden olmuştu. Bu durum Osmanlı Devleti'nin hem ticaret hem de gümrük gelirlerinin azalmasına yol açmıştır.

Bu durumu önlemek isteyen Osmanlı Devleti aşağıdaki hangi önlemi almıştır?

- A) Batı'daki gelişmeleri izleyerek ıslahat yapma
- B) Merkezi otoriteyi güçlendirme
- C) Avrupalı devletlere kapitülasyon verme
- D) Yönetimde devşirmelere öncelik tanıma
- E) Halifelik unvanından yararlanma

Dünya Gücü: Osmanlı Devleti (1453-1600)

1. II. Mehmet'in,

- I. Anadolu Hisarı'nın karşısına Rumeli Hisarı'nı yaptırması,
- II. Balkan uluslarıyla barış antlaşmalarını yenilemesi,
- III. surları yıkabilecek büyüklükte toplar döktürmesi

faaliyetlerinden hangilerinin Bizans'a, Karadeniz'den gelebilecek yardımları önleme amacına yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

2. Kanuni Sultan Süleyman döneminde Saint Jean (Sen Jan) şövalyelerinin elinde bulunan Rodos Adası fethedilmiştir.

Bunun,

- I. Akdeniz'de Osmanlı etkinliğinin genişlemesi,
- II. Mısır, Suriye ticaret yolunun güvenliğinin sağlanması,
- III. Anadolu ve Ege kıyılarının güvenliğinin artması

durumlarından hangilerine ortam hazırladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

3. Fatih Sultan Mehmet zamanında kuşatıldığı halde alınmayan ve Adası, Kanuni Sultan Süleyman zamanında fethedilmiştir.

Yukarıdaki cümledeki boşluklar, sırasıyla aşağıdakilerden hangisiyle doldurulmalıdır?

- A) Belgrad – Rodos
- B) Viyana – Kıbrıs
- C) Mora – Rodos
- D) Belgrad – Girit
- E) Mora – Kıbrıs

4. I. Fatih Sultan Mehmet

Osmanlı Devleti'nde ilk altın paranın bastırılması.

II. II. Bayezid

Cem Sultan olayının bir dış sorun haline gelmesi

III. Yavuz Sultan Selim

Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun Osmanlı egemenliğine alınması

IV. Kanuni Sultan Süleyman

Hint deniz seferlerinin yapılması

V. II. Selim

Osmanlı sınırlarının Hazar Denizi'ne kadar genişlemesi

Yukarıdaki eşleştirmelerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

5. Aşağıdakilerden hangisi Fatih Sultan Mehmet'in Anadolu'da siyasal birliği sağlamaktan çok, korumaya yönelik faaliyetlerinden biri olduğu söylenebilir?

- A) Amasra'daki Ceneviz egemenliğine son verilmesi
- B) Karamanoğullarından Konya ve Karaman'ın alınması
- C) Akkoyunlularla, Otlukbeli Savaşı'nın yapılması
- D) Trabzon İmparatorluğu'na son verilmesi
- E) Sinop ve Kastamonu civarında hüküm süren İsfendiyaroğulları Beyliği'nin egemenlik altına alınması

6. Orta Çağ'da Avrupalı sanatçı ve bilginler çalışmalarında ve faaliyetlerinde kilise kuralları ile karşılaşmak zorundaydılar.

Bu gelişmenin Avrupa'da,

- I. sosyal sınıflar,
- II. bilimsel özgürlük,
- III. sanatsal faaliyetler

durumlarından hangilerinin olmadığına kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

7. Coğrafi keşiflerden önce büyük ticari önem taşıyan Venedik, Ceneviz ve Floransa gibi şehirlerin coğrafi keşiflerden sonra önemleri azalırken, Lizbon, Amsterdam, Bordeaux, Londra gibi liman şehirleri ön plana çıkmıştır.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı Devleti'nin doğu ticaret yollarını ele geçirmesi
- B) İspanyolların Amerika kıtasını keşfetmeleri
- C) İpek ve Baharat yolları taşımacılığının Batı Avrupa limanlarına kayması
- D) Avrupa'da burjuva sınıfının güçlenmesi
- E) Osmanlıların Akdeniz'de üstünlük sağlaması

8. I. Dulkadiroğulları,
II. Ramazanoğulları,
III. Karamanoğulları

Osmanlı Devleti ile Memlukler yukarıdaki beyliklerden hangileri üzerinde egemenlik kurmak için birbirleriyle mücadele etmişlerdir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

9. Coğrafi keşifler yalnız siyasi ve ekonomik değil, bilimsel sonuçlar da ortaya çıkarmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu yargıya kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Dünyanın yuvarlak olduğunun kanıtlanması
- B) Akdeniz limanlarının öneminin azalması
- C) Burjuva sınıfının güçlenmesi
- D) Sömürge imparatorluklarının kurulması
- E) Hristiyanlığın yeni ülkelere yayılması

10. Reform hareketlerinden sonra Katolik kilisesi zayıflamış, yeni mezhepler ortaya çıkmıştır.

Bunun aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenemez?

- A) Mezhep mücadelelerinin yaşanmasına
- B) Mezhep birliğinin bozulmasına
- C) Papanın nüfuz ve etkinliğinin sona ermesine
- D) Katolik kilisesinin yeni düzenlemeler yapmasına
- E) Avrupa'da Katolik sayısının azalmasına

11. Osmanlı Devleti'nin Yükselme Dönemi'nde,

- I. imparatorluk haline gelmesi,
- II. çeşitli etnik ve dinsel gruplardan oluşan bir toplumsal yapının ortaya çıkması,
- III. ülke sınırlarının genişlemesi

durumları aşağıdakilerden hangisinde verilen sıraya göre gerçekleşmiştir?

- A) I, II, III
- B) I, III, II
- C) II, III, I
- D) III, II, I
- E) II, I, III

Dünya Gücü: Osmanlı Devleti (1453-1600)

1. Coğrafi keşiflerden,

- I. Osmanlı,
- II. Venedik,
- III. İspanya,
- IV. Portekiz

devletlerinden hangilerinin olumsuz etkilendiği söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) Yalnız III
- E) III ve IV

2. Osmanlı Devleti'nin Yükselme Dönemi'nde,

- I. donanmaya önem vermesi,
- II. tımar sistemini yaygınlaştırması,
- III. şehzade sancaklarının sayısını artırması

faaliyetlerinden hangileri sınırların genişlemesine doğrudan katkı yaptığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

3. I. Muhtesip

Esnafı ve üretimin kalitesini kontrol eden, fiyatları denetleyen görevli.

- II. Sakalar

Ordunun su ihtiyacını karşılayan grup.

- III. İcazet

Lonca teşkilatında ustalık belgesi alma işi.

- IV. Mekkâri taifesi

Ticaret yolları üzerinde taşımacılık yapan grup.

- V. Kalemiye

Yönetim ve askerlik görevi olan bürokrasi

Yukarıdakilerden hangisinin açıklaması karşısında yanlış verilmiştir?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

4. İngiltere'de baskıcı hükümet uygulamalarını yasadışı sayan 1689 tarihli İngiliz Yurttaş Hakları Beyannamesi'nde yer alan,

- Parlamento üyelerinin seçimi serbest olacak,
- Parlamentodaki tartışmalar ve görüşmeler, soruşturma ya da mahkemede suçlama konusu yapılmayacak,
- Parlamenteonun onayı olmadan yasalar yürürlükten kaldırılmayacak

maddeleri aşağıdakilerden hangisine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yönetimde kilisenin etkisinin kalmadığına
- B) Cumhuriyet yönetimine geçilerek vatandaşların yönetime katıldığına
- C) Kralın yetkilerinin sınırlandırıldığına
- D) ABD'nin yönetim biçiminin İngiltere'yi etkilediğine
- E) Burjuva sınıfının yönetimdeki etkisinin azaldığına

5. Avrupa tarihi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisinde I. incide verilenin II. inciye ortam hazırladığı savunulamaz?

	I.	II.
A)	Coğrafi keşiflerin yapılması	Sömürge imparatorluklarının kurulması
B)	Haçlı Seferlerinin başarısız olması	Kilise ve papalığın nüfuzunun artması
C)	Feodalitenin yıkılması	Merkeziyetçi krallıkların kurulması
D)	Reform hareketlerinin başlaması	Laik eğitimin başlaması
E)	Yeni mezheplerin ortaya çıkması	Mezhep birliğinin bozulması

6. 1533 yılında Osmanlı Devleti ile Avusturya arasında imzalanan İstanbul Antlaşması'nın,

- Avusturya arşidükü protokol bakımından Osmanlı veziriazamına denk sayılacak,
- Avusturya, Macaristan üzerinde hak talep etmeyecek,
- Avusturya, Osmanlı Devleti'ne yılda 30.000 düka altını verecek

maddelerinden hangilerinin Osmanlı Devleti'nin Avusturya'ya diplomatik üstünlüğünü kabul ettirdiğine kanıt oluşturduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

7. Yavuz Sultan Selim döneminde yapılan,

- Çaldıran,
- Turnadağ,
- Ridaniye

savaşlarından hangilerinin Anadolu'da siyasal birliğin sağlanmasına ve korunmasına katkı yaptığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

8. Osmanlı Devleti'nde Divanühümayun üyelerinden veziriazam,, kazaskerler, ve defterdarlar ise bürokrasisine mensuptular.

Yukarıdaki cümledeki boşluklar sırasıyla aşağıdakilerden hangisiyle doldurulmalıdır?

- A) Seyfiye – İlmiye – Kalemiye
B) İlmiye – Seyfiye – Kalemiye
C) Seyfiye – Kalemiye – İlmiye
D) Kalemiye – İlmiye – Seyfiye
E) İlmiye – Kalemiye – Seyfiye

9. Osmanlı Devleti'nin XVI. yüzyılda,

- Don-Volga,
- Süveyş Kanalı,
- Marmara-Karadeniz

projelerinden hangilerinin coğrafi keşiflerin neden olduğu ekonomik olumsuzlukları gidermeye yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

10. Osmanlıların İstanbul'u fethetmelerinden sonra Avrupalı devletler coğrafi keşifleri başlatmışlardır.

İstanbul'un fethinin,

- Bizanslı bilgin ve sanatçıların İtalya'ya gitmesi,
 - barutun ateşli silahlarda kullanımıyla surların yıkılabileceğinin anlaşılması,
 - doğu ticaret yollarının Türklerin eline geçmesi
- sonuçlarından hangilerinin bu duruma ortam oluşturduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

11. Osmanlı Devleti'nin Yükselme Dönemi'nde meydana gelen aşağıdaki gelişmelerden hangisinde I.'de verilenin II.'ye neden olduğu söylenemez?

	I.	II.
A)	Kırım'ın fethi	Karadeniz'in bir Türk gölü haline gelmesi
B)	Yavuz Sultan Selim'in Mısır Seferi	Halifeliğin Osmanlılara geçmesi
C)	Portekizlilerin Baharat Yolu'nu kontrolleri altına alması	Hint deniz seferlerinin yapılması
D)	İnebahtı Savaşı	Kıbrıs'ın fethi
E)	Kıbrıs Adası'nın fethedilmesi	Doğu Akdeniz'in güvenliğinin sağlanması

Dünya Gücü: Osmanlı Devleti (1453-1600)

ETKİNLİK – 1

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun kelimelerle tamamlayınız.

- Fatih'ten itibaren Divan'a başkanlık etme görevi verildi.
- Divanühümayun Osmanlı bürokrasinin temelini oluşturan (askerî bürokrasi), (din, eğitim ve hukuk bürokrasisi) ve (sivil bürokrasi)'den oluşmaktaydı.
- Taşra teşkilatının en büyük birimi sancakların birleşmesiyle oluşandi.
- Türkiye Selçuklularındaki esnaf teşkilatı olan Osmanlı Devleti'nde teşkilatı olarak devam ettirildi.
- Rönesans sonucunda düşünce yıkılarak, yerini deney ve gözleme dayalı düşünceye bıraktı.
- Yavuz Sultan Selim Savaşı ile Safevilerin Doğu Anadolu'daki etkisini kırmış, Savaşı ile de Beyliği'ne son vermiştir.
- Osmanlı Devleti ile Safeviler arasındaki ilk resmî antlaşma yılında yapılan Antlaşması'dır.
- projesinin amaçlarından biri Hazar Denizi'ne ulaşarak Rusların Orta Asya Türk hanlıklarını ile geçirmesini önlemektir.
- Fatih Sultan Mehmet, kendinden önceki kanunları adı ile bir araya toplamıştır.
- Avrupa'da Reform hareketleri öncesinde papalar ve din adamları denen belge karşılığı Tanrı adına insanları bağışlayabiliyor, kişileri ederek dinden çıkartabiliyorlardı.

ETKİNLİK – 2

Aşağıdaki ifadelerden doğru olanın karşısına (D), yanlış olanın karşısına (Y) harfi yazınız.

	Doğru	Yanlış
1. II. Mehmet, Fatih unvanını İstanbul'un fethinden sonra aldı.		
2. İstanbul'un fethi ile İlk Çağ sona erdi, Orta Çağ başladı.		
3. Kırım'ın fethi ile Karadeniz bir Türk gölü haline geldi.		
4. Cem Sultan Olayı bir iç sorun olarak başlamış, zamanla bir dış sorun haline gelmiştir.		
5. Enderun, Topkapı Sarayı'nda hükümdar ve ailesinin bulunduğu bölümdür.		
6. Osmanlı padişahları Fatih'ten itibaren cülus töreni ile tahta çıkarak kılıç kuşanmaya başladılar.		
7. Divanihümayun'da seyfiye, mali ve idari işlerin yönetilmesinden sorumlu bürokrasiyi oluştururdu.		
8. Salyanesiz eyaletler, tımar sisteminin uygulandığı eyaletlerdir.		
9. Coğrafi keşifler sonucu ilk sömürge imparatorluklarını İngilizler ve Fransızlar kurdular.		
10. Coğrafi keşifler sonunda Akdeniz limanlarının önemi daha da arttı.		
11. Rönesans hareketleri sonunda deney ve gözleme dayalı pozitif düşüncenin gelişmesine ortam sağladı.		
12. Yavuz Sultan Selim'in Mısır Seferi sonunda halifelik Osmanlılara geçti.		
13. Kanuni Sultan Süleyman ilk seferini Rodos üzerine yaptı.		
14. Cerbe Deniz Savaşı'ndan sonra Osmanlıların Kuzey Afrika'daki üstünlüğü kesinleşmiş oldu.		
15. Reform hareketlerinden sonra Avrupa'da mezhep birliği parçalandı.		

ETKİNLİK – 3

BEN KİMİM?

1. Padişahın mutlak vekiliyim. Devlet yönetiminde padişah'tan sonra en yetkili kişiyim. Ben Kimim?	
2. Divanihümayunda alınan kararların İslam dinine uygun olup olmadığı konusunda fetva veririm. Ben Kimim?	
3. Sancakların birleşmesiyle oluşan eyaletleri yönetirim. Eyaletimde padişahın temsilcisiyim. Ben Kimim?	
4. Taşradan büyük şehirlere gelen mal ve ürünlerin tartılması ve adaletli bir şekilde dağıtılmasını sağlarım. Ben Kimim?	
5. Kazaların güvenliğinden ben sorumluyum. Ben Kimim?	

ETKİNLİK – 4

Aşağıdaki bilgileri uygun olaylarla eşleştiriniz.

	BİLGİ	OLAY
	1. Osmanlı Devleti'nin Anadolu ve Rumeli toprakları arasında bütünlük sağlandı.	a. Mohaç Savaşı
	2. Karadeniz bir Türk gölü haline geldi.	b. Mısır Seferi
	3. Akdeniz limanlarının önemi azaldı.	c. İstanbul'un fethi
	4. Halifelik, Osmanlılara geçti.	d. Ogsburg Antlaşması
	5. Macaristan Krallığı yıkıldı ve başkent Budin fethedildi.	e. Kırım'ın fethi
	6. Avusturya arşidükü, Osmanlı sadrazamına denk sayılacaktı.	f. 1533 İstanbul Antlaşması
	7. Alman imparatoru Protestan mezhebinin varlığını resmen tanıdı.	g. Coğrafi keşifler

ETKİNLİK – 5

YAZILI SINAVA HAZIRLIK

1. İstanbul'un fethi Avrupa'da hangi gelişmelere neden olmuştur?

2. Kırım'ın alınmasının neden ve sonuçlarını belirtiniz.

3. Cem Sultan Olayı nedir? Niçin bir iç sorun iken dış sorun haline gelmiştir?

4. Yavuz Sultan Selim'in İran seferinin neden ve sonuçlarını yazınız.

5. Mısır Seferi'nin ekonomik ve dinsel sonuçları nelerdir?

6. Kanuni Sultan Süleyman zamanında Fransa'ya kapitülasyon verilmesinin nedenlerini yazınız.

7. Kanuni döneminde denizcilik alanındaki faaliyetler hakkında bilgi veriniz.

8. Hint deniz seferleri niçin yapılmıştır? Sonuçları nelerdir?

9. Don-Volga ve Süveyş Kanalı projelerinin amaçları nelerdir?

10. Divanhümayun hangi üyelerden oluşmaktadır? Görevleri nelerdir?

11. Enderun hakkında bilgi veriniz.

12. Coğrafi keşiflerin nedenlerini yazarak, Osmanlı Devleti'ne etkilerini açıklayınız.

13. Rönesans nedir? Sonuçlarını açıklayınız.

14. Reform hareketlerinin neden ve sonuçlarını yazınız.

15. Reform hareketlerinin Osmanlı Devleti'ne etkilerini yazınız.

Ünite III Arayış Yılları (XVII. Yüzyıl)

Ünite İçindekiler:

XVII. Yüzyılda Asya ve Avrupa.....	81
Osmanlı Devleti'nin Duraklama Dönemi'ne Girmesinin Nedenleri	81
Osmanlı Devleti'nde Dış İlişkiler	82
Ayaklanmalar	84
XVII. Yüzyıl Islahatları.....	84

Ne Öğreneceğiz?

XVII. yüzyılda Avrupa ve Asya'nın genel durumunu,

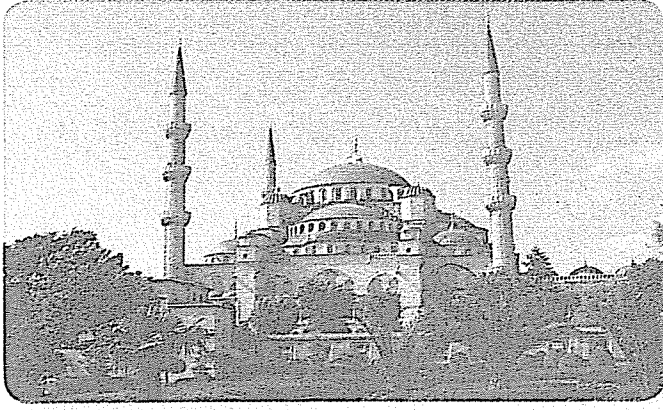
XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin genel durumunu,

Osmanlı-Avusturya ve İran ilişkilerini,

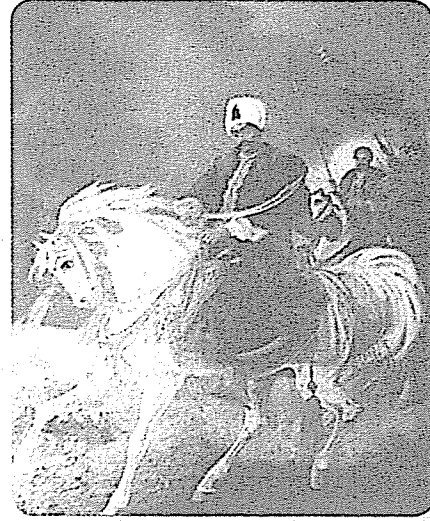
XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde görülen ayaklanmaların neden ve sonuçlarını,

XVII. yüzyıl ıslahat hareketleri ve özelliklerini,

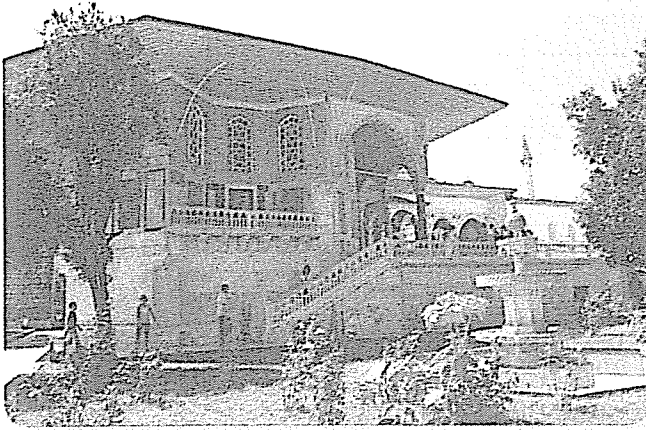
IV. Murat ve IV. Mehmet dönemlerinin özelliklerini öğreneceğiz.

Sultan Ahmet Camii

IV. Murat

Revan Köşkü

30 Yıl Savaşları

Arayış Yılları (XVII. Yüzyıl)

XVII. Yüzyılda Asya ve Avrupa

- XVII. yüzyılda Avrupa'da mutlak monarşi yönetimleri egemendi. Coğrafi keşiflerle zenginleşen Avrupa devletleri birbirleriyle sömürge yarışına girmişlerdi. Bu devletler iç ve dış ticarete önem verdiler. Merkantilizm adı verilen daha çok madene ve paraya sahip olma anlayışıyla yeni ham madde ve pazar arayışına girdiler.
- Sömürgeci devletler, ekonomik ve siyasi bakımdan diğer devletlere karşı üstün duruma geldiler. Elde ettikleri ekonomik güç sayesinde büyük donanmalara sahip oldular. Osmanlı Devleti, Avrupa'daki bu gelişmelere yabancı kaldı. XVII. yüzyıldan itibaren Avrupa, Osmanlılardan ileri bir duruma geçti.
- Kutsal Roma-Germen İmparatorluğu içinde başlayan mezhep savaşları kısa sürede diğer Avrupa devletlerine sıçradı. Otuz Yıl Savaşları denen bu kanlı mücadele sonunda Vestfalya Antlaşması imzalandı (1648). Bu anlaşma ile Avrupa halkına mezhep seçme özgürlüğü verildi.
- XVII. yüzyılda Rönesans ve Reform hareketlerinin oluşturduğu düşünce ortamı aklı ön plana çıkardı. Modern bilimin temelleri atıldı. Bilimsel çalışmaların hızla arttığı bu dönem Akıl Çağı olarak adlandırılmıştır.

Osmanlı Devleti'nin Duraklama Dönemi'ne Girmesinin Nedenleri

Merkezi Yönetimin Bozulması

- I. Ahmet zamanında şehzadelerin sancağa çıkma usulünün kaldırılması, onların devlet idaresinde tecrübe kazanmalarını önlemiştir. Bu durum saray ağaları ve padişah annelerinin yönetim üzerinde etkili olmasına neden olmuştur. Böylece merkezi otorite zayıflamaya başlamıştır.
- Bu dönemde devlet adamlarının pek azı makamlarının gerektirdiği tecrübe ve bilgiye sahipti. Daha önceki devirlerde göreve getirilecek devlet adamlarında tecrübe ve bilgiye bakılırken, XVII. yüzyılda rüşvet ve iltimasla atamalar yapıldı.
- Önemli görevlere atanan memurların sık sık görevlerinden alınmaları, padişahların tecrübeli yardımcı ve danışmanlardan yoksun kalmaları, devlet adamlarının kişisel çıkarlarını öne çıkarmaları, devlet otoritesinin bozulmasında etkili olmuştur.

İç Nedenler:

Ekonominin Bozulması: Coğrafi keşiflerle ticaret yollarının yön değiştirmesi Akdeniz ve Karadeniz limanlarından elde edilen gümrük ve ticaret gelirlerinin azalmasına yol açmıştır. Doğuda ve batıda yıllarca süren savaşlar askerî harcamaları artırmış, hazineye peşin para sağlamak amacıyla tımarlar iltizama verilme-ye başlanmıştır. Bunun sonucunda tımarlı sipahilerin sayısı azalırken, maaşlı asker sayısı artmıştır.

Ordu ve Donanmanın Bozulması

- III. Murat döneminden itibaren Kapıkulu Ocağlarına devşirme kanununa aykırı olarak asker alınmış, askerî düzen ve disiplin bozulmuştur. Özellikle yeniçeriler, devlet için ciddi bir sorun hâline gelmiş, "ocak, devlet içindir." anlayışı yerine, "devlet, ocak içindir." anlayışı gelişmiştir. Ayrıca Osmanlı ordusunun Avrupa'daki gelişmeleri takip edememesi de askerî gücünün zayıflamasında etkili olmuştur.
- XVII. yüzyılda denizci yetiştirilmesinde güçlük çekilmiş, donanma daha çok kıyıların ve limanların güvenliğini sağlamakla görevlendirilmiştir. Denizcilikle ilgisi olmayanların kaptanıderya olması, denizciliğin gelişmesini olumsuz şekilde etkilemiştir.

Eğitim Sisteminin Bozulması

- Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılın sonlarından itibaren temel eğitim kurumu olan medreselerde bozulma görülmeye başlandı. Bu kurumlarda yetişen yöneticilerin ve bilim adamlarının sayısı önemli ölçüde azaldı. İlimiye sınıfı eski önemini kaybetti, ilmi makamlar rüşvet karşılığında alınıp satılmaya başlandı.
- Medrese eğitimi almayan birçok kişiye ilmi rütbelere verilmeye başlandı. Bazı kişilerin yeni doğmuş çocuklarına müderris unvanı verildi. Böylece "beşik ulemalığı" denen bir sınıf ve sistem ortaya çıktı.
- Osmanlı bilginleri Avrupa'daki gelişmeleri takip edemedi. Tıp, felsefe, matematik gibi bilimlerde ders okutabilecek müderris yetişmedi. Pozitif bilimler tamamen ihmale uğradı.

Dış Nedenler

- Üç kıta üzerinde, çok geniş bir coğrafi alana yayılmış olan Osmanlı Devleti, doğuda ve batıda büyük ve güçlü devletlerde komşu oldu. Doğal sınırlara ulaştı.
- Rönesans ve Reform hareketleri ile bilim ve teknikte ilerleyen Avrupalılar, coğrafi keşiflerle ekonomik yönden de güçleniyorlardı. Osmanlı Devleti, Avrupa'daki bu gelişmeleri takip edemedi.
- Osmanlılar, Balkanlara adım attıkları andan itibaren Avrupalıların tepkisiyle karşılaştı. Zaman zaman Osmanlılara karşı ittifaklar kuruldu. Avrupa orduları, XVII. yüzyıldan itibaren önce dengeyi sağladılar, daha sonra da üstünlüğü ele geçirdiler.

Osmanlı Devleti'nde Dış İlişkiler

- Osmanlı Devleti XVII. yüzyıla Kafkasya'dan Habeşistan'a (bugünkü Etiyopya), Yemen'den, Polonya'nın güneyine kadar uzanan geniş sınırlarla girmişti. Ancak yönetim, askerlik, eğitim, ekonomi alanlarında önemli sorunlarla karşı karşıya idi.

- Osmanlı Devleti bu yüzyılda en çok Avusturya ile savaştı. Sınır sorunları nedeniyle 1593 yılında başlayan savaşlar 1606 yılına kadar devam etti. Bu süreçte Osmanlılar Haçova Meydan Savaşı'nı kazandı. Kanije ve Estergon kalelerini aldılar. 1606 yılında yapılan Zitvatorok Antlaşması ile Avusturya arşidükü, Osmanlı padişahına denk sayıldı. Bu antlaşma ile Osmanlı Devleti'nin Avusturya üzerindeki üstünlüğü sona erdi.
- Avusturya ile sağlanan barış Avusturya'nın Erdel Beyliği'nin iç işlerine karışmasıyla bozuldu. 1662'de başlayan savaşlar 1664 yılında Vasvar Antlaşması'yla sona erdi. Bu antlaşma ile Avusturya, Uyvar ve Neograd kalelerini Osmanlılara verdi.
- Kanuni döneminde Safevilerle yapılan 1555 Amasya Antlaşması ile sağlanan barış 1578'de bozuldu. 1590 yılına kadar süren savaşlar Osmanlı Devleti'nin üstünlüğü ile sona erdi. 1590 yılında yapılan Ferhat Paşa Antlaşması'yla Osmanlı Devleti sınırlarını Hazar Denizi'ne kadar genişletti. Ancak İranlılar Osmanlı Devleti'nin batıda Avusturya ile savaş halinde olmasından ve Celali ayaklanmalarıyla uğraşmasından yararlanarak kaybettiği toprakları geri aldılar. XVII. yüzyılda İran ile yapılan savaşlar sonunda sırasıyla Nasuh Paşa Antlaşması (1612), Serav Antlaşması (1618) ve Kasrışirin Antlaşması (1639) yapılmıştır. Kasrışirin Antlaşması ile bugün de geçerli olan Türkiye-İran sınırı büyük ölçüde çizilmiştir.
- Venediklilerin elinde bulunan ve fırsat buldukça Osmanlı gemilerine saldıran korsanların üslendiği Girit 1645 yılında kuşatıldı. Kuşatma 24 yıl sürdü ve Girit 1669 yılında fethedildi. Kuşatmanın bu kadar uzaması Osmanlı donanması ve askerî gücünün giderek zayıfladığını göstermektedir.
- II. Osman'ın Lehistan seferi sonunda, 1621 yılında imzalanan Hotin Antlaşması'yla Lehistan, Boğdan'ın Osmanlı Devleti'ne ait olduğunu ve her yıl Kırım Hanlığı'na vergi vermeyi kabul etmişti. Lehistan'ın Osmanlılara bağlı Ukrayna Kazaklarına saldırmasıyla barış bozuldu. Osmanlı orduları bazı kaleleri ele geçirdi. 1672 yılında yapılan Bucaş Antlaşması'yla Lehistan güney topraklarını (Podolya arazisi) Osmanlılara verdi. Bucaş Antlaşması, Osmanlı Devleti'nin batıda toprak kazandığı son antlaşmadır. Osmanlı Devleti bu antlaşmayla batıda en geniş sınırlara ulaştı.
- Avusturya egemenliğinde yaşayan Protestan Macarlar, Katolik Avusturya'nın baskısı altındaydı. Macarların yardım çağrısı üzerine Osmanlı Devleti, Avusturya üzerine sefere çıktı. Viyana kuşatıldı (1683). Kuşatma sürerken Lehistan ordusu Tuna'yı geçerek Osmanlı ordusunu kuşattı. İki ateş arasında kalan Osmanlı ordusu ağır bir bozguna uğradı. Bu gelişme üzerine papa, Avrupa devletlerini Osmanlıları Avrupa'dan atmak amacıyla birlikte hareket etmeye çağırdı. Osmanlı Devleti, papanın çağrısıyla oluşan Kutsal İttifak devletlerine (Avusturya, Lehistan, Venedik, Malta ve Rusya) karşı on altı yıl savaşmak zorunda kaldı. Askerî ve ekonomik açıdan zor durumda kalan Osmanlı Devleti barış istemek zorunda kaldı. 1699 yılında yapılan Karlofça Antlaşması'yla Osmanlı Devleti önemli ölçüde toprak kaybetti ve Avrupa'dan geri çekilmeye başladı.

Ayaklanmalar

- **İstanbul Ayaklanmaları:** Kapıkulu askerlerince çıkarılmıştır. Bu ayaklanmalarda merkezi otoritenin bozulması, askerlerin maaşının zamanında ödenmemesi, bazı devlet adamlarının kışkırtmaları etkili olmuştur. İstanbul ayaklanmaları sonucunda başkent İstanbul'da asayiş ve güven bozulmuş, yeniçeriler devlet içinde büyük bir güç haline gelmişlerdir.
- **Celali Ayaklanmaları:** Anadolu'da çıkan ayaklanmalardır. Bu ayaklanmaların çıkmasında tımar sisteminin bozulması, eyalet ve sancaklardaki görevlilerin keyfi ve haksız uygulamaları, vergilerin ağırlaştırılması etkili olmuştur. Bu ayaklanmalar sonucunda Anadolu'da güven ve huzur bozuldu. Üretim azaldı. Osmanlı ekonomisi ve merkezi otorite bozuldu.
- **Eyalet Ayaklanmaları:** XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti uzak eyaletlerdeki otoritesini kaybetti. Buna bağlı olarak eyaletlerde ayaklanmalar çıktı. Ayaklanmalar zorlukla bastırıldı.

XVII. Yüzyıl Islahatları

- XVII. yüzyıl ıslahatları kişilere bağlı kaldığı için sonuca ulaşamamıştır. Avrupa'daki gelişmelerden yararlanılmamıştır. Devlet otoritesini sağlamak için şiddet kullanılmıştır. Ayaklanma nedenleri ortadan kaldırılmadığı için sorunlar devam etmiştir.
- I. Ahmet döneminde ekber ve ersed sistemi kabul edilerek şehzadelerin sancağa gönderilmesi uygulamasına son verildi. Ancak bu durum şehzadelerin yönetim deneyimi kazanmadan tahta geçmelerine neden olmuştur.
- II. (Genç) Osman, şeyhülislamın ve ilmiye sınıfının yetkilerini sınırlandırdı. Lehistan seferinde yeniçerilerin disiplinsizliğini görmüş ve Yeniçeri Ocağını kaldırmayı düşünmüştür. Onun düşüncesini öğrenen yeniçeriler ayaklanarak II. Osman'ı tahttan indirmişler, daha sonra da öldürmüşlerdir.
- IV. Murat, İstanbul'da düzen ve güvenliği sağlamak için kahvehanelerde içki ve tütün içmeyi yasaklamış, gece sokağa çıkma yasağı getirmiştir. Anadolu ve eyaletlerdeki ayaklanmaları şiddet kullanarak bertaraf etmiştir. Devletin kötü gidişinin nedenleri ve çözüm yolları hakkında devlet ileri gelenlerine raporlar hazırlatmıştır. Bu raporlardan Koçi Bey ve Kâtip Çelebi'nin raporları önemlidir. Ancak IV. Murat genç yaşta öldüğü için bu raporlardan yararlanamamıştır.
- Tarhuncu Ahmet Paşa sadrazamlığa getirildiğinde maliye konusuna öncelik verdi. Modern anlamda ilk kez bütçe çalışması yaptı. Devlete borcu olup da ödemeyenlerin borçlarını zorla tahsil ettirerek, saray masraflarını kısıtı. Bu durumu çıkarlarına aykırı görenlerin entrikaları sonucu idam edildi.
- Köprülü Mehmet Paşa kendisine sadrazamlık teklif edildiğinde bazı koşullar ileri sürdü. O, böylece kendisine uygun bir çalışma ortamı oluşturmayı amaçlamıştır. Kendisinden sonra da ailesinden üç kişi sadrazamlık yaptığı için bu süreç Köprülüler Dönemi olarak adlandırılır. Bu dönemde ordu ve donanma yeniden düzenlenerek, bütçe açığı önemli ölçüde azaltıldı. Ayaklanmalar bastırılarak merkezi otorite güçlendirildi. Girit, Uyvar ve Podolya alındı. Bu nedenlerle Köprülüler Dönemi, Duraklama Dönemi içinde "Yükselme Dönemi" olarak kabul edilir.

Arayış Yılları (XVII. Yüzyıl)

KONU TARAMA

1. Şehzadelerin yönetim deneyimi kazanmalarına neden olan sancaklarda görevlendirme uygulamasının kaldırılarak, padişahlığın babadan oğula değil, Osmanlı hanedanı içinde "ekber ve ersed" yani en büyük ve en akıllısına geçmesi esasının benimsenmesi aşağıdakilerden hangisi zamanında yasallaştırılmıştır?
A) IV. Murat B) I. Ahmet
C) IV. Mehmed D) II. Osman
E) I. Mustafa
2. Osmanlı Devleti'nin Duraklama Dönemi'ne girmesinde etkili olan devlet maliyesinin bozulmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi olmamıştır?
A) Yeniliklere karşı ulemanın direnmesi ve tepki göstermesi
B) Lüks ve şatafat nedeniyle saray masrafları ve israfın artması
C) Sık sık padişah değişikliği yüzünden ödenen cülus bahşişlerinin artması
D) Ganimet, vergi ve hediyelerin azalırken savaş giderlerinin çoğalması
E) Geleneksel ticaret yollarının önemini kaybetmesiyle vergi gelirlerinin azalması
3. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde,
I. devlet işleriyle ilgilenmeyen zayıf iradeli padişahların küçük yaşta ve yetersiz olarak tahta geçmesi,
II. padişah eşleri ile valide sultanların devlet yönetimine karışması,
III. "Ocak devlet içindir." anlayışının yerine "Devlet ocak içindir." anlayışının yaygınlaşması
aşağıdakilerden hangisine neden olmuştur?
A) Merkezi devlet otoritesinin bozulmasına
B) Celali ayaklanmalarının yaygınlaşmasına
C) Kapıkulu sayısının artmasına
D) İltizam sisteminin uygulanmasına
E) Şiddetin devlet politikası haline gelmesine

4. Osmanlı Devleti'nde veraset sistemiyle ilgili olarak yapılan,
I. hükümdarlığın babadan oğula geçer hale gelmesi,
II. padişah olan kişinin kardeşlerini öldürmesinin yasallaşması,
III. Osmanlı ailesinin en yaşlı ve en akıllı erkek üyesinin padişah olması
düzenlemelerden hangileri I. Ahmet zamanında yapılmıştır?
A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III
5. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde padişahların,
I. sancağa çıkma usulünün kaldırılmasıyla yönetim konusunda tecrübe kazanmadan tahta çıkmaları,
II. küçük yaşta tahta çıkmaları nedeniyle yönetimde valide sultanların ve saray ağalarının etkili olması,
III. yetersiz olmaları nedeniyle saray görevlileri, yeniçeri ağaları ve ulemaların yönetime karışması
durumlarından hangilerinin merkezi otoritenin bozulmasına neden olduğu savunulabilir?
A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III
6. Kutsal Roma-Germen İmparatorluğu'nda Katolik ve Protestan prensliklerin mücadelesi ile başlayıp, kısa sürede Avrupa'ya yayılan Otuz Yıl Savaşları (1618-1648) aşağıdaki hangi antlaşma ile sona ermiştir?
A) Nant Fermanı
B) Ogsburg Barışı
C) Viyana Kongresi
D) Vestfalya Antlaşması
E) Magna Carta

7. Aşağıdakilerden hangisinin XVII. yüzyılda Avrupa kıtasındaki Hristiyan mezhepler (Katolik - Protestan) arasında yapılan Otuz Yıl Savaşlarıyla ilgili olduğu söylenemez?

- A) Avrupanın gördüğü son büyük mezhep savaşı olması
- B) Savaşlar sonunda Kutsal Roma Germen İmparatorluğu'nun parçalanması
- C) Savaşa katılan devletlerde ekonomik çöküntünün başlaması
- D) Prusya'nın Alman birliğini sağlamayı başarması
- E) Fransa'nın Avrupa'nın en güçlü devleti durumuna gelmesi

8. İlk kez parlamento tarafından hazırlanan "İnsan Hakları Bildirisi"ni kabul ve ilan eden devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İngiltere
- B) Avusturya
- C) Fransa
- D) Macaristan
- E) ABD

9. Coğrafi keşifler sonrasında yeni bulunan yerlerden Avrupa'ya bol miktarda altın gümüş gelmiştir.

Avrupa'da altın ve gümüşün artması Osmanlı Devleti'ni hangi açıdan etkilemiştir?

- A) Dini
- B) Ekonomik
- C) Askerî
- D) Teknik
- E) Siyasi

10. I. Osmanlının ticaret gelirlerinin azalması,
II. Osmanlı parasının değerinin düşmesi,
III. Cülus bahşişlerinin hazineyi etkilemesi,
IV. Devlet topraklarının mültezimlere kiralanması

Osmanlı Devleti'nde mali sorunların çıkmasına neden olan yukarıdaki gelişmelerden hangileri Avrupa'daki gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkmıştır?

- A) II ve III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

11. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde sık sık taht değişikliği görülmesinin,

- I. cülus bahşişlerinin bütçeye ek yük getirmesi,
- II. barışçıl bir dış politika izlenmesi,
- III. merkezi otoritenin güçlenmesi

durumlarından hangilerine neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

12. Aşağıdakilerden hangisinin XVII. yüzyılda Osmanlı ülkesinde merkezi yönetimin bozulması, askerî ve ekonomik alanda bozuklukların ortaya çıkmasıyla doğrudan bir ilgisi yoktur?

- A) Rüşvet ve adam kayırmanın yaygınlaşması
- B) Yeniçerilerin sık sık ayaklanarak istediklerini yaptırmaya başlaması
- C) Saray kadınlarının devlet yönetimine müdahale etmesi
- D) Ayaklanmaların artması sonucu köylülerin topraklarını terk ederek şehirlere göç etmesi
- E) Uluslararası güç dengelerinin Avrupa'nın lehine değişmesi

Arayış Yılları (XVII. Yüzyıl)

1. 1533 yılında imzalanan İstanbul Antlaşması'yla Avusturya, Osmanlı Devleti'nin siyasi üstünlüğünü kabul ediyordu.

Osmanlı Devleti Zitvatorok Antlaşması'nın aşağıdaki hangi hükmü ile Avusturya üzerindeki bu siyasi üstünlüğünü yitirmiştir?

- A) Avusturya arşidükü Osmanlı padişahına denk sayılacak
- B) Eğri, Kaniye ve Estergon kaleleri Osmanlılarda kalacak
- C) Avusturya'nın Osmanlılara verdiği vergi kaldırılacak
- D) Avusturya, Osmanlı Devleti'ne savaş tazminatı ödeyecek
- E) Avusturya arşidükü Kutsal Roma Germen İmparatoru olarak kabul edilecek

2. Avrupa'da görülen aşağıdaki olaylardan hangisi Osmanlı Devleti'nin doğuya (İran'a) sefer düzenlemesini kolaylaştırmıştır?

- A) Yüz Yıl Savaşları
- B) Reform hareketleri
- C) Otuz Yıl Savaşları
- D) Coğrafi keşifler
- E) Kavimler Göçü

3. 1681 yılında Osmanlı Devleti ile Rusya arasında yapılan Çehrin Antlaşması'nın önemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı Devleti ile Rusya arasında yapılan ilk antlaşma olması
- B) Osmanlı Devleti'nde Ortodoks sorununu ortaya çıkarması
- C) Kırım'ın Osmanlı Devleti'nden ayrılarak bağımsız olmasını sağlaması
- D) Rusya'nın Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışmasına olanak tanınması
- E) Osmanlı Devleti'nin ilk kez halifelik unvanını kullanması

4. Bugünkü Türkiye-İran sınırının büyük ölçüde belirlenmesi, Azerbaycan ve Revan'ın İran'a, Irak'ın Osmanlı Devleti'ne bırakılması, IV. Murat Döneminde yapılan aşağıdaki hangi antlaşmaya aittir?

- A) Serav Antlaşması
- B) Kasrışirin Antlaşması
- C) Ferhat Paşa Antlaşması
- D) Amasya Antlaşması
- E) Nasuh Paşa Antlaşması

5. Osmanlı Devleti'nin,

- Avusturya ile savaş halinde olması
- Anadolu'da Celali ayaklanmalarıyla uğraşması

aşağıdaki hangi devletin Osmanlı Devleti'ne savaş açmasına neden olmuştur?

- A) Venedik
- B) Rusya
- C) Safevi
- D) Lehistan
- E) İspanya

6. Osmanlı Devleti'nin Kafkasya taraflarına uzanarak İran'ı kuzeyden kuşatmak ve doğu Türk dünyasıyla bağlantı kurmak amacıyla başlattığı İran savaşları, III. Murat zamanında Osmanlıları doğuda en geniş sınırlarına ulaştıran antlaşmanın imzalanmasıyla sona ermiştir.

Bu antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Serav Antlaşması
- B) Amasya Antlaşması
- C) Ferhat Paşa Antlaşması
- D) Kasrışirin Antlaşması
- E) Nasuh Paşa Antlaşması

7. Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyılda imzaladığı,

- I. Serav
- II. Nasuh Paşa
- III. Hotin

antlaşmalarından hangileri Safevilerle yapılmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

8. Osmanlılar ile İran arasında II. Bayezid döneminde itibaren bozulan ilişkiler I. Selim döneminde ve Kanuni dönemlerinde savaflara yol açmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi XVII. yüzyılda yapılan Osmanlı-İran savafları sonunda imzalanan sonuncu antlaşmadır?

- A) Serav Antlaşması
- B) Amasya Antlaşması
- C) Ferhat Paşa Antlaşması
- D) Kasrışirin Antlaşması
- E) Nasuh Paşa Antlaşması

9. Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyılda yaşadığı sorunların oluşmasındaki en önemli etkenlerden biri de başta padişahlar olmak üzere devleti yönetenlerin yetersizlikleri sonucu oluşan otorite boşluğudur.

Aşağıdakilerden hangisi buna bağlı olarak ortaya çıkmamıştır?

- A) Yeniçeri ayaklanmalarının artması
- B) Maliyede gelir gider dengesinin bozulması
- C) Yabancı devletlerin verdikleri vergilerin azalması
- D) Geleneksel ticaret yollarının değişmesi
- E) Haremağaları ve valide sultanların yönetime karışması

10. Osmanlı Devleti XVII. yüzyılda sınırlarını genişletmiş ve büyötmüş olmasına rağmen devlet içinde bazı sorunlar yaşamıştır.

Osmanlı Devleti'nin,

- I. eğitim sisteminin yetersiz kalması,
- II. değişik din ve etnik kökenden oluşan bir yapıya sahip olması,
- III. tımar sisteminin bozulması

durumlarında hangileri sorunların oluşmasının temel nedenleri arasındadır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) II ve III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

11. Yeniçeri Ocağı'ndaki asker sayısı II. Selim zamanında 12.000 kişi civarındayken, XVII. yüzyıl başında 37.000'e, XVIII. yüzyıl ortalarında ise 70.000'e çıkmıştır.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenebilir?

- A) Askerî giderlerin bütçedeki payının artmasına
- B) Sınırların genişlemesine
- C) Askerî başarıların artmasına
- D) Merkezi otoritenin güçlenmesine
- E) Yayılmacı bir politika izlenmesine

12. Aşağıdakilerden hangisi XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde ortaya çıkan gelişmelerden biri değildir?

- A) Anadolu'da sık sık ayaklanmaların çıkması
- B) İltizam sisteminin yaygınlaşması
- C) Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması
- D) Hükümdar annelerinin yönetimde etkin olması
- E) Tahta geçiş sisteminin değişmesi

Arayış Yılları (XVII. Yüzyıl)

KONU TARAMA 3

1. XVII. yüzyılda İstanbul'da çıkan ayaklanmaların nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Kapıkulu askerlerinin maaşlarının zamanında verilmemesi
- B) Cülus bahşişi almak amacıyla kapıkullarının sık sık padişah değiştirmek istemeleri
- C) İstanbul'da asayiş ve güven ortamının bozulması
- D) Bazı devlet adamlarının yeniçerileri kışkırtmaları
- E) Yeniçeri Ocağına usulsüz ve rastgele kişilerin alınması

3. I. III. Murat
II. II. Osman
III. IV. Mehmet

Yukarıdaki Osmanlı hükümdarlarından hangileri zamanında İstanbul ayaklanmaları çıkmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

4. Aşağıdaki Osmanlı hükümdarlarından hangisi İstanbul ayaklanmalarında sadece tahttan indirilmiş aynı zamanda öldürölmüştür?

- A) III. Murat
- B) IV. Mehmet
- C) II. Osman
- D) II. Selim
- E) IV. Murat

2. Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılda,

- I. Kapıkulu askerlerinin ulufelerinin zamanında ödenmemesi,
- II. dirliklerin sipahiler yerine saraydaki bazı görevlilere verilmesi
- III. bazı devlet adamlarının yeniçerileri kışkırtması

gelişmelerinden hangileri İstanbul ayaklanmalarıyla ilgili değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) II ve III
- D) I, II ve III
- E) I ve II

5. I. II. Osman
II. IV. Mehmet
III. III. Murat

Yukarıdaki Osmanlı hükümdarlarından hangileri yeniçeri ayaklanmaları sonucu tahttan indirilmiştir?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) I, II ve III
- E) I ve II

6. XVII. yüzyılda,

- Yeniçerilerin istemedikleri padişahları tahttan indirmeleri,
- Yeniçeri Ocağı'na, yeniçeri olma yeteneğine sahip olmayan kişilerin alınması,
- Yeniçerilerin askerlik dışında başka işlerle uğraşmaları

aşağıdakilerden hangisine yol açmıştır?

- Tımarlı sipahi sayısının artırılmasına
- Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması düşüncesinin ortaya çıkmasına
- Savaşlarda öncelikle ateşli silahların kullanılmasına
- Yeniçeri maaşlarının ayarı düşük akçe ile ödenmesine
- Yabancı uzmanlardan yararlanılarak Batı tarzı askerî okulların açılmasına

7. Osmanlı Devleti'nin başkenti İstanbul'da çıkan ayaklanmaların,

- "Devlet ocak içindir." anlayışının yaygınlaşması,
- merkezi otoritenin sarsılması,
- Kapıkullarının maaşlarının değeri düşük parayla ödenmesi

durumlarından hangilerine neden olduğu söylenebilir?

- Yalnız I
- Yalnız III
- II ve III
- I, II ve III
- I ve II

8. Aşağıdakilerden hangisi İstanbul ayaklanmalarının sonuçlarından biridir?

- Tımarlı sipahi sayısının azalması
- Padişahların ordu ile birlikte sefere çıkmamaları
- Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması düşüncesinin ortaya çıkması
- Devşirme sisteminin bozulması
- Yeniçerilerin devlet içinde bir güç haline gelmeleri

9. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde görülen ayaklanmaların nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- Kapıkulu askerlerinin ayarı düşük akçeyle maaş almak istememeleri
- Osmanlıların doğuda ve batıda uzun süren savaşlara girmesi
- Yeniçeri askerlerinin cülus bahşişi istekleri
- Tımarlı sipahilerin işsizlik yüzünden eşkıyalığa başlamaları
- Rusya'nın Panslavizm politikasını takip etmesi

10. Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılda yapılan İslahatlarda,

- baskı ve şiddetin, yöntem olarak kullanılması,
- devlet adamlarından raporlar istenmesi,
- Avrupa'daki bilimsel ve teknik çalışmaların dikkate alınmaması

uygulamalarından hangileri ayaklanmaların artarak devam etmesine neden olmuştur?

- Yalnız I
- Yalnız II
- Yalnız III
- I ve III
- II ve III

- Merkezi otoritenin zayıflaması,
- Mali durumun bozulması,
- Halkın devlete olan güveninin azalması

Yukarıdakilerden hangileri XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde görülen ayaklanmalarının hem nedeni hem de sonucudur?

- Yalnız II
- Yalnız III
- I ve II
- II ve III
- I, II ve III

**Arayış Yılları
(XVII. Yüzyıl)**

1. Aşağıdakilerden hangisi Anadolu'da çıkan Celali ayaklanmalarının nedenleri arasında yer almaz?

- Eyalet askerlerinin maaşlarının zamanında ödenmemesi
- Bozulan bütçe dengeleri sonucu halkın vergi yükünün artması
- Yerel yöneticilerin kanuna aykırı olarak halktan para alması
- Savaşların giderlerini karşılayabilmek için köylüye ağır vergiler konulması
- Ekonomik durumun bozuk olması

2. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti doğuda İran, batıda ise Avusturya ile yıllarca süren savaşlar yapmış, tımarlı sipahiler bu nedenle tımar bölgelerinden uzak kalmışlardır.

Bu durumun,

- Celali ayaklanmalarının yaygınlaşması,
- tarımsal üretimin azalması,
- tımar bölgelerinde güvenlik sorunlarının ortaya çıkması

sonuçlarından hangilerine neden olduğu söylenebilir?

- Yalnız I
- Yalnız II
- I ve II
- II ve III
- I, II ve III

3. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde görülen,

- devletin, gelirlerini artırmak için reayadan alınan vergileri artırması,
- tımarlı sipahilerin işsizlik yüzünden eşkıyalığa başlayıp kargaşa yaratmaları,
- sancak beyi ve mültezimlerin adaletsiz yönetimleri

gelişmelerinden hangileri Celali (Anadolu) ayaklanmalarının nedenleri arasındadır?

- Yalnız I
- Yalnız II
- II ve III
- I, II ve III
- I ve II

- Anadolu'da Celali ayaklanmalarının çıkması,
- Devletin para bulmak amacıyla tımarları mültezimlere vermesi,
- Sipahilere verilmesi gereken dirliklerin askerlikle ilgisi olmayan kişilere verilmesi

XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde görülen yukarıdaki gelişmelerin aşağıdakilerden hangisiyle doğrudan ilişkisi vardır?

- Anadolu'da tımar düzeninin bozulması
- Ticaret yollarının yön ve el değiştirmesi
- Demokrasi hareketlerinin başlaması
- Kapıkulu Ocaklarına asker alımında geleneklere uyulmaması
- Osmanlı veraset sisteminin değişmesi

5. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde,

- Celali ayaklanmalarının çıkması
- Tımarlı sipahilerin sayısının azalması
- Reayanın çiftbozan olması sonucu üretimin azalması

aşağıdakilerden hangisinde görülen bozulmaların sonucu ortaya çıkmıştır?

- Veraset sistemi
- Tımar sistemi
- Kapıkulu sistemi
- Ulema sınıfı
- Kalemiyye örgütü

6. Osmanlı sadrazamı Kuyucu Murat Paşa devlet otoritesini yeniden sağlamak amacıyla sert önlemler alarak Celâli ayaklanmalarını bastırmıştır. Ancak ayaklanmalar daha sonraki dönemlerde de devam etmiştir.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- Ayaklanmaların çıkmasına neden olan koşulların ortadan kaldırılmaması
- Safevi Devleti'nin Anadolu'da yaşayan Şiiler üzerinde etkisinin devam etmesi
- Zorla sağlanan güvenlik ortamının Yeniçeriler tarafından ihmal edilmesi
- Devşirme ve Türk kökenli yöneticiler arasındaki rekabetin yönetiminde de etkili olması
- Sadrazam Kuyucu Murat Paşa'nın erken dönemde vefat etmesi

7. I. Ahmet döneminde sadrazamlık yapan Kuyucu Murat Paşa, Celali ayaklanmaları nedeniyle Anadolu'da yok olmaya başlayan devlet otoritesini yeniden sağlamak, asayiş ve güveni oluşturmak için aşağıdaki hangi yöntemle başlamıştır?

- A) Baskı ve şiddet yoluyla devlet otoritesini sağlamaya çalışmak
- B) Devlet yönetimi ve askerlik alanlarında köklü yenilikler yapmak
- C) Padişahların saray dışından kişilerle evlenmesi geleneğini başlatmak
- D) Ulemanın devlet yönetimine müdahale etmesini önlemeye çalışmak
- E) En büyük sorun olarak gördüğü gelir-gider dengesizliğini ortadan kaldırmak

8. Yavuz Sultan Selim zamanında mehdilik iddiası ile ortaya çıkan Bozoklu Şeyh Celal, etrafına topladığı kişiler ile ayaklanmıştı. Bozoklu Celal'in adına izafeten tarihçiler, bundan sonra Anadolu'da çıkan ayaklanmalara Celali demişlerdir.

Celali ayaklanmalarının,

- I. Anadolu ve Suriye'de çok sayıda kent ve kasabanın tahrip olması,
- II. güvenlik sorunları nedeniyle, ticaretin durması ve ekonomik durumun çok gerilemesi,
- III. reayanın, çift bozan olup kasaba ve şehirlere kaçması

durumlarından hangilerine neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) II ve III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

9. Aşağıdakilerden hangisi Celali ayaklanmalarının sonuçlarından biri değildir?

- A) Anadolu'da dirlik ve düzenin bozulması
- B) Ekonomik hayatın durgunlaşması
- C) Anadolu'nun tahrip edilmesi, üretimin azalması
- D) Halkın devlete olan güveninin azalması
- E) Vaka-i Vakvakiye'nin yaşanması

10. XVII. yüzyıl başlarında Anadolu'yu kasıp kavuran Celali ayaklanmalarını şiddetle bastırarak devlet otoritesini yeniden sağlamayı başaran Osmanlı devlet adamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarhuncu Ahmet Paşa
- B) Sokullu Mehmet Paşa
- C) Kuyucu Murat Paşa
- D) Ferhat Paşa
- E) Köprülü Mehmet Paşa

11. Aşağıdakilerden hangisi Eyalet ayaklanmalarının nedenlerinden biridir?

- A) Yerel yöneticilerin merkezden ayrılmak istemeleri
- B) İşsiz kalan medrese öğrencilerinin huzursuzlukları
- C) Yüksek vergileri ödemek istemeyen köylülerin toprağı terketmesi
- D) Sipahilerin elindeki dirliklerin hazineye geçmesi
- E) Birçok insanın tarımdan ayrılarak toprağı boş bırakması

12. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde görülen,

- I. Celali
- II. İstanbul
- III. Eyalet

ayaklanmalarının ortak nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uzayan savaşların askerî giderleri arttırması
- B) Merkezi yönetimin eski gücünü kaybetmesi
- C) Tımarlı sipahilerin ihmal edilmesi
- D) Halktan alınan vergilerin sürekli artırılması
- E) Maaşların arayı düşük para ile verilmesi

13. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde,

- I. Celali ayaklanmalarının yaygınlaşması,
- II. köylerden şehirlere göç edilmesi,
- III. tarımsal faaliyetlerin azalması

gelişmelerinin oluş sırası aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) I, II ve III
- B) II, I ve III
- C) I, III ve II
- D) III, II ve I
- E) II, III ve I

Arayış Yılları (XVII. Yüzyıl)

KONU TARAMA

1. XVII. yüzyılda ordunun bozulması, yeniçerilerin düzensiz ve disiplinsiz davranışları savaşlarda başarısız sonuçlar alınmasında etkili olmuştur.

Bu duruma Lehistan Seferi'nde şahit olan II. Osman bu duruma son vermek amacıyla aşağıdakilerden hangisini amaçlamıştır?

- A) Askerliği, ocak sisteminden vatan görevi haline getirmek
- B) Balkanlardan devşirme alma uygulamasına son vermek
- C) Avrupa'dan askerî uzmanlar getirterek yeniçerileri eğitmek
- D) Yeniçerileri sınırlarda bulunan kalelerde görevlendirmek
- E) Kapıkulu ordusunu kaldırarak yeni ordu kurmak

3. IV. Murat, devletin kötü gidişinin nedenlerini ortaya koymak ve yenilikler konusunda devlet adamlarının düşüncelerini öğrenmek amacıyla Koçi Bey'e bir rapor hazırlatmıştır.

IV. Murat'ın bu uygulaması aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Olumsuzlukları gidermek amacıyla köklü ıslahat yapmak istediğinin
- B) Yeniliklere karşı olan devlet adamlarını tespit etmek istediğinin
- C) Hatalı gördüğü devlet adamlarını belirlemeye çalıştığıının
- D) Islahatlarda İstanbul halkının desteğine ihtiyaç duyduğunun
- E) Yapılacak ıslahatlara karşı tepkileri önlemeye çalıştığıının

4. Aşağıdakilerden hangisi IV. Murat Dönemi yeniliklerinden biridir?

- A) İstanbul'da Baruthane-i Amire adıyla barut imalehanesinin kurulması
- B) Kötü gidişe son vermek için devlet adamlarından raporlar istenmesi
- C) Eğitim faaliyetlerinin yeniden düzenlenmesi
- D) Yerli malları kullanımına önem verilmesi
- E) Tahta geçiş sisteminde değişikliğe gidilmesi

5. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde,

- I. beşik ulemalığının ortaya çıkması,
 - II. Ekber ve Erşed Yasası'nın uygulanması,
 - III. kapitülasyonların yaygınlaştırılması
- uygulamaları yönetim, eğitim ve ekonomi alanlarıyla eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi doğru olur?**

	Yönetim	Eğitim	Ekonomi
A)	I	II	III
B)	III	II	I
C)	II	I	III
D)	II	III	I
E)	I	III	II

2. İmparatorluğu çöküşe götüren akraba kayırma ve rüşvet gibi olayları etkileyen gücün devşirmeler olduğunu düşünen, bu nedenle de Yeniçeri Ocağı'nı kaldırarak Anadolu ve Suriye'nin Müslüman köylülerinden yeni bir ordu kurmayı düşünen Osmanlı hükümdarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) III. Murat
- B) I. İbrahim
- C) IV. Mehmet
- D) II. Osman

E) IV. Murat

6. XVII. yüzyıl ıslahatçılarından bazıları şunlardır:

- I. II. Osman
- II. Koçi Bey
- III. Tarhuncu Ahmet Paşa
- IV. Kuyucu Murat Paşa

Bunlardan hangileri yapmak istedikleri ıslahatlar nedeniyle öldürülmüşlerdir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I ve III
- D) II ve IV
- E) I ve IV

7. Osmanlı Devleti XVII. yüzyılda nakit para sıkıntısını gidermek amacıyla aşağıdaki hangi yöntem başvurmuştur?

- A) Düyunuümumiye İdaresi'ni kurmuştur.
- B) Kağıt para uygulamasına geçmiştir.
- C) Yabancı devletlere borçlanma yoluna gitmiştir.
- D) Toprak gelirlerini iltizama vermiştir.
- E) Yeniçeri askerî sayısını azaltmıştır.

8. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde,

- I. doğuda ve batıda girilen savaşların uzun sürmesi,
- II. ganimet gelirlerinin azalması,
- III. Celali ayaklanmalarının uzunca bir süre devam etmesi

durumlarından hangileri ordunun güç kaybettiğine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

9. XVII. yüzyıl ıslahatlarında,

- I. yeniçeriler ve çıkarları zedelenen devlet adamları ve ulemanın karşı çıkması,
- II. yaşanan sorunların nedenlerinin doğru tespit edilememesi,
- III. yöntem olarak baskı ve şiddetin benimsenmesi

durumlarından hangileri ıslahatların başarılı olmasını engellemiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

10. Osmanlı hazinesinin gelir kaynaklarından biri de ganimetlerdir. Ganimet gelirlerinin XVII. yüzyılda önemli ölçüde azaldığı görülmektedir.

Bu durumun,

- I. Fetih politikasına son verilmiştir.
- II. Askerî başarılar azalmıştır.
- III. Osmanlı ordusu eski gücünü kaybetmiştir.

yargılarından hangilerine kanıt oluşturduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

11. Aşağıdakilerden hangisi XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde yapılmak istenen ıslahatların özellikleri arasında yer almaz?

- A) ıslahatlar devlet politikası haline gelememiştir.
- B) Daha çok gündelik hayata yönelik düzenlemeler şeklinde olmuştur.
- C) Avrupa'daki gelişmeler takip edilmemiş, dikate alınmamıştır.
- D) Baskı ve şiddet yoluyla uygulandığı için benimsenmemiştir.
- E) Köklü çözüm yolları aranmamış, geçici tedbirlere başvurulmuştur.

Arayış Yılları
(XVII. Yüzyıl)

KONU TARAMA

1. Aşağıdakilerden hangisi Köprülü Mehmet Paşa'nın yaptığı ıslahatlar arasında yer almaz?

- A) İstanbul'da görüş ayrılığındaki ulemayı değişik yerlere göndererek dinsel tartışmalara son vermek
- B) Erdel Beyi Rakoçi'nin ayaklanmasını bastırarak devlet otoritesini sağlamak
- C) Yönetimde ihmalleri ve hataları görülen devlet adamlarını cezalandırmak
- D) Görevini yapmayan görevlilerin maaşlarını kesmek
- E) Gereğinden fazla olan yeniçeri askerlerinin sayısını azaltmak

2. Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılda yapılan,

- I. modern anlamda ilk bütçenin hazırlanması,
- II. gelir ve giderleri denkleştirmek amacıyla has ve zeametlerin hazineye bağlanması,
- III. saray masraflarının kısılması

yeniliklerden hangileri IV. Mehmet döneminde sadrazamlık görevine getirilen Tarhuncu Ahmet Paşa tarafından yapılmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

3. I. Eflak

- II. Boğdan
- III. Ukrayna

Yukarıdakilerden hangileri Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyılda aşağıdaki hangi devletle ilişkilerinin odak noktasını oluşturmuştur?

- A) Venedik
- B) Lehistan
- C) Avusturya
- D) Rusya

E) Fransa

4. Osmanlı Devleti XVII. yüzyılda aşağıdaki devletlerden hangisiyle savaşmamıştır?

- A) Rusya
- B) İran
- C) Venedik
- D) Prusya
- E) Lehistan

5. Osmanlı Devleti 1533 yılında imzaladığı İstanbul Antlaşması'yla elde ettiği Avusturya üzerindeki siyasi üstünlüğü aşağıdaki hangi antlaşma ile kaybetmiştir?

- A) Vasvar
- B) Zitvatorok
- C) Karlofça
- D) Bucaş
- E) Çehrin

6. 1664 yılında Osmanlı Devleti ile Avusturya arasında imzalanan Vasvar Antlaşması'na göre,

- Uyvar ve Neograd Kaleleri Osmanlı'ya bırakılacak,
- Avusturya savaş tazminatı ödeyecekti.

Buna göre,

- I. Osmanlı Devleti egemenlik alanını genişletmiştir.
- II. Osmanlı Devleti savaştan kazançlı çıkmıştır.
- III. Avusturya, Osmanlı Devleti'ne bağlı hale gelmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

7. Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyılda yaptığı,

- I. Hotin,
- II. Nasuh Paşa,
- III. Karlofça

antlaşmalarını imzalayan devletler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) İran
- B) Rusya
- C) Lehistan
- D) Avusturya
- E) Venedik

8. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti ile Venediklilerin ilişki ve savaşlarının temelini aşağıdakilerden hangisi oluşturmuştur?

- A) Ege Denizi'ndeki üstünlük mücadelesi
- B) Osmanlıların Mora'daki egemenliği
- C) Hint deniz yollarının denetimi
- D) Baharat yolunu kontrol etme mücadelesi
- E) Osmanlı Devleti'nde yaşayan Katoliklerin durumu

9. Osmanlı Devleti kuruluş sürecinde Çelebi Mehmet döneminden itibaren Venedik ile mücadele içinde olmuştur.

Buna göre,

- I. Kıbrıs'ın fethi,
- II. Girit'in kuşatılması,
- III. Amasra'nın fethi

gelişmelerinden hangilerinin Osmanlı Devleti ile Venedik arasında savaşa neden olduğu söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I ve III

10. Osmanlı Devleti ile Venedik XVII. yüzyılda aşağıdaki antlaşmalardan hangisini imzalamışlardır?

- A) Vasvar
- B) Karlofça
- C) Bucas
- D) Zitvatorok
- E) İstanbul

11. Stratejik konumu ve adayı elinde tutan korsanların faaliyetleri XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin aşağıdaki adalardan hangisinin fethini zorunlu kılmıştır?

- A) Midilli
- B) Sakız
- C) Cerbe
- D) Rodos
- E) Girit

12. Osmanlı Devleti 1645 yılında kuşattığı Girit Adası'nı 24 yıllık bir kuşatmadan sonra ancak 1669 yılında fethedebilmiştir. Kuşatmanın bu kadar uzamasında Venediklilerin Çanakkale Boğazı'nı kapatarak Osmanlıların Girit'e yardım göndermesini engellemeleri etkili olmuştur.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Osmanlı donanmasının güç kaybettiğinin
- B) Merkezi otoritenin zayıfladığının
- C) Yeniçerilerin görevlerini yapmadıklarının
- D) Avrupalıların Haçlı anlayışıyla hareket ettiklerinin
- E) Padişahların ülkeyi yönetmekte yetersiz kaldıklarının

Arayış Yılları (XVII. Yüzyıl)

1. Osmanlı ordularının Avrupa'daki Hristiyan devletleri telaşa ve heyecana düşürdüğü son seferi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Girit'in kuşatılması
- B) Hotin Seferi
- C) Uyvar Seferi
- D) Haçova Savaşı
- E) II. Viyana kuşatması

2. XVII. yüzyılın son çeyreğinde,

- I. Katolik Avusturya'nın, Protestan Macarlara baskı yaparak mezhep değiştirmeye zorlaması,
- II. İmre Tökeli liderliğinde ayaklanan Macarların Osmanlı Devleti'nden yardım istemesi,
- III. Sadrazam Merzifonlu Kara Mustafa Paşa'nın İmre Tökeli'yi Orta Macaristan kralı tanıyarak Macaristan'a yardım etmek istemesi

aşağıdaki olaylardan hangisine yol açmıştır?

- A) Osmanlıların Viyana'yı ikinci kez kuşatmasına
- B) İngiltere'ye ekonomik ayrıcalıklar tanınmasına
- C) Rusya'yla Çehrin Antlaşması'nın yapılmasına
- D) Papanın Kutsal İttifak'ı oluşturmaya
- E) Avusturya'nın elindeki Uyvar Kalesi'nin alınmasına

3. Osmanlı Devleti'nin 1683 yılında Viyana'yı ikinci kez kuşatması karşısında tek başına karşı koyamayacağını anlayan Avusturya imparatorunun yardım isteği sonucu Viyana'ya gelen Haçlı ordusunda,

- I. Lehistan,
- II. İngiltere,
- III. Hollanda

devletlerinden hangileri yer almıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

4. Osmanlı Devleti'nin II. Viyana kuşatmasındaki başarısızlığından yararlanan Avrupalılar, aşağıdaki hangi yola başvurmuşlardır?

- A) İnebahtı'da Osmanlı donanmasının yakılması
- B) Osmanlılara karşı Kutsal İttifak kurulması
- C) Kapitülasyonlardan diğer devletlerinde yararlanmasının sağlanması
- D) Çanakkale Boğazı abluka altına alınarak Girit Adası'nın kuşatılması
- E) Osmanlılarla savaşan İran ile işbirliği yapılması

5. II. Viyana kuşatması sonunda Osmanlı ordusunun yenilmesinden yararlanarak Türkleri Avrupa'dan atmak iteğiyle Papa'nın öncülüğünde oluşturulan Kutsal İttifak'a aşağıdaki devletlerden hangisi katılmamıştır?

A) Rusya B) Venedik
C) Lehistan D) Fransa
E) Malta

6. I. İngiltere
II. Hollanda
III. Fransa
IV. Malta

Karlofça Antlaşması yukarıdaki hangi devletlerin elçilerinin aracılık yapmasıyla başlayan görüşmeler sonucu imzalanmıştır?

A) I ve II B) III ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) I ve III

7. I. Venedik,
II. Rusya,
III. Avusturya

Yukarıdaki devletlerden hangileri Karlofça Antlaşması'nı imzalayan devletler arasında yer almaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

8. I. Avrupalılar Osmanlı Devleti karşısında savunmadan saldırıya geçtiler.
II. Türklerin Avrupa'daki ilerleyişleri durdu ve geri çekilişleri başladı.

Yukarıdaki bilgiler aşağıdaki hangi antlaşmayla ilgilidir?

A) Pasarofça B) İstanbul
C) Karlofça D) Vasvar
E) Zitvatorok

9. Osmanlı Devleti'nin imzaladığı antlaşmalarla ilgili,

- I. Osmanlıların Macaristan'ı Avusturya'ya bırakarak Orta Avrupa'daki egemenliğinin sona ermesi,
II. Azak Kalesi'nin Rusya'ya bırakılarak Karadenize çıkmasına olanak tanınması,
III. Osmanlı Türklerinin batıda ilk kez büyük ölçüde toprak kaybetmesi

bilgilerinden hangileri 1699 yılında imzalanan Karlofça Antlaşması'yla ilgilidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

10. Aşağıdakilerden hangisi Karlofça Antlaşması'nın Osmanlılar açısından meydana getirdiği sonuçlar arasında yer almaz?

- A) Osmanlı Devleti Hollanda'ya kapitülasyonlar vermek zorunda kaldı.
B) Avrupa'daki Türk ilerleyişi ve genişleme politikası sona erdi.
C) Osmanlılar Avrupa karşısında savunma durumuna geçti.
D) Türkler Batı karşısında ilk kez toprak kaybetti.
E) Osmanlı Devleti'nin Avrupa karşısındaki üstünlüğü sona erdi.

Arayış Yılları (XVII. Yüzyıl)

KONU TARAMA

1. Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyılda imzaladığı antlaşmaların bazı özellikleri şunlardır:

- I. Avrupa'da toprak kazandığı son antlaşmadır.
II. Batıda en geniş sınırlara ulaşmıştır.
III. Osmanlı Devleti'nin Orta Avrupa'daki egemenliği sona ermiştir.

Bunlardan hangileri Lehistan ile yapılan Bucaş Antlaşması'yla ilgilidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

2. Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyılda imzaladığı,

- I. Bucaş
II. Hotin
III. Zitvatorok
IV. Karlofça

antlaşmalardan hangileri Lehistan ile imzalanmamıştır?

A) Yalnız III B) III ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) I ve III

3. 1700 yılında Osmanlı Devleti ile Rusya arasında imzalanan İstanbul Antlaşması'nın,

- Azak Kalesi Rusya'ya verilecek,
• Rusya, İstanbul'da sürekli elçi bulundurabilecek maddeleri,

- I. Rusya'nın askerî ve siyasi açıdan güçlendiği,
II. Rusya'nın Karadeniz'e açılmak için fırsat elde ettiği,
III. Karadeniz'in Osmanlı egemenliğinden çıktığı durumlarından hangilerine kanıt oluşturduğu savunulabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

4. Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyılda imzaladığı aşağıdaki antlaşmalardan hangisi ikili antlaşma özelliğine sahip değildir?

A) Ahmet Paşa Antlaşması
B) Karlofça Antlaşması
C) Bucaş Antlaşması
D) Hotin Antlaşması
E) Vasvar Antlaşması

5. Rusya'nın İstanbul'da elçi bulundurmasına olanak tanıyan antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

A) Karlofça B) Prut
C) İstanbul D) Çehrin
E) Pasarofça

6. Rusların Karadeniz'e inme politikasına yönelik olarak ilk adımı Azak Kalesi'nin ele geçirilmesiyle atılmıştır.

Bu olay aşağıdaki hangi antlaşmayla gerçekleşmiştir?

A) Çehrin B) Karlofça
C) Prut D) İstanbul
E) Pasarofça

7. I. Bucaş
II. Vasvar
III. Karlofça
IV. İstanbul

Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyılda imzaladığı yukarıdaki antlaşmalardan hangileri Osmanlıların lehine hükümler taşımaktadır?

- A) I ve II B) II ve IV C) III ve IV
D) II ve III E) I ve III

8. Osmanlı Devleti'nin imzaladığı,

- I. Ferhat Paşa (1590)
II. Bucaş (1672)

antlaşmalarının ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı Devleti'nin diplomatik güçsüzlüğünü ortaya koymaları
B) XVI. yüzyıldan beri süren Osmanlı İran savaşlarına son vermeleri
C) Yeniçerilerin isteksizliklerinin ortaya çıkmasını sağlamaları
D) Osmanlıları doğu ve batıda en geniş sınırlara ulaştırmaları
E) Osmanlı Devleti'nin mali açıdan zayıf düşmesine neden olmaları

9. Osmanlı Devleti'nin Kanuni Sultan Süleyman'ın ölümünden sonra ele geçirdiği yerler ve hangi ülkeden alındıkları ile ilgili eşleştirmelerden hangisi doğru olarak verilmemiştir?

- A) Kıbrıs – Venedik
B) Tunus – İspanya
C) Tebriz – Safevi
D) Podolya – Lehistan
E) Uyvar – Macaristan

10. Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyılda İran, Lehistan ve Avusturya ile yaptığı antlaşmalar ve özellikleri, aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

Antlaşma	Özellik
A) Vasvar	Osmanlıların Batıda en geniş sınırlara ulaştığı antlaşmadır.
B) Bucaş	Osmanlı İran savaşları sona ermiştir.
C) Zitvatorok	Avusturya Osmanlıların diplomatik üstünlüğünü kabul etmiştir.
D) Ferhat Paşa	Doğuda en geniş sınırlara ulaşılmıştır.
E) Karlofça	Osmanlı Devleti Viyana kuşatmasını kaldırmıştır.

11. Osmanlı Devleti 1590 yılında İran'la imzaladığı Ferhat Paşa Antlaşması ile sınırlarını Hazar Denizi'ne kadar genişletmiştir. Ancak bu durum üzen sürmemiş, İranlılar XVII. yüzyılın başlarında kaybettiği toprakları geri almıştır.

Bu duruma,

- I. Ekber ve Erşed Yasası'nın benimsenmesi,
II. Celali ayaklanmalarının yaygınlaşması,
III. Osmanlı ordusunun uzun süre Avusturya cephesinde bulunması

gelişmelerinden hangilerinin neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

Arayış Yılları (XVII. Yüzyıl)

KARMA TEST

1

1. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde ortaya çıkan gelişmeler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Sınırların genişlemesi ve fetihlerin yavaşlaması
B) Halkın devlete olan güveninin sarsılması
C) Tımar ve devşirme sisteminin bozulması
D) Balkanlarda bağımsız devletlerin ortaya çıkması
E) Rüşvet, iltimas ve adam kayırmanın yaygınlaşması

2. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin XVI. yüzyılda karşılaştığı problemler arasında yer almaz?

- A) Rusya'nın Panslavizm politikasının Balkanları etkilemesi
B) Saray masraflarının artması sonucu bütçe açıklarının çoğalması
C) Denizcilikten anlamayan kişilerin donanmaya alınması
D) Eğitimde fen bilimlerine verilen önemin azalması
E) Anadolu'da güven ve huzurun bozulması

3. Aşağıdakilerden hangisi merkezi yönetimin bozulmasının nedenleri arasında yer almaz?

- A) Tahta geçen padişahların çocuk denilecek yaşta ya da yetersiz olmaları
B) Valide sultanların ve padişah hanımlarının devlet yönetiminde etkili olmaları
C) Devlet adamları arasında hizipleşmeler ve çıkar gruplarının oluşması
D) Devletin önemli görevlerine rüşvetle ve kayırma ile atamaların yapılması
E) Uzun süren ve yenilgiyle sonuçlanan savaşların artması

4. Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılda,

- I. Anadolu'da asayişin sağlanamaması,
II. tarım üretiminin azalması ve vergilerin toplanamaması
III. Anadolu'dan yeteri kadar asker toplanamaması

gelişmelerinden hangileri tımar sisteminin bozulmasına bağlı olarak ortaya çıkmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) II ve III
D) I ve III E) I, II ve III

5. İstanbul ayaklanmaları sonunda devletin otoritesi sarsılmış ve padişahların dokunulmazlığı sona ermiştir.

Bu duruma,

- I. Genç Osman'ın tahttan indirilmesi ve öldürülmesi,
II. ayaklanmalar sonunda yeniçerilerin isteklerini elde etmeleri,
III. harem ağalarının ve valide sultanların yönetimdeki etkilerinin artması

gelişmelerinden hangileri kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

6. I. Devletin en önemli görevi olan sadrazamlık dâhil önemli görevlere rüşvet ve kayırma ile atama yapılması,
II. İpek ve Baharat Yolu ticaretinin denizlere kayması,
III. Can ve mal güvenliği kalmayan köylülerin şehirlere göç etmesi,
IV. Hristiyan devletlerin Osmanlılara karşı birlikte hareket etmesi
- Yukarıdakilerden hangileri Osmanlı Devleti'nin yaşadığı iç sorunlara bağlı olarak ortaya çıkmıştır?**

- A) II ve III B) I ve II C) I ve III
D) II ve IV E) III ve IV

7. Osmanlı Devleti'nde,

- I. tımarlı sipahi sayısının azalması,
II. halkın toprağı boş bırakarak köylerden şehirlere göç etmesi,
III. İstanbul ayaklanmalarının çıkması

gelişmelerinden hangileri tımar sisteminin bozulması ile ilgilidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

8. Osmanlı Devleti'nde,

- Devşirme sisteminin bozulması,
- Dirliklerin askerlikle ilgisi olmayan kişilere verilmesi,
- Denizcilikle ilgisi olmayan kişiler donanmanın başına getirilmesi

Aşağıdakilerden hangisinin oluşmasında etkili olmuştur?

- A) Osmanlı ordusunun yapısının bozulmasında
B) Anadolu'da Celali ayaklanmalarının yoğunlaşmasında
C) Osmanlı Devleti'nin maliyesinin bozulmasında
D) İmparatorluğun doğal sınırlara ulaşmasında
E) Sancağa çıkma usulünün kaldırılmasında

9. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin toprak sisteminin bozulmasına bağlı olarak ortaya çıkmamıştır?

- A) Anadolu'da ayaklanmaların çıkması ve yaygınlaşması
B) Yeniçerilerin devlet içinde büyük bir güç olmalarını anlamaları
C) Devletten maaş alan kapıkulu asker sayısının artırılması
D) Çiftbozarların artması sonucu toprak gelirlerinin azalması
E) Ordunun büyük bölümünü oluşturan tımarlı sipahi askerlerinin sayısının azalması

10. Osmanlı Devleti'nde,

- I. hazineye para harcamadan atlı birlikler yetiştirilmesi,
II. toprağın boş bırakılmaması,
III. üretimin sürekliliğinin sağlanması

gelişmelerine imkân sağlayan uygulama aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İltizam sistemi
B) Devşirme sistemi
C) Tımar sistemi
D) Vakıf sistemi
E) Lonca sistemi

11. I. Kapıkulu askerlerinin sayısının artması

- II. Asker maaşlarının devlet hazinesindeki payının çoğalması
III. Yeniçerilerin yasak olmasına rağmen başka mesleklerle uğramaları

Yukarıdakilerden hangileri tımarlı sipahi sisteminin bozulmasına bağlı olarak ortaya çıkmıştır?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) II ve III
D) I ve II E) I, II ve III

**Arayış Yılları
(XVII. Yüzyıl)**

1. Aşağıdakilerden hangisi, Osmanlı Devleti'nin hem ordusunun hem de maliyesinin bozulmasına neden olmuştur?

- A) Padişahların ordu ile birlikte sefere çıkmamaları
B) Sancağa çıkma uygulamasının terk edilmesi
C) Dirlik sisteminin bozulması
D) Devlet adamlarının sürekli değişmesi
E) Beşik uleması uygulamasının yaygınlaşması

2. Sadrazam Sokullu Mehmet Paşa'nın ölümüyle (1579) başladığı kabul edilen Osmanlı Devleti'nin Duraklama Dönemi'nin, yerini Gerileme Dönemi'ne bırakması aşağıdaki olaylardan hangisi ile başlamıştır?

- A) Vaka-ı Vakvakiye (Çınar Vakası)
B) Karlofça Antlaşması'nın imzalanması
C) II. Osman'ın öldürülmesi
D) Sadrazam Köprülü Mehmet Paşa'nın ölümü
E) II. Viyana kuşatmasının başarısızlıkla sonuçlanması

3. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde meydana gelen bozuklukların aşağıdakilerden hangisine sebep olduğu iddia edilemez?

- A) Yeniçeri maaşlarının ayarı düşük para ile ödenmesi
B) Mültezimlerin bulundukları yerlerde etkilerini artırmaları
C) İstanbul ve Anadolu'da ayaklanmaların çıkması
D) Avrupalılarla yapılan savaşlarda başarısız sonuçlar alınması
E) Avrupa tarzı hukuk sisteminin uygulanması

4. – Doğu ticaret yollarının eski önemini kaybetmesi

- Yeniçeri Ocağı'ndaki asker sayısının arttırılması
- Avrupa devletleriyle yapılan savaşların başarısızlıkla sonuçlanması

Bu gelişmeler Osmanlı Devleti'nde öncelikle aşağıdakilerden hangisinin oluşmasına yol açmıştır?

- A) İstanbul ayaklanmalarının çıkmasına
B) Kapitülasyonların yaygınlaşmasına
C) İlimiye sınıfının etkisini kaybetmesine
D) Osmanlı ekonominin çökmesine
E) Tımarlı sipahilerin sayısının azaltılmasına

5. Duraklama Dönemi'nde ordunun bozulmasına yol açan etkenler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Tahta geçen bazı padişahların küçük yaşta ve tecrübesiz olmaları
B) Yeniçerilerin geçim sıkıntısını ileri sürerek askerlik dışında işlerle uğraşmaları
C) Avrupada meydana gelen savaş teknolojisindeki gelişmelerin takip edilmemesi
D) İltizam sisteminin yaygınlaşması sonucu tımar sisteminin önemini kaybetmesi
E) III. Murat döneminden itibaren Kapıkulu Ocaklarına kanunlara aykırı asker alınması

6. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde tımar sisteminin bozulmasının en önemli nedenidir?

- A) Kapıkulu asker sayısının artırılması
- B) Reayanın köyden şehire göç etmesi
- C) Halka ağır veriler konulması
- D) Köylünün toprağı bırakarak çiftbozan olması
- E) Dirliklerin hak eden kişilere verilmemesi

7. Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılda,

- I. savaşların uzun sürmesi,
- II. köylülerin şehirlere göç etmesi sonucu tarım arazilerinin boş kalması,
- III. Avrupa ülkelerine tanınan kapitülasyonların yaygınlaştırılması

gelişmelerinden hangileri maliyenin bozulmasında etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) I ve III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

8. Duraklama Dönemi'nde nakit para ihtiyacını karşılamak isteyen Osmanlı Devleti, iltizam denilen sistem ile topraklarının bir kısmını bir yıllığına peşin parayla mültezim denilen kişilere kiralamaya başladı.

Bu durumun ortaya çıkardığı olumsuzluk aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Taşrada ayan denilen nüfuzlu kişilerin ortaya çıkması
- B) Halkın devlete olan güveninin azalması
- C) Müsadere uygulamasının yaygınlaşması
- D) Eyalet askerlerinin eşkıyalığa başlayıp kargaşa yaratmaları
- E) Fetihlerin durması yüzünden ganimet gelirinde azalma görülmesi

9. I. Avrupalıların Osmanlılara karşı Haçlı anlayışıyla hareket etmeleri

- II. Coğrafi keşifler nedeniyle Akdeniz ticaretinin öneminin azalması
- III. Medreselerin eğitim sisteminin günün gereklerine göre yenilenememesi
- IV. Tımar sisteminin bozulması nedeniyle köylünün toprağını terk etmesi ve tarımsal üretimin azalması

Yukarıdakilerden hangileri Osmanlı Devleti'nin duraklamasının dış nedenlerini oluşturan gelişmeler arasında yer alır?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

10. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde,

- I. saray görevlileri, yeniçeri ağaları ve ulemanın devlet yönetimine karışması,
- II. devlet adamları arasında hizipleşmelerin başlaması
- III. önceki devirlerde olduğu gibi devlet adamlarında tecrübe ve bilgiye bakılmadan devletin önemli görevlerine rüşvetle ve iltimasla atamaların yapılması

aşağıdakilerden hangisine neden olmuştur?

- A) Çok uluslu toplumsal bir yapının oluşmasına
- B) Merkezi yönetimin bozulmasına
- C) Kapıkulu sisteminin önemini kaybetmesine
- D) Gelirler azalırken giderlerin çoğalmasına
- E) Anadolu'da güven ortamının bozulmasına

Arayış Yılları (XVII. Yüzyıl)

KARMA TEST

3

1. XVII. yüzyılda Anadolu'da çıkan Celali ayaklanmaları Osmanlı ekonomisini olumsuz etkilemiştir.

Bu duruma,

- I. vergi gelirlerinin azalması,
- II. tarımsal üretimin düşmesi,
- III. iltizam sisteminin yaygınlaştırılması

gelişmelerinden hangileri kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

2. Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılda tımar sisteminin bozulmasının,

- I. taşrada güvenlik sorunlarının artması,
- II. merkezi otoritenin zayıflaması,
- III. tımarlı asker sayısının artması

durumlarından hangilerine neden olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

3. I. I. Ahmet Ekber ve erşed sistemini getirmesi

II. II. Osman (Genç) Yeniçeri Ocağı'nı kaldırmak istemesi

III. IV. Murat Kasrışirin Antlaşması'yla bugünkü Türkiye-İran sınırının büyük ölçüde çizilmesi

IV. Sultan İbrahim Girit Adası'nın fethedilmesi

V. IV. Mehmet Osmanlı Devleti'nin batıda en geniş sınırlara ulaşması

Yukarıda verilen padişahların karşısındaki özelliklerden hangisi doğru değildir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

4. Adası'nı elinde bulunduran Venedikliler her fırsatta Osmanlı gemilerine saldırı düzenliyorlardı. Bu nedenle 1645 yılında ada kuşatıldı. 24 yıl süren kuşatma sadrazamlığında adanın fethi ile sonuçlandırıldı.

Yukarıdaki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Rodos – Köprülü Mehmet Paşa
- B) Girit – Fazıl Ahmet Paşa
- C) Girit – Merzifonlu Kara Mustafa Paşa
- D) Kıbrıs – Lala Mustafa Paşa
- E) Sakız – Kılıç Ali Paşa

5. XVII. yüzyıl başlarında 1603 yılında başlayan Osmanlı-İran savaşları kısa aralıklarla 1639 yılına kadar devam etmiştir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin kanıtı değildir?

- A) Osmanlı-İran mücadelesinin sona erdiğinin
- B) Doğu Anadolu'nun savaş alanı haline geldiğinin
- C) Tarafların birbirlerine kesin üstünlük sağlayamadığının
- D) Doğu sınırlarının sık sık değiştiğinin
- E) Osmanlı Devleti ile Safevilerin rekabet halinde olduğunun

1. C 2. B 3. E 4. D 5. A 6. E 7. E 8. A 9. A 10. B

6. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde,

- I. kapitülasyonların yaygınlaşması,
- II. Kapıkulu askerlerinin sayısının artması,
- III. doğuda ve batıda uzun süren savaşlara girilmesi

gelişmelerinden hangilerinin hazineyi olumsuz şekilde etkilediği savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

7. Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyılda yaptığı ıslahatlar halka maledilememiş ve kişilere bağlı kalmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun bir sonucudur?

- A) Avrupalı uzman ve danışmanlardan yararlanılması
B) Islahat hareketlerinin başarısız olması
C) Avrupalı devletlerin Osmanlı Devleti'nin içişlerine karışması
D) Azınlıkların bağımsızlık için ayaklanması
E) Islahatların yönetim ve askerlik alanında yoğunlaşması

8. Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılda,

- I. halkın can ve mal güvenliğinin azalması,
- II. Celali ayaklanmalarının artması,
- III. köylülerin topraklarını terk ederek şehirlere göç etmeleri

gelişmeleri aşağıdakilerin hangisinde verilen sıraya göre gerçekleşmiştir?

- A) I, II, III B) I, III, II C) II, I, III
D) II, III, I E) III, II, I

9. Osmanlı Devleti'nde tımar sisteminin bozulmasıyla tarımsal üretim azalmış, köylerden kentlere yoğun göç yaşanmış ve tımarlı sipahi sayısı önemli ölçüde azalmıştır.

Buna göre tımar sisteminin bozulmasının,

- I. sosyal,
- II. ekonomik,
- III. askerlik

alanlarından hangilerinde olumsuzluklara neden olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

10. Osmanlı Devleti'nin bazı gelir kaynakları şunlardır:

- I. ganimet gelirleri,
- II. ticaret ve gümrük vergileri,
- III. öşür, haraç ve cizye vergileri

Bunlardan hangilerinin XVII. yüzyılın sonlarına kadar azaldığı söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I ve III

11. Osmanlı Devleti 1699 yılında imzaladığı Karlofça Antlaşması'yla ilk defa geniş toprak kaybına uğramıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesi değildir?

- A) Askerî ve siyasi açıdan zayıfladığının
B) Avrupa'daki varlığının sona erdiğinin
C) Vergi kaynaklarının azaldığının
D) Sahip olduğu toplam nüfusun azaldığının
E) Egemenlik alanının daraldığının

Arayış Yılları
(XVII. Yüzyıl)

1. Osmanlı ordusunun en kalabalık kısmı tımarlı sipahilerden meydana gelirdi. Tımarlı sipahilerin sayısı ve önemi XVII. yüzyılda azalmıştır.

Bu gelişmenin,

- I. askerî harcamaların azalması,
- II. taşrada güvenlik sorunlarının artması,
- III. tarımsal üretimin sürekliliğinin sağlanamaması

durumlarından hangilerine neden olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

2. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde,

- I. dinsel gerekçelerle bilimsel ve teknik gelişmelere yabancı kalınması,
- II. şehzadelerin sancak beyi olarak atanmasına son verilmesi,
- III. tımar sisteminin bozulması

gelişmelerinin yönetim, askerlik ve eğitim alanlarıyla ilişkisi aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Yönetim	Askerlik	Eğitim
A)	I	II	III
B)	I	III	II
C)	II	I	III
D)	III	II	I
E)	II	III	I

3. IV. Murat, devletin kötüye gidişinin nedenleri ve bu kötü gidişin durdurulması için alınabilecek tedbirlere ilişkin devletin ileri gelenlerine raporlar hazırlattı. Bu raporlardan özellikle Koçi Bey ve Kâtip Çelebi'nin raporları önemlidir.

IV. Murat'ın bununla aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenebilir?

- A) Bilimsel gelişmeleri hızlandırmayı
B) Karşılaşılan sorunlara kalıcı çözümler getirmeyi
C) Batı'daki gelişmelerden yararlanmayı
D) Halkın yönetime katılımını sağlamayı
E) Islahatları devlet politikası haline getirmeyi

4. Osmanlı Devleti'nin kapitülasyon verdiği İngiltere ve Fransa gibi devletlere XVII. yüzyılda Hollanda da eklendi. Kapitülasyon antlaşmalarına gümrük vergilerinin düşürülmesi, ticarette serbestlik içeren maddeler konu.

Bu durumun Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenemez?

- A) Pazarlara Avrupa mallarının hakim olması
B) Vergi gelirlerinde kayıplar görülmesi
C) Avrupa'daki ticari ve teknik gelişmelerin örnek alınması
D) Yerli sanayinin gelişmemesi
E) İşsizliğin artması

5. Avrupa'da Rönesans ve Reform hareketleri ile öz-
gür düşünce ortamı oluşurken, akıl ön plana çık-
maya başladı. XVII. yüzyıldaki bilimsel çalışma-
lar Avrupa'da sanayinin hızla gelişmesini sağla-
dı.

Bu gelişmelerin Avrupa'da,

- I. modern bilimin temellerinin atılması,
- II. bilimsel çalışmaların sanayide kullanılması,
- III. yeni hammadde ve pazar arayışlarının hızlan-
ması

**durumlarından hangilerine ortam oluşturduğu
söylenebilir?**

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

6. I. Ahmet döneminde ekber ve erşed sistemi ile
Osmanlı ailesi içinde yaşı en büyük ve olgun ola-
nının tahta geçmesi benimsenmiş, şehzadelerin
sancağa çıkma uygulamasına son verilmiştir.

**Aşağıdakilerden hangisi bu durumun meydana
getirdiği sonuçlardan biri değildir?**

- A) Şehzadelerin devlet yönetimi tecrübesi ka-
zanmadan padişah olmaları
B) Merkezi otoritenin bozulması
C) Padişahların saray kadınları ve diğer devlet
adamlarının etkisinde kalmaları
D) Devletin monarşik yapısının değişmesi
E) Veraset sisteminin belirli kurallara bağlanma-
sı

7. Aşağıdakilerden hangisinin XVII. yüzyılda Os-
manlı bilim, sanat ve kültür hayatına katkı ya-
panlardan biri olduğu söylenemez?

- A) Baki
B) Evliya Çelebi
C) Kâtip Çelebi
D) Naima
E) Karacaoğlu

8. Osmanlı Devleti XVII. yüzyılda askerlik, ekonomi,
eğitim gibi alanlarda duraklama yaşamıştır. Du-
raklamanın en az hissedildiği alan ise güzel sa-
natlar ve mimari olmuştur.

**Aşağıdakilerden hangisi bu yüzyılda yapılan dün-
ya çapında bir mimari eserdir?**

- A) Selimiye Camisi
B) Süleymaniye Camisi
C) Sultan Ahmet Camisi
D) III. Ahmet Çeşmesi
E) Revan Köşkü

9. Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılda görülen aşağı-
daki gelişmelerden hangisinde I.'de verilenin
II.'ye ortam hazırladığı söylenemez?

	I.	II.
A)	Çocuk yaşta padi- şahların tahta çık- ması	Merkezi otoritenin bozulması
B)	Doğuda ve batıda uzun süren savaşı- lar yapılması	Ganimet gelirlerinin artması
C)	Sık padişah deği- şikliğinin görülmesi	Cülus bahşişlerinin hazineye ek yük ge- tirmesi
D)	Beşik ulemalığının yaygınlaşması	Medrese eğitiminin yozlaşması
E)	Tımar sisteminin bozulması	Tarımsal üretimin azalması

10. II. Osman'ın Yeniçeri Ocağı'nı kaldırmak isteme-
sinde,

- I. merkezi otoriteyi yeniden sağlamak istemesi,
- II. yeniçerilerin askerî disiplinlerini kaybetmeleri,
- III. kaybedilen toprakları geri almak istemesi

**durumlarından hangilerinin etkili olduğu savun-
labilir?**

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

Arayış Yılları (XVII. Yüzyıl)

ETKİNLİKLER

ETKİNLİK – 1

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun kelimelerle tamamlayınız.

1. İpek ve Baharat yollarının önemini kaybetmesi Osmanlı ekonomisini yönde etkilemiş gelirlerinin azalmasına neden olmuştur.
2. XVII. yüzyılda Anadolu'da çıkan ayaklanmalara adı verilir.
3. Osmanlı Devleti'nde tımar sisteminin bozulması sonucunda hem üretim azalmış, hem de sayısı azalmıştır.
4. Viyana bozgunu üzerine Türkleri Avrupa'dan tamamen atmak amacıyla, Avru-
pa devletlerini adı altında bir araya getirdi.
5. Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyıl başlarında batıda, doğuda ile
savaş hâlinde olması, ayaklanmalarının genişlemesine ortam hazırladı.
6. XVII. yüzyılda Osmanlıların denizlerde kazandığı en önemli başarı Venediklilerden
..... alınmasıdır.
7. Antlaşması ile Avusturya arşidükü, Osmanlı padişahına sayılacak ve
kendisine denilecekti.
8. Rusya 1700 yılında Osmanlı Devleti ile imzaladığı Antlaşması'yla
..... Kalesi'ni alarak, açılmak için bir fırsat ele geçirmiş oldu.
9. Osmanlı Devleti'nde tımar dışında kalan bölgelerin vergilerini ihale yoluyla toplayıp hazine-
ye yatırma işine, bu işi yapan kişilere, vergi kaynağı araziye ise
..... adı verilirdi.
10. Osmanlı Devleti'nde modern anlamda ilk kez bütçe çalışması yaptı.
11. almak isteyen Kapıkulu askerlerinin sık sık padişah değişikliği istemeleri
..... ayaklanmalarının nedenlerindendir.
12. Fazıl Ahmet Paşa'nın Kalesi'ni fethetmesinden sonra Avrupa'da ".....
önünde bir Türk gibi güçlü" sözü atasözü hâline geldi.

ETKİNLİK – 2

Aşağıdaki ifadelerden doğru olanın karşısına (D), yanlış olanın karşısına (Y) harfi yazınız.

	Doğru	Yanlış
1. Osmanlı Devleti'nde ekber ve erşed uygulaması ile şehzadelerin sancağa çıkma usullerine son verilmiştir.		
2. İstanbul ayaklanmaları tımarlı sipahiler tarafından çıkarılmıştır.		
3. Celali ayaklanmaları Anadolu'da güven ve huzur ortamını bozmuştur.		
4. II. (Genç) Osman, Osmanlı Devleti'nde ilk ıslahatçı padişahdır.		
5. Dirlik sisteminin bozulması tımarlı sipahi sayısının azalmasına neden olmuştur.		
6. XVII. yüzyılda sefere çıkan tek padişah II. (Genç) Osman'dır.		
7. Kasrışirin Antlaşması, Osmanlı Devleti'nin İran ile imzaladığı son antlaşmadır.		
8. Osmanlı Devleti batıda en geniş sınırlara Lehistan'la yaptığı Bucaş Antlaşması'yla ulaşmıştır.		
9. IV. Murat döneminde yapılan İran savaşları sonunda Osmanlı Devleti'nin doğu sınırları Hazar Denizi'ne ulaşmıştır.		
10. 1681 yılında yapılan Çehrin Antlaşması, ilk Osmanlı, Rus antlaşmasıdır.		
11. Osmanlı Devleti XVII. yüzyılda en çok Avusturya ve İran'la savaşmıştır.		
12. Tımarlı sipahi sayısının azalması, Osmanlı askerî harcamalarının da azalmasına neden olmuştur.		
13. II. (Genç) Osman, yenilik yapmak istediği için öldürülen ilk Osmanlı padişahıdır.		
14. Avrupa'da XVII. yüzyıl Akıl Çağı olarak adlandırılır.		
15. Vestfalya Antlaşması ile Avrupa'da kişilere mezhep seçme özgürlüğü tanındı.		

ETKİNLİK – 3

BEN KİMİM?

1. Osmanlı Devleti'nin veraset sisteminde değişiklik yaparak, padişahlığın Osmanlı soyu içinde en büyük ve en akli başında olana (ekber ve erşed) geçmesi uygulamasını getirdim. Ben kimim?	
2. IV. Murat'a, devletin kötüye gidişinin nedenleri ve bu durumun düzeltilmesine yönelik önlemleri içeren bir rapor hazırladım. Ben kimim?	
3. Çıktığım Lehistan seferinde Yeniçeri Ocağı'nın bozulduğuna bizzat tanık oldum ve bu ocağı kaldırmaya karar verdim. Ben kimim?	
4. İran üzerine iki sefer yaparak Revan ve Bağdat'ı geri aldım. Devlet otoritesi ve toplumsal düzeni yeniden sağladım. Ben kimim?	
5. Osmanlı Devleti'nde modern anlamda ilk bütçeyi hazırladım. Saray masraflarını kıstım ve hazineye borçlu olanlardan tahsilat yaptım. Ben kimim?	

ETKİNLİK – 4

YAZILI SINAVA HAZIRLIK

1. İstanbul ayaklanmalarının nedenlerini ve temel özellikleri belirtiniz.

2. Celali ayaklanmalarının Osmanlı dış politikası üzerindeki etkileri nelerdir?

3. II. Osman'ın Yeniçeri Ocağı'nı kaldırmak istemesinin nedenlerini belirtiniz.

4. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde yapılan ıslahatların genel özellikleri nelerdir?

5. XVII. yüzyıl Osmanlı padişahlarının devlet yönetiminde yetersiz kalmalarının nedenleri nelerdir?

6. Ferhat Paşa, Bucaş ve Kasırsirin antlaşmalarının önemlerini belirtiniz.

7. II. Viyana Kuşatması'nın neden ve sonuçlarını yazınız.

8. Merkantilizm hakkında bilgi veriniz.

9. IV. Murat dönemi ıslahat hareketlerini anlatınız.

10. Tımar sisteminin bozulmasının sosyal ve ekonomik sonuçlarını belirtiniz.

11. Avrupa'da XVII. yüzyıla Akıl Çağı denmesinin nedenlerini belirtiniz.

12. Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyıl ıslahatları niçin başarılı olamamıştır?

13. Girit kuşatmasının neden ve sonuçlarını yazınız.

14. Karlofça ve İstanbul (1700) antlaşmalarının önemlerini yazınız.

15. Aşağıdaki kavramları açıklayınız.

- a) Kutsal İttifak :
- b) İltizam :
- c) Vaka-i Vakvakiye :
- d) Cülus bahşişi :
- e) Ekber ve Erşed Yasası :

Ünite IV Avrupa ve Osmanlı Devleti (XVIII. Yüzyıl)

Ünite İçindekiler:

XVIII. Yüzyılda Avrupa ve Osmanlı Devleti'nin Genel Durumu ...	117
XVIII. Yüzyılda Osmanlı Devleti'nin Dış Politikası.....	117
XVIII. Yüzyılda Osmanlı Devleti'ndeki Değişim ve Islahatlar	118
XVIII. Yüzyılda Avrupa	119

Ne Öğreneceğiz?

XVIII. yüzyılda Avrupa ve Osmanlı Devleti'nin genel durumunu ve dış politikalarını,

Osmanlı Devleti'nin Rusya, Venedik, Avusturya ve İran ile ilişkilerini,

III. Ahmet dönemi ıslahatlarını,

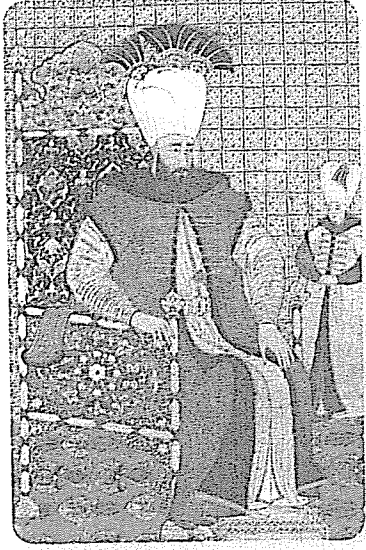
Sanayi İnkılabı'nın neden ve sonuçlarını, Osmanlı Devleti'ne etkilerini,

Amerika Birleşik Devletleri'nin kuruluşunu ve sonuçlarını,

Fransız İhtilali'nin neden ve sonuçlarını, Osmanlı Devleti'ne etkilerini,

XVIII. yüzyıl ıslahatlarının genel özelliklerini,

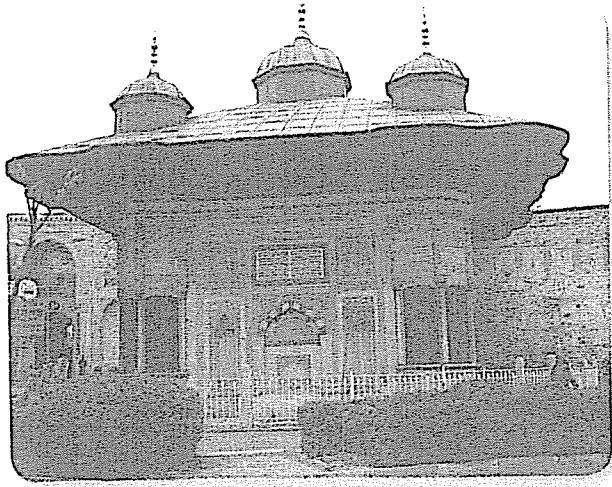
III. Selim döneminin siyasi olaylarını ve ıslahatlarını öğreneceğiz.

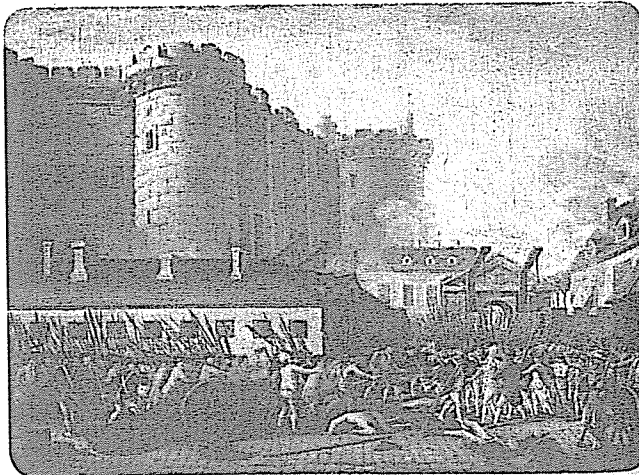
Levni'nin III. Ahmet minyatürü

III. Selim

III. Ahmet Çeşmesi

Fransız İhtilali

Avrupa ve Osmanlı Devleti (XVIII. Yüzyıl)

XVIII. Yüzyılda Avrupa ve Osmanlı Devleti'nin Genel Durumu

- XVIII. yüzyıl Avrupa tarihinde devletler arası politika ve çıkar çatışmalarında diplomasi ve ittifaklar ön plana çıkmıştır. Avrupa devletleri Makyavelizm olarak bilinen "amaca ulaşmak için her türlü araca başvurulabileceği" anlayışıyla hareket etmişler, sık sık birbirleriyle savaşmışlardır.
- Fransa, Osmanlı Devleti'nde büyük ekonomik çıkarları olduğu için dış politikada Osmanlıların yanında gözükmüştür. Ancak İngiltere ile rekabet halinde olduğu için Mısır'da egemenlik kurduğu takdirde İngiliz çıkarlarına zarar vereceği düşüncesiyle Mısır'ı işgal etmekten geri durmamıştır.
- XVIII. yüzyılda dünyanın önde gelen devletlerinden biri olan İngiltere, Akdeniz'de ve Osmanlı ülkesinde önemli ekonomik ve siyasi çıkarları olduğu için XIX. yüzyılın sonlarına kadar Osmanlı toprak bütünlüğünü savunan bir dış politika izledi.
- Avusturya, sınırlarını Balkanlara doğru genişletmek istediği için XVII. ve XVIII. yüzyıllarda Osmanlı Devleti ile sık sık savaşlara girdi. Osmanlı Devleti'ne karşı Rusya ile işbirliği yaptı. Fransız İhtilali'nden sonra milliyetçilik fikirlerinin ülkesinde yayılmaması için çalıştı. Bu nedenle XVIII. yüzyılın sonundan itibaren Osmanlı Devleti'ne karşı barışçı bir dış politika izledi.
- Rus Çarı I. Petro, bütün Slav milletleri ve Ortodoksları Rusya'nın önderliği altında bir araya getirmeyi amaçlıyordu. Rusya'yı denizlerde de etkili güç hâline getirmek amacıyla Kırım, Karadeniz ve İstanbul'u ele geçirmeyi planlıyordu. Bu nedenle Rusya XVIII. yüzyılda sık sık Osmanlı Devleti ile savaşlar yaptı.

XVIII. Yüzyılda Osmanlı Devleti'nin Dış Politikası

- Karlofça (1699) ve İstanbul (1700) antlaşmalarıyla ilk defa büyük çaplı toprak kaybına uğrayan Osmanlı Devleti XVIII. yüzyıl başlarında kaybettiği toprakları geri almak için bir politika takip etti. Bu amaca yönelik olarak Rusya, Avusturya ve Venedik ile savaşlara girdi. Geçici başarılar elde etse de bu amacına ulaşamadığı gibi yeni topraklar da kaybetmiştir.
- **Osmanlı Rus İlişkileri:** Rusya'nın sıcak denizlere ulaşmasını sağlayacak bir başka yol ise Baltık Denizi kıyılarıydı. Rusya, Baltık kıyılarını ele geçirmek için İsveç'e saldırdı. Kaçan İsveç Kralı XII. Şarl'ı takip eden Rus birlikleri Osmanlı topraklarına girince Osmanlı Devleti, Rusya'ya savaş açtı. Rus ordusu Prut'ta kuşatıldığı halde, yeniçerilerin disiplinsiz davranışları yüzünden kesin sonuç alınamadı. Yapılan Prut Antlaşması (1711) ile Azak Kalesi Ruslardan geri alındı.

- Rusların 1736'da Kırım'ı işgal etmeleri üzerine Osmanlı Devleti, Rusya'ya savaş açtı. Bu savaşta Avusturya, Osmanlı Devleti'ne karşı Rusya ile birlikte hareket etti. Osmanlı Devleti iki cephede savaşmasına rağmen başarılı oldu. Fransa'nın arabuluculuğu ile Avusturya ve Rusya ile ayrı ayrı Belgrad Antlaşması imzalandı (1739). Avusturya, Belgrad'ı Osmanlılara geri verdi. Rusya, Karadeniz'de hiçbir savaş ve ticaret gemisi bulundurmamayı kabul etti. Belgrad Antlaşması, Osmanlı Devleti'nin Batı'da imzaladığı son kazançlı antlaşmadır. Antlaşmada arabuluculuk yapan Fransa'ya yeni ayrıcalıklar verildi ve kapitülasyonlar sürekli hale getirildi (1740).
- Rusya'nın Lehistan'a kral seçtirdikleri kişiye karşı Leh halkı ayaklanma çıkardı. Ruslar ayaklanmayı bastırdıktan sonra Osmanlı topraklarına sığınan Lehleri takip bahanesiyle Osmanlı sınırlarını geçerek Türkleri de öldürmeye başladılar. Bu durum yeni bir Osmanlı-Rus savaşına neden oldu (1768). Altı yıl süren savaş, Rusların üstünlüğü ile sona erdi. Savaş sırasında bir Rus filosu Cebelitarık Boğazı'nı geçerek Akdeniz'e girdi ve 1770 yılında Çeşme Limanı'na bir baskın düzenledi ve Osmanlı donanmasını yakıtı. Savaş sonunda imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması ile (1774) Kırım elden çıkmış, Rusya, Karadeniz'de etkinlik kurmuş ve Ortodoks Osmanlı vatandaşlarının haklarını koruma yetkisini elde etmiştir.
- Rusların Kırım ve Kafkasya'daki varlığı Osmanlıların güvenliğini tehdit ediyordu. 1768'de başlayan savaşta, Avusturya yine Rusya'nın yanında yer aldı. Savaş sonunda imzalanan Yaş Antlaşması'yla Osmanlı Devleti, Kırım'ın Rusya'ya ait olduğunu kabul etti.
- **Osmanlı-Venedik İlişkileri:** Katolik Venedikliler Karlofça Antlaşması ile aldıkları Mora'daki Ortodoks halka baskı yapıyorlardı. Mora halkının Osmanlı Devleti'nden yardım istemesi üzerine Osmanlı ordusu Mora'yı Venediklilerden geri aldı (1715).
- **Osmanlı Avusturya İlişkileri:** Osmanlı Devleti'nin Azak ve Mora'yı alması, Avusturya'yı kaygılandırdı. Avusturya, Karlofça Antlaşması'nın çiğnendiğini ileri sürerek Osmanlı Devleti'ne savaş açtı (1716). Avusturya'nın üstün olduğu savaş, İngiltere ve Hollanda'nın aracılığı ile yapılan Pasarofça Antlaşması ile sona erdi (1718). Bu antlaşmayla Belgrad, Avusturya'ya bırakıldı. Pasarofça Antlaşması'yla Osmanlı Devleti, kaybettiği toprakları geri alma umutlarını kaybetti.
- Avusturya, 1736-1739 Osmanlı-Rus, 1787 Osmanlı-Rus savaşlarında Ruslarla birlikte hareket etti. 1787 Osmanlı-Rus Savaşı'nda üstün durumda iken, Fransız İhtilali'nin yaydığı fikirlerden etkilenmemek için Osmanlı Devleti ile 1791 yılında Zıstovi Antlaşması'nı yaptı. Bu antlaşmadan sonra Osmanlı Devleti ile Avusturya arasında bir daha savaş yaşanmadı.

XVIII. Yüzyılda Osmanlı Devleti'ndeki Değişim ve İslahatlar

- Osmanlı Devleti XVIII. yüzyılda Avrupa devletleri karşısında sık sık yenilgiler aldı ve her alanda Avrupa'dan geri kaldığını anladı. Bu nedenle Avrupa'da yaşanan gelişmeleri yakından takip etmiş ve Avrupa'nın birikiminden yararlanma ihtiyacı duymuştur.
- XVIII. yüzyılda alınan yenilgiler, daha çok askerî alanda ıslahat yapılmasına neden oldu. Bu dönemde yapılan ıslahatlar da bir devlet politikası haline gelemedi. Söz konusu ıslahatlar bazı çıkar çevreleri, ulema ve Yeniçeri Ocağı tarafından tepki gördüğü için tam anlamıyla başarılı olamadı.

- **Lale Devri:** Osmanlı Devleti'nde 1718'de başlayıp 1730 yılındaki Patrona Halil Ayaklanması'na kadar olan döneme Lale Devri adı verilir. Osmanlı Devleti Batı'da olup bitenler hakkında ayrıntılı bilgi almak için önemli Avrupa başkentlerine ilk defa elçiler gönderdi. Paris'e gönderilen elçilerden Yirmisekiz Mehmet Çelebi'nin oğlu Sait Efendi, İstanbul'da ilk matbaayı kurdu. Kitap basımı için Yalova'da bir kâğıt fabrikası kuruldu. Doğu ve Batı uygarlıklarından eserler tercüme edildi. Yeniçerilerden bir itfaiye bölüğü kuruldu. Çiçek aşısı uygulaması başlatıldı. Lale Devri, Patrona Halil ayaklanmasıyla sona erdi (1730).
- I. Mahmut döneminde ilk defa Avrupa'dan danışman subaylar getirildi ve 1734 yılında topçu subayı yetiştirmek için Mühendishane adıyla bir okul açıldı.
- III. Mustafa döneminde ilk defa iç borçlanma (esham) sistemi uygulanmış, Sûrat Topçu Ocağı kurulmuştur. 1770 yılında Rusların Çeşme'de Osmanlı donanmasını yakmaları üzerine Avrupai tarzda denizci yetiştirmek için Mühendishaneibahrihümayun açılmıştır.
- I. Abdülhamit döneminde İstihkam Okulu açıldı. Humbaracı ve Lağımçı Ocakları yeniden düzenlendi.
- **III. Selim Dönemi:** III. Selim, devleti bütün kurumlarıyla yenilemek taraftaydı. Sadece askerî alandaki ıslahatların yeterli olmayacağını düşünüyordu. Ancak o da savaşlardaki yenilgileri dikkate alarak askerî alanda ıslahatlara ağırlık verdi. III. Selim, devlet ve topluma yeni bir düzen vermek istediğinden dönemine Nizamıcedit (Yeni düzen) adı verilir. Nizamıcedit adıyla yeni bir ordu kurdu. Bu ordunun eğitimi için Fransa'dan subaylar ve danışmanlar getirtti. Kurduğu bu ordunun ihtiyaçlarını karşılamak için İradıcedit denilen ve devletin bazı gelirlerinin aktarıldığı yeni bir hazine oluşturdu.
- Mühendishaneiberrihümayun (Topçu Okulu) kuruldu (1793). Avrupa'nın önemli merkezlerine sürekli elçilikler açıldı. Yerli malı kullanımını özendirici tedbirler alındı.
- İslahatların öneminin halka yeterince anlatılamaması ve İradıcedit hazinesi için konulan yeni vergiler, toplumda huzursuzluk meydana getirdi. Özellikle yeniçeriler, yapılan yeniliklerin çıkarlarına son vereceğini anlamışlardı. Kabakçı Mustafa Ayaklanması sonucu III. Selim tahttan indirildi (1807) ve Nizamıcedit ordusu dağıtıldı.

XVIII. Yüzyılda Avrupa

- XVIII. yüzyıl Avrupa tarihinin önemli olayları Yedi Yıl Savaşları (1756-1763), ABD'nin kurulması ve Fransız İhtilali'dir.
- Yedi Yıl Savaşları'nda İngiltere, Fransa'yı kesin bir yenilgiye uğratarak başta Kanada olmak üzere, Amerika kıtasındaki Fransız sömürgelerini ele geçirdi.
- Yedi Yıl Savaşları'nı kazanmasına rağmen ekonomisi bozulan İngiltere, sömürgelerine, bu arada Kuzey Amerika'daki kolonilerine yeni vergiler koydu. Ancak bu koloniler bunu kabul etmediler ve ayaklandılar.
- Fransızların da desteğini alan koloniler savaş sonunda galip geldiler. İngiltere 1783 yılında Versay Antlaşması ile kolonilerin bağımsızlığını tanıdı. Böylece Amerika Birleşik Devletleri kurulmuş oldu.

- **Aydınlanma Çağı:** Avrupa'da XVII. ve XVIII. yüzyıllarda bilim ve felsefe alanlarında büyük gelişmeler yaşandı. Bu gelişmenin XVII. yüzyılı Akıl Çağı; XVIII. yüzyılı ise Aydınlanma Çağı diye adlandırılır. Aydınlanma düşüncesinde aklın doğru kullanılmasıyla doğru ve yararlı bilgiye ulaşılabilceği görüşü hâkimdir.
- **Fransız İhtilali:** 1789 yılında meydana gelen Fransız İhtilali sadece Fransız ve Avrupa tarihinin değil, dünya tarihinin de en önemli olayları arasında yer alır. Bu önemli olay Yakın Çağ'ın başlangıcı olarak kabul edilmektedir.
- **Fransız İhtilali'nin Nedenleri:** İhtilal öncesinde Fransa mutlakiyetle yönetiliyordu. Halk yokluk çekerken krallar lüks ve eğlence içindeydiler. Masraflarını karşılamak için halktan zorla vergi toplamaktaydılar. Fransız toplumu, aralarında eşitsizlikler olan soylular, rahipler, burjuvalar ve köylülerden oluşmaktaydı. Köylüler ülke nüfusunun en büyük kısmını (%90) oluşturdukları halde toprakların üçte birini ellerinde bulunduruyorlardı. Özellikle vergiler bu sınıfa yüklenmişti. Bu karşılık hiçbir hakları yoktu.
- Fransız İhtilali'nin en önemli ve yakın sebebi ekonomik durumun bozulmasıdır. Yedi Yıl Savaşlarında alınan yenilgi ve Amerika'daki kolonilerin bağımsızlık mücadelesine verilen destek Fransa hazinesini boşaltmıştı.
- Fransa Kralı XVI. Louis, ekonomik durumu düzeltmek için meclisi toplantıya çağırırdı. Toplantıda soylular, rahipler ve halk temsilcileri arasında anlaşmazlık çıktı. Kral, meclisi zorla dağıtmak isteyince halk ayaklanma etti. Böylece ihtilal başlamış oldu.
- **Fransız İhtilali'nin Sonuçları:** Soylular ve rahipler ayrıcalıklarını kaybetti. "Eşitlik, özgürlük ve adalet" ilkeleri kabul edildi. Millet egemenliği fikri yaygınlaşarak, mutlak krallıkların yıkılabileceği anlaşıldı. Milliyetçilik düşüncesi gelişti ve zamanla bütün Avrupa'yı etkisi altına aldı. Milliyetçilik düşüncesi çok uluslu devletlerin parçalanmasında etkili oldu. İnsan hakları, demokrasi kavramları tüm dünyaya yayıldı.
- Fransız İhtilali, Osmanlı Devleti'ni daha çok olumsuz yönde etkiledi. Osmanlı Devleti'ndeki azınlıklar kendi devletlerini kurmak için ayaklandılar. XIX. yüzyıl Osmanlı Devleti için "Ayaklanmalar yüzyılı" oldu. Fransız İhtilali, Osmanlı aydınlarını da etkiledi. İhtilalin getirdiği insan hakları, eşitlik, hukukun üstünlüğü gibi düşünceler Tanzimat Fermanı ve meşrutiyetin ilanında etkili oldu.
- **Sanayi İnkılabı:** Coğrafi keşiflerin getirdiği zenginlik, Rönesans ile başlayan bilimsel gelişmeler sonucu modern bilimin temelleri atıldı. Bilimdeki büyük buluşların teknolojiye aktarılması sanayileşmeyi başlattı. Bunun sonucunda insan ve hayvan gücüne dayalı üretim tarzından, makine gücünün egemen olduğu üretim tarzına geçildi.
- Buhar gücüyle çalışan makineler sayesinde üretim patlaması oldu. Üretim ulusal ve uluslararası boyutlara ulaştı.
- Sanayi İnkılabı sonucunda küçük iş yeri ve atölyelerin yerini büyük işletmeler aldı. Büyük sermayeli firmalar ve bankalar kuruldu. Demir yolu ve deniz ulaşımında önemli gelişmeler sağlandı. Çok uzak ülkelerden bol ve ucuz hammadde getirildi.
- Sanayileşmeyle birlikte işçi sınıfı oluştu. Yeni hammadde ve pazar alanları arayışı Avrupa devletleri arasında rekabete yol açtı. Bu ise sömürgecilğin daha da yayılmasına ortam sağladı.
- Sanayi İnkılabı sürecini yaşayamayan Osmanlı Devleti, XIX. yüzyılda dışarıya hammadde satan ve dışarıdan mamul mal alan bir ülke haline geldi. Dışarıdan gelen bol ve ucuz mallar, yerli üretimi tamamen durdurdu ve devletin ekonomik olarak çökmesine yol açtı.

Avrupa ve Osmanlı Devleti (XVIII. Yüzyıl)

KONU TARAMA 1

1. Osmanlı Devleti Rusya ve Avusturya ile XVIII. yüzyılda birçok kez savaşmıştır. Bu savaşlarda bazı devletler arabulucu rol oynamışlardır. 1736-1739 ve 1768-1774 Osmanlı, Avusturya ve Rus savaşlarında arabulucu olan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

A) Fransa B) İngiltere C) Rusya
D) Avusturya E) İspanya

2. XVIII. yüzyılın sonlarında Rusya'nın Ege adalarında, Rum halkı arasında milliyetçilik düşüncesini yayması ve İngiltere'nin Mısır'a yerleşmek istemesi, Osmanlı Devleti'nin aşağıdaki hangi devletle yeniden dostluğa önem vermesine yol açmıştır?

A) İsveç B) İspanya C) İran
D) Fransa E) Avusturya

3. Napolyon'un Mısır'a asker çıkarmasıyla başlayan Osmanlı-Fransız savaşı aşağıdaki hangi antlaşmayla sona ermiştir?

A) El Arış B) Tilsit C) Paris
D) Edirne E) Viyana

4. Fransa'nın Mısır'ı işgali ve devletin eski gücünü kaybettiğinin açıkça görülmesi Osmanlı Devleti'nin dış politikada yalnız başına hareket edemeyeceğini ortaya koymuştu. Bu nedenle Osmanlı Devleti, Avrupa'daki devletler arasındaki çıkar çatışmalarından yararlanarak denge politikası izlemiştir.

Fransa'nın Mısır'ı işgali karşısında Osmanlı Devleti,

I. Rusya
II. İngiltere
III. Avusturya

devletlerinden hangileri ile ittifak yapmıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

5. Fransız donanmasını Ebukır'da yenerek Napolyon'un Fransa ile ilişkisini kesen devlet aşağıdakilerden hangisidir?

A) Rusya B) İngiltere C) Hollanda
D) Osmanlı Devleti E) Prusya

6. Fransa XVIII. yüzyılın sonlarında;

I. İngiltere'nin Hindistan yolunu ele geçirmek
II. Doğuya yönelen ilgisini Osmanlı Afrikası'nda sürdürmek

amacıyla aşağıdaki hangi yola başvurmuştur?

A) Amerikan kolonilerine askerî yardımda bulundu
B) Cezayir ve Tunus'u işgal etti
C) Rusya ile Tilsit Antlaşması'nı imzaladı
D) Ege Adaları'nı işgal etti
E) Mısır'a asker çıkardı

7. Kanuni Sultan Süleyman döneminde başlayan Osmanlı-Fransız dostluğu aşağıdaki hangi bölgenin Fransa tarafından işgaliyle bozulmuştur?

A) Mısır B) Tunus C) Cezayir
D) Kıbrıs E) Ege Adaları

8. XVIII. yüzyıl başlarında yapılan Osmanlı, Venedik ve Avusturya savaşları sonunda imzalanan Pasarofça Antlaşması'na aracılık yapan devletler aşağıdakilerden hangileridir?

- A) İngiltere – Hollanda
- B) Portekiz – İspanya
- C) Rusya – Fransa
- D) İran – Kırım
- E) Rusya – Lehistan

10. XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisinde I'ncide verilenin II'nciye ortam hazırladığı söylenemez?

I	II
A) Çeşme'de Osmanlı donanmasının yıkılması	Modern anlamda denizcilik faaliyetlerinin başlaması
B) Ruslara, Ortodoksların haklarını koruma yetkisinin verilmesi	Rusların, Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışma fırsatı elde etmesi
C) Lale Devri'ne girilmesi	Batı ile diplomatik ilişkilerin artması
D) Kırım'ın bağımsızlığını tanınması	Kaybedilen toprakları geri alma politikasının benimsenmesi
E) Patrona Halil ve Kabakçı Mustafa ayaklanmalarının çıkması	Yenilik hareketlerinin kesintiye uğraması

9. 1535 yılında Osmanlı Hükümdarı Kanuni Sultan Süleyman'ın, Fransa'yı Avrupa Hristiyan birliğinden uzak tutmak ve coğrafi keşifler sonucu önemini yitirmeye yüz tutmuş Akdeniz ticaretini canlandırmak amacıyla Fransa'ya verdiği kapitülasyonlar, 1569, 1581, 1597, 1614, 1673 ve 1740 yıllarında yenilenmiştir.

1535 yılında yapılan antlaşmanın hangi maddesinin değiştirilmesiyle kapitülasyonlar 1740 yılında sürekli hale gelmiştir?

- A) Fransız ticaret gemileri Osmanlı karasularında ve limanlarında serbestçe ticaret yapabilecekler
- B) Fransız tüccarlar, diğer devletlerin tüccarlarından daha az gümrük vergisi ödeyecekler
- C) Osmanlı topraklarındaki Fransızlar arasındaki davalara Fransız mahkemeleri bakacak
- D) Osmanlılar ve Fransızlar arasındaki davalara Osmanlı mahkemeleri bakacak ve bir Fransız tercüman bulunacaktı
- E) Bu antlaşma her iki hükümdarın hayatta kaldığı süre içinde geçerli olacak

11. XVIII. yüzyılda Rusya'nın,

- I. sıcak denizlere inmek istemesi,
- II. Panslavizm politikası takip etmesi,
- III. Kırım'ı ele geçirmek istemesi

faaliyetlerinden hangileri Osmanlı Devleti ile savaşlar yapmasına neden olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

12. Rusya'nın XVIII. yüzyılda takip ettiği,

- I. Ortodoksların koruyucusu olma,
- II. Baltık Denizi'ne açılma,
- III. Slav birliğini sağlama

politikalarından hangilerinin Osmanlı Devleti'ni doğrudan olumsuz etkilediği savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

Avrupa ve Osmanlı Devleti (XVIII. Yüzyıl)

1. I. Rusya Balkanlarda istediği yerde konsolosluk açabilecek ve İstanbul'da sürekli elçi bulundurabilecek.
- II. Osmanlı Devleti, Rusya'ya savaş tazminatı verecek.
- III. Kırım'ın Rusya'ya ait olduğu Osmanlı Devleti tarafından kabul edilecek.
- IV. Rusya Karadeniz'de hiçbir ticaret ve savaş gemisi bulunduramayacaktı.

Yukarıdaki hükümlerden hangileri Küçük Kaynarca Antlaşması ile ilgili değildir?

- A) I ve II
- B) III ve IV
- C) I ve III
- D) II ve IV
- E) I ve IV

4. I. Rusya'nın ölen Lehistan kralının yerine kendi adayını kral seçtirmek istemesi
- II. Lehistan'ı işgal eden Rusların isteklerine karşı çıkan Lehistan milliyetçilerinin yenilerek Osmanlı Devleti'ne sığınması
- III. Lehistan milliyetçilerini takip eden Rusların Osmanlı topraklarını işgal etmesi ve Balkan milletlerini Osmanlılara karşı kışkırtması

Yukarıdaki bilgilerden hangileri 1768-1774 Osmanlı-Rus savaşının nedenlerindendir?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

2. Osmanlı Devleti'nin, Rusya'nın,

- Karadeniz ve Akdeniz'deki Türk sularında serbest ticaret yapabileceği,
- Fransa ile İngiltere'ye tanınan kapitülasyonlardan yararlanabileceğini

kabul etmesi aşağıdaki hangi antlaşmayla gerçekleşmiştir?

- A) Belgrad
- B) Viyana
- C) Zıstovi
- D) Yaş
- E) Küçük Kaynarca

3. Osmanlı Devleti'nin Ortodoks Hristiyanları birleştiren güç olmaktan çıkması, Ortodokslar üzerinde Rus etkisinin güçlenmesi aşağıdaki hangi antlaşmanın imzalanmasıyla gerçekleşmiştir?

- A) Küçük Kaynarca
- B) Zıstovi
- C) Yaş
- D) Prut

E) Aynalıkavak

5. Osmanlı Devleti'nin Karadeniz'deki üstünlüğü ve Karadeniz'in Türk gölü olma özelliği, Kırım'ın bağımsızlığının kabul edildiği aşağıdaki hangi antlaşma ile yitirilmiştir?

- A) Prut
- B) Belgrad
- C) Küçük Kaynarca
- D) Yaş
- E) Aynalıkavak Tenkihnemesi

6. Osmanlı Devleti'nin Fatih Sultan Mehmet döneminde sağladığı Karadeniz'deki egemenliği aşağıdaki hangi bölgenin yitilmesiyle sona ermiştir?

- A) Eflâk - Boğdan
- B) Kırım
- C) Lehistan
- D) Kafkasya
- E) Besarabya

7. Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyılda yaptığı,

- I. Küçük Kaynarca,
- II. Aynalıkavak Tenkihnamesi,
- III. Yaş

antlaşmalarından hangileri Karadeniz'in kapısı durumunda olan Kırım'ın Osmanlı Devleti'nin elinden çıkış süreciyle ilgilidir?

- A) Yalnız I B) I, II ve III C) Yalnız II
D) I ve II E) II ve III

8. Aşağıdakilerden hangisinde Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyılda imzaladığı antlaşmalar ile özelliği doğru eşleştirilmemiştir?

- A) Pasarofça Fransa işgal ettiği Mısır'ı boşaltmak zorunda kalmıştır.
B) Küçük Kaynarca Rusya, Osmanlı Devleti'nin içişlerine karışma olanağı elde etmiştir.
C) Belgrad Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyılda imzaladığı son kazançlı antlaşmadır.
D) Yaş Kırım'ın Rusya'ya ait olduğu Osmanlı Devleti tarafından onaylanmıştır.
E) Zıstovi Osmanlı Devleti ile Avusturya arasındaki savaş sonrası imzalanan son antlaşmadır.

9. Osmanlı Devleti ile Rusya arasında 1774 yılında imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması'nın bazı maddeleri şunlardır;

- I. Ruslar, Osmanlı ülkesinde yaşayan Ortodoksların haklarının koruyucusu olacak,
- II. Ruslar, Eflâk ve Boğdan beylerinin haklarını koruyacak,
- III. Osmanlı Devleti, Rusya'ya savaş tazminatı ödeyecek,
- IV. Rus tüccarlar, Karadeniz ve Akdeniz'deki Türk sularında serbestçe ticaret yapabilecek

Bu maddelerden hangilerinin Rusya'ya, Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışma fırsatı verdiği savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve IV

10. 1787 Osmanlı-Rus ve Avusturya Savaşları sırasında Avusturyalılar üstün durumda iken, Fransız İhtilali'nin çıkması üzerine Osmanlı Devleti ile Zıstovi Antlaşması'nı yaparak savaştan çekilmişlerdir.

Avusturya'nın savaştan çekilmesinde,

- I. çok uluslu olması,
- II. Fransız İhtilali'nin getirdiği düşüncelerden korunmak istemesi,
- III. Ruslarla ilişkilerinin bozulması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

11. Rusya ile Osmanlı Devleti arasında 1739 yılında imzalanan Belgrad Antlaşması'nın "Rusya, Karadeniz'de ticaret ve savaş gemisi bulundurmayacak." maddesi,

- I. Rusya'nın sıcak denizlere inme politikasından vazgeçtiği,
- II. İstanbul ve Karadeniz'e yönelik Rus tehdidinin bir süre için önlendiği,
- III. Karadeniz'de Osmanlı etkinliğinin devam ettiği

durumlarından hangilerine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

Avrupa ve Osmanlı Devleti (XVIII. Yüzyıl)

1. XVIII. yüzyılda,

- I. Baltık Denizi'ne hâkim olmak için İsveç,
- II. Balkanlar ve Orta Avrupa'ya egemen olmak için Lehistan,
- III. Kırım'ı alıp Karadeniz'e çıkmak için Osmanlılarla

savaşan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İngiltere B) Fransa C) Venedik
D) Avusturya E) Rusya

2. I. Osmanlı Devleti ile Rusya'nın aralarında İran topraklarını paylaşmaları,
- II. Fransa'nın araya girmesiyle Osmanlı Devleti ile Rusya arasında imzalanan ilk işbirliği antlaşması olması

Yukarıdaki özellikler, Osmanlı Devleti ile Rusya arasındaki yapılan aşağıdaki hangi antlaşmaya aittir?

- A) 1724 İstanbul
B) 1711 Prut
C) 1739 Belgrad
D) 1792 Yaş
E) 1779 Aynalıkavak Tenkihnamesi

3. Rusya'nın Eflâk ve Boğdan beylikleri ile bütün Osmanlı Rum-Ortodoks halkı hakkında koruyucu sıfatıyla söz sahibi olması aşağıdaki antlaşmalardan hangisiyle gerçekleşmiştir?

- A) İstanbul B) Ahmet Paşa
C) Aynalıkavak D) Küçük Kaynarca
E) Yaş

4. Fatih Sultan Mehmet döneminde Osmanlı egemenliğine giren Kırım'ın Osmanlı egemenliğinden çıkıp bağımsız bir devlet haline gelmesi aşağıdaki hangi antlaşma ile olmuştur?

- A) Prut B) Küçük Kaynarca
C) Yaş D) Belgrad
E) Aynalıkavak

5. Rusya karşısında elde edilen aşağıdaki hangi başarı 1700 İstanbul Antlaşması'ndaki kayıpların geri alınması, diğer cephelerde de aynı başarıların elde edileceği inancının güçlenmesine yol açmıştır?

- A) Pasarofça B) Belgrad C) Prut
D) Zıstovi E) Paris

6. Osmanlı, Kırım ve İsveç birlikleri tarafından çevrilen Çar I. Petro komutasındaki Rus ordusunun zor durumuna rağmen Osmanlı sadrazamı Baltacı Mehmet Paşa'nın şaşılacak kadar hafif şartlarda barış antlaşmasını kabul etmesinde,

- I. Yeniçeri Ocağı'na güvenememesi,
 - II. savaşın olumsuz sonuçlanacağından endişe duyulması,
 - III. Osmanlı ordusunun askerî ve stratejik bakımdan üstün durumunun kavranamaması
- durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız III B) I, II ve III C) II ve III
D) Yalnız I E) I ve II

7. Fransa, 1798 yılında Mısır'ı işgal ederek İngiltere'nin sömürgeleriyle olan bağlantısını kesmek istemiştir.

Buna göre, Fransa ile ilgili,

- I. İngiltere ile mücadele halindedir.
- II. Osmanlı toprak bütünlüğünü koruma politikasından vazgeçmiştir.
- III. İngiltere'yi ekonomik bakımdan zor duruma düşürmek istemiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

8. Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyıl boyunca en çok mücadele ettiği, devletlerden biri de Rusya'dır. Rusya'nın uyguladığı,

- I. Balkanlarda etkinliğini artırmak için Ortodoksları himaye etme,
- II. Karadeniz'de üstünlük sağlamak amacıyla Kırım'da egemenlik kurma,
- III. Kuzey Buz Denizi ve Baltık Denizi'nde etkinlik sağlama

politikalarından hangileri XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti ile Rusya arasında doğrudan savaşlar yaşanmasının nedenleri arasındadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III
D) II ve III E) I ve II

9. Osmanlı Devleti XVIII. yüzyıla Karlofça ve İstanbul antlaşmalarının neden olduğu toprak kayıplarıyla girmiş, bu yüzyılın başlarında, kaybettiği toprakları geri alma politikası takip etmiştir.

Osmanlı Devleti'nin bu amacına yönelik olarak,

- I. Rusya,
 - II. Venedik,
 - III. Fransa
- devletlerinden hangileriyle savaştığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

10. 1798 yılında Napolyon Bonapart komutasındaki Fransız ordusunun Mısır'ı işgal etmesi üzerine İngiltere ve Rusya bu duruma tepki göstermişler ve Osmanlı Devleti'nin yanında yer almışlardır.

Bu durumun,

- I. İngiltere ve Rusya, Osmanlı toprak bütünlüğünden yanadır.
- II. Fransa'nın Mısır'ı işgali, İngiltere ve Rusya'nın çıkarlarına aykırıdır.
- III. İngiltere ve Rusya sömürgeciliğe karşıdır.

yargılarından hangilerine kanıt oluşturduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

11. Osmanlı Devleti, 1736-1739 yılları arasında iki cephede savaşmasına rağmen Avusturya ve Rusya'ya karşı önemli başarılar elde etmiş ve bu devletlerle ayrı ayrı Belgrad Antlaşması imzalamıştır. Belgrad Antlaşması, Osmanlı Devleti'nin Batı'da imzaladığı son kazançlı antlaşmadır.

Antlaşmanın,

- I. Avusturya, Belgrad'ı Osmanlılara geri verecek,
- II. Azak Kalesi yıkılmak şartıyla Ruslara verilecek,
- III. Rusya, Karadeniz'de ticaret ve savaş gemisi bulunduramayacak

maddelerinden hangileri bu yargıya kanıt olusturmaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

Avrupa ve Osmanlı Devleti (XVIII. Yüzyıl)

1. XVIII. yüzyılda daha önceki dönemde kaybettiği toprakları geri almak isteyen Osmanlı Devleti, Rusya'yı yenilgiye uğratarak Azak Kalesi'ni geri almış daha sonra da Venedik ile savaşarak başarılar elde etmişti.

Sıranın kendisine geleceğinden endişe duyarak Venedik ile savaşan Osmanlı Devleti'nin Karlofça Antlaşması'nı bozduğunu ileri sürerek Osmanlı Devleti'ne karşı savaşa giren devlet aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) Malta B) Avusturya C) Fransa
D) Lehistan E) Papalık

2. Osmanlı Devleti, Avusturya ile aşağıdaki hangi antlaşmadan sonra bir daha savaş yapmamıştır?

- A) Pasarofça B) Zıştovi
C) İstanbul D) Belgrad
E) Paris

3. I. Rusya Kırım'dan çekilecek,
II. Kalesi yıkılmak koşuluyla Azak, Rusya'ya bırakılacak,
III. Rusya Karadeniz'de savaş ve ticaret gemisi bulundurmayacak

Karadeniz'in Türk gölü olduğunun Rusya tarafından onaylanması anlamına gelen bu maddeler hangi antlaşmada yer almıştır?

- A) Prut B) Zıştovi C) İstanbul
D) Belgrad E) Küçük Kaynarca

4. I. Mısır-İstanbul arasında sefer yapan hac ve ticaret gemilerine saldırılması
II. Katoliklerin zorba tutumundan rahatsız olan Mora halkının yardım istekleri

Osmanlı Devleti'nin aşağıdaki hangi devletle savaşmasının nedenleri arasındadır?

- A) Rusya B) Avusturya C) Fransa
D) Hollanda E) Venedik

5. Osmanlı Devleti aşağıdaki hangi antlaşmayla Karlofça Antlaşması'yla Venedik'e bırakmak zorunda kaldığı Mora Yarımadası'nı geri almıştır?

- A) Pasarofça B) Belgrad C) Yaş
D) Zıştovi E) İstanbul

6. Küçük Kaynarca Antlaşması'nın,

- I. Rusya, işgal ettiği Eflâk, Boğdan ve Besarabya'dan geri çekilecek,
- II. Rus Hristiyanları ve rahipleri, kutsal yerleri serbestçe ziyaret edebilecek,
- III. Kabartay arazisi, Azak Kalesi ve çevresi Ruslara verilecek,
- IV. Kırım'a bağımsızlık verilecek

maddelerinden hangileri, Osmanlı Devleti'nin toprak kaybına uğradığının göstergesidir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
D) III ve IV E) II, III ve IV

7. Napolyon Bonapart 1798 yılında Mısır'ı işgal edince halka, "Girişimimiz Osmanlı padişahına karşı değil, İngilizlere karşı yapılmıştır. Müslümanlara karşı saygılı olunacaktır." mesajını yayınlamıştır.

Napolyon'un bununla,

- I. halkın, Fransızlara karşı direnişini önlemek,
- II. Osmanlılarla işbirliği yapmak,
- III. Mısır halkının tepkisini engellemek

durumlarından hangilerini amaçladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

8. Rusya ile 1711 yılında imzalanan Prut Antlaşması'nın,

- I. Rusya, Azak Kalesi'ni Osmanlı Devleti'ne verecek,
- II. Rusya, Lehistan'ın iç işlerine karışmayacak,
- III. Osmanlı Devleti'ne sığınan İsveç Kralı Demirbaş Şarl, ülkesine serbestçe geri dönecek

maddelerinden hangileri Osmanlı Devleti'nin dış politikada gücünü artırdığına kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

9. Milliyetçilik kavramı Fransız Devrimi sonrasında ortaya çıkmış, İhtilal Savaşları ile Avrupa'da hızla yayılmıştır. Milliyetçilik düşüncesinin etkisini Avrupa ülkeleri dışında Osmanlı topraklarında da göstermeye başlaması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Avrupa ülkelerinin Osmanlı Devleti'ne karşı düşmanca tutumuyla
- B) Osmanlı Devleti'nde demokrasi hareketlerinin gelişmemesiyle
- C) Osmanlı Devleti'nin çok uluslu yapısıyla
- D) Sanayi Devrimi sonucunda oluşan güçlü bir işçi sınıfının varlığıyla
- E) İngiltere ve Fransa'nın müdahaleleri sonucu Rusya'nın bölgedeki etkisini kaybetmesiyle

10. 1700 yılında Osmanlı Devleti ile Rusya arasında yapılan İstanbul Antlaşması'nın bazı maddeleri şunlardır:

- Azak Kalesi, Rusya'ya verilecek,
- Rusya, İstanbul'da sürekli elçi bulundurabilecekti.

Bu maddelerin,

- I. Rusya'nın Karadeniz'e açılması,
- II. Osmanlı, Rus ilişkilerinin düzelmesi,
- III. Rusya'nın, Osmanlı Devleti'nde meydana gelen gelişmeleri yakından takip etmesi

durumlarından hangilerine ortam hazırladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

11. Fransa XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin, Rusya ve Avusturya ile yaptığı savaşlar sırasında arabulucu olmuş ve barış antlaşmaları imzalamasında etkili olmuştur.

Bu gelişmenin,

- I. Osmanlı Devleti'nin dış sorunların çözümünde yetersiz kalmaya başladığı,
- II. Fransa'nın sömürgecilik faaliyetlerine karşı olduğu,
- III. Fransa'nın, Osmanlı ülkesinde önemli ekonomik çıkarları olduğu

durumlarından hangilerine kanıt oluşturduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

Avrupa ve Osmanlı Devleti (XVIII. Yüzyıl)

1. İngiltere, Fransa ile yaptığı Yedi Yıl Savaşları sonucu ekonomik yönden sıkıntıya girmesi üzerine Amerika'da bulunan kolonilerine ağır vergiler koymuş, buna karşılık Amerikan kolonileri bağımsızlık savaşı başlatmıştır.

Amerikan bağımsızlık savaşında,

- I. Fransa,
- II. Hollanda,
- III. İspanya

devletlerinden hangileri İngiltere'ye karşı Amerikan kolonilerini desteklemişlerdir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

2. 1215 yılında Magna Carta, 1689 yılında İnsan Hakları Bildirisi'nin kabul edildiği İngiltere'nin, Fransız Devrimi'nin yaydığı düşüncelere karşı savaşan devletlerle birlikte Fransa'ya karşı mücadele etmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Fransa'nın güçlenmesini çıkarları için tehlikeli görmesi
- B) Fransa ve İngiltere hanedanlarının akraba olmaları
- C) Osmanlı-Fransız yakınlaşmasının İngiltere'nin Kuzey Afrika'daki çıkarlarını tehdit etmesi
- D) İngiltere'nin Uzakdoğudaki sömürgelerini Fransız Devrimi'nden korumak istemesi
- E) Fransa'nın gelişen teknolojik yapısıyla sanayileşmede İngiltere'nin önüne geçmesi

3. Aşağıdakilerden hangisi Fransız İhtilali'ni başlatan nedenlerden biri değildir?

- A) Aydınlanmacı düşünürlerin görüşlerinin halkı etkilemesi
- B) Monarşik yapının haksız uygulamalarına karşı gelenlerin şiddetle cezalandırılması
- C) Fransa'nın eşitsizliğe dayanan toplumsal bir yapıya sahip olması
- D) Kurucu meclisin soyluların ve din adamlarının ayrıcalıklarına son vermesi
- E) İngiltere ile yapılan savaşların ekonomik faturasının halka vergi olarak yansıtılması

4. – Üretimde rüzgâr gücü yerine buhar gücünün kullanılması
– Endüstri üretiminin su kenarlarına bağımlı olmaktan kurtulması

gelişmeleri aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir?

- A) Sanayi İnkılabı
- B) Coğrafi keşifler
- C) Feodalitenin yıkılması
- D) Viyana Kongresi'nin toplanması
- E) 1830 ve 1848 İhtilalleri

5. Aşağıdakilerden hangisi Amerika Birleşik Devletleri'nin kuruluşunun ortaya çıkardığı sonuçlar arasında yer almaz?

- A) ABD'ye yapılan göçler sonunda Avrupa'da işsizliğin azalması
- B) Demokratik bir yönetim kurularak Avrupa'ya örnek olunması
- C) İngiliz parlamentosunun İnsan Hakları Bildirgesi'ni kabul etmek zorunda kalması
- D) Avrupa'ya karşı yeni bir denge unsuru olması
- E) Avrupa uygarlığının yeni bir yayılma alanı bulması

6. I. İngiltere
II. Amerika Birleşik Devletleri
III. Venedik
- Yukarıdaki devletlerin hangilerinde görülen demokrasi yolundaki gelişmeler Fransız Devrimi'nin başlamasında etkili olmuştur?**
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) Yalnız III E) I, II ve III
7. I. Fransız aydınlarının eşitsizlik ve ayrıcalıklara karşı kamuoyu oluşturmaları
II. Kıta Avrupası'nda krallık monarşilerinin yerlerini milli devletlere bırakması
III. Ekonomik açıdan güçlenen burjuvaların soy-lularla aynı sosyal ve siyasal haklar istemeleri
IV. İnsan hakları, demokrasi ve milliyetçilik kavramlarının tüm dünyaya yayılması
- Yukarıdakilerden hangileri Fransız Devrimi'nin nedenleri arasında yer almaz?**
- A) I ve III B) I ve II C) II ve III
D) III ve IV E) II ve IV
8. I. Milliyetçilik ilkesinin siyasi bir nitelik kazanarak çok uluslu devletlerin parçalanmasında etkili olması.
II. tüm vatandaşların yasa ve yargı önünde eşitliği prensibinin kabul edilmesi.
III. demokrasi kavramının kıta Avrupası'nda da gelişmeye ve yerleşmeye başlaması.
- Yukarıdakilerden hangileri Fransız Devrimi'nin sonuçları arasındadır?**
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

9. Amerika'daki İngiliz kolonilerinin İngiltere'ye karşı mücadeleye başlamasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Yedi Yıl Savaşları'nda yenilgiye uğrayan Fransa'nın, kolonileri İngiltere'ye karşı kışkırtması
B) Fransa ile yaptığı savaşlar sonunda mali durumu bozulan İngiltere'nin kolonilere yeni vergiler koyması
C) Fransız Devrimi'nin eşitlik özgürlük kavramlarının Amerika'da da yayılması
D) Fildelfiya (Philadelphia) Kongresi kararlarının İngiltere tarafından kabul edilmemesi
E) Sanayi Devrimi'nin getirdikleri arasında yer alan sosyalizm düşüncesinin Amerika'da ta-raftar bulması
10. Sanayi İnkılabı'nın XVIII. yüzyılda İngiltere'de başlamasında,
- I. sanayi için gerekli kömür ve demir yönünden zengin yeraltı kaynaklarına sahip olması,
II. dünyanın en büyük sömürge imparatorluğu olmasının bol hammadde kaynakları olanağı sağlaması,
III. güçlü ticaret filoları sayesinde deniz ticaretiyle uğraşıp yeterli sermayeye sahip olması
- durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?**
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) I ve II E) I, II ve III
11. Aşağıdakilerden hangisi Sanayi İnkılabı'nın sonuçları arasında yer almaz?
- A) Avrupalı devletlerin merkantilizmi ulusal bir siyaset haline getirmeleri
B) Üretimin bölgesel olmaktan çıkıp, uluslararası boyutlara ulaşması
C) Hammadde kaynakları ve pazar sorununun Avrupalı devletler arasında rekabete yol açması
D) İşçi sınıfı ve işçi hakları kavramının ortaya çıkması
E) Tarımsal üretiminin yerini sanayinin almasıyla, köyden kente göçün başlaması

Avrupa ve Osmanlı Devleti (XVIII. Yüzyıl)

1. Rus Çariçesi II. Katerina'nın Osmanlı Devleti'ni aralarında paylaşmak için Avusturya ile yaptığı gizli antlaşmaya göre,
- I. Ruslar, Eflâk ve Boğdan'ı işgal edecek, burada Dakya Devleti kurulacaktı.
II. Türkler Rumeli'den atılabilirse merkezi İstanbul olmak üzere eski Bizans İmparatorluğu yeniden kurulacak Çariçe Katerina'nın torunu kral olacaktı.
- Rusya ve Avusturya'nın yaptığı bu antlaşmanın uygulamasını engelleyen olay aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Otuz Yıl Savaşları
B) Çeşme Olayı
C) Yedi Yıl Savaşları
D) Fransız Devrimi
E) Navarin Olayı
2. Rusya ile birlikte Osmanlı Devleti'ne karşı savaşa girişen Avusturya'nın 1791 yılında Zıştovi Antlaşması'nı imzalayarak savaştan ayrılmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Fransız Devrimi'nin Avusturya'yı etkilemeye başlaması
B) İsveç'in Avusturya'ya karşı Osmanlı Devleti'nin yanında savaşa girmesi
C) Osmanlıların Avusturya'ya kapitülasyon hakkını tanınması
D) Özi Kalesi'nin Ruslar tarafından ele geçirilip halkının katledilmesi
E) Kırım'ın Rusya'ya ait olduğunun Osmanlılarca kabul edilmesi

3. Osmanlı Devleti 1718 Pasarofça Antlaşması'ndan sonra Avrupa yönünde genişleme politikasından vazgeçmiş ve Avrupa'daki gelişmeleri takip etmek için Avrupa'ya elçiler göndermiştir.
- Bu gelişme Osmanlı Devleti ile ilgili,**
- I. kendisini Avrupa'dan üstün görme politikasından vazgeçtiği,
II. dış politikada köklü değişikliğe gittiği,
III. denge politikası başlattığı
- durumlarından hangilerinin göstergesidir?**
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III
4. Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyılda imzaladığı antlaşmalardan hangisi Rusya ile yapılmamıştır?
- A) İstanbul
B) Prut
C) Küçük Kaynarca
D) Zıştovi
E) Yaş

5. 1711 yılında Osmanlı Devleti ile Rusya arasında imzalanan Prut Antlaşması'nın bazı maddeleri şunlardır:

- I. Rusya, Lehistan'ın iç işlerine karışmayacak,
- II. İsveç Kralı Demirbaş Şarl, ülkesine serbestçe geri dönebilecek,
- III. Azak Kalesi Osmanlı Devleti'ne geri verilecekti.

Bunlardan hangileri Rusya'nın Karadeniz üzerinden sıcak denizlere inme politikasını olumsuz etkilemiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

6. Osmanlı Devleti XVIII. yüzyılda girdiği savaşlarda genellikle başarısız olmuştur.

Bu gelişmenin,

- I. Avrupa'nın üstünlüğünün kabul edilmesi,
- II. eldeki toprakları koruma politikası takip edilmesi,
- III. Avrupa devletleriyle diplomatik ilişkilerin geliştirilmesi

durumlarından hangilerine neden olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

7. Osmanlı Devleti'nin Kırım'a bağımsızlık verdiği ve Kırım'ın Rusya'ya ait olduğunu onayladığı antlaşmalar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Küçük Kaynarca – Yaş
B) Küçük Kaynarca – Zıstovi
C) Prut – Belgrad
D) Zıstovi – Yaş
E) Pasarofça – Yaş

8. Rusya ile Osmanlı Devleti arasında 1774 yılında imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması'nın, "Rusya, Balkanlarda istediği yerde konsolosluk açabilecek ve İstanbul'da daimi elçi bulundurabilecek." maddesi aşağıdakilerden hangisinin göstergesi değildir?

- A) Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki egemenliğinin sona erdiğinin
B) Rusların, Osmanlı Devleti'nde yaşanan gelişmeleri yakından takip etme imkânı elde ettiğinin
C) Rusların Balkanlar üzerinde etkinliğinin arttığına
D) Rusya'nın Panslavizm politikasına yönelik adım attığının
E) Osmanlı Devleti'nin siyasi açıdan zayıfladığının

9. 1740 yılında Fransa ile yapılan antlaşma ile kapitülasyonlar sürekli hale gelmiştir.

Bunun,

- I. Osmanlı yerli sanayisinin gelişmesi,
- II. Fransız mallarının Osmanlı pazarlarındaki oranının artması,
- III. Osmanlı Devleti'nde işsizliğin artması

durumlarından hangilerine neden olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

10. Rusya ile imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması ile Ruslar, Osmanlı ülkesindeki Ortodoks halkın haklarını savunacaktı.

Bu durumun Osmanlı Devleti'nin aşağıdaki bölgelerden hangisindeki egemenliğini olumsuz etkileyeceği söylenebilir?

- A) Kafkasya B) Kuzey Afrika
C) Anadolu D) Balkanlar
E) Orta Doğu

Avrupa ve Osmanlı Devleti (XVIII. Yüzyıl)

1. XVIII. yüzyıl ıslahatlarından aşağıdakilerden hangisi I. Mahmut dönemine aittir?

- A) Yalova'da kağıt fabrikasının kurulması
B) Sürat topçuları adıyla yeni bir askerî örgütün oluşturulması
C) Osmanlı ordusunun bölük, tabur ve alay şeklinde düzenlenmesi
D) Karamühendishanesi'nin açılması
E) Yerli malı kullanımının özendirilmesi

2. Fransızların Mısır'ı işgali üzerine İstanbul'dan gönderilen Osmanlı ordusu, İngiliz donanmasının da yardımı ile Akka'da Fransız ordusunu yenerek Napolyon'u Filistin'de durmak zorunda bırakmıştır.

Fransızları durduran Osmanlı ordusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Asakirimansureimuhammediye
B) Sekbanıcedit
C) Nizamıcedit
D) Eşkinici Ocağı
E) Sürat Topçuları

3. III. Selim döneminde kurulan Nizamıcedit Ocağı'nın giderlerini karşılamak amacıyla Osmanlı Devleti aşağıdaki hangi yönetime başvurmuştur?

- A) Düyunuümumiye İdaresi kuruldu.
B) Yabancı devletlerden borç alındı.
C) İmdad-ı Seferiye vergisi düzenlendi.
D) İradıcedit Defterdarlığı (hazinesi) kuruldu.
E) Halktan borç alınarak ilk iç borçlanmaya gidildi.

4. İngilizlerin Yakın Doğu'da Fransız üstünlüğüne son vermek amacıyla Ruslara yardımıyla oluşturulan Aleksî Orlav komutasındaki Rus donanmasının 1770 yılında Osmanlı donanmasını yakıp batırdığı olay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çeşme Vak'ası
B) İnebahtı Deniz Savaşı
C) Sinop Baskını
D) Preveze Deniz Savaşı
E) Navarin Olayı

5. I. Abdülhamit zamanında Kaptanıderya Gazi Hasan Paşa donanmaya subay yetiştirmek için Baron dö Tot'un matematik okulunu geniş kapsamlı Mühendishaneibahrihumayun biçimine (Deniz Mühendis Okulu) dönüştürmesinde etkili olan gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rusların Mora'da yaşayan Rumları ayaklanmaya teşvik etmesi
B) Osmanlı donanmasının Çeşme'de Ruslar tarafından yakılması
C) Napolyon Bonapart'ın Mısır'ı işgal etmesi
D) Portekizlilerin Hint deniz yolu ve Kızıldeniz'i kontrol altına alması
E) Ege ve Yunan adalarının Venediklilerin eline geçmesi

6. XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde,

- I. tercüme edilen eserlerin matbaada çoğaltılarak basılmasıyla yeni gelişmelerin yakından izlenmesinin sağlanması,
 - II. yabancı askerî danışmanların Müslüman olmaları zorunluluğunun kaldırılması,
 - III. sivil mimarinin Batı tarzında gelişmesi
- durumlarından hangileri I. Abdülhamit dönemi ile ilgilidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

7. Osmanlı Devleti'nin 1736-1739 Osmanlı, Rus ve Avusturya savaşlarında iki cephede savaşması- na rağmen başarılı olmasında,

- I. Fransa'ya verdiği kapitülasyonları sürekli hale getirmesi,
- II. Avusturya ve Rusya'nın iç sorunlarla uğraş- ması,
- III. askerî alanda ıslahatlar yapması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söyle- nebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

8. XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde yerli malı kul- lanımı özendirilmiştir.

Bu uygulamanın,

- I. işsizliğin azalması,
- II. kapitülasyonların etkisinin azalması,
- III. Batılı devletlerle iyi ilişkiler kurulması

durumlarından hangilerine neden olacağı savu- nulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

9. Osmanlı Devleti'nde ilk defa XVIII. yüzyılda uy- gulamaya konulan "Esham usulü"nü aşağıdaki- lardan hangisi doğru olarak açıklar?

- A) Olağanüstü durumlarda vergi toplanması
- B) Dış borçlanmaya gidilmesi
- C) Miri toprakların mukataaya çevrilmesi
- D) Memurlara dirlik yerine maaş ödenmesi
- E) İç borçlanmaya gidilmesi

10. III. Selim, Nizamıcedit yeniliklerinin giderlerini karşılamak için İradıcedit adıyla yeni bir hazine oluşturmuştur.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ula- şılabilir?

- A) Islahatlar kişilere bağlı kalmıştır.
- B) III. Selim Dönemi'nde sadece askerî alanda ıslahat yapılmıştır.
- C) Ekonomiyi canlandıracak önlemler alınmıştır.
- D) Avrupalı devletlerin desteği alınmıştır.
- E) Islahatlar ekonomik olarak desteklenmiştir.

11. Osmanlı Devleti XVIII. yüzyılda imzaladığı,

- I. 1700 İstanbul,
- II. 1718 Pasarofça,
- III. 1739 Belgrad

antlaşmalarından hangilerinden kazançlı çıkmış- tır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

12. Aşağıdakilerden hangisi XVIII. yüzyıl ıslahatçı- larından biri değildir?

- A) Tarhuncu Ahmet Paşa
- B) III. Ahmet
- C) Nevşehirli İbrahim Paşa
- D) I. Mahmut
- E) III. Selim

Avrupa ve Osmanlı Devleti (XVIII. Yüzyıl)

1. Osmanlı tarihinde 1718 Pasarofça Antlaşması'yla başlayıp 1730 Patrona Halil Ayaklanması'na ka- dar geçen 12 yıllık döneme Lale Devri denilmek- tedir. Bu dönemin yenilikleri Padişah III. Ahmet ile Sadrazam Nevşehirli Damat İbrahim Paşa ta- rafından gerçekleştirilmeye çalışılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu dönemde gerçekleş- memiştir?

- A) Doğu ve Batı eserlerinin çevrilmesini sağla- mak amacıyla bilim adamlarından tercüme kurulu oluşturulması
- B) İstanbul'da yeniçerilerden oluşan ilk itfaiye örgütü olan Tulumbacı Ocağı'nın kurulması
- C) Fransız mimarisi örnek alınarak çeşme ve köşk gibi sivil mimariye önem verilmesi
- D) Yalova'da kâğıt fabrikası, İznik ve Kütahya'da çini imalathaneleri kurulması
- E) Esham sistemi uygulanarak ilk kez iç borç- lanmaya gidilmesi

2. Osmanlı Devleti'nde askerî yenilgilerin artması sonucu aşağıdaki hangi hükümdar döneminden itibaren dış politikada denge politikası uygulan- maya başlanmıştır?

- A) III. Ahmet B) III. Selim
C) I. Abdülhamit D) III. Mustafa
E) I. Mahmut

3. Lale Devri'nde Avrupa'nın incelenmesi ve Osman- lı Devleti'nde uygulanması mümkün olan yeni- liklerin tespiti için Avrupa'ya gönderilen ilk elçi Avrupa'da gördüklerini "Sefaretnâmê" adlı ese- rinde anlatmıştır.

Bu Osmanlı devlet adamı aşağıdakilerden hangi- sidir?

- A) Ebubekir Ratıf Efendi
- B) Halil Hamit Paşa
- C) İbrahim Müteferrika
- D) Yirmisekiz Mehmet Çelebi
- E) Sait Efendi

4. Osmanlı Devleti'nde,

- I. Tebriz'in düşmesi ve İran ordusu karşısında görülen gerileme
- II. padişah ve sadrazamın İran seferine çıkacak- larını ilan etmelerine rağmen isteksiz davran- maları,
- III. İstanbul'da Lale Devri'nin zevk ve lüks müs- rifliğiyle suçlanan yöneticilerine karşı oluşan olumsuz ortam

aşağıdakilerden hangisine neden olmuştur?

- A) Patrona Halil Ayaklanması'na
- B) Edirne Olayı'na
- C) Vaka-ı Vakvakiye (Çınar) Olayı'na
- D) Kabakçı Mustafa Ayaklanması'na
- E) Saray ve köşk yapımının yasaklanmasına

5. Yapacağı yeniliklerde ilk kez yabancı uzmanlar- dan yararlanan Osmanlı hükümdarı aşağıdakiler- den hangisidir?

- A) I. Abdülhamit B) III. Ahmet
C) III. Selim D) III. Mustafa
E) I. Mahmut

6. Aşağıdakilerden hangisi 1718-1730 yılları ara- sında süren ve Lale Devri olarak adlandırılan dö- nemle ilgili doğru bir bilgi değildir?

- A) Batılılaşma hareketleri yüzeysel kalmış, daha çok Batının yaşam biçimi taklit edilmeye baş- lanmıştır.
- B) Bu dönem adını lalenin ve lale motiflerinin moda olmasından almıştır.
- C) Başkent İstanbul başta olmak üzere eğlence hayatı yaygınlaşmıştır.
- D) Osmanlı Devleti'nde ilk kez bu dönemde çi- çek aşısı uygulanmıştır.
- E) Ulema ve yeniçeriler tarafından desteklenen Kabakçı Mustafa Ayaklanması ile sona er- miştir.

7. Devletler arası ilişkilerde diplomasinin öneminin artması aşağıdaki hangi makamın önemini artırmıştır?

- A) Nişancı B) Defterdar
C) Veziriazam D) Reisülküttap
E) Kubbealtı Vezirliği

8. III. Selim döneminde,

- I. Avrupa devletlerini yakından tanımak,
II. Osmanlılar aleyhine oluşturulan ittifaklardan zamanında haberdar olmak,
III. Avrupa'da meydana gelen gelişmeleri sağlıklı bir şekilde izlemek

amacıyla önemli Avrupa devletlerinin başkentlerinde sürekli elçilikler kurulmuştur.

Aşağıdaki başkentlerin hangisi bunlar arasında yer almaz?

- A) Londra B) Paris C) Roma
D) Viyana E) Berlin

9. I. Avrupa ülkelerinden askerî uzmanların getirilmesi

II. Nizamıcedit adıyla yeni bir askerî ocağın kurulması

III. Nizamıcedit Ocağı için Levent ve Selimiye'de kışlaların oluşturulması

Yukarıdaki yeniliklerin hangileri III. Selim döneminde yapılan askerî yenilikler arasındadır?

- A) I ve II B) II ve III C) I, II ve III
D) I ve III E) Yalnız II

10. III. Selim döneminde yapılan askerî yenilikler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Askerlere düzenli talim yapması şartı getirilmesi
B) Asakirimansureimuhammediye adıyla yeni bir ordunun kurulması
C) Askerlerin maaşlarının artırılarak işe yarayanların ordudan atılması
D) Dirliklerin saray görevlilerine değil askerlere verilmesi
E) Yeniçeri Ocağı'ndaki asker sayısının azaltılması

11. Osmanlı hükümdarı III. Selim yaptığı askerî yeniliklerde,

- I. Prusya,
II. Fransa,
III. İsveç

devletlerinin hangilerinin askerî uzmanlarından yararlanmıştır?

- A) I ve II B) I, II ve III C) II ve III
D) Yalnız II E) I ve III

12. Devletin zaaflarının nedenleri ve alınması gereken tedbirler konusunda halkın görüşünü öğrenmek isteyen, bu amaçla da biri yerli, biri yabancı Hristiyan olmak üzere yirmi iki kişiden rapor isteyen Osmanlı hükümdarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) III. Selim B) I. Mahmut
C) III. Ahmet D) I. Abdülhamit
E) IV. Murat

Avrupa ve Osmanlı Devleti (XVIII. Yüzyıl)

KONU TARAMA 9

1. Osmanlı Devleti XVIII. yüzyılın sonlarında genişlemeyi değil siyaset yoluyla iyi geçinerek barışı ve durumu korumayı amaçlamıştır.

Bu amacı gerçekleştirmek isteyen Osmanlı padişahı III. Selim aşağıdaki hangi yönetime başvurmuştur?

- A) Avrupa başkentlerinde devamlı elçilikler açılması
B) Yeniçeri Ocağı'nın yanı sıra Nizamıcedit Ocağı kurulması
C) Fransa, Prusya ve İsveç'ten askerî uzmanlar getirilmesi
D) Matbaanın ıslah edilerek Matbaa-ı Amire adıyla devlet matbaasının kurulması
E) Yabancı dil öğrenimine ve kültür hareketlerine önem verilmesi

2. III. Selim döneminde Fransa'yla ilişkilerin yoğun olması nedeniyle yapılan yeniliklerde daha çok Fransız uzmanlardan yararlanılması aşağıdakilerden hangisine yol açmıştır?

- A) Kapıkulu ordusunun yerine Nizamıcedit döneminin başlamasına
B) Osmanlı Devleti ile İngiltere arasında siyasi ilişkilerin bozulmasına
C) Osmanlılarda okullarda ilk kez yabancı dil olarak Fransızcanın okutulmasına
D) Medrese eğitiminin ve Arapçanın eski önemini yitirmesine
E) Türkçenin bilim dili olarak gelişmesinin engellenmesine

3. Osmanlı Devleti'nde Batıdan alınan ilk teknik araç matbaa oldu. Sait Efendi ve İbrahim Müteferrika'nın çalışmaları ve katkıları ile açılan bu ilk Türk matbaasında basılan ilk eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarih-i Hindi Garbi
B) Seyahatname
C) Mevlit
D) Vankulu Lügatı
E) Tacü't-Tevarih

4. Osmanlı Devleti'nde daha önceleri azınlıklara ait matbaalarda Rumca, Ermenice, Latince ve İbranice eserler basılmıştır.

İstanbul'da Arap harflerine dayanan basımevinin kurulması aşağıdaki hangi dönemde gerçekleşmiştir?

- A) I. Mahmut B) III. Ahmet C) III. Selim
D) I. Abdülhamit E) III. Mustafa

5. XVIII. yüzyılda Osmanlı hükümdarları Avrupalıların ilerlemelerinin nedenlerini anlamak, onların yaşam biçimlerini ve teknik açıdan gerçekleştirdikleri hakkında bilgi edinmek amacıyla aşağıdaki hangi yola başvurmuşlardır?

- A) Avrupa'nın önemli başkentlerine elçiler gönderilmesi
B) Oluşturulan kurullar aracılığıyla yabancı eserlerin Türkçeye çevrilmesi
C) Enderun ağalarından oluşan bir heyetin eğitim için Avrupa ülkelerine gönderilmesi
D) Avrupa ülkelerinden, özellikle Fransa ve İsveç'ten uzmanlar getirilmesi
E) Enderun müfredatına Avrupa ülkeleriyle ilgili konuların eklenmesi

6. XVIII. yüzyılda,

- I. Mahmut döneminde, yeniçeri maaşlarının düzenli ödenmesine özen gösterilmesi,
III. Selim döneminde, yeniçeri subaylarına özel armağanlar ve iltizamlar verilmesi

aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Yeni kurulan orduya uyumlarını kolaylaştırmak
B) Savaşlarda verilen görevleri daha titiz yerine getirmelerini sağlamak
C) Yabancı askerî uzmanların eğitimlerine ve emirlerine uymalarını sağlamak
D) Maaşlarının ayarı düşük parayla ödenmesine tepkilerini engellemek
E) Yeniçerilerin ıslahatlara karşı çıkarak ayaklanmaları önlemek

7. Osmanlı Devleti'nde XVIII. yüzyılda yapılan ıslahatların önemli bir bölümü askeri alanda yapılmıştır.

Bu duruma,

- I. Avrupa devletleri karşısında alınan yenilgilerin artması,
II. toprak kayıplarının çoğalması,
III. milliyetçi ayaklanmaların yaygınlaşması
gelişmelerinden hangilerinin neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

8. Orta Asya'da VIII. yüzyılda devlet kuran Uygur Türklerinin matbaayı kullanmasına rağmen Osmanlı Türklerinin matbaayı kullanmaya başlaması Lale Devri'nde (1718-1730) olmuştur. Bu matbaada bilimsel ve edebi eserlerin basılmasına rağmen dinsel içerikli kitaplar basılmamıştır.

Bunun nedeni aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Osmanlı Türklerinin şiir ve edebi eserlere daha çok ilgi duyması
B) Matbaayı kullananların gayrimüslim olması nedeniyle ortaya çıkan dini endişeler
C) Geçimini yazıcılıkla sağlayan hattatların işsiz kalmasını önleme çabası
D) Geleneklere bağlı halkın matbaada basılan dini kitaplara ilgi göstermemesi
E) Osmanlı Devleti'nde yönetimde dinsel anlayışın etkili olması

9. Aşağıdakilerden hangisi III. Selim dönemi yenilikleri arasında yer almaz?

- A) Nizamıcedit Ordusu'nun kurulması
B) Matbaa-ı Amire adıyla devlet matbaasının kurulması
C) Yenilikleri devlet politikası haline getirmek için devlet adamlarından raporlar istenmesi
D) Yabancıların Osmanlı Devleti'nde bedelini ödeyerek mülk sahibi olmalarının sağlanması
E) İradıcedit adıyla yeni bir hazine oluşturulması

Avrupa ve Osmanlı Devleti (XVIII. Yüzyıl)

1. Osmanlı Devleti'nin 1699'da imzaladığı Karlofça ve 1700 yılında Rusya ile imzaladığı İstanbul antlaşmalarıyla kaybettiği toprakları geri alma politikası aşağıdaki hangi antlaşmadan sonra, elde bulunan toprakları koruma politikasına bırakmıştır?

- A) Zıstovi B) Küçük Kaynarca
C) Edirne D) Paris
E) Yaş

2. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyılda içinde bulunduğu durumla ilgili doğru bir bilgi değildir?

- A) Savaşların ortaya çıkardığı mali sorunları çözmek amacıyla ilk kez iç borçlanmaya gidilmiştir.
B) Batı tarzında subaylar yetiştirmek amacıyla okullar açılmıştır.
C) Avrupa orduları karşısındaki yenilgiler askerî alandaki ıslahatları hızlandırmıştır.
D) İlk kez bir Balkan ulusuna özerklik tanınmıştır.
E) Önemli Avrupa başkentlerine sürekli elçilikler açılmıştır.

3. Osmanlı Devleti 1700 yılında imzalanan İstanbul Antlaşması'yla kaybettiği Azak Kalesi'ni geri almak amacıyla XVIII. yüzyılda,

- I. Rusya,
II. Venedik,
III. Avusturya

devletlerinden hangileriyle savaşmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

4. Osmanlı Devleti'nde XVIII. yüzyılda,

- I. 1730 yılında III. Ahmet'e karşı Patrona Halil,
II. 1807 yılında III. Selim'e karşı Kabakçı Mustafa

ayaklanmalarının ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dini kitapların matbaalarda basılmasına tepki olarak ortaya çıkmaları
B) Padişahların halka yeni haklar tanımlarına yol açmaları
C) Rusya'nın kışkırtmaları sonucu oluşmaları
D) Fransız Devrimi'nin etkisiyle ortaya çıkmaları
E) Yeniliklerin kesintiye uğramasına neden olmaları

5. XVIII. yüzyıl ıslahatlarının istenilen sonuçları vermemesinin nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) ıslahatların ana hattını hukuk ve yönetimin oluşturması
B) ıslahatların sadece padişah ve diğer yöneticiler tarafından yürütülmesi
C) ıslahatların yapılmasının zorunluluğunun halka benimsetilememesi
D) Yeniliklerden çıkarlarının zedeleneyeceğini düşünen kesimlerin halkı kışkırtması
E) Askerî yenilgilerin halkın güvenini sarsması

6. XVIII. yüzyıl ıslahatlarında devletin içinde bulunduğu durumun gerçek nedenleri tespit edilerek çözümler aranmış ve Avrupa örnek alınarak ıslahatlara girilmiştir. Savaşlardaki yenilgiler nedeniyle ıslahatlar öncelikle askerî alanda yapılmıştır.

Askerî ıslahat çabalarının aşağıdakilerden hangisine katkıda bulunduğu söylenebilir?

- A) Yeniliklerin resmî devlet politikası hâline gelmesine
- B) Gayrimüslim azınlıkların durumlarının düzeltilmesine
- C) Devletin yıkılma ve dağılmasının gecikmesine
- D) Yeniçerilerin kendilerine çeki düzen vermesine
- E) Batı kültürünün Osmanlı topraklarına girmesine

7. Osmanlı Devleti XVIII. yüzyıl başlarında, XVII. yüzyıl sonlarında kaybettiği toprakları geri alma çabasına girmiştir.

Osmanlıların Avrupalılara karşı böyle bir dış siyaset izlemesinde aşağıdaki antlaşmalardan hangilerinin etkisi büyüktür?

- A) Serav – İstanbul
- B) Karlofça – İstanbul
- C) Zitvatorok – Karlofça
- D) Bucaş – Vasvar
- E) Hotin – Zitvatorok

8. Osmanlı Devleti'nde yapılan ıslahatların bazı özellikleri şunlardır:

- I. Avrupa'ya karşı üstünlük fikrinden vazgeçilmiştir.
- II. Avrupa'nın etkisi görülmüştür ve Batılı uzmanlardan yararlanılmıştır.
- III. Askerî eğitim kurumlarına önem ve öncelik verilmiştir.

Bunlardan hangileri XVIII. yüzyıl ıslahatlarıyla ilgilidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

9. XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde,

I. Mahmut döneminde, subay yetiştirmek amacıyla Kara Mühendishanesi,

III. Mustafa döneminde, deniz subayı yetiştirmek amacıyla Deniz Mühendishanesi,

I. Abdülhamit döneminde, sürat topçuları adı verilen topçu sınıfı kuruldu.

Yukarıdaki bilgilere baktığımızda XVIII. yüzyılda yapılan ıslahatlarda askerî düzenlemelere öncelik verildiği görülür.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Devletin sınırlarını Yükselme Dönemi'ndeki sınırların ötesine taşımak istenmesi
- B) Geleneksel askerî sistemin giderlerinin hazineye yük getirmesi
- C) Ticaret yollarının kontrolünün ele geçirilmesinin amaçlanması
- D) Osmanlı eğitim sisteminin gerekli kadroları yetiştirmekten aciz olması
- E) Batılı ülkelerle yapılan savaşlarda alınan yenilgilerin artması

10. I. Mahmut döneminde,

– Osmanlı hizmetine giren Fransız asıllı Humbaracı Ahmet Paşa, humbara ve topçu ocaklarını ıslah etti.

III. Mustafa döneminde,

– Baron dö Tot, topçu ocağını ve tophaneyi düzene soktu.

Bu bilgilere bakarak Osmanlı Devleti ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisini söylenebilir?

- A) Askerî alandaki yeniliklerde Avrupalı uzmanlardan yararlanılmıştır.
- B) Devlet yönetiminde halkın katılımı sağlanmıştır.
- C) Batıya karşı üstünlük anlayışı devam etmektedir.
- D) Eski ve dönemini kapatmış kurumların varlığı sona ermiştir.
- E) Osmanlı Devleti XVIII. yüzyılda yayılmacı bir politika izlemektedir.

Avrupa ve Osmanlı Devleti (XVIII. Yüzyıl)

KARMA TEST

2

1. Osmanlı Devleti XVIII. yüzyılda girdiği savaşlarda genellikle başarısız olmuştur.

Bu durumun,

- I. askerî alanda ıslahatlara öncelik verilmesi,
- II. Avrupa'daki gelişmelere ilgi duyulması,
- III. diplomatik faaliyetlere önem verilmesi

durumlarından hangilerine neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

2. Osmanlı Devleti XVIII. yüzyıla kadar kendisini Avrupa'dan üstün görmüş, Avrupa'daki gelişmelere uzak kalmıştır.

Osmanlı Devleti'nde meydana gelen,

- I. önemli Avrupa başkentlerinde elçilikler açılması,
- II. ıslahat hareketlerinde Avrupalı uzmanlardan yararlanılması,
- III. kapitülasyonların yaygınlaştırılması

gelişmelerinden hangileri, Osmanlı Devleti'nin bu düşüncesini değiştirdiğine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

3. Osmanlı Devleti'nde XVIII. yüzyılda askerî yenilgiler ve toprak kayıplarının artmasının,

- I. askerlik,
- II. egemenlik,
- III. hukuk

alanlarının hangisinde ıslahat yapılmasına neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

4. Osmanlı Devleti'nin sınırları XVIII. yüzyılda daralmıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesi değildir?

- A) Siyasal sınırların değiştiğinin
- B) Balkanlarda yeni devletlerin kurulduğunun
- C) Osmanlı Devleti'nin egemenlik alanının daraldığının
- D) Vergi kaynaklarının azaldığının
- E) Askerî yenilgilerin arttığının

5. XVIII. yüzyılda meydana gelen,

- I. Sanayi İnkılabı,
- II. ABD'nin kurulması,
- III. Fransız İhtilali

gelişmelerinden hangileri Osmanlı Devleti'ni doğrudan etkilemiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

6. 1618-1648 yılları arasında meydana gelen Otuz Yıl Savaşları'nı sona erdiren Vestfalya Antlaşması'nın bazı maddeleri şunlardır:

- I. Alman prensleri istedikleri mezhebi seçebilecek,
- II. Kutsal Roma-Germen imparatoru, Almanya'daki prenslerin siyasi ve dini özgürlüklerini kabul edecek,
- III. Alman prensleri, seçtikleri mezhebi, uyruklarına kabul ettirmekte serbest olacaklar.

Bu maddelerden hangilerinin kişi hak ve özgürlüklerine aykırı olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

arkadaş

arkadaş

7. Sanayi İnkılabı, Osmanlı Devleti'ni olumsuz yön-
de etkilemiştir.

Osmanlı Devleti'nde,

- I. işsizliğin önemli boyutlara ulaşması,
- II. el tezgâhı ve atölyelerin kapanması,
- III. Avrupa mallarının Osmanlı pazarlarını ele ge-
çirmesi

gelişmelerinden hangileri bu duruma kanıt ola-
rak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

8. Pasarofça Antlaşması'yla aşağıdaki bölgelerden
hangisinin elden çıkması, Osmanlı Devleti'nde
XVIII. yüzyıl sonlarında kaybettiği yerleri geri al-
ma umudunun yok olmasına ve Avrupa'yı yakın-
dan tanıma çabası içerisine girmesine neden ol-
muştur?

- A) Mora B) Belgrad C) Azak
D) Ege Adaları E) Podolya

9. Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılda IV. Murat,
XVIII. yüzyılda ise III. Selim öne çıkmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu iki ıslahatçı hüküm-
darın ortak özelliğidir?

- A) Avrupa'yı örnek almaları
B) Islahatlarda baskı ve şiddet yöntemini be-
nimsemeleri
C) Devlet adamlarına raporlar hazırlatmaları
D) Mali alanda ıslahatlara öncelik vermeleri
E) Batılı uzman ve danışmanlardan yararlanma-
ları

10. Fransız İhtilali'nin,

- I. devletin katı bir mutlakiyetle yönetilmesi,
- II. toplumun farklı hak ve yetkilere sahip sınıf-
lardan oluşması,
- III. kral ve yöneticilerin lüks, köylülerin sefalet
içinde yaşaması

nedenleri; sosyal, siyasal ve ekonomik nedenler
olarak gruplandırıldığında hangisi doğru olur?

	Sosyal	Siyasal	Ekonomik
A)	I	II	III
B)	I	III	II
C)	II	III	I
D)	II	I	III
E)	III	II	I

11. Osmanlı Devleti'nde meydana gelen,

- I. kapitülasyonların sürekli hâle gelmesi ve yay-
gınlaşması,
- II. dokuma tezgâhları ve atölyelerin kapanması,
- III. işsizliğin sosyal bir sorun haline gelmesi

gelişmelerinin oluş sırası aşağıdakilerden hangi-
sinde doğru olarak verilmiştir?

- A) I, II ve III B) III, II ve I C) II, III ve I
D) III, I ve II E) I, III ve II

12. Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyıl politikasını belir-
leyen Kutsal İttifak'la imzaladığı Karlofça ve Rus-
ya ile imzaladığı İstanbul antlaşmaları olmuştur.

XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin uygulanma-
ya çalıştığı siyaset aşağıdakilerden hangisinde
doğru olarak verilmiştir?

- A) Rusya'ya karşı İngiltere ve Fransa ile ittifak
kurmak
B) Yeni ülkeler fethederek sınırlarını genişlet-
mek
C) XVII. yüzyılda kaybedilen toprakları geri al-
mak
D) Doğu Akdeniz ve Ege'de üstünlüğü tamamen
ele geçirmek
E) Avrupalı devletler arasında denge politikası
izleyerek varlığını sürdürmek

Avrupa ve Osmanlı Devleti (XVIII. Yüzyıl)

KARMA TEST

3

1. Osmanlı Devleti ile Rusya arasında imzalanan
Prut Antlaşması'nın, "Rusya, Lehistan'ın iç işle-
rine karışmayacaktır." maddesinin,

- I. Prut Savaşı'nda Osmanlı Devleti ile Lehistan
işbirliği yapmıştır.
- II. Lehistan'ın bağımsızlığı Osmanlı Devleti için
önemlidir.
- III. Rusya'nın Lehistan üzerinde etkinlik kurması
Osmanlıların çıkarlarına aykırıdır.

yargılarından hangilerine kanıt oluşturduğu sa-
vunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2. XVIII. yüzyılda meydana gelen,

- I. Poltova Savaşı'nda Ruslara yenilen İsveç Kralı
Demirbaş Şarl'ın Osmanlı Devleti'ne sığınma-
sı,
- II. Ruslara karşı ayaklanan Lehlerin, Osmanlılara
sığınması,
- III. Osmanlı Devleti'nin Küçük Kaynarca Antlaşma-
sı'yla Kırım'ın bağımsızlığını tanınması

gelişmelerinden hangilerinin Osmanlı Devleti'nin
önemli bir siyasi güç olduğuna kanıt oluşturdu-
ğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

3. Lale Devrinde görülen,

- I. İlk Türk matbaasının açılması,
- II. Yeni kütüphanelerin kurulması,
- III. Doğu ve Batı uygarlıklarına ait eserlerin tercü-
me edilmesi

faaliyetlerinden hangilerinin kültürel hayatın ge-
lişmesine katkı yaptığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

4. Osmanlı Devleti XVIII. yüzyıla kadar kendisini
Avrupa'dan üstün görmüş ve Batı'daki gelişme-
lere ilgisiz kalmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde bu
anlayışın değiştiğine kanıt olarak gösterilemez?

- A) Hollanda ve Rusya'ya kapitülasyonlar veril-
mesi
B) Batı dillerinden bilimsel eserlerin tercüme
edilmesi
C) Islahatlarda Avrupalı uzmanlardan yararlanıl-
ması
D) Batı tarzında eğitim veren askerî okulların
açılması
E) Önemli Avrupa başkentlerine elçilikler açıl-
ması

5. XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde,

- I. Esham adıyla iç borçlanmaya gidilmesi,
- II. Humbaracı Ocağı'nın ıslah edilmesi,
- III. Batı'nın etkisiyle barok ve rokoko tarzında eser-
ler verilmesi

gelişmelerinin askerî, ekonomik ve mimari alan-
larla ilişkisi aşağıdakilerden hangisinde doğru
olarak verilmiştir?

	Askerî	Ekonomik	Mimari
A)	I	II	III
B)	I	III	II
C)	II	I	III
D)	III	II	I
E)	II	III	I

1. E 2. C 3. A 4. B 5. D 6. C 7. E 8. B 9. C 10. D 11. A 12. C

6. Osmanlı Devleti'nde âyanlar vergilerin belirlenmesi ve toplanmasında görevlilere yardımcı olurlardı. XVII. yüzyılda güçlenen âyanlar, İran ve Rusya ile yapılan savaşlarda devlete para ve asker yardımında da bulunmuşlar, Rumeli, Anadolu ve Arap eyaletlerinde hanedanlık kurmuşlardı.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesi değildir?

- A) Âyanların süreç içerisinde önemli bir güç haline geldiklerinin
B) Âyanların ekonomik ve askerî güce sahip olduklarının
C) Osmanlı Devleti'nin merkezi otoritesinin zayıfladığının
D) Âyanların taşrada Osmanlı Devleti'ni temsil ettiğinin
E) Taşrada devlet otoritesi dışında yerel güçlerin ortaya çıktığının

8. Kuzey Amerika ve Rusya ovaları bizim ekin tarlalarımızdır. Kanada ve Baltık bizim kereste ormanlarımızdır. Avustralya'da koyun çiftliklerimiz vardır. Peru altın gönderir, Güney Amerika altını Londra'ya akar. Hindular ve Çinliler bizim için çay yetiştirirler. İspanya ve Fransa bizim bağlarımızdır. Akdeniz, meyve bahçemizdir.

Yukarıdaki paragrafın başına getirilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İngiltere: Güneşin Üzerinde Batmadığı İmparatorluk
B) Sömürgecilerin Gözüyle Dünya
C) Dünyanın Zenginlikleri Herkese Yeter
D) Dünya İnsanlar İçin En Uygun Gezegendir
E) Dünya'nın Yeraltı ve Yerüstü Kaynaklarının Dağılımı

9. Aşağıdakilerden hangisi Sanayi İnkılabı'na bağlı olarak ortaya çıkan gelişmelerden biri değildir?

- A) Üretim alanında büyük artış yaşanması
B) İşçi sınıfının ortaya çıkması
C) Sömürgeciliğin başlaması
D) Hammadde ve pazar arayışının artması
E) Kapitalizm, liberalizm ve sosyalizm gibi düşüncelerin ortaya çıkması

10. XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde askerî ıslahatların öne çıkmasında,

- I. ganimet gelirlerinin azalması,
II. toprak kayıplarının artması,
III. geleneksel ordu sisteminin Avrupa orduları karşısında yetersiz kalması

durumlarının hangilerinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

Avrupa ve Osmanlı Devleti (XVIII. Yüzyıl)

1. Akılcı ve Aydınlanmacı düşünürlerin etkisiyle Avrupa'da bilimsel, siyasi, ekonomik ve toplumsal alanda birçok gelişme görüldü.

Bunlardan,

- I. Sanayi İnkılabı,
II. İşçi sınıfının ortaya çıkması,
III. Sosyalizm düşüncesi

gelişmeleri, ekonomik, toplumsal ve siyasal alanlarla ilişkilendirildiğinde hangisi doğru olur?

	Ekonomik	Toplumsal	Siyasal
A)	III	II	I
B)	II	I	III
C)	I	II	III
D)	II	III	I
E)	III	I	II

2. 1711 yılında Rusya ile Osmanlı Devleti arasında imzalanan Prut Antlaşması'nın bazı maddeleri şunlardır:

- I. İsveç Kralı Demirbaş Şarl ülkesine serbestçe dönebilecek,
II. Rusya, İstanbul'da elçi bulunduramayacak,
III. Rusya, Lehistan'ın iç işlerine karışmayacak,
IV. Azak Kalesi, Osmanlı Devleti'ne geri verilecek

Bu maddelerden hangileri Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyılda uluslararası politikada etkin bir güç olduğuna kanıt olarak gösterilebilir?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve III
D) I, III ve IV E) II, III ve IV

3. III. Selim'in kurduğu ordusu Avrupalı subaylar tarafından eğitildi. Bu yeni ordu 'da Fransız ordusunu yenilgiye uğrattı.

Yukarıdaki boşluklar aşağıdakilerden hangisiyle doldurulmalıdır?

- A) Nizamıcedit – Akka
B) Yeniçeri – Kosova
C) Sekbanıcedit – Ebukır
D) Nizamıcedit – Mısır
E) Eşkinici – Suriye

4. I. III. Ahmet Avrupa'ya ilk defa geçici elçiler gönderilmesi
II. I. Mahmut İlk defa Avrupa'dan danışman subaylar getirilmesi
III. III. Mustafa Deniz subayı yetiştirmek amacıyla Deniz Mühendishanesi'nin kurulması
IV. I. Abdülhamit Meşrutiyetin ilan edilmesi
V. III. Selim Nizamıcedit ordusunun kurulması

Yukarıda verilen padişahların karşılarında verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

arkadaş

arkadaş

5. Fransız İhtilali'nden sonra yayınlanan İnsan ve Vatandaş Hakları Bildirisi'nin,

- I. Her insan doğuştan hürdür ve diğerleriyle eşittir.
- II. Sadece milletin seçtiği temsilcilerin yönetme hakkı vardır.
- III. Millet, temsilcilerini de denetleyebilir.

maddelerinden hangilerinin Avrupa'daki monarşik yönetimlerin tepkisine neden olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

6. XVIII. yüzyıl Avrupa tarihinde meydana gelen ve önemli sonuçlar doğuran,

- I. Fransız İhtilali,
- II. ABD'nin kuruluşu,
- III. Yedi Yıl Savaşları

gelişmelerinin oluş sırası aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) I, II, III B) II, I, III C) III, II, I
D) III, I, II E) II, III, I

7. Fransa, İngilizlerin sömürge yollarını kontrol altına almak ve Orda Doğu'da etkinlik kurmak amacıyla 1798 yılında Mısır'ı işgal etmiştir.

Buna göre,

- I. Fransa yayılcı bir politika izlemektedir.
- II Osmanlı-Fransız ilişkileri bozulmuştur.
- III. İngiltere ve Fransa rekabet halindedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

8. 1699 Karlofça ve 1700 İstanbul antlaşmaları ile büyük toprak kayıplarına uğrayan Osmanlı Devleti'nin,

- I. sınırlarını genişletme,
- II. kaybettiği toprakları geri alma,
- III. denge politikası takip etme

durumlarından hangilerine yöneldiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

9. Rusya 1774 yılında Osmanlı Devleti ile yaptığı Küçük Kaynarca Antlaşması'yla, ticaret gemilerinin Boğazlar'dan serbestçe geçmesi ve Rus tüccarların diğer Avrupa devletleri tüccarlarına tanınan haklardan yararlanma hakkını elde etmiştir.

Buna göre, Rusya ile ilgili,

- I. Uluslararası politikada etkinliği artmıştır.
- II. Osmanlı Devleti'nden ticari ayrıcalıklar elde etmiştir.
- III. Ortodoks halkın koruyuculuğunu üstlenmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

10. III. Mustafa döneminde,

- I. Fransızcadan matematik ve astronomi ile ilgili kitapların tercüme edilmesi,
- II. Sürat Topçu Ocağı'nın kurulması,
- III. Mühendishaneibahrihümayun'un açılması

gelişmelerinden hangilerinin askerî alanla ilgili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

Avrupa ve Osmanlı Devleti (XVIII. Yüzyıl)

ETKİNLİK – 1

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun kelimelerle tamamlayınız.

1. 1740 yılına kadar padişahların saltanatı süresince geçerli olan kapitülasyonlar, bu tarihten itibaren hale geldi.
2. Osmanlılar, 1774 yılında imzalanan Antlaşması'yla ilk defa Ruslara ödedi.
3. İngiltere 1783 yılında imzaladığı Versay Antlaşması'yla 'nin bağımsızlığını tanıdı.
4. Fransız İhtilali'nin Osmanlı Devleti'ne etkisi daha çok yönde oldu.
5. 1815 yılında Viyana Kongresi'nde alınan ve sistemi adı verilen politikaya göre Avrupa'nın herhangi bir yerinde çıkması durumunda Avrupa devletleri birlikte hareket edecekti.
6. III. Selim zamanında yapılan yeniliklerin tümüne adı verilir.
7. Osmanlı Devleti'nde ilk Türk matbaası İstanbul'da Efendi ile tarafından açılmıştır.
8. Lale Devri Ayaklanması ile 1730 yılında son bulmuştur.
9. Osmanlı Devleti Antlaşması'yla Kırım'ın Rusya'ya ait olduğunu kabul etmek zorunda kalmıştır.
10. Nizamıcedit ordusu Ayaklanması sonucu kaldırılmıştır.
11. XVIII. yüzyılda Avrupa devletleri olarak bilinen "amaca ulaşmak için her yola başvurulabilir." anlayışıyla hareket etmişlerdir.
12. sınıfı ve hakları kavramı Sanayi İnkılabı sonucunda ortaya çıktı.

ETKİNLİK – 2

Aşağıdaki ifadelerden doğru olanın karşısına (D), yanlış olanın karşısına (Y) harfi yazınız.

	Doğru	Yanlış
1. Osmanlı Devleti XVIII. yüzyılda en çok Rusya ile savaşmıştır.		
2. Prut Antlaşması'yla Azak Kalesi'nin geri alınması, Osmanlıların Karlofça Antlaşması'yla kaybettiği toprakları geri alabileceği düşüncesini güçlendirmiştir.		
3. Karadeniz'in Osmanlı'ya ait olma özelliği son kez Pasarofça Antlaşması ile korundu.		
4. Yedi Yıl Savaşları sonuçları itibarıyla hem ABD'nin kuruluşuna hem de Fransız İhtilali'ne neden olmuştur.		
5. Amerika Birleşik Devletleri, Vestfalya Antlaşması'yla kuruldu.		
6. Fransız İhtilali'nin getirdiği milliyetçilik düşüncesi çok uluslu devletlerin parçalanmasında etkili olmuştur.		
7. Osmanlı Devleti XVIII. yüzyılda bütçe açıklarını kapatmak için esham adıyla iç borçlanmaya gitmiştir.		
8. Osmanlı Devleti Avrupa'da ilk sürekli yabancı elçilikleri Lale Devri'nde açmıştır.		
9. Avrupa mimari anlayışı XVIII. yüzyıldan itibaren Osmanlı mimarisini etkilemeye başladı.		
10. Osmanlı, Fransız ilişkileri ilk olarak Napolyon Bonapart'ın Mısır'ı işgali ile bozuldu.		
11. Sanayi İnkılabı, Osmanlı dokuma tezgahlarının kapanmasına yol açtı.		
12. Osmanlı Devleti XVIII. yüzyılda fetihçi bir dış politika izlemiştir.		

ETKİNLİK – 3

Aşağıda verilen antlaşma maddelerini ilgili antlaşmalarla eşleştiriniz.

Prut	Belgrad	Zıstovi	Pasarofça	Yaş	Küçük Kaynarca	Kerden
A	B	C	D	E	F	G

- Rusya, 1700 İstanbul Antlaşması'yla aldığı Azak Kalesi'ni Osmanlılara geri verdi.
- Karlofça Antlaşması'yla Venediklilere verilen Mora geri alındı.
- Rusya, Balkanlarda istediği yerde konsolosluk açabilecek ve İstanbul'da daimi elçi bulundurabilecekti.
- Rusya, Karadeniz'de hiçbir ticaret ve savaş gemisi bulundurmayacak.
- Osmanlı, Avusturya savaşlarına son verdi ve bu antlaşmadan sonra Osmanlı Devleti'yle Avusturya arasında savaş yaşanmadı.
- Belgrad, Avusturya'ya verildi. Bundan sonra Avusturya, Osmanlı Devleti'nin Balkan topraklarına yöneldi.
- Avusturya 1718'de aldığı Belgrad'ı, Osmanlılara geri verdi.
- Kasrışirin Antlaşması'nın şartlarını içeren son Osmanlı-İran Antlaşması'dır.
- Rusya, Karadeniz ve Akdeniz'deki Türk sularında serbestçe ticaret yapabilecek, Fransa ve İngiltere'ye tanınan kapitülasyonlardan yararlanacaktı.
- Osmanlı Devleti, Kırım'ın, Rusya'ya ait olduğunu kabul etti.

ETKİNLİK – 4

YAZILI SINAVA HAZIRLIK

1. XVIII. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti'nin takip ettiği dış politikayı yazınız.

2. Lale Devri ıslahatları hakkında bilgi veriniz.

3. Lale Devri'nin, Osmanlı Devleti'nin Batı'ya açılması açısından önemini belirtiniz.

4. Sanayi İnkılabı nedir? Neden ve sonuçlarını yazınız.

5. Sanayi İnkılabı'nın Osmanlı Devleti'ne etkilerini yazınız.

6. Osmanlı Devleti XVIII. yüzyılda en çok Rusya ile savaşmıştır. Rusya'nın takip ettiği politikaların bu duruma etkisini belirtiniz.

7. Küçük Kaynarca Antlaşması'yla Rusya'nın Osmanlı ülkesinde yaşayan Ortodoks halkın koruyuculuğunu üstlenmesini, Osmanlı Devleti açısından yorumlayınız.

8. Kırım'ın elden çıkış sürecini belirtiniz.

9. Yedi Yıl Savaşları kimler arasında olmuştur? Bu savaşın ABD'nin kuruluşuna ve Fransız İhtilali'ne etkisini belirtiniz.

10. Fransız İhtilali'nin nedenlerini yazınız.

11. Fransız İhtilali niçin Yakın Çağ'ın başlangıcı sayılmaktadır? Açıklayınız.

12. Fransız İhtilali'nin Osmanlı Devleti'ne etkilerini yazınız.

13. Meternik sistemi ve amacı nedir?

14. III. Selim dönemi ıslahatlarını yazınız.

15. III. Selim döneminde önemli Avrupa başkentlerine sürekli elçilikler açılmasının nedenleri nelerdir?

Ünite V En Uzun Yüzyıl (1800-1922)

Ünite İçindekiler:

II. Mahmut Dönemi Siyasi Olayları	155
II. Mahmut Dönemi Islahatları	156
Tanzimat'tan Meşrutiyet'e	156
Osmanlı Devleti'nde Anayasal Düzene Geçiş ve Siyasi Gelişmeler	157
1877-1878 Osmanlı Rus Savaşı (93 Harbi)	158
Dağılmayı Önleme Çabaları	158
XX. Yüzyılda Osmanlı Devleti ve Savaşlar	158

Ne Öğreneceğiz?

II. Mahmut dönemindeki 1806-1812 Osmanlı-Rus Savaşı'nı, Sırp ve Yunan ayaklanmalarını,

Mısır sorununun (Kavalalı Mehmet Ali Paşa Ayaklanması) ortaya çıkış ve gelişimini,

II. Mahmut dönemi ıslahatlarını (askerî, idari, eğitim, kültür ve ekonomi),

Tanzimat Fermanı ve özelliklerini,

Kırım Savaşı'nın neden ve sonuçlarını,

Islahat Fermanı'nın ilanını ve özelliklerini,

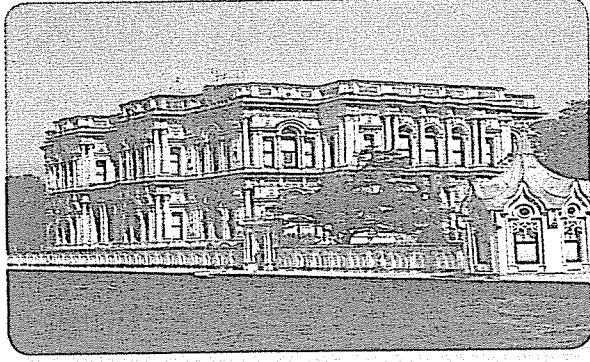
Osmanlı Devleti'nde anayasal düzene geçilmesini,

II. Meşrutiyet'in ilanı ve siyasal gelişmeleri,

Dağılmayı önleme çabalarını,

XIX. Yüzyılda Osmanlı Devleti'nde kültürel gelişmeleri

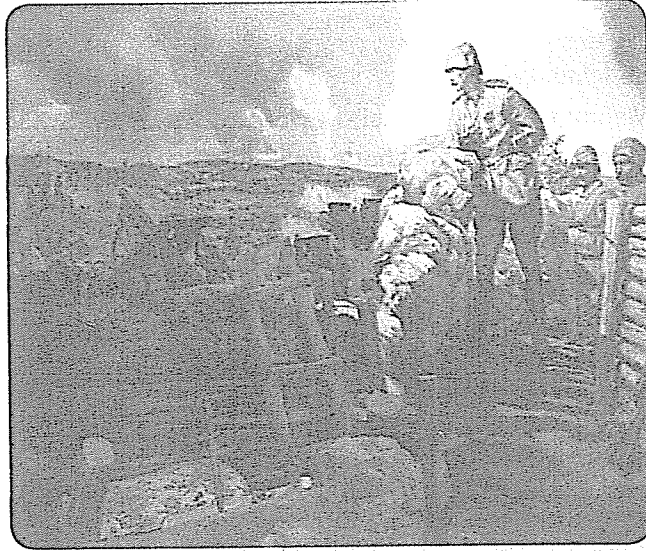
XX. Yüzyılda Osmanlı Devleti ve savaşları (Trablusgarp, Balkan Savaşları ve I. Dünya Savaşı), öğreneceğiz.

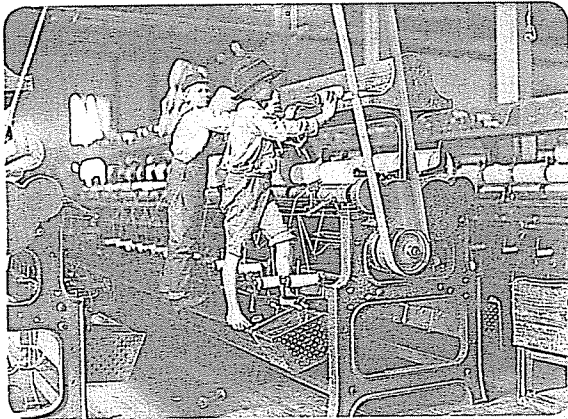
Beylerbeyi Sarayı

I. Dünya Savaşı'nda Amerikan Tankları

Mustafa Kemal Çanakkale'de

I. Dünya Savaşını Tetikleyen Sanayi İnkılabı

En Uzun Yüzyıl (1800-1922)

II. Mahmut Dönemi Siyasi Olayları

- II. Mahmut tahta çıktığında (1808), Osmanlı Devleti içte ve dışta birçok sorunla karşı karşıyaydı. Bu sorunların başında Fransız İhtilali ile dünyaya yayılan milliyetçilik akımının neden olduğu azınlık ayaklanmaları gelmektedir.
- Osmanlı Devleti'ne karşı ilk ayaklanmayı 1804 yılında Sırlar başlattı. Osmanlı Devleti ile Rusya arasında imzalanan Bükreş Antlaşması'yla (1812) Sırlara bazı ayrıcalıklar tanındı. Bu gelişme diğer Balkan topluluklarının da harekete geçmesine yol açtı. Sırlar Edirne Antlaşması'yla (1829) özerklik, Berlin Antlaşması'yla da (1878) bağımsızlık kazandılar.
- Osmanlı Devleti'nde azınlıklar içerisinde en fazla hakka sahip toplulukların başında Rumlar geliyordu. Dil, din, ticaret özgürlüğüne sahip olan Rumlar, Fransız İhtilali'nin etkisiyle Mora'da ayakladılar (1821). II. Mahmut, ayaklanmayı bastırmayınca, Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa'dan yardım istedi. Mehmet Ali Paşa, Mora ve Girit valiliklerinin de kendisine verilmesi şartıyla bunu kabul etti. Mısır kuvvetleri ayaklanmayı kısa sürede bastırdı. Doğu Akdeniz'de kuvvetli bir valinin bulunmasını istemeyen İngiltere, Fransa ve Rusya; Osmanlı Devleti'nden Yunanistan'a bağımsızlık verilmesini istediler. Böylece Yunan ayaklanması uluslararası bir sorun haline geldi. İngiltere, Fransa ve Rusya'ya ait gemiler Mora Yarımadası'nda Navarin Limanı'nda demirli bulunan Osmanlı ve Mısır donanmasını bir baskınla yaktdılar (1827). Rusya, Osmanlı Devleti'ne savaş açarak Edirne'ye kadar ilerledi. Osmanlı Devleti barış istemek zorunda kaldı. Yapılan Edirne Antlaşması'yla Yunanistan'a bağımsızlık verildi (1829). Böylece Yunanistan, Osmanlı Devleti'nden ayrılarak bağımsız olan ilk devlet oldu.
- Yunanistan'ın bağımsız olması, Kavalalı Mehmet Ali Paşa'ya Mora valiliğinin verilmesine engel oldu. Bunun üzerine Kavalalı, II. Mahmut'tan Suriye ve Girit valiliklerini istedi. II. Mahmut'un bunu kabul etmemesi üzerine Mısır kuvvetleri, Osmanlı ordusunu yenerek Kütahya'ya kadar geldiler. Bu durum üzerine II. Mahmut, Ruslardan yardım istedi. Rus filosu İstanbul'a gelerek Hünkâr İskelesi Limanı'na demirlediler. Bu gelişme İngiltere ve Fransa'yı harekete geçirdi. Böylece Mısır sorunu Osmanlı Devleti'nin bir iç sorunu olmaktan çıkarak devletler arası bir sorun haline geldi.
- İngiltere ve Fransa'nın baskısı sonucu Mehmet Ali Paşa ile II. Mahmut arasında Kütahya Antlaşması yapıldı (1833). Buna göre, Mehmet Ali Paşa'ya

Mısır'a ek olarak Suriye ve Girit valiliği, oğlu İbrahim Paşa'ya da Cidde ve Adana valilikleri verildi.

- II. Mahmut, Rusya'nın desteğinin devam etmesi sağlamak amacıyla onlarla bir ittifak antlaşması yaptı. Hünkar İskelesi Antlaşması'na (1833) göre Osmanlı Devleti'ne bir saldırı olursa Rusya, Osmanlılara yardım edecekti. Rusya'ya bir saldırı olursa Osmanlı Devleti, Boğazları Rusya'nın savaştığı devlete kapatacak; Rus gemilerinin Boğazlar'dan geçişine izin verecekti.
- **Viyana Kongresi:** Napolyon'un değiştirdiği Avrupa haritasını yeniden çizmek ve Avrupa'nın geleceğini belirlemek amacıyla 1815 yılında, Viyana'da İngiltere, Fransa, Rusya, Avusturya ve Prusya'nın katıldığı bir konferans düzenlendi. Konferansa Avusturya başbakanı Meternik başkanlık etti. Konferans sonunda Meternik sistemi adı verilen bir politika oluşturuldu. Bu sisteme göre Avrupa'nın herhangi bir yerinde ayaklanma çıkması durumunda birlikte hareket edecekler ve ayaklanmayı bastıracaktı. Viyana Kongresi'nde Avrupa devletlerinin sınırları yeniden çizildi. Ancak sınırlar çizilirken, ırk, dil, din unsurları göze alınmadığı için istenen barış ortamı sağlanamadı. Avrupa devletleri Yunan isyanı sırasında Osmanlı Devleti'ne yardımcı olmadıkları gibi isyana destek verdiler. Hatta Navarin'de Osmanlı donanmasını yaktılar (1827).

II. Mahmut Dönemi İslahatları

- II. Mahmut tahta çıkınca âyanlarla Senediittifak denilen bir sözleşme imzaladı (1808). Bu sözleşme ile II. Mahmut, âyanların varlığını kabul etti. Buna karşılık âyanlar padişaha sadık kalacaklar ve ıslahat hareketlerini destekleyeceklerdi.
- **Askerî alanda ıslahatlar:** Kaldırılan Nizamıcedit ordusunun yerine Sekbanıcedit Ocağı kuruldu. Yeniçeriler ayaklanması üzerine bu ocak da kapatıldı. Yerine Eşkinici Ocağı kuruldu. Yeniçerilerin bu ocağa karşı da ayaklanmaları üzerine Yeniçeri Ocağı kapatıldı (1826, Vakayihayriye). Yeniçeri Ocağı'nın yerine Asakirimansureimuhammediye ordusu kuruldu.
- **Yönetim alanında ıslahatlar:** Divanühümayun kaldırıldı. Yerine nazırlıklar getirilerek kabine sistemine geçildi. Devletin kişilerin mallarına el koyma (müsadere) usulüne son verildi. Köy ve mahallelere muhtarlar tayin edildi. Takvimivakayi adlı ilk resmî gazete çıkarıldı. İlk defa nüfus sayımı yapıldı. Timar sistemi kaldırılarak memurlara maaş ödenmeye başlandı.
- **Eğitim ve kültür alanında yapılan ıslahatlar:** İstanbul'da ilköğretim zorunlu hale getirildi. İlk defa Avrupa'ya öğrenci gönderildi. Mektebi Tıbbiye (Tıp Fakültesi) ve Mektebi Harbiye (Harp Okulu) açıldı. Rüştüye adlı orta dereceli okullar açıldı. Mızıkayihümayun (Bando ve Mızıkı Okulu) açıldı.
- **Toplumsal ve ekonomi alanında yapılan ıslahatlar:** Yerli malı kullanımı teşvik edildi. Dokuma fabrikaları kuruldu. Ticaret nezareti (bakanlık) kurularak, tarım ve ticaret işleri düzene sokuldu. Kılık, kıyafette değişiklikler yapıldı. Memurlara ceket, pantolon ve fes giyme zorunluluğu getirildi.

Tanzimat'tan Meşrutiyet'e

- **Tanzimat Fermanı:** 3 Kasım 1839'da ilan edilen Tanzimat Fermanı ile bütün halkın can, mal ve ırz güvenliğinin sağlanması, mahkemelerin açık yapılması, vergilerin herkesin gelirine göre toplanması, askerliğin tüm Osmanlı halkı için geçerli olması ve belirli bir süre ile sınırlandırılması esasları kabul edildi.
- Tanzimat Fermanı ile Osmanlı Devleti'nde ilk defa padişah, kendi gücünün üstünde kanun gücü olduğunu kabul etmiştir. Bu durum hukuk devleti ve anayasal düzene geçişin ilk aşaması sayılır. Ancak bu haklar İngiltere, ABD ve Fransa'da olduğu gibi bir halk hareketi sonunda değil, padişah tarafından verilmiştir.
- **Kırım Savaşı (1853-1856):** Boğazlara hakim olmak ve Balkanları egemenliği altına almak isteyen Rusya, İngiltere'yi yanına almak için "Hasta Adam" diye adlandırdığı Osmanlı Devleti'ni paylaşmayı teklif etti. Ancak İngiltere bu durumu çıkarlarına uygun bulmadığı için kabul etmedi. Bu nedenle tek başına harekete geçen Rusya, kutsal yerler sorununu ileri sürerek Osmanlı Devleti'ne savaş açtı. Ruslar, Sinop'ta bulunan Osmanlı donanmasını yaktılar. Bunun üzerine İngiltere ve Fransa, Osmanlı Devleti'nin yanında savaşa girdi. Müttefik güçlere yenilen Rusya barış istedi. Yapılan Paris Barış Antlaşması'yla (1856) savaşa son verildi. Paris Antlaşması'yla Rusya'nın, Osmanlı Devleti üzerindeki emelleri bir süre için durdurulmuş oldu. Osmanlı Devleti bu antlaşma ile kendi toprak bütünlüğünü koruyamayacak kadar güçsüz olduğunu kabul etti.
- Osmanlı Devleti ilk dış borçlanmayı Kırım Savaşı sırasında yaptı. İngiltere ve Fransa'dan alınan borç paralar gerekli şekilde kullanılamadı. Osmanlı Devleti zamanla bu borçların faizini bile ödeyemez duruma düştü. Bunun üzerine Avrupa devletleri Düyunuumiye (genel borçlar) İdaresi'ni kurarak Osmanlı Devleti'nin gelir getiren kaynaklarına el koydular.
- **Islahat Fermanı (1856):** Bu ferman, Tanzimat ile başlayan yenileşme hareketlerinin bir aşamasıdır. Paris Konferansı'nın devam ettiği sırada Avrupa devletlerinin istekleri doğrultusunda ilan edildi. Osmanlı Devleti bununla konferansta kendi lehine kararlar alınmasını sağlamayı düşünüyordu. Islahat Fermanı, gayrimüslimlerin hak ve imtiyazlarını genişletiyordu. Buna rağmen Avrupa devletlerinin iç işlerine karışmasını önleyemedi.

Osmanlı Devleti'nde Anayasal Düzene Geçiş ve Siyasi Gelişmeler

- **I. Meşrutiyetin İlanı (1876):** Tanzimat Dönemi'nde Batı'yı yakından tanıyan ve Jön Türkler (Genç Osmanlılar) denilen aydınlar, Osmanlı Devleti'nin dağılmaktan ancak anayasal ve parlamenter bir düzene geçmekle kurtulacağını savunuyorlardı. Genç Osmanlıların desteği ile tahta çıkan II. Abdülhamit anayasa çalışmalarını başlattı. Bu sırada İstanbul'da Balkanlardaki karışıklıklara ve ayaklanmalara çözüm bulmayı amaçlayan bir konferans toplanmıştı. Osmanlı Devleti konferansta aleyhine bir karar alınmasını önlemek için Kanunuesasi'yi ilan etti (1876).

- Türk tarihinin ilk yazılı anayasası olan Kanunuesasi ile halk, ilk defa seçme ve seçilme hakkını elde ederek, yönetime ortak olmuştur.
- Yapılan seçimler sonunda toplanan Meclisimebusan azınlık milletvekillerinin uzlaşmaz tutumları nedeniyle bir müddet sonra çalışamaz hale geldi. II. Abdülhamit, 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nı bahane ederek Meclisimebusan'ı kapattı. Bu durum demokratikleşme sürecini olumsuz etkiledi.

1877- 1878 Osmanlı - Rus Savaşı (93 Harbi)

- İstanbul Tersane Konferansı'nda Osmanlı Devleti'nin bağımsızlığına ve egemenliğine aykırı kararlar alınmıştı. Osmanlı Devleti bu kararları kabul etmeyince Londra'da yeni bir konferans toplandı. Avusturya, Almanya, İngiltere, Rusya ve İtalya'nın katıldığı bu konferansa Osmanlı Devleti katılmadı. Osmanlı Devleti, katılmadığı bir konferansta alınan kararları tanımadı. Bunun üzerine Rusya, Osmanlı Devleti'ne savaş açarak, Romanya ve Kafkaslar üzerinden saldırıya geçti. Osmanlı Devleti iki cephede savaşmak zorunda kaldı. Batıda ilerleyen Rus ordusunu Gazi Osman Paşa Plevne'de durdurdu. Ancak Ruslar dört ay süren bir kuşatmadan sonra Plevne'yi aldılar. Bu sırada Ruslar tarafından silahlandırılan Bulgarlar, Müslümanlara karşı saldırıya geçtiler. Rus orduları Sofya ve Edirne'yi alıp Çatalca'ya kadar ilerlediler. Kafkasya cephesinde ise Rus orduları Kars ve Ardahan'ı alıp Erzurum'a kadar geldiler. Rus ilerleyişi Nene Hatun adlı bir Türk kadınının gayretleriyle Aziziye tabyalarında durduruldu. Rusların İstanbul önlerine kadar gelmeleri üzerine Osmanlı Devleti barış istedi. 3 Mart 1878 'de yapılan Ayastefanos (Yeşilköy) Antlaşması ile Rusya'nın Balkanlarda önemli bir üstünlük kazanması büyük Avrupa devletlerinin tepkisine neden oldu. Başını İngiltere'nin çektiği Avrupa Berlin'de bir konferans düzenlediler. Konferansa Osmanlı Devleti, Rusya, Avusturya, İngiltere, Fransa, Almanya ve İtalya katıldı. İngiltere, Osmanlı Devleti'nden Ayastefanos Antlaşması'nın şartlarının hafifletilmesi karşılığında Kıbrıs'ın yönetiminin kendisine verilmesini sağladı. Berlin Antlaşması ile (1878) Osmanlı Devleti önemli toprak kayıplarına uğradı. Sırbistan, Karadağ ve Romanya bağımsız oldu. Kars, Ardahan ve Batum, Rusya'ya verildi. Osmanlı Devleti, Ermeni halk lehine ıslahat yapmayı kabul etti. Böylece Ermeni meselesi uluslar arası bir antlaşmaya girmiş oldu.

Dağılmayı Önleme Çabaları

- Osmanlı Devleti'nde padişahlar ve devlet adamları, devleti dağılmaktan kurtarmak için birçok ıslahat ve reform yaptılar. Bunun sonucunda aydınlar arasında devleti kurtarmaya yönelik fikir akımları ortaya çıktı. Bunların başlıcaları şunlardır:
- **Osmanlıcılık:** Bazı Osmanlı aydınlarına göre azınlık ayaklanmalarını durdurup, ülke bütünlüğünü korumak için devletin sınırları içinde yaşayan bütün milletleri, Osmanlıcılık düşüncesi etrafında toplamak gerekiyordu. Bunun için dil, ırk ve din farkı gözetmeksizin herkesin aynı hak ve yetkilere sahip olması şarttı. Osmanlıcılık görüşü milliyetçilik akımının güç kazanmasına paralel olarak etkisini kaybetti.

- **İslamcılık:** İslamcılık düşüncesini savunanlara göre toplumun temel direği dindir. Hangi millettense olursa olsun bütün Müslümanların halifenin etrafında birleşmesi gerekir. I. Dünya Savaşı sırasında halifenin cihat çağrısına rağmen Müslüman Arapların İngilizler ile birlikte hareket etmesiyle geçerliliğini kaybetmiştir.
- **Türkçülük:** Osmanlıcılık ve İslamcılık akımlarının Osmanlı Devleti'ni kurtarmaya yetmediği görüldükten sonra, II. Meşrutiyet Dönemi'nde Türkçülük akımı güç kazandı. Türkçülük, Osmanlı sınırları içinde yaşayan Türkleri dil ve kültür birliği etrafında birleştirmeyi amaçlamıştır. Turancılık ise Türkçülüğün siyasi yönüdür. Amacı, bütün Türkleri bir devlet içinde, bir bayrak altında birleştirmektir.
- **Batıcılık:** Osmanlı Devleti'nin birçok alanda Avrupa'dan geri kaldığı XVIII. yüzyıldan itibaren kabul edilmeye başlanmıştı. Bu dönemde yapılan ıslahat hareketlerinde batılılaşmaya önem verildi. Bu düşünürlere göre Avrupalıların seviyesine ancak Avrupalıların izlediği yol ile ulaşılabilirdi.

XX. Yüzyılda Osmanlı Devleti ve Savaşlar

- **II. Meşrutiyetin İlanı:** İttihat ve Terakki Cemiyeti mensupları meşrutiyet yönetimine yeniden geçmek için II. Abdülhamit yönetimine karşı mücadele başlattılar. Bu mücadele sonunda II. Abdülhamit, II. Meşrutiyeti ilan etti (1908). Kısa bir süre sonra meşrutiyet yönetimine karşı İstanbul'da bir ayaklanma çıkarıldı. 31 Mart Olayı adı verilen bu ayaklanma Mustafa Kemal'in kurmay başkanlığı yaptığı Hareket Ordusu'nun İstanbul'a gelmesi ve ayaklanmaya müdahale etmesi ile bastırıldı. Bu olaydan sonra II. Abdülhamit tahttan indirildi ve Kanunuesasi'de padişahın yetkilerini kısıtlayan, hak ve özgürlükleri artıran değişiklikler yapıldı.
- **Trablusgarp Savaşı (1911):** İtalya siyasal birliğini sağladıktan sonra hızla sanayileşti. Diğer sanayileşen ülkeler gibi hammadde ve pazar arayışına girdi. Bu arada gözlerini Trablusgarp'a çevirdi. 1911 yılında Trablusgarp'a asker çıkardı. Osmanlı Devleti, İngilizlerin Mısır'ı işgal altında tutmasından dolayı karadan yardım gönderemedi. Deniz gücü de İtalya ile mücadele edecek güçte değildi. Mustafa Kemal ve arkadaşları gizlice Trablusgarp'a giderek halkı teşkilatlandırıdılar. Balkan Savaşlarının çıkması üzerine Osmanlı Devleti barış istedi. Yapılan Uşi Antlaşması'yla (1912) Trablusgarp, İtalya'ya verildi. Böylece Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki son toprağı da elden çıkmış oldu.
- **Balkan Savaşları:** Rusya'nın Panslavizm politikası ve milliyetçilik düşüncesi-nin etkisiyle harekete geçen Balkan ulusları Osmanlı Devleti'ne savaş açtılar. Karadağ, Sırbistan, Yunanistan ve Bulgaristan'ın ittifak yaptığı I. Balkan Savaşı'nda Osmanlılar yenildi. Bulgarlar, Çatalca önlerine kadar geldiler. Bu arada Arnavutluk bağımsızlığını ilan etti. Avrupa devletleri durumu değerlendirmek ve Balkanlardaki savaşı durdurmak amacıyla Londra'da bir konferans toplanmasını sağladılar. Londra Konferansı sürerken İttihat ve Terakki Partisi, Babıali Baskını ile hükümeti ele geçirdi (23 Ocak 1913). Londra Konferansı sonunda Osmanlı Devleti ile Yunanistan, Bulgaristan, Sırbistan ve Karadağ arasında Londra Antlaşması imzalandı (30 Mayıs 1913).

Bu antlaşma ile Edirne, Kırklareli ve Trakya'nın tamamı Bulgaristan'a, Selanik ve Girit Yunanistan'a verilecek ve Midye - Enez hattı sınır olacaktı. Osmanlı topraklarının paylaşımında Balkan ulusları arasında anlaşmazlık çıktı. Bu durum II. Balkan Savaşı'nın başlamasına neden oldu. Bu durumdan yararlanan Osmanlı Devleti, Edirne ve Kırklareli'ni geri aldı. Buna karşın Balkanların ve Ege adalarının büyük bir bölümü kaybedildi.

- **I. Dünya Savaşı ve Osmanlı Devleti'nin Sonu:** XIX. yüzyılın sonlarına doğru İtalya (1870) ve Almanya (1871) siyasi birliklerini kurarak sömürgecilik faaliyetlerine yöneldiler. Bu durum Avrupa'nın diğer ülkeleriyle ekonomik, askerî ve siyasi rekabete neden oldu. 1882 yılında Almanya, İtalya ve Avusturya-Macaristan İmparatorluğu Üçlü İttifak'ı (bağlaşma); 1907 yılında ise İngiltere, Fransa ve Rusya, Üçlü İtilaf'ı (anlaşma) oluşturdular. Avusturya-Macaristan İmparatorluğu veliahtının bir Sırp tarafından öldürülmesiyle Sırbistan ve Avusturya-Macaristan İmparatorluğu arasında başlayan savaş, kısa bir süre içinde İtilaf ve İttifak devletleri arasında bir Avrupa savaşına, ardından dünya savaşına dönüştü (1914).
- **Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'na Girmesi:** Almanya, stratejik önemi nedeniyle Osmanlı Devleti'nin kendi yanında savaşa girmesini istiyordu. Osmanlı padişahının halifelik sıfatından da yararlanmayı planlamaktaydı. Enver Paşa ve arkadaşları savaşı Almanya'nın kazanacağını, Almanya'nın yanında savaşa girilirse son yıllarda kaybedilen toprakların geri alınabileceğini ve Türk dünyası ile birleşebileceğini düşünüyorlardı.
- Savaş başladığında Osmanlı Devleti, tarafsızlığını ilan etmiş ve kapitülasyonları tek taraflı olarak kaldırmıştı. Bu durum İtilaf Devletlerini memnun etmedi. Diğer taraftan Akdeniz'de İngiliz donanmasından kaçan Goben ve Breslav isimli Alman savaş gemileri Çanakkale Boğazı'nı geçerek İstanbul'a geldiler. Osmanlı Devleti bu gemileri satın aldığını bildirdi. Yavuz ve Midilli olarak isimleri değiştirilen bu gemiler Karadeniz'e açılarak Rusya'nın Sivastopol ve Odessa limanlarını bombaladı. Böylece Osmanlı Devleti resmen I. Dünya Savaşı'na girmiş oldu (13 Kasım 1914).
- Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'nda; Kafkas ve Kanal cepheleri (taarruz cepheleri), Çanakkale, Irak, Hicaz-Yemen, Suriye-Filistin cepheleri (savunma cepheleri), Makedonya, Galicya ve Romanya (müttefiklerine yardım amacıyla açtığı cepheler) cephelerinde savaştı.
- Çarlık Rusyası'nın savaştan çekilmesiyle bir ara İttifak Devletleri grubu üstünlüğü ele geçirdi. Ancak I. Dünya Savaşı başladığında tarafsız olan, buna karşın İtilaf Devletleri'ne silah ve cephane satan ABD'nin İtilaf Devletleri yanında savaşa girmesiyle durum değişti. Almanlar Batı Cephesi'nde yenilgiye uğradılar. Bulgaristan ve Avusturya da yenilgiyi kabul etti. Bunun üzerine Osmanlı Devleti barış istemek zorunda kaldı. 30 Ekim 1918'de imzalanan Mondros Ateşkes Anlaşması'yla savaştan ayrıldı. İtilaf Devletleri'nin, Mondros Ateşkes Anlaşması'ndan sonra Anadolu'yu yer yer işgalleri üzerine Mustafa Kemal Paşa önderliğinde Kurtuluş Savaşı başladı.

En Uzun Yüzyıl (1800-1922)

1. XIX. yüzyılda Mısır'ın siyasi ve ekonomik öneminin artmasına, İngiltere ile Fransa arasında Mısır'ı ele geçirebilmek için rekabetin hızlanmasına neden olan olay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tunus'un Fransızlar tarafından işgal edilmesi
- B) Süveyş Kanalı'nın açılması
- C) Yunanistan'ın bağımsızlığını kazanması
- D) Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın yaptığı ıslahatlar
- E) Boğazların Osmanlı yönetiminde olduğunun onaylanması

2. Osmanlı Devleti'nin bir iç sorunu olan Mısır valisi Mehmet Ali Paşa Ayaklanması'nın (Mısır sorunu) uluslararası soruna dönüşmesinin yanı sıra bir de uluslararası Boğazlar Sorunu'nun ortaya çıkması aşağıdaki hangi antlaşmanın imzalanması sonucu olmuştu?

- A) Hünkâr İskelesi
- B) Paris
- C) Londra (1841)
- D) Berlin
- E) Kütahya

3. Mısır Valisi Mehmet Ali Paşa'nın kuvvetlerinin Osmanlı ordusunu önce Adana, daha sonra Konya'da yenilgiye uğratarak Kütahya'ya girmesi sonucu II. Mahmut Fransa ve İngiltere'den destek almaya çalışmış, ancak istediğini bulamamıştı. Bunun üzerine II. Mahmut'un Rusya'dan yardım istemesi ve Rus donanmasının İstanbul'a gelmesiyle Osmanlı Devleti'nin Rus koruyuculuğu altına girmesinden çekinen İngiltere ve Fransa, Mehmet Ali Paşa'ya baskı yaparak 1833'de padişahla Kütahya Antlaşması'nı yaptırıldılar.

Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin Kütahya Antlaşması'yla Mehmet Ali Paşa'ya ait olduğunu kabul ettiği yerler arasında değildir?

- A) Girit
- B) Cidde
- C) Suriye
- D) Adana
- E) Mora

4. II. Mahmut, Kavalalı Mehmet Ali Paşa ile Kütahya Antlaşması'nı imzalamasına rağmen kendisini güvende hissetmediği için 1833 yılında Rusya ile Hünkâr İskelesi adıyla anılan ittifak ve yardımlaşma antlaşmasını imzaladı.

Bu antlaşma aşağıdaki hangi devletlerin çıkarlarına aykırıdır?

- A) Piyemonte - Prusya
- B) Sırbistan - Karadağ
- C) Arnavutluk - Bulgaristan
- D) Avusturya - Prusya
- E) İngiltere - Fransa

5. Kavalalı Mehmet, Ali Paşa Mora Ayaklanması sırasında donanmasını yardıma göndermiş, fakat bunun karşılığında Mısır valiliğine ek olarak, Mora ve Girit valiliklerini de istemişti. Ancak Mora kaybedilince Mora yerine Suriye valiliğini istemiş bu isteği Osmanlı Devleti'nce reddedilince ayaklanma etmiş ve Mısır sorununu ortaya çıkması-na neden olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi Mısır sorununa bağlı olarak ortaya çıkan olaylardan biri değildir?

- A) Nizip Savaşı
- B) Kütahya Antlaşması
- C) Paris Antlaşması
- D) 1840 Londra Konferansı
- E) Hünkâr İskelesi Antlaşması

6. İngiltere ve Fransa'ya güvenemeyen Osmanlı Devleti'nin 1833 yılında Rusya ile yaptığı Hünkâr İskelesi Antlaşması'yla ilgili,

- Kavalalı Mehmet Ali Paşa Ayaklanması üzerine yapılmış, ancak İngiltere ve Fransa'nın tepkisine neden olmuştur.
- Osmanlı Devleti'nin elinde bulunan Boğazlar bu antlaşmayla uluslararası sorun haline gelmiştir.
- Rusya bu antlaşmayla Boğazlar üzerinde tüm avantajlarını kaybetmiştir.

yargılarından hangileri doğru değildir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız II
D) Yalnız III E) II ve III

7. Osmanlı Devleti ile Rusya arasında imzalanan ve Rusya'nın Karadeniz'de güvenliğini sağladığı için İngiltere ve Fransa'nın tepkisine neden olan ve Boğazlar sorununun ortaya çıkmasına yol açan antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kütahya
B) Hünkâr İskelesi
C) Londra (1841)
D) Ayastefanos
E) Paris

8. Osmanlı Devleti'nin bir iç sorunu olan Mısır sorununa Rusya'nın müdahil olmasından rahatsız olan,

- İngiltere,
 - Fransa,
 - Prusya
- devletlerinden hangileri bu sorunu Avrupa sorunu haline getirmişlerdir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) II ve III
D) I ve III E) I ve II

9. Osmanlı Devleti ile Mısır Valisi Mehmet Ali Paşa arasındaki çatışmalar sonucu 1833'te ortaya çıkan Mısır sorunu ile ilgili,

- Osmanlı Devleti kendi iç sorunlarını dahi çöze-meyecek kadar güçsüz durumdadır.
- Osmanlı Devleti'nin isteği sonucu Rusya'nın as-ker yardımıyla bulunması Avrupa devletlerinin müdahalesine yol açmıştır.
- Avrupa devletlerinin araya girmesiyle Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğü garanti altına alın-mıştır.

değerlendirmelerden hangileri doğru değildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) II ve III
D) I ve III E) I ve II

10. 1829 yılında Osmanlı Devleti ile Rusya arasında imzalanan Edirne Antlaşması ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- İlk kez Osmanlı sınırları içinde yaşayan bir ulus (Rumlar) bağımsız oldu.
- Küçük Kaynarca'dan sonra imzalanan en ağır antlaşmadır.
- Sırbistan'a özerklik, Eflâk ve Boğdan'a ayrı-calıklar tanındı.
- Rus ticaret gemilerinin boğazlardan serbest-çe geçişi kabul edildi.
- Mehmet Ali Paşa'ya Mora yerine Girit Valiliği verildi.

En Uzun Yüzyıl
(1800-1922)

KONU TARAMA

1. Başlangıçta Osmanlı hükümdarı II. Mahmut ile Mısır valisi Mehmet Ali Paşa arasındaki impara-torluk içindeki iç sorun olan "Mısır Sorunu" aşağıdaki hangi olaydan sonra uluslararası bir sorun haline gelmiştir?

- Mehmet Ali Paşa'ya Mısır ve Girit valilikleri-ne ek olarak Suriye valiliğinin verilmesi
- Rusya ile Osmanlı Devleti arasında Hünkâr İskelesi Antlaşması'nın imzalanması
- Tanzimat Fermanı'nın yayınlanarak padişah tarafından onaylanması
- İngiltere ve Fransa'nın baskısıyla Kütahya Antlaşması'nın imzalanması
- Osmanlı Devleti'nin Rusya'dan yardım iste-mesi

2. Mısır ordusunun Osmanlı ordularını mağlup ederek Kütahya'ya kadar ilerlemesi üzerine II. Mah-mut, Rusya'dan "denize düşen yılanı sarılır di-yerek" yardım istemiştir. Bu gelişme üzerine Rusya'nın Boğazlara yerleşeceğinden endişe du-yan İngiltere ve Fransa, Mehmet Ali Paşa'ya bas-kı yaptılar.

Bu baskı sonucu Mehmet Ali Paşa ile Osmanlı Devleti arasında imzalanan antlaşma aşağıdaki-lerden hangisidir?

- Kütahya
- Hünkâr İskelesi
- Londra
- Boğazlar Sözleşmesi
- Paris

3. Mısır Valisi Mehmet Ali Paşa birliklerine karşı ba-şarı sağlayamayan Osmanlı ordusunda yeni ısla-hatlar yapıldı. Osmanlı Devleti, İngilizler ve Prus-yalılar başta olmak üzere birçok Avrupalı devlet-ten askerî danışman ve teknisyen getirtti. Ancak Fransa'dan böyle bir istekte bulunmadı.

Osmanlı Devleti'nin Fransa'dan yardım almama-sının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- Fransız Devrimi'nin Osmanlı topraklarında da yayılmasından çekinilmesi
- Askerî teknik açısından Fransa'nın diğer ül-kelere göre geride kalması
- İngiltere ve Rusya'nın Osmanlı Devleti'ne baskı yapması
- Fransa'nın Mısır Valisi Mehmet Ali Paşa'ya yardım etmesi
- Napolyon'un Osmanlı topraklarına asker çı-karması

4. 1833 yılında Osmanlı Devleti ile Rusya arasın-da yapılan Hünkâr İskelesi Antlaşması'nı yürür-lükten kaldıran antlaşma aşağıdakilerden hangi-sidir?

- 1841 – Londra
- 1856 – Paris
- 1878 – Berlin
- 1840 – Londra
- 1838 – Balta Limanı

5. Rus Çarı I. Nikola'nın Osmanlı Devleti ile yaptığı Hünkâr İskelesi Anlaşması'nda "Rusya bir savaşa girecek olursa Osmanlı Devleti Rusya'nın isteğine göre Boğazları kapatacak" hükmü yer almıştır.

Bu hükmün aşağıdakilerden hangi devletlere karşı bir önlem olduğu savunulabilir?

- A) Prusya – İsveç
B) İspanya – Portekiz
C) Almanya – İtalya
D) İngiltere – Fransa
E) Mısır – Yunanistan

6. Osmanlı ordusunun Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın ordusuna yenilmesi üzerine İstanbul'u olası bir saldırıya karşı korumak amacıyla Rus birliklerinin Boğaz kıyılarında mevzilenmesini çıkarları için tehlikeli gören,

- I. İngiltere,
II. Fransa,
III. Prusya

devletlerden hangileri Osmanlı Devleti ile Mehmet Ali Paşa arasında bir antlaşması yapılması sağlamak amacıyla müdahale etmişlerdir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

7. Osmanlı ordusunun Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın oğlu İbrahim Paşa'ya Suriye'nin kuzeyinde ve Konya'da yenilmesi, Mısır ordusunun Kütahya'ya gelmesi üzerine Osmanlı padişahı II. Mahmut Rusya'dan yardım istedi.

Rus Çarı Nikola'nın bu isteğe hiç duraksamadan olumlu cevap vermesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı Devleti'ni himaye altına alma düşüncesi
B) Milliyetçilik akımının kendi sınırlarına yakın bölgelerde etkin olmasını istememesi
C) Osmanlı Devleti'nin yıkılmasının çıkarlarına ters olması
D) İngilizlerin Arap halkının yaşadığı bölgeler üzerindeki etkisini ortadan kaldırmak istemesi
E) Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışılmasını önlemek istemesi

8. Yunan ayaklanması sürecinde Padişah II. Mahmut'un çağrısıyla asker gönderen Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa, yaptığı yardımlar karşısında bir şey elde edememiş üstelik,

- I. Navarin'e yapılan saldırı sırasında donanmasını kaybetmiş,
II. kendisine söz verilen Girit ve Mora valiliklerini alamamıştır.

Bu gelişmeler nedeniyle Mehmet Ali Paşa aşağıdaki hangi bölgenin valiliğinin kendisine verilmesini istemiştir?

- A) Adana B) Suriye C) Hicaz
D) Rodos E) Trablusgarp

9. Osmanlı Devleti ile Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa arasında meydana gelen savaşın nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Osmanlı Devleti'nin Kavalalı Mehmet Ali Paşa'dan Mısır'a gönderilen Osmanlı donanmasıyla birlikte Mısır donanmasını da İstanbul'a göndermesini istemesi
B) Mısır valisinin olumsuz tarım politikası yüzünden Suriye'ye kaçan çiftçilerin geri verilmesi isteğinin reddedilmesi
C) Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın Rus Seferi için söz verdiği askerleri göndermeyip sadece para yardımında bulunması
D) İstanbul'u olası bir saldırıya karşı korumak amacıyla Rus askerlerinin boğazlara mevzilenmesi
E) Mehmet Ali Paşa'nın Girit valiliğinin yanı sıra Suriye valiliğinin verilmesi isteğinin Osmanlı Devleti'nce kabul edilmemesi

10. XIX. yüzyılda görülen Mısır ve Boğazlar sorunu aşağıdaki hangi Osmanlı padişahı zamanında ortaya çıkmıştır?

- A) I. Mahmut B) III. Selim C) II. Mahmut
D) Abdülmecit E) II. Abdülhamit

**En Uzun Yüzyıl
(1800-1922)**

KONU TARAMA

1. Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyılda yaptığı savaşlarda arabuluculuk yapan Fransa ile ilişkiler XVIII. yüzyılın sonunda bozulmuş, Kanuni döneminde başlayan geleneksel dostluk yerini çatışmaya bırakmıştır.

Osmanlı Devleti ile Fransa arasında yüzyıllara dayanan dostluğun yerini savaşın almasına yol açan olay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fransa'nın Rusya ile Tilsit ve Erfurt antlaşmalarını yapması
B) Fransa'nın Osmanlıların eğitim ve askerî alanda yapmak istediği yenilikler için gerekli yardımı yapmaması
C) İngiltere'nin Uzak Doğu sömürgelerini tehdit etmek isteyen Fransa'nın Mısır'ı işgal etmesi
D) Fransa'nın Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa ayaklanması sırasında Mehmet Ali Paşa'yı desteklemesi
E) Fransa'nın Kuzey Afrika'da Osmanlı Devleti egemenliğinde olan Cezayir'i işgal etmesi

2. 1812 yılında Osmanlı İmparatorluğu'nun tüm askerî güçsüzlüğüne karşın Rus Çarı'nın Osmanlıların koşullarını kabul ederek Bükreş Anlaşması'nı imzalamasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rusya da Pugaçev adlı bir kişinin köylü ayaklanmasını başlatması
B) İsveç ve Avusturya'nın Osmanlı Devleti'nin yanında savaşa gireceğini açıklaması
C) Osmanlıların Rusya'ya Avrupa devletlerine tanıdığı ayrıcalıkları tanıması
D) Rusya'nın, Eflâk ve Boğdan beylerinden beklediği yardımı alamaması
E) Fransa İmparatoru Napolyon'un Rusya seferine çıkması

3. 1804 yılında Sırp Ayaklanması'nın başlamasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi büyük olmuştur?

- A) Eflâk'ta yaşayan Rumların Rusya'nın desteğiyle ayaklanmaları
B) Sırbistan'da görev yapan yeniçerilerin halka kötü davranmaları
C) Osmanlı Devleti ile İngiltere arasında Çanak-kale (Kale-i Sultaniye) Antlaşması'nın imzalanması
D) III. Selim'in Kabakçı Mustafa Ayaklanması ile tahttan indirilmiş olması
E) Yunanistan'ın Mora Ayaklanması sonucu bağımsızlığını kazanması

4. Çok uluslu bir yapıya sahip olan Osmanlı İmparatorluğu, Fransız İhtilali'nin getirdiği ulusçuluk akımından en fazla etkilenen devletlerden biri olmuştur. Osmanlı İmparatorluğu XIX. yüzyılda özellikle Balkanlarda çıkan ayaklanmalarla uğraşmak zorunda kalmıştır.

1804 yılında Kara Yorgi liderliğinde başlayan ve Osmanlı İmparatorluğu'nda Balkanlarda çıkan ilk ayaklanma olan Sırp ayaklanmasının çıkmasının nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Sırpların Edirne Antlaşması'yla iç işlerinde serbest, özerk bir devlet haline gelmesi
B) 1789 Fransız Devrimi'yle ortaya çıkan bağımsızlık ve hürriyet düşüncelerinin Sırp lar üzerinde etkili olması
C) Çıkarları nedeniyle Osmanlı topraklarıyla yakından ilgilenen Rusya'nın Panslavist politikasının etkili olması
D) XVIII. yüzyıldan itibaren Osmanlı merkezi otoritesinin zayıflaması ve toprak düzeninin bozulması
E) Osmanlı-Rus ve Avusturya savaşlarında Sırbistan'ın savaş alanı haline gelmesi

5. Fransız Devrimi'nin milliyetçilik akımı bütün çok uluslu devletleri olduğu gibi Osmanlı Devleti'ni de XIX. yüzyılda yoğun bir şekilde etkilemiştir.

Osmanlılara karşı Sırp'lar tarafından başlatılan ilk milliyetçilik ayaklanmasının başlamasında;

- I. Rusya,
II. Fransa,
III. İngiltere

devletlerinden hangilerinin kışkırtmalarının da etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

6. XIX. yüzyıl başlarında Fransa'nın Osmanlı Devleti aleyhine antlaşmalar ve görüşmeler yapması, Osmanlı Devleti'nin aşağıdaki hangi devletle yakınlaşmasına yol açmıştır?

- A) Avusturya B) Prusya
C) İngiltere D) Hollanda
E) İspanya

7. Osmanlı Devleti'ni Rusya ile savaşa iten ancak daha sonra Rusya ile yaptığı,

- I. Tilsit Antlaşması'na (1807) Osmanlı Devleti'nin aleyhine hükümler koyduran,
II. Erfurt Görüşmesi'nde (1809) Rusya ile Osmanlı Devleti'ni paylaşma planları

yaparak Eflâk ve Boğdan'ın Rusya tarafından işgalini kabul eden devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Prusya B) İsveç C) Fransa
D) Avusturya E) Hollanda

8. 1806 yılında başlayan Osmanlı-Rus Savaşı'nda,

- I. Osmanlı Devleti'nin Fransa ile ilişkilerini kesmesini,
II. Çanakkale istihkamlarının kendisine teslim edilmesini,
III. Eflâk ve Boğdan'ın Rusya'ya bırakılmasını
isteyerek Rusya'nın yanında Osmanlı Devleti'ne karşı savaşa giren ve donanmasını İstanbul'a gönderen devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Avusturya B) İngiltere C) İspanya
D) Prusya E) Piyemonte

9. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin,

- Fransa'da imparator ilan edilen Napolyon'un imparatorluk unvanını tanıması,
– Fransa'nın isteğiyle Rus yanlısı olan Eflâk ve Boğdan beylerini görevden alması,
– İstanbul ve Çanakkale boğazlarını Rus gemilerine kapatması

aşağıdakilerden hangisinin ortaya çıkmasında etkili olmuştur?

- A) 1806-1812 Osmanlı Rus Savaşı'nın başlamasına
B) İngiliz donanmasının Fransız donanmasını Ebukırda yok etmesine
C) Fransa'nın Cezayir'i işgaline Osmanlı Devleti'nin tepkisiz kalmasına
D) Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın ayaklanmasına
E) Sırp'ların Kara Yorgi liderliğinde ayaklanarak Belgrad'ı ele geçirmelerine

10. Osmanlı Devleti'nin Yunan ayaklanmasıyla uğraşması ve Rusya ile savaşmasını fırsat bilerek 1830 yılında Cezayir'i işgal eden devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Prusya B) İngiltere C) Rusya
D) Avusturya E) Fransa

En Uzun Yüzyıl (1800-1922)

1. Osmanlı ve Mısır donanmalarının yakılıp, binlerce denizci asker'in İngiliz, Rus ve Fransız donanması tarafından öldürülmesiyle sonuçlanan olay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çeşme Baskını
B) Navarin Olayı
C) İnebahtı Deniz Savaşı
D) Sinop Baskını
E) Malta Kuşatması

3. Sadrazam Sokullu Mehmet Paşa'nın ölümünden sonra eski güç ve kuvvetini kaybetmeye başlayan Osmanlı Devleti'nin temel siyasi, askerî ve ekonomik alanlardaki çözümler XIX. yüzyılda artarak devam etti.

Osmanlı Devleti'nin XIX. yüzyılda,

- I. Senediittifak Sözleşmesi ile âyanların varlığını ve haklarını tanıması,
II. Paris Antlaşması'yla toprak bütünlüğünü Avrupalı devletlerini kefilliğine bırakması,
III. Yeniçeri Ocağı'nı kaldırarak Asakirimansurei-muhammediye adıyla yeni bir ordu kurması

gelişmelerinden hangileri Osmanlı İmparatorluğu'nun güçsüzlüğünün kanıtı olarak gösterilemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

4. Aşağıdakilerden hangisi Kırım Savaşı'ndan sonra 1856 yılında imzalanan Paris Antlaşması'nın sonuçları arasında yer almaz?

- A) Osmanlı İmparatorluğu'nun kendi toprak bütünlüğünü koruyamayacağı daha açık ortaya çıktı.
B) Rusya'nın Akdeniz'e inmesini engellenerek İngiltere ve Fransa'nın Akdeniz'deki çıkarları güvenliğe kavuştu.
C) Osmanlılar galip devlet olmasına rağmen yenik devlet durumuna düştü.
D) Osmanlı Devleti, ilk kez bir Avrupa devleti olarak kabul edildi ve Avrupa hukukundan yararlanması kararlaştırıldı.
E) Osmanlı Devleti Girit'in Yunanistan'a ait olduğunu kabul etti.

2. Paris Antlaşması'nın aşağıdaki hangi maddesiyle İngiltere ve Fransa, Akdeniz'deki güvenliklerini korumuşlardır?

- A) Boğazların Osmanlı denetimine bırakılması
B) Karadeniz'in tarafsız deniz olması ve savaş gemisi bulundurulmaması
C) Tuna Irmağı üzerindeki ticaretin serbest bırakılması
D) Eflâk ve Boğdan'a özerklik verilmesi
E) Avrupalıların, Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü garanti altına alması

arkadaş

arkadaş

5. Osmanlı Devleti Kırım Savaşı'ndan olumsuz etkilenecek büyük zarar görmüş ve ilk dış borcunu bu savaş sırasında almıştır.

Osmanlı Devleti'nin ilk kez borç aldığı devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İngiltere B) Fransa C) Avusturya
D) Prusya E) Piyemonte

6. 1856 Paris Antlaşması'yla,

- I. Rusya'nın Karadeniz'de tersane ve savaş gemileri bulundurmasının yasaklanması,
II. Rusya'nın Akdeniz'i tehdit edebilecek etkinliğinin kırılması,
III. Boğazların bütün devletlerin savaş gemilerine kapatılması

aşağıdaki devletlerden hangisinin Akdeniz'deki çıkarlarını güvence altına almıştır?

- A) İngiltere B) Avusturya C) Prusya
D) Piyemonte E) İspanya

7. Kırım Savaşı sonrasında yapılan Paris Antlaşması'nda "Osmanlı Devleti bir Avrupa devleti sayılacak ve toprakları Avrupa devletlerinin koruyuculuğu altında olacaktır." maddesi yer almıştır.

Bu antlaşmayla Osmanlı Devleti'nin topraklarının bütünlüğü öncelikle aşağıdaki Batılı devletlerden hangilerinin korumasına bırakılmıştır?

- A) Prusya – Avusturya
B) Rusya – Lehistan
C) İsveç – Macaristan
D) Piyemonte – Venedik
E) İngiltere – Fransa

8. Kırım Savaşı sırasında İngiltere, Fransa ve Osmanlı Devleti'nin Kırım'a asker çıkarmasının,

- I. Rusya'yı barışa zorlamak,
II. Rusya'nın Kırım'daki deniz ve kara kuvvetleriyle tersanesini yok etmek,

III. Avusturya'yı kendi yanlarında savaşa sokmak amaçlarından hangilerine yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

9. İtalyan birliğini kurmasına engel olan Avusturya'ya karşı İngiltere ve Fransa'nın sempatisini ve desteğini kazanmak için Rusya'ya karşı Kırım Savaşı'na katılan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Prusya B) Piyemonte C) Venedik
D) Napoli E) Malta

10. Rusya'nın Kırım Savaşı öncesinde hasta adam dediği Osmanlı Devleti'nin topraklarını paylaşma teklifini siyasi ve ticari çıkarlarından dolayı reddeden devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Avusturya B) Fransa
C) İngiltere D) Prusya
E) Sardunya

11. I. Avusturya
II. Prusya
III. Piyemonte
IV. İngiltere

Yukarıdaki devletlerden hangileri Kırım Savaşı'na katılmadığı halde savaş sonrasında toplanan Paris Konferansı'na katılmışlardır?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve IV
D) I ve III E) II ve III

En Uzun Yüzyıl
(1800-1922)

KONU TARAMA 5

1. Aşağıdakilerden hangisi 1853-1856 yılları arasında yapılan Kırım Savaşı'nın nedenleri arasında yer almaz?

- A) Rusya'nın Londra Boğazlar Sözleşmesi ile kaybettiği ayrıcalıkları tekrar kazanmak istemesi
B) Osmanlı Devleti'nin Fransa'ya Kudüs'teki Katolik Hristiyanlar lehine ayrıcalık tanıması
C) Rusya'nın Kudüs'te Katoliklere verilen hakların Ortodokslara da verilmesini isteyerek kut-sal yerler sorununu gündeme getirmesi
D) Rusya'nın Osmanlı toprağı olan Eflâk ve Boğdan'ı işgal etmesi
E) İngiliz ve Fransız donanmalarının Boğazları geçerek İstanbul önlerine gelmesi

3. I. Rusya'nın 1821 yılında Mora Yarımadası'nda başlayan Yunan ayaklanmasını desteklemesi
II. Rusya'nın İngiltere ile birlikte Navarin'de 1827 yılında Osmanlı ve Mısır donanmasını yakması
III. Yunanistan'ın bağımsızlığını kazanarak Osmanlı Devleti içindeki diğer uluslara örnek olması
IV. Osmanlı Devleti'nin büyük toprak kaybına uğrayarak ekonomik sıkıntı içerisine girmesi

Yukarıdakilerden hangileri 1828-1829 Osmanlı-Rus Savaşı'nın nedenlerindendir?

- A) I ve III B) II ve IV C) I ve II
D) III ve IV E) II ve III

4. Osmanlı Devleti'nde yaşayan Yunanların ayaklanmalarında aşağıdakilerden hangisinin etkisi olmamıştır?

- A) Rumların okullar ve cemiyetler kurarak yapacakları ayaklanma hareketlerine ortam hazırlamaları
B) Fransız İhtilali'nin getirdiği milliyetçilik, bağımsızlık akımlarının Yunanlar arasında yayılması
C) Avrupalı aydınlarının Rumları eski Yunan uygarlığını meydana getirenlerin torunları olarak görerek desteklemeleri
D) Avrupa devletlerinin çıkarlarını gerçekleştirme doğrultusunda Rumları ayaklanmaya kışkırtmaları
E) Eflâk ve Boğdan'ın özerklik kazanması ile Romanya'nın temellerinin atılması

2. – Karadeniz tarafsız hale getirilecek, Rusya ve Osmanlı Devleti, Karadeniz'de donanma bulundurmayacak,
– Osmanlı Devleti, Avrupa devleti sayılacak toprak bütünlüğü Avrupa devletlerinin garantisi altına alınacak

Yukarıda verilen bilgiler aşağıdaki hangi antlaşma ile ilgilidir?

- A) Paris B) Belgrad C) Berlin
D) Edirne E) Londra

arkadaş

arkadaş

5. I. Osmanlı ordusunun Navarin'de yakılması sonucu Ruslara karşı deniz gücünün kalmaması
- II. Yeniçeri Ocağı'nın yerine kurulan ordunun eğitimini tamamlayamaması nedeniyle savaşıacak güçte olmaması
- III. Rusların Eflâk ve Boğdan'ı işgal ederek Edirne'yi almaları

Yukarıdakilerden hangileri Osmanlı Devleti'nin Rusya ile yaptığı 1828-1829 savaşlarında yenilgiye uğramasının nedenleri arasında yer almaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) II ve III
D) I ve III E) I, II ve III

6. Osmanlı Devleti, 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'ndan sonra Rusya, İngiltere, Almanya, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, İtalya Kralığı ve Fransa'nın katıldığı Berlin Konferansı'ndan sonra imzalanan Berlin Antlaşması ile büyük toprak kaybına uğramıştır (1878).

Aşağıdakilerden hangisi bu savaş sonucunda kaybedilen yerlerden biri değildir?

- A) Kars, Ardahan ve Batum
B) Girit, Doğu Beyazıt ve Eleşkirt
C) Sırbistan, Romanya ve Karadağ
D) Bosna-Hersek
E) Teselya

7. Ayastefanos (Yeşilköy) Antlaşması'nın 16., Berlin Antlaşması'nın 61. maddesinde Osmanlı İmparatorluğu içinde yaşayan Ermeniler lehine hüküm yerleştirerek Ermeni sorununu uluslararası bir belgeye koydurarak dünya kamuoyunun gündemine sokan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Avusturya B) Prusya
C) Rusya D) Fransa
E) İngiltere

8. Yeşilköy (Ayastefanos) Antlaşması'yla

- Rusya'nın gereğinden fazla güçlenmesi
- Büyük Bulgaristan'ın kurulması

gelişmelerini çıkarlarına aykırı gören Avrupa devletlerinin bu antlaşmayı tanımaması sonucu 1878 yılında toplanan Berlin Konferansı'na aşağıdaki devletlerden hangisi katılmamıştır?

- A) Osmanlı İmparatorluğu B) İngiltere
C) Fransa D) İtalya
E) Prusya

9. İngiltere'nin Berlin Antlaşması'yla Osmanlı İmparatorluğu'nun toprak bütünlüğünü koruma politikasından vazgeçmesi üzerine Osmanlı Devleti aşağıdaki hangi devlet ile yakınlaşmaya başlamıştır?

- A) Fransa B) Avusturya C) İtalya
D) Almanya E) Rusya

10. Osmanlı Devleti Balkan sorunlarını görüşmek üzere toplanan İstanbul (Tersane) Konferansı'na etki ederek, konferansı gereksiz kılmak amacıyla aşağıdaki hangi yönetime başvurmuştur?

- A) Muharrem Kararnamesini yayınladı.
B) Balkanlardan ve doğudan Rusya'ya saldırıya geçti.
C) Kıbrıs'ın yönetimini İngiltere'ye bıraktı.
D) Kanunuesasiyi ilan etti.
E) Sırbistan ve Karadağ'ın bağımsızlığını onayladı.

En Uzun Yüzyıl
(1800-1922)

KONU TARAMA

1. Balkanlarda yaşayan Müslüman olmayan milletlerin çıkardığı ayaklanmalara çözüm bulmak amacıyla toplanan İstanbul (Tersane) ve Londra Konferanslarında alınan kararların, Osmanlı Devleti tarafından egemenliğine müdahale sayılarak kabul edilmemesi, aşağıdakilerden hangisine yol açmıştır?

- A) Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun Bosna - Hersek'i işgaline
B) Düyunuumumiye İdaresi'nin kurulmasına
C) Sinop'ta Osmanlı donanmasının yakılmasına
D) Fransa'nın Tunus, İngiltere'nin Mısır'ı işgaline
E) 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nın başlamasına

3. Aşağıdaki bilgilerden hangisi Berlin Antlaşması'yla ilgili değildir?

- A) Sırbistan, Karadağ ve Romanya bağımsız olmuştur.
B) İngiltere Kıbrıs'a yerleşerek Osmanlı Devleti'nin parçalanma girişimlerine katılmaya başlamıştır.
C) Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda büyük toprak kaybına uğraması sonucu yapılan güçler nedeniyle Rumeli'de Türk nüfusu azalmıştır.
D) Trablusgarp'ı ele geçirmekte zorlanan İtalyanlar On İki Ada ve Rodos'u işgal etmiştir.
E) Kars, Ardahan ve Batum Rusya'ya, Doğu Batum Osmanlı Devleti'ne bırakılmıştır.

4. Karadağ Prensiği'nin Osmanlı ülkesine saldırı için askerî hazırlıklara başlaması üzerine, çıkacak bir savaşa engel olmak isteyen Avrupa devletleri Londra'da bir konferans topladılar. Konferans sonunda "Londra Protokolü" adı verilen bir antlaşma imzalayarak Osmanlı Devleti'ne tebliğ ettiler. Osmanlı İmparatorluğu ile Karadağ arasında barış yapılmasını, Osmanlı Devleti'nin silahlarını azaltmasını, Osmanlı ülkesindeki Hristiyanların durumunun düzeltilmesini ve yapılacak ıslahatların İstanbul'daki elçileri aracılığıyla denetlenmesini istediler.

Yukarıdaki bilgiler aşağıdakilerden hangisine kani olarak gösterilemez?

- A) Osmanlı Devleti'nin askerî ve siyasi açıdan güçsüz olduğuna
B) Avrupalı devletlerin Osmanlıların içişlerine karıştıklarına
C) Avrupalı büyük devletlerin Osmanlı başkentinde elçi bulundurdıklarına
D) Osmanlı Devleti'nde yaşayan halk arasında eşitlik olmadığına
E) Osmanlı Devleti'nin yaşadığı azınlık sorunlarını tek başına çözebildiğine

1. E 2. A 3. C 4. E 5. B 6. B 7. C 8. E 9. D 10. D

5. 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nın sonuçları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Sırbistan ve Karadağ prensliklerinin bağımsız olması
- B) Türk tarihinin ilk anayasası Kanunuesasi'nin yürürlüğe konulması
- C) Osmanlı tarihinde ilk defa Ermeni sorununun gündeme gelmesi
- D) Romanya'nın bağımsızlığının, Osmanlı Devletince kabul edilmesi
- E) Bulgaristan prensliğinin kurulması ve Osmanlı Devleti'ne vergi vermesinin onaylanması

6. XIX. yüzyılda birlikte hareket etmeyi askerî ve siyasi çıkarları açısından yararlı gören İngiltere ve Fransa, Osmanlı Devleti'ne karşı da çoğu kez birlikte hareket etmişlerdir.

Aşağıdakilerden hangisi bu duruma örnek olarak gösterilemez?

- A) 1840 Londra Sözleşmesi
- B) 1841 Londra Antlaşması
- C) 1856 Paris Antlaşması
- D) 1876 İstanbul Konferansı
- E) 1878 Berlin Antlaşması

7. XIX. yüzyıldan itibaren,

- I. Rusların Osmanlı egemenliğinde yaşayan Hristiyan halk üzerinde etkili olmaları,
- II. Balkanlarda gayrimüslim azınlıkların bağımsızlık amacıyla ayaklanmalar çıkararak, ayrılıkçı çalışmalara başlamaları

aşağıdakilerden hangisinin sonucudur?

- A) Tanzimat Fermanı'nın getirdiği anayasacılık hareketinin
- B) Azınlıkların ekonomik yönden güçlenmesinin
- C) Fransız İhtilali'nin ortaya çıkardığı milliyetçilik anlayışının
- D) Medreselerin yanında kurulan yeni okulların getirdiği eğitim sisteminin
- E) Osmanlı Devleti'nin borçlarını ödeyemez hale gelmesinin

8. Aşağıda verilen antlaşmalardan hangisi, Osmanlı Devleti ile Rusya arasında XIX. yüzyılda imzalanan antlaşmalardan biri değildir?

- A) Berlin Antlaşması
- B) Paris Antlaşması
- C) Bükreş Antlaşması
- D) Edirne Antlaşması
- E) Balta Limanı Antlaşması

9. 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı sonrasında Osmanlı Devleti ile Rusya arasında imzalanan Ayastefanos Antlaşması Rusya'ya sıcak denizlere inme konusunda Balkan ve doğu koridorunu açmıştır.

Rusya'nın Doğu Akdeniz'de ve Balkanlarda güçlenmesini istemeyen aşağıdaki hangi devletlerin itirazı ile Ayastefanos Antlaşması yürürlüğe girmemiştir?

- A) Fransa – Almanya
- B) Avusturya – İngiltere
- C) İspanya – Piyemonte
- D) Hollanda – Prusya
- E) Yunanistan – Sırbistan

10. XIX. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun;

- I. Mora'da başlayan Yunan ayaklanmasını bastırabilmek için Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa'dan yardım istemesi,
- II. Mısır Valisi Mehmet Ali Paşa'nın ayaklanması üzerine Rusya'dan yardım istemesi,
- III. 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nda Paris Antlaşması'nın Rusya tarafından bozulduğunu ileri sürerek İngiltere'den yardım istemesi

aşağıdaki yargılardan hangisinin göstergesi sayılabilir?

- A) Kendi sınırlarını koruyamayacak derecede zayıf düştüğünün
- B) Sorunlarını çözmede Avrupa hukukundan yararlanmak istediğinin
- C) Askerliğin vatan görevi haline getirilmesinin Osmanlı ordusuna katkı yapmadığının
- D) Osmanlı halkının demokrasi taleplerinin uluslararası boyutlara ulaştığının
- E) Yabancı güçlerin Osmanlı Devleti'nin iç sorunlarına kolayca müdahale ettiğinin

**En Uzun Yüzyıl
(1800-1922)**

KONU TARAMA

1. 1878 yılında imzalanan Berlin Antlaşması'nın 61. maddesinde yer alan,

- Osmanlı Devleti Girit Adası'nda ve Ermenilerin yaşadığı Anadolu illerinde ıslahat yapacak,
- Ermeniler, Osmanlı Devleti'nde yaşayan diğer toplulukların saldırılarına karşı korunacak,
- Osmanlılar yaptıkları ıslahatları Avrupalı devletlere belli sürelerle bildirecekti.

hükümlerine göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Osmanlı Devleti'nin askerî ve siyasi açıdan güçlü olduğu
- B) Avrupalı devletlerin Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karıştığı
- C) Osmanlı topraklarında milliyetçilik akımının güç kazandığı
- D) Osmanlı Devleti'nin topraklarında yaşayan insanlar arasında eşitlik olmadığı
- E) Ermenilerin Osmanlı Devleti'nde yaşayan diğer toplulukların baskısına uğradığı

2. Avrupa'da milliyetçi düşüncelerin birleştirici rol oynayarak (Almanya ve İtalya'da olduğu gibi) taraftar kazanması üzerine Rusya, yeni bir ideolojiye sarıldı. Ortodoksluk ve milliyetçilik parolası üzerine inşa edilen ve Panslavizm olarak adlandırılan bu yeni politikaya dayalı olarak Rusya, Balkanlarda yaşayan Slav, Ortodoks toplulukları kışkırttı.

Rusya'nın uyguladığı Panslavizm politikasından, Osmanlı Devleti'nin yanı sıra sınırlarında birçok Slavin yaşaması nedeniyle rahatsızlık duyan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sırbistan
- B) Avusturya
- C) İngiltere
- D) Yunanistan
- E) Piyemonte

3. 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nda yenilgiye uğrayan Osmanlı Devleti, Rusya'yla Ayastefanos Antlaşması'nı yapmak zorunda kaldı. Bu antlaşmayla Rusların, Osmanlı Devleti'ni istediği gibi parçalamasından rahatsız olan Avrupa devletlerinin bu durumu tanımama sonucunda Ayastefanos (Yeşilköy) Antlaşması yürürlüğe girmedi.

Ayastefanos Antlaşması yerine imzalanan Berlin Antlaşması ile aşağıdakilerin hangisinin durumunda değişiklik yapılmıştır?

- A) Sırbistan
- B) Karadağ
- C) Romanya
- D) Bulgaristan
- E) Kars, Ardahan ve Batum

4. İngiltere'nin Rusya'yı Osmanlı Devleti'ne karşı izlediği politikada serbest bırakarak XIX. yüzyılda uyguladığı Osmanlı toprak bütünlüğünü savunma politikasını tamamen değiştirdiği antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Reval
- B) Tilsit
- C) Erfurt
- D) Sykes-Picot
- E) Mac-Mahon

5. 1876-1909 yılları arasında 33 yıl hükümdarlık yapan II. Abdülhamit dönemi olayları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Tunus'un Fransızlar tarafından işgal edilmesi
- B) Bulgaristan'ın bağımsızlığını kazanması
- C) Ermeni sorununun uluslararası politika konusu haline gelmesi
- D) Arnavutluk, Batı Trakya, Makedonya, Ege adalarının kaybedilmesi
- E) Osmanlı tarihinde ilk kez siyasi partilerin kurulması

arkadaş

arkadaş

1. A 2. B 3. D 4. A 5. D 6. B 7. A 8. E 9. C 10. C 11. B

- ## En Uzun Yüzyıl (1800-1922)

 KONU TARAMA

4. Osmanlı Devleti Avrupa karşısında başarısız ol-
dukça, ıslahat adı verilen yeniliklere girişmiştir.
Aşağıdakilerden hangisi ıslahat niteliği taşımaz?
- A) Devletin fethettiği Balkan topraklarındaki
genç ve yetenekli Hristiyan çocukları toplama-
ması
- B) Subay yetiştirmek amacıyla Mühendishane-i
berrihümayun'un açılması
- C) Said Efendi ve İbrahim Müteferrika tarafın-
dan ilk Osmanlı matbaasının kurulması
- D) Divan-ı hümayun'un kaldırılarak yerine bugün-
kü anlamda bakanlıkların kurulması
- E) Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılarak yerine Asakiri
mansure-i muhammediye adıyla yeni bir askerî
örgütün kurulması
5. III. Selim döneminde Avrupa'da daimi elçilik-
ler kurulmaya başlanmıştır. 1793'te ilk olarak
Londra'ya Yusuf Ağâh Efendi daimi elçi olarak
gönderildi. 1795'te Prusya ve Avusturya'ya dai-
mi elçiler gönderildi. Gittikleri devletlerin kurum-
sal olarak neler yaptıklarını, ne gibi değişiklik-
ler yaşadıklarını bildirmeleri istenen elçiler, Av-
rupa başkentlerinde görev yaparken milletlere-
rası durumu ve Batılı devletlerin yapısını da ta-
nıma olanağı buldular. Bunun sonunda Osman-
lı Devleti'nde diplomasi ve ekonomik konularda
uzmanlaşmış yeni bir bürokrat sınıfı ortaya çıktı.
**Tüm bu çalışma ve gelişmeler aşağıdakilerden
hangisinin oluşumuna ortam hazırlamıştır?**
- A) Osmanlı Devleti'nde yaşayan azınlıkların
haklarının korunmasının gündeme gelmesi
- B) Devlet yönetiminde köklü yenilikler yapma
düşüncesinin ortaya çıkmasına
- C) Gayrimüslimlerle ilgili yapılmaya çalışılan ye-
niliklerin yavaşlamasına
- D) İngiltere ve Fransa başta olmak üzere Avru-
palı devletlerin iç işlerine karışmasına
- E) Mısır'da Mehmet Ali Paşa'nın başlattığı ısla-
hatların Osmanlılar tarafından desteklenme-
sine

6. Aşağıdakilerden hangisi diğerlerinden daha önce meydana gelmiştir?

- A) İngiltere ile Osmanlılar arasında Balta Limanı Ticaret Antlaşması'nın yapılması
- B) Osmanlıların bir Avrupa devleti sayılması ve Avrupa hukukundan yararlanması
- C) Osmanlı Devleti'nin âyanlarla Senediittifak'ı imzalaması
- D) Osmanlıların Fransa'nın başkenti Paris'e ilk kez geçici elçi göndermeleri
- E) Kızıldeniz ile Akdeniz'i birleştiren Süveyş Kanalı'nın açılması

7. I. Önemli Avrupa başkentlerinde daimi elçiliklerin kurulması
II. İlk devlet matbaasının kurulması
III. Memurlara kıyafet zorunluluğunun getirilmesi
IV. Avrupa'ya ilk kez öğrenci gönderilmesi

Yukarıdaki gelişmelerden hangileri II. Mahmut dönemine ait değildir?

- A) I ve III
- B) II ve IV
- C) II ve III
- D) I ve II
- E) III ve IV

8. II. Mahmut döneminde Osmanlı vatandaşı esnaf ve tüccarların, ürettikleri malların Avrupa ile rekabet edebilmesini sağlamak amacıyla aşağıdaki hangi yönetime başvurulmuştur?

- A) Esnaf ve tüccarlara bazı gümrük kolaylıkları getirilmesi
- B) İngiltere'yle Balta Limanı Ticaret Antlaşması'nın imzalanması
- C) Müsadere uygulamasına son verilmesi
- D) İngiltere ve Fransa'dan borç para alınması
- E) Kaime adıyla kağıt para basılması

9. II. Mahmut'u tahta çıkartan ve onun tarafından sadrazamlık görevine getirilen Rusçuk âyanı Alemdar Mustafa Paşa'nın,

- âyanların yeniliklere muhalefetini önlemek,
- sarsılan devlet otoritesini yeniden kurabilmek amacıyla başvurduğu yöntem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yeniçeri Ocağı'nı kaldırdı.
- B) Devlet memurlarına maaş bağladı.
- C) El koyma (müsadere) yöntemine son verdi.
- D) Âyanlarla Senediittifak sözleşmesini imzaladı.
- E) İşkence, dayak ve angaryayı yasakladı.

10. Aşağıdakilerden hangisi II. Mahmut döneminde yapılan ıslahatlar arasında yer almaz?

- A) Memurların merkezden atanarak maaşa bağlanması
- B) İmparatorluğun her kentinde Müslüman ya da gayrimüslim tüm mahallelere muhtar atanması
- C) Ordunun eğitilmiş subay eksikliğini gidermek amacıyla Mektebi Harbiye'nin kurulması
- D) Batı düşüncesini ve gelişmeleri öğrenmek amacıyla Avrupa'ya ilk defa öğrenci gönderilmesi
- E) Askerliğin ocak şeklinden vatan görevi biçimine dönüştürülmesi

11. Osmanlı İmparatorluğu'nda ilk nüfus sayımı II. Mahmut zamanında yapılmıştır. Anadolu ve Rumeli'de yapılan sayım sırasında sadece erkekler sayılmıştır.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı Devleti'nin teokratik yapısının korunmak istenmesi
- B) Sayımın vergilendirme ve askerî amaçlı olması
- C) Yeniçeri Ocağı'nın kaldırabilmesi için askere ihtiyaç duyulması
- D) Yapılacak yeniliklerin hedefinin doğru tespit edilmek istenmesi
- E) Osmanlı vatandaşları arasındaki ayrıcalıkların giderilmesine çalışılması

En Uzun Yüzyıl
(1800-1922)

KONU TARAMA

1. Osmanlı Devleti'nde halkın yerel güvenliğini sağlamak amacıyla Redif birliklerinin kurulması aşğıdaki hangi dönemde gerçekleşmiştir?

- A) II. Mahmut
- B) Tanzimat Fermanı
- C) Abdülmecit
- D) I. Meşrutiyet
- E) II. Abdülhamit

2. XIX. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nda yaşanan,

- I. devlet memurlarının niteliklerine göre gruplara ayrılarak, memurların özlük işlerinin kuralara bağlanması,
- II. yapılacak yenilikleri düşünüp planlamak amacıyla yeni meclis ve komisyonların kurulması,
- III. padişahın yetkilerine dokunulmamakla birlikte Osmanlı İmparatorluğu'nda meşrutiyet döneminin başlaması

gelişmelerden hangileri II. Mahmut dönemine ait değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

3. Sadrazam Alemdar Mustafa Paşa tarafından yapılan yenilikler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Yeniçerilere eğitim zorunluluğunun getirilmesi
- B) Merkezi otoritenin zayıflaması sonucu ülkenin birçok yerinde ortaya çıkan âyanlarla Senediittifak'ın imzalanması
- C) Başkent İstanbul ve taşrada merkezi otoritenin sağlanması
- D) Almanya ile antlaşma sağlanarak demir yolu yapımına önem verilmesi
- E) Nizamıcedit'in yerine Sekbanıcedit adlı yeni bir ocak kurulması

4. II. Mahmut döneminde,

- devletin eğitim işini bir kamu hizmeti olarak görmesi,
- eğitim hizmetinin yerine getirilmesini üstüne alması
- devletin vatandaşlarının eğitime karşı gösterdiği ilgisizliğin sona ermesi

uygulaması aşağıdakilerden hangisi ile sağlanmıştır?

- A) İlköğretimin İstanbul'da zorunlu hale getirilmesiyle
- B) Mektebimaarifiadliye'nin açılmasıyla
- C) Gayrimüslimlerin kendi okullarını açabilme olanağına tanınmasıyla
- D) Medreselerin yanı sıra Rüştîye ve İdadiler'in açılmasıyla
- E) Kız öğrenciler için okulların açılmasıyla

5. II. Mahmut döneminde,

- I. ilk kez Avrupa'ya eğitim amaçlı öğrenci gönderilmesi,
- II. devlet memurları için "Mektebimaarifiadliye", askerler için "Mektebi Harbiye"nin açılması,
- III. medreselerin yanı sıra Avrupa tarzında eğitim veren Rüştîye ve Mektebiulumuedebiye adıyla orta öğretim kurumlarının açılmaya başlanması

gelişmeleri aşağıdaki hangi alanda çalışmalar yapıldığının göstergesidir?

- A) Sanat
- B) Askerlik
- C) Hukuk
- D) Yönetim
- E) Eğitim

6. Osmanlı İmparatorluğu'nda yapılan aşağıdaki ıslahatlardan hangisi II. Mahmut döneminde yapılmıştır?

- A) Yabancıların ilk defa özel mülkiyet edinme hakkına kavuşmaları
- B) Osmanlı kanunlarının ilk defa azınlıkların diline çevrilmesi
- C) İlk düzenli posta örgütünün kurularak, özel posta yollarının yaptırılması
- D) İlk Osmanlı medeni hukuku olan Mecelle'nin hazırlanması
- E) Osmanlı Devleti'nde kaime adıyla ilk kâğıt paranın basılması

7. Osmanlı Devleti XVIII. yüzyılda I. Mahmut döneminden itibaren savaşlardaki askerî yenilgiler nedeniyle artan toprak kayıplarını engellemek amacıyla I. Mahmut döneminden itibaren Avrupa tarzında yeni askerî kurumlar oluşturmaya çalışmıştır.

Bu askerî kurumlardan biri olan ve İstanbul'daki Yeniçeri askerlerinden seçilen kişilerden oluşan "Eşkinici Ocağı" aşağıdaki dönemlerden hangisinde kurulmuştur?

- A) Lale Devri
- B) II. Mahmut Dönemi
- C) III. Selim Dönemi
- D) Tanzimat Dönemi
- E) Meşrutiyet Dönemi

8. Yönetici sınıfın ölen üyelerinin mülklerinin hazineye devredilmesini öngören müsadere sisteminin (kişinin malına ve mülküne devlet tarafından el konulması) kaldırılarak, miras hakkının tanınması aşağıdaki hangi hükümdar döneminde gerçekleşmiştir?

- A) II. Abdülhamit
- B) Abdülmecit
- C) III. Selim
- D) Abdülaziz
- E) II. Mahmut

9. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde,

- I. ıslahat hareketlerinin başarılı olabilmesi için reformların yalnızca askerî kurumları değil tüm Osmanlı kurumlarını ve toplumunu kapsaması gerekir,
- II. ıslahat yapılan kurumların çalışabilmesi için eski kurumlar ortadan kaldırılmalıdır,
- III. ıslahatlar dikkatle planlanmalı ve gerekli alt yapı sağlanmalıdır

anlayışını uygulamaya geçiren ilk Osmanlı hükümdarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) III. Ahmet
- B) Abdülmecit
- C) II. Mahmut
- D) Abdülaziz

E) I. Abdülhamit

10. – Âyanlar, devletin kanun ve emirlerine mutlaka uyacaklar, Osmanlı Devleti de âyanların varlığını ve haklarını resmen tanıyacak,
- ıslahatlara karşı İstanbul'da ayaklanma çıkacak olursa, âyanlar İstanbul'a gelerek ayaklanmanın bastırılmasına yardım edecekler,
- âyanlar, bulundukları bölgede devletin asker ve vergi toplamasına yardımcı olacaklar

Yukarıdaki gelişmeler aşağıdakilerden hangisine bağlı olarak ortaya çıkmıştır?

- A) Tanzimat Fermanı
- B) Senediittifak
- C) Kanunname-i Ali Osman
- D) Kanunuesasi
- E) Islahat Fermanı

11. Er ve subay olmak üzere on bin kişiden oluşan, temelini Karaman Valisi Kadı Abdurrahman Paşa ile Karaosmanoğulları ve Çapanoğulları gibi âyanların oluşturduğu, sadrazam Alemdar Mustafa Paşa tarafından Nizamıcedit'in yerine kurulan askerî birlik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sekbanıcedit
- B) Eşkinici Ocağı
- C) Asakirimansureimuhammediye
- D) Redif birlikleri
- E) Sürat topçuları

En Uzun Yüzyıl
(1800-1922)

KONU TARAMA

1. Aşağıdaki hangi belgede,

- padişah aşırı vergi koymayacak,
- vergiler eşit ve adaletli olacak,
- vergiler devletin koyduğu kurallara göre toplanacak

hükümlerinin yer alması ile Osmanlı padişahına ait olan vergi yetkisi ilk kez sınırlandırılmıştır?

- A) Kanunuesasi
- B) Islahat Fermanı
- C) Kanunname-i Ali Osman
- D) Senediittifak
- E) Halepa Fermanı

2. İnsan ve hayvan gücünün yerini makinelerin almasına Sanayi Devrimi denilmiştir. XVIII. yüzyılın ikinci yarısında önce İngiltere'de başlayan makineleşme, kısa zaman sonra diğer Avrupa ülkelerinde yayılmış, ancak Osmanlı Devleti'nde gelişme olanağı bulamamıştır.

Bunun en önemli sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eğitilmiş eleman ve yeterli iş gücünün olmayışı
- B) Uzun ve sonuç alınamayan savaşların ortaya çıkardığı mali sorunlar
- C) Osmanlı imparatorluğu'ndaki küçük atölyelerin ortadan kalkması
- D) Balkanlardaki Osmanlı topraklarında yaşayan milletlerin ayaklanmaları
- E) Avrupalı devletlere tanınan ekonomik ayrıcalıklar

3. Osmanlı Devleti'nde küçük atölyelerin kapanmaya başlaması ve el sanatlarının önemini kaybetmesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uluslararası ticaretin Akdeniz'den Hint Okyanusu'na kayması
- B) Avrupa ülkelerindeki bilim ve teknik alanındaki gelişmelerin takip edilememesi
- C) Avrupalıların yeni kıta ve bölgeleri keşfetmesi
- D) Avrupalılara tanınan ayrıcalıklar nedeniyle yurda gümrüksüz malların girmesi
- E) Devletin esnaftan aldığı vergileri sürekli olarak artırması

4. 1699 yılında imzaladığı Karlofça Antlaşması'nda ilk kez büyük toprak kaybeden Osmanlı Devleti, toprak kayıplarının ve savaş yenilgilerinin artması üzerine XVIII. yüzyıldan itibaren yeni askerî ocaklar ve kurumlar kurmuştur.

Bunlardan biri olan Sekbanıcedit aşağıdaki dönemlerden hangisinde kurulmuştur?

- A) Lale Devri
- B) III. Selim dönemi
- C) II. Mahmut dönemi
- D) Tanzimat Dönemi
- E) Meşrutiyet Dönemi

5. Yabancı ülke vatandaşlarının Osmanlı Devleti'nde bedelini ödeyerek mal ve mülk sahibi olabilmelerine olanak sağlayan belge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I. Meşrutiyetin ilanı
- B) Tanzimat Fermanı
- C) Kanunuesasi
- D) Senediittifak
- E) Islahat Fermanı

arkadaş

arkadaş

6. Aşağıdakilerden hangisi II. Abdülhamit döneminde, 1881 yılında çıkarılan Muharrem Kararnamesi ile kurulan, Lozan Antlaşması'yla varlığına son verilen Düyunuumumiye İdaresi'nin bir sonucudur?

- A) Osmanlı İmparatorluğu'nda Müslümanlarla azınlıkların, her alanda eşit olduğunun devletçe kabul edilmesi
- B) İngiltere'nin Doğu Akdeniz'deki çıkarlarının güvenceye kavuşması
- C) Batılı devletlerin Osmanlı İmparatorluğu üzerinde mali egemenlik kurmaları
- D) Osmanlı İmparatorluğu'nda Ermeni sorunun gündeme gelmesi
- E) Osmanlı İmparatorluğu'nun doğu bölgesinin Rus işgaline açık hale gelmesi

7. II. Mahmut döneminde yapılan bazı yenilikler şunlardır:

- I. İlköğretimin mecbur olduğu ilan edilerek Avrupa'ya ilk defa öğrenciler gönderildi.
- II. Avrupa tarzında pozitif bilimlerin okutulduğu okullar açılarak Avrupa'dan ders araç ve gereçleri getirildi.
- III. Mektebi Tıbbiye, Mızıkeyihümayun gibi yüksek okullar açıldı.

II. Mahmut döneminde yapılan yukarıdaki uygulamalar,

- I. eğitim ve kültür faaliyetlerine önem verildiği,
- II. Batı'nın üstünlüğünün kabul edildiği,
- III. Batı'daki bilimsel gelişmelerin takip edilmek istendiği

durumlarından hangilerine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

8. II. Mahmut döneminde;

- Sekbanıcedit Ocağı'nın yerine Eşkinici Ocağı adıyla yeni bir ocak kuruldu.
- 1826'da Yeniçeri Ocağı'nın kaldırarak (Vaka-i Hayriye) yerine Asakirimansureimuhammediye adlı çağdaş nitelikli bir ordu kuruldu.
- Savaş zamanında kullanılmak üzere Redif adı altında taşrada kuvvetler oluşturuldu.

Osmanlı Devleti'nin XIX. yüzyıl başında askerî konularda yaptığı bu çalışmalarla ilgili,

- I. Osmanlılarda merkezi otorite yeniden güçlenmeye ve hükümdarlar yönetime yeniden egemen olmaya başlamışlardır.
- II. yeniliklerin daha rahat bir ortamda yapılmasına imkan sağlanmıştır.
- III. XVIII. yüzyılda devletin güç kaybıyla ortaya çıkan âyanların varlığı ve hakları resmen tanınmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

- 9. I. Askerlik ödevi düzene konularak askerliğin ocak şeklinden, vatan görevi haline getirilmesi,
- II. Gayrimüslim erkekler için bedel yöntemi kabul edilerek bedelli askerlik uygulamasının başlatılması,
- III. Gayrimüslimleri küçük düşürücü ifadelerin kullanılmasının yasaklanması

Yukarıdakilerden hangileri Tanzimat Fermanı ile ilgilidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

En Uzun Yüzyıl
(1800-1922)

KONU TARAMA

1. Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda medeni hukuk alanındaki bölünmüşlüğe son vermek amacıyla Sultan Abdülaziz döneminde Ahmet Cevdet Paşa başkanlığındaki bir komisyon tarafından hazırlanmaya başlanan ve II. Abdülhamit döneminde tamamlanan modern anlamda Osmanlı medeni hukuk eseri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kanunuesasi
- B) Mecelle
- C) Meclis-i Ahkam-ı Adliyye
- D) Adaletname
- E) Kanunname-i Ali Osman

2. Osmanlı Devleti Galata bankerleri ile bürokrasinin de telkinleri üzerine, savaş giderlerini karşılayabilmek, mali darlığı ve krizi aşabilmek için, ilk kez Kırım Savaşı (1853-1856) sırasında dış borçlanmaya gitmek zorunda kaldı. Fakat Osmanlı Devleti bu borçlar ve faizlerini ödemekte güçlük çekmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun sonucu olarak ortaya çıkmıştır?

- A) İltizam sisteminin kaldırılması
- B) Nizamıcedit'in kurulması
- C) Islahat Fermanı'nın ilan edilmesi
- D) Tanzimat Fermanı'nın yayınlanması
- E) Düyunuumumiye İdaresi'nin kurulması

3. Osmanlı Devleti'nde,

- padişahın yetkilerinin sembolik bir düzeye indirilerek, bakanlar kurulunun meclise karşı sorumlu hale gelmesi,
- çok partili rejim ve parlamenter sistemin gerçekleştirilmesi,
- ilk kez siyasi partilerin kurulması, halka örgütlenme hakkının tanınması

aşağıdakilerden hangisinin sonunda gerçekleşmiştir?

- A) I. Meşrutiyet
- B) Tanzimat Fermanı
- C) Senediittifak
- D) II. Meşrutiyet
- E) Islahat Fermanı

4. Osmanlı İmparatorluğu,

- I. Duraklama Dönemi'nde yenileşmeyi güçlü bir yönetim kurmak ve devlet otoritesini sağlamak olarak görmüş,
- II. Gerileme Dönemi'nde Batı'dan geride kaldığını kabul ederek yüzeysel bir Batılılaşma çabası içinde olmuş,
- III. XIX. yüzyılda bozuklukların sadece askerî kurumlardan gelmediğinin farkına varılarak köklü bir Batılılaşma sürecini başlatmak istemiştir.

Zaman içerisinde Osmanlı İmparatorluğu'nda görülen bu değişimin nedeni aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Osmanlı İmparatorluğu'nun tüm kurumlarının Avrupa'dan geri kaldığının kabul edilmesiyle
- B) Hükümdarın mutlak otoritesinin korunmak istenmesiyle
- C) Islahat çalışmalarının Avrupalı devletler tarafından desteklenmesiyle
- D) Yenilik karşıtlarının ortadan kaldırılmasıyla
- E) Yöneticilerin daha önceki dönemlere göre daha becerikli olmasıyla

arkadaş

arkadaş

1. D 2. E 3. D 4. C 5. E 6. C 7. E 8. D 9. A

5. Osmanlı yöneticilerinin Tanzimat ve Islahat Fermanlarını yayınlayarak ulaşmak istedikleri temel amaç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Modern kurumlarla birlikte, geleneksel kurumları korumak.
- B) Batı uygarlığına geçişi ve yeniliklerle Avrupalı devletlerin desteğini sağlamak.
- C) Osmanlı Devleti'ni parçalanmaktan kurtarmak.
- D) Reformlarının toplumsal bir taban bulmasını sağlamak.
- E) Tüm Osmanlı vatandaşlarını kendi aralarında eşit kılmak

6. 1839 yılında yayınlanan Gülhane Hattı Hümayunu'nun (Tanzimat Fermanı) Osmanlılar açısından dış politikadaki yansıması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İngiltere'nin Kıbrıs'ı işgal etmesi, Fransa'nın Tunus'a asker çıkarması
- B) Osmanlı Devleti'nin Avrupa devletler topluluğuna alınmasında etkili olması
- C) Osmanlı Devleti'nin Yunanistan'ın bağımsızlığını tanımak zorunda kalması
- D) Balkanlarda yaşayan milletlerin ayaklanmalarına engel olması
- E) İngiltere ve Rusya arasında Boğazlar sorunu nedeniyle oluşan anlaşmazlığın sona ermesi

7. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat Fermanı'na bağlı olarak ortaya çıkamamıştır?

- A) Mahkemelerin herkese açık olması
- B) Mahkeme kararı olmadan kimsenin cezalandırılmaması
- C) Vergilerin herkesin gelirin göre alınması
- D) Azınlıkların il genel meclislerine üye olmalarının sağlanması
- E) Askerliğin vatan görevi haline gelmesi

8. Aşağıdakilerden hangisi Islahat Fermanı'nın getirdiği yeniliklerden biridir?

- A) Müsadere uygulamasının kaldırılması
- B) Türk tarihinde ilk kez anayasanın yürürlüğe girmesi
- C) Harp Okulu ve askerî tıbbiyenin açılması
- D) Mahkeme kararı olmadan kimseye ceza verilememesi
- E) Azınlıkların devlet memuru olabilmesinin önündeki engellerin kaldırılması

9. Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda yapılan,

- I. memurların "dahiliye" ve "hariciye" olarak iki sınıfa ayrılması
- II. Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması
- III. ilköğretimin zorunlu kılınması

yeniliklerden hangileri II. Mahmut dönemine aittir?

- A) Yalnız I
- B) I ve III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

10. Osmanlı Devleti'nde,

- I. ilk kez hukukun üstünlüğünün kabul edilmesi,
- II. azınlıkların askerlikleri ile ilgili bedel ödemesinin kararlaştırılması
- III. kişilerin miras bırakabilmesinin kabul edilmesi

gelişmelerinden hangileri Tanzimat Fermanı ile ilgili değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

En Uzun Yüzyıl
(1800-1922)

KONU TARAMA

1. Aşağıdakilerden hangisi Padişah Abdülmecit döneminde gerçekleşmiştir?

- A) Asakirimansureimuhammediye ordusunun kurulması
- B) Memurlara fes giyme zorunluluğunun getirilmesi
- C) Gülhane Hattı Hümayunu'nun yayınlanması
- D) Divanühümayun'un kaldırılarak nazırlıkların kurulması
- E) Yerli malı (kumaş) kullanımının zorunlu kılması

2. Osmanlı Devleti'nde en büyük güç ve otorite hükümdarlardaydı. En üst yönetim organı olan Divanühümayun ise danışma organı niteliğindedi. Osmanlı hükümdarlarının güç ve nüfuzları Kanunuesasi'nin kabulünden sonra "Anayasa hükmü" ile sınırlandırılmıştır.

Bu yönetim şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Meşrutiyet
- B) Aristokrasi
- C) Oligarşi
- D) Teokrasi
- E) Monarşi

3. Genç Osmanlılar (Jön Türkler) adı verilen aydınlar, Osmanlı İmparatorluğu'nun sınırları içinde yaşayan insanlar arasında dil, ırk ve din bakımından hiçbir ayırım gözetmeksizin, aynı haklara sahip oldukları kabul edilirse Osmanlı toplumu içinde bir kaynaşma ve dayanışma sağlanacağı anlayışıyla Osmanlılık düşüncesini savunmuşlardır.

Aşağıdaki olaylardan hangisi Osmanlılık düşüncesinin gerçekleşmesinin mümkün olmadığını ortaya koymuştur?

- A) Balkanlarda yaşayan azınlıkların bağımsızlıklarını kazanması
- B) Azınlıkların kendi mahkemelerini kurmaları
- C) Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun Bosna-Hersek'i ilhak etmesi
- D) Çok partili siyasal sisteminin bulunmaması
- E) Meclisi Mebusan'ı açma, kapama yetkisinin padişapta olması

- 4. I. Irk ve din farkı gözetilmeksizin herkes devlet memurluklarına, okul ve askerî hizmetlere girebilecek,
- II. Halk yönetime katılacak ve parlamenter sisteme geçilecek,
- III. Herkes mülkiyet hakkına sahip olacak, miras bırakabilecek ve müsadere usulü kaldırılacak,
- IV. Azınlıklara banka ve şirket kurma, il ve belediye meclislerine girebilme hakkı tanınacak

Yukarıdakilerden hangileri Islahat Fermanı'yla ilgili değildir?

- A) I ve III
- B) II ve IV
- C) II ve III
- D) III ve IV
- E) I ve II

5. Osmanlı vatandaşı olan azınlıkların kendi din ve dillerinde eğitim yapan ilk, orta ve yüksek dereceli okullar açma hakları aşağıdakilerden hangisiyle yasal güvence altına alınmıştır?

- A) Senediittifak
- B) I. Meşrutiyet
- C) Babıali Baskını
- D) II. Meşrutiyet
- E) Islahat Fermanı

6. Askerlik yapmak istemeyen gayrimüslimler için askerlik vergisi olan "bedel vermek" yönteminin kabul edilerek askerlik görevinden muaf olma hakkının tanınması

aşağıdakilerden hangisinde yer almaktadır?

- A) II. Meşrutiyet
- B) Senediittifak
- C) Tanzimat Fermanı
- D) Islahat Fermanı
- E) I. Meşrutiyet

1. B 2. E 3. D 4. A 5. C 6. B 7. D 8. E 9. E 10. B

7. Müslüman olmayan vatandaşlarla, yabancılara yargılama bakımından tanınan ayrıcalıkların, aşağıdaki durumlardan hangisine neden olduğu savunulabilir?

- A) Mecelle'nin hazırlanması
- B) Hukuk birliğinin bozulması
- C) Kanunuesasi'nin hazırlanmasına
- D) Hukuk devleti anlayışının doğmasına
- E) Jön Türk hareketinin başlamasına

8. Osmanlı Devleti'nde,

- bütün yurttaşların din ve ırk ayrımı gözetmek-sizin kaynaştırılması,
- devletin geleceği ile ilgili konularda Osmanlı toplumunun karar verecek olması

aşağıdakilerden hangisinin amaçları arasında ol-duğu savunulabilir?

- A) Senediittifak
- B) Tanzimat Fermanı
- C) Babıali Baskını
- D) I. Meşrutiyet
- E) Islahat Fermanı

9. Girit'te yaşayan Rumların, Yunanistan'a bağlan-mak isteğiyle ayaklanmaları üzerine olaya Avru-pa devletlerinin müdahale etmesini önlemek isteyen Osmanlı Devleti, Giritlilere vergi muafiyeti getiren aşağıdaki hangi belgeyi yayınlamıştır?

- A) Gülhane Hattı Hümayunu
- B) Halepa Fermanı
- C) Kanunuesasi
- D) Islahat Fermanı
- E) Kanunname-i Ali Osmanı

10. I. Mısır ve Boğazlar konusunda Batılı devletle-rin desteğini kazanmak

- II. Avrupalı büyük devletlerin içişlerimize karış-masına engel olmak
- III. Örgütlenme özgürlüğü ve parti kurma hakkını getirerek toplumu demokratik yapıya kavuş-turmak

1839 yılında ilan edilen Tanzimat Fermanı'nın yayınlanma nedenleri arasında yukarıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) II ve III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

11. Aşağıdakilerden hangisi 1839 yılında Mustafa Reşit Paşa tarafından ilan edilen ve padişah Ab-dülmecit tarafından onaylanan Tanzimat Fermanı (Gülhane Hattı Hümayunu) ile ilgili olarak söy-lenemez?

- A) Padişah buyruğu olduğu için tüm ülkedeki Osmanlı vatandaşlarını bağlamaktadır.
- B) Osmanlı tarihinde ilk kez bir padişah kendi isteğiyle kendi yetkilerini kısıtlamıştır.
- C) Padişahlara tanınan mutlak bir hak olan ceza verme yetkisinden vazgeçilmiştir.
- D) Müslümanlarla birlikte gayrimüslimlerin de temel hakları güvenceye alınmıştır.
- E) Hristiyanların devlet memuru olabilmesi, devlet okullarında okuyabilmesi kabul edil-miştir.

12. Aşağıdakilerden hangisi Genç Osmanlıla-rın (Jön Türkler) çalışmalarıyla 1876 yılında Kanunuesasi'nin yürürlüğe konulması ve meş-rutiyetin ilan edilme nedenleri arasında yer al-maz?

- A) Osmanlı Devleti'ni dağılmaktan kurtarmak
- B) Azınlıkların devlete bağlılığını artırmak
- C) Halkı yönetime katarak ayrılıkçı ayaklanma-ları engellemek
- D) Merkezi otoriteyi güçlendirmek
- E) Avrupalıların, devletin iç işlerine müdahale-sini önlemek

En Uzun Yüzyıl
(1800-1922)

KONU TARAMA 13

1. 23 Aralık 1876'da Padişah II. Abdülhamit tara-fından ilan edilen Kanunuesasi'nin ilan edilme nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Tanzimat ve Islahat fermanlarının devletin sorunlarını çözmede yetersiz kalması
- B) Batılı devletlerin ülkenin içişlerine karışması-nı önlemek
- C) İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin halkın yöne-time katılmasını sağlamak amacıyla yaptığı çalışmaları durdurmak
- D) Gayrimüslimlerin bağımsızlıklarını ilan ederek Osmanlılardan ayrılmalarını engellemek
- E) Balkan sorunları görüşmek amacıyla topla-nan Tersane Konferansı'nı etkilemek

2. Aşağıdakilerden hangisi 1876 yılında kabul edi-len Kanunuesasi ile ilgili değildir?

- A) Prusya ve Belçika anayasalarını inceleyen bir komisyon tarafından hazırlanmıştır.
- B) Osmanlı İmparatorluğu'na ilk kez parlamento kavramını getirmiştir.
- C) Mebusan Meclisi ile üyeleri padişah tarafın-dan atanan Ayan Meclisi'nden oluşmuştur.
- D) Osmanlı Devleti'nde vatandaşların yöneti-me katılmasını sağlayan Meşrutiyet dönemi-ni başlatmıştır.
- E) "Kanunsuz suç ve ceza olmaz", "yargılama-sız kimseye ceza verilemez" ilkesi ilk kez ta-nınmıştır.

3. İtalya 1870 yılında siyasi birliğini sağladığında sömürgecilik hareketlerinin dışında kalmıştı. Bu nedenle İtalya, Kuzey Afrika'da kalan son Os-manlı toprağı olan Trablusgarp'la ilgilenmeye baş-ladı. Osmanlı Devleti'ne bir ultimatoma vererek Trablusgarp'ın İtalyan yönetimine bırakılmasını talep etti. Bu isteğin reddedilmesi üzerine Os-manlı Devleti'ne savaş ilan eden İtalya, 30 Eylül 1911'de Trablusgarp kıyılarına asker çıkardı. Bu durum üzerine Osmanlı Devleti, Avrupalı devlet-lerden aracılık yapmasını istediysede başarılı ola-madı.

Osmanlı Devleti'nin bu girişimden sonuç alama-masının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İngiltere ve Fransa başta olmak üzere Avru-palı büyük devletlerin İtalya'yı desteklemesi
- B) 31 Mart Olayı sonunda gerçekleşen padişah değişikliği nedeniyle Osmanlı Devleti'nde iç karışıklıkların çıkması
- C) Sultan Abdülaziz döneminde oluşturulan do-nanmanın II. Abdülhamit döneminde bakım-sızlıktan çürümesi
- D) Osmanlı Devleti'nin tutumundan rahatsız olan Trablusgarp halkının İtalyanlarla işbirli-ği yapması
- E) Karayolu ile bölgeye gönderilen Osmanlı or-dusunun savaş bölgesine ulaşmadan geri çağırılması

4. 1877-1878 Osmanlı Rus Savaşı'na kadar Rusya'nın Panslavizm politikalarına karşı duran İngiltere'nin, bu politikasından vazgeçtiğini gös-teren olay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uşi Antlaşması
- B) Bükreş Antlaşması
- C) Babıali Baskını
- D) Reval Görüşmeleri
- E) 31 Mart Olayı

5. İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin temeli, 1893 yılında İstanbul'da askerî tıbbiyede atıldı. Kurucuları İshak Sükûti, Abdullah Cevdet, İbrahim Temo ve Şerafettin Mağdumi olan cemiyetin amacı özgürlüğe, eşitliğe, mal ve can güvenliğine yer veren bir yönetimin kurulmasını sağlamaktır.

Cemiyet, aşağıdaki uygulamalardan hangisinin gerçekleşmesinde etkin bir rol üstlenmiştir?

- A) Osmanlı medeni hukuku Mecelle'nin hazırlanmasında
- B) Islahat Fermanı'nın yayınlanmasında
- C) Halepa Fermanı'nın ilan edilmesinde
- D) II. Meşrutiyetin ilan edilmesinde
- E) Muharrem Kararnamesi'nin yayınlanmasında

6. Osmanlıların Balkan egemenliği I. Balkan Savaşı'ndan sonra imzalanan aşağıdaki hangi antlaşmayla sona ermiştir?

- A) İstanbul
- B) Londra
- C) Mondros
- D) Atina
- E) Sevr

7. Aşağıdakilerden hangisi Balkan Savaşları'nın Osmanlı Devleti'nde meydana getirdiği sonuçlar arasında yer almaz?

- A) İmroz ve Bozcaada dışında tüm Ege adalarının yitirilmesi
- B) Osmanlıların Balkanlardaki egemenliğinin Doğu Trakya ile sınırlanması
- C) Osmanlı ordusunun Alman subayları tarafından eğitilmesi
- D) Osmanlıların kendisinden ayrılan küçük devletlerle bile baş edemeyecek kadar güçsüz düştüğünün ortaya çıkması
- E) Ümmetçilik politikalarının yerini Osmanlıcılık anlayışına bırakması

8. I. Balkan Savaşı'ndan sonra imzalanan Londra Antlaşması'yla, Osmanlı İmparatorluğu'ndan en büyük payı aşağıdaki devletlerden hangisinin alarak sınırlarını Ege kıyılarına ulaştırması, II. Balkan Savaşı'na neden olmuştur?

- A) Bulgaristan
- B) Arnavutluk
- C) Karadağ
- D) Yunanistan
- E) Sırbistan

9. I. Dedeağaç, Bulgaristan'a bırakıldı.
II. Meriç Nehri iki devlet arasında sınır kabul edildi.
III. Edirne, Kırklareli ve Dimetoka Osmanlılarda kaldı.

Yukarıdaki kararlar, II. Balkan Savaşı'ndan sonra Osmanlı Devleti ile Bulgaristan arasında imzalanan hangi antlaşmada yer almıştır?

- A) Bükreş
- B) İstanbul
- C) Atina
- D) Londra
- E) Edirne

10. Osmanlı Devleti'nin Midye-Enez hattını aşip Bulgarlardan Kırklareli ve Edirne'yi geri alması aşağıdaki hangi antlaşmanın Osmanlı Devleti tarafından ihlal edildiği anlamına gelmektedir?

- A) İstanbul
- B) Bükreş
- C) Londra
- D) İstanbul
- E) Atina

11. Mustafa Kemal ilk önemli askerî başarısını yerli halkı örgütleyerek direnişi örgütlediği aşağıdaki hangi savaşta göstermiştir?

- A) Trablusgarp Savaşı
- B) Çanakkale Cephesi
- C) Galiçya Cephesi
- D) Doğu Cephesi
- E) Sakarya Savaşı

En Uzun Yüzyıl
(1800-1922)

KONU TARAMA

1. I. Balkan Savaşı'na katılmadığı halde I. Balkan Savaşı sonrasında Balkanlardaki güç dengesi-nin Bulgaristan'ın yararına değişmesinden endişe duyan ve bu nedenle II. Balkan Savaşı'nda Bulgaristan'a karşı savaşa giren devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sırbistan
- B) Romanya
- C) Karadağ
- D) Yunanistan
- E) Avusturya

2. İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin başbakanlığa bas-kın yaparak düzenlediği hükümet darbesiyle yö-netime el koyduğu olay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 31 Mart Olayı
- B) Londra Antlaşması
- C) Babıali Baskını
- D) Alemdar Mustafa Paşa Olayı
- E) Patrona Halil Ayaklanması

3. Osmanlı Devleti'nin, Balkan Savaşları'nda On İki Ada'nın Yunanlılar tarafından işgal edileceği endişesi nedeniyle Balkan Savaşı bitinceye kadar İtalya'ya geçici olarak bırakması hükmü, aşağıdaki antlaşmalardan hangisinde yer almıştır?

- A) Uşi
- B) Londra
- C) İstanbul
- D) Mondros
- E) Atina

4. Aşağıdakilerden hangisi I. Balkan Savaşı'nda Osmanlı ordusunun bütün cephelerde yenilgiye uğramasının nedenleri arasında yer almaz?

- A) Ordu arasında düzenli haberleşme sisteminin olmayışı
- B) Askerlerin elinde yeterli miktarda cephanenin bulunmaması
- C) Ordudaki askerler arasındaki siyasi görüş ayrılıklarının olması
- D) Gelişmeleri iyi takip edemeyen Osmanlı Devleti'nin savaş tehlikesine rağmen askerlerin büyük bölümünü terhis etmesi
- E) Yunanistan'ın Ege Adaları'na asker çıkarak İmroz ve Gökçeada dışında tüm adaları işgal etmesi

5. I. 23 Ocak 1913'te Babıali Baskını'nı düzenleyen İttihat ve Terakki'nin, yönetime el koyması,
II. Osmanlı askerî gücünün Balkan devletleri orduları karşısında yetersiz kalması,
III. Askerî birlikler arasında uyum sağlanamaması,
IV. Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun Bosna-Hersek'i topraklarına katması

Yukarıdakilerden hangileri Osmanlı İmparatorluğu'nun Balkan Savaşı'nda Balkan birliği karşısında yenilgiye uğramasının nedenlerindendir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) I ve III
- E) I ve IV

6. Aşağıdaki devletlerden hangisinin Balkanlardan çekilen Osmanlı Devleti'nin topraklarından en büyük payı alması, II. Balkan Savaşı'nın başlamasında etkili olmuştur?

- A) Sırbistan
- B) Romanya
- C) Bulgaristan
- D) Karadağ
- E) Yunanistan

1. C 2. E 3. A 4. D 5. D 6. B 7. E 8. A 9. B 10. C 11. A

7. I. Balkan devletlerinin Osmanlıları Balkanlardan atarak topraklarını genişletmeyi istemeleri
II. Çarlık Rusyası'nın Balkan devletleri arasında uyguladığı Panslavizm propagandası
III. Rusya'nın Balkan devletleriyle anlaşarak Osmanlı İmparatorluğu'nun Balkanlardaki varlığına son vermek istemesi

Yukarıda verilenlerden hangileri I. Balkan Savaşı'nın çıkmasının nedenleri arasındadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

8. Osmanlı Devleti ile Balkan birliğini oluşturan devletler arasında yapılan I. Balkan Savaşı, aşağıdaki hangi antlaşma ile sona ermiştir?

- A) Londra (1913) B) Bükreş (1913)
C) Uşi (1912) D) İstanbul (1913)
E) Atina (1913)

9. Balkan birliğini oluşturan devletlerin Osmanlı Devleti'nden Makedonya'da ıslahat yapılması isteklerinin reddedilmesi üzerine 1912 yılında Osmanlılara savaş ilan etmeleriyle başlayan I. Balkan Savaşı'na aşağıdaki devletlerden hangisi katılmamıştır?

- A) Yunanistan B) Karadağ
C) Sırbistan D) Romanya
E) Bulgaristan

10. Balkan Savaşları sonunda Osmanlı Devleti ile Yunanistan arasında yapılan aşağıdaki hangi antlaşmayla Meriç Nehri iki ülke arasında sınır olarak kabul edilmiş; Yanya, Selanik ve Girit Osmanlı Devleti tarafından Yunanistan'a bırakılmıştır?

- A) Bükreş B) İstanbul C) Londra
D) Atina E) Uşi

11. Osmanlı Devleti'nin I. ve II. Balkan Savaşları sonundaki durumuyla ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) Osmanlı Devleti'nin Almanya'ya yaklaşmasından rahatsız olan İngiltere, Rusya'yı Balkanlar'da serbest bıraktı.
B) Rodos'un da içinde bulunduğu Ege Adaları İtalya'nın yönetimine bırakıldı.
C) Osmanlı Devleti yeni kurulan Balkan devletlerini büyük bir yenilgiye uğrattı.
D) Osmanlı Devleti çok sayıda okumuş gencini ve aydınını kaybetti.
E) Osmanlı Devleti'nin batı sınırı Doğu Trakya ile sınırlandırıldı.

12. I. Balkan Savaşı sonunda Bulgaristan'ın sınırlarının Ege'ye ulaşmasından rahatsız olan Balkan devletlerinin ittifakını kendi çıkarları için tehlikeli bulan Bulgaristan'ın, Sırbistan ve Yunanistan'a saldırısıyla başlayan II. Balkan Savaşı sonunda,

- I. İstanbul
II. Atina
III. Bükreş

antlaşmalarından hangileri imzalanmıştır?

- A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

13. I. Balkan Savaşı'nda birlikte olduğu müttefikleriyle anlaşmazlığa düşerek II. Balkan Savaşı'nda onlara karşı savaşan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yunanistan B) Bulgaristan
C) Sırbistan D) Romanya
E) Karadağ

En Uzun Yüzyıl
(1800-1922)

KONU TARAMA

1. Osmanlı Devleti'nin 1912 yılında İtalya ile yaptığı Uşi Antlaşması'yla On İki Ada'yı Balkan Savaşları sonuçlanıncaya kadar geçici olarak İtalyanlara bırakmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Balkan Savaşları'nda İtalya'nın askerî desteğini sağlamak
B) Adaların Yunanistan donanmasının işgaline uğraması tehlikesini önlemek
C) Arnavutluk'ta İtalya'nın etkisiyle çıkan ayaklanmayı bastırmak
D) Almanya ve Avusturya'nın Osmanlı Hükûmeti üzerindeki siyasi baskısını önlemek
E) İtalya'nın, İngiltere'nin başını çektiği Üçlü İttifak grubuna girmesini önlemek

3. Karadağlıların Osmanlı toprağı Yenipazar'a saldırmasıyla başlayan I. Balkan Savaşı'nın nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin Babiali Baskını ile Osmanlı yönetimine el koymaları
B) Osmanlıların Arnavutluk'un bağımsızlığını kabul etmemesi
C) Yunanistan'ın Girit adasını ve Makedonya'nın büyük kısmını alması
D) Balkan devletlerinin Osmanlı Devleti'nden aldıkları toprakları paylaşamamaları
E) Yeni kurulan Balkan devletlerinin sınırlarını genişletmek istemeleri

4. Osmanlı İmparatorluğu'nun Balkan topraklarında yaşayan,

- I. Karadağ,
II. Bulgaristan,
III. Arnavutluk

milletlerinden hangileri XX. yüzyılda Osmanlılardan ayrılarak bağımsızlığına kavuşmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2. Almanya'nın müttefiki olan İtalya'nın, Trablusgarp'ı işgaline İngiltere, Fransa ve Çarlık Rusya'sının onay vermesinin amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Arapların Osmanlı yönetimine karşı ayaklanmasını sağlamak
B) Doğu Akdeniz'deki Osmanlı etkinliğini ortadan kaldırmak
C) Balkanlarda Osmanlı Devleti'ne yönelik ayaklanmaları hızlandırmak
D) İtalya'yı Almanya'nın başını çektiği Üçlü İttifak grubundan ayırmak
E) Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika sahillerini kontrol etmesini önlemek

5. I. Balkan Savaşı sonunda yapılan Londra Antlaşması'nda Osmanlı Devleti'nden alınan yerlerin paylaşımı konusunda çıkan anlaşmazlık, Balkan devletleri arasında II. Balkan Savaşı adıyla anılan yeni bir savaşa neden oldu.

Balkan devletleri arasındaki bu savaş kendi aralarında 1913'te imzaladıkları aşağıdaki hangi antlaşmayla sona ermiştir?

- A) Bükreş B) Atina C) Uşi
D) Paris E) İstanbul

6. I. Ege Denizi'nin İtalya'nın kontrolünde olması
II. İngilizlerin Mısır'ı işgal altında tutmaları
III. Osmanlı donanmasının bir kısmının tahrip edilmesi, diğer kısmının Çanakkale'nin savunulması için ayrılması nedeniyle deniz yoluyla asker gönderilememesi

gelişmeleri aşağıdaki bölgelerden hangisinin savunulamamasına ve yitirilmesine yol açmıştır?

- A) Rodos B) Tunus
C) On İki Ada D) Trablusgarp
E) Fas

7. Aşağıdaki ayaklanmalardan hangisi II. Abdülhamit döneminde İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin etkisiyle ilan edilen II. Meşrutiyet yönetimini yıkmaya yönelik olarak çıkmıştır?

- A) Kabakçı Mustafa Ayaklanması
B) Şeyh Sait Ayaklanması
C) 31 Mart Olayı
D) Kalenderoğlu Ayaklanması
E) Babıali Baskını

8. 1908 yılında İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin çalışmalarıyla ilan edilen II. Meşrutiyet'ten kısa süre sonra yenileşme ve ilerlemeye karşı yapılan 31 Mart Ayaklanması'nı bastıran güç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hareket Ordusu
B) Kuvayimillie
C) Redif birlikleri
D) Genç Osmanlılar Cemiyeti
E) Hamidiye Alayları

arkadaş

9. Aşağıdakilerden hangisi II. Meşrutiyet Dönemi olayları arasında yer almaz?

- A) Bosna-Hersek'in Avusturya-Macaristan İmparatorluğu tarafından ilhak edilmesi
B) İngiltere ile Çarlık Rusya'sı arasında Reval görüşmelerinin yapılması
C) Osmanlı Devleti'nin doğusunda Ermenistan, Gürcistan ve Azerbaycan devletlerinin kurulması
D) Batı Trakya'nın Yunanistan'a bırakılması
E) Ege Adalarının Yunanistan tarafından işgal edilmesi

10. I. Dünya Savaşı öncesinde İngiltere'nin amacı sömürge imparatorluğunu korumak, ekonomi alanında ve deniz gücünde en büyük rakibinin zayıf düşmesini sağlamaktır.

İngiltere bu dönemde en büyük rekabeti aşağıdaki hangi devletle yaşamıştır?

- A) Fransa B) Almanya C) İtalya
D) Avusturya E) Rusya

11. – Trablus ve Bingazi'deki Osmanlı kuvvetleri çekilecek; buna karşılık İtalya, Rodos ve çevresindeki On İki Ada'yı geri verecek,
– Trablus ve Bingazi'nin yönetimi özel bir statüye bağlanacak, burada halifeyi temsilen bir naib ve kadı bulundurulacaktı

Yukarıdaki hükümler Osmanlı Devleti'nin imzaladığı aşağıdaki antlaşmalardan hangisine aittir?

- A) Uşi B) Atina C) Londra
D) Sevr E) İstanbul

En Uzun Yüzyıl (1800-1922)

1. Yavuz Sultan Selim döneminde Mısır'ın ele geçirilmesiyle başlayan Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika siyasi varlığı aşağıdaki hangi bölgenin İtalya'ya bırakılmasıyla sona ermiştir?

- A) Mısır B) Cezayir C) Tunus
D) Trablusgarp E) Fas

2. Aşağıdakilerden hangisi İtalya'nın, Osmanlı Devleti'ne verdiği ultimatomla Trablusgarp'ın İtalyan yönetimine bırakılmasını talep ederek Osmanlı Devleti'ne savaş ilan etmesiyle başlayan Trablusgarp Savaşı'nın,

- I. siyasi birliğini kurmakta geciken İtalya'nın Avrupa siyasetinde söz sahibi olmak amacıyla sömürge elde etmek istemesi,
II. İtalya'nın ilerisi için köprü başı durumunda olan Trablusgarp'ı egemenliği altına almak istemesi,
III. Balkan devletlerinin Çarlık Rusya'sının etkisiyle aralarında Balkan birliği kurarak Osmanlı Devleti'ne saldırımları

nedenlerinden hangileri doğru bilgiler arasında yer almaz?

- A) I ve II B) I ve III C) Yalnız III
D) II ve III E) Yalnız I

3. I. Dünya Savaşı sırasında ekonomik durumu bozuk olan Osmanlı Devleti'ne Alman yardımlarının rahatça ulaştırılması aşağıdaki hangi devletin İttifak Devletleri yanında savaşa girmesi sonucu kolaylaştırılmıştır?

- A) Romanya B) Bulgaristan
C) Avusturya-Macaristan D) Karadağ
E) Sırbistan

4. I. Rusları bu cepheye güç transferi yapmak zorunda bırakarak, Almanların Doğu Cephesi'ndeki yüklerinin hafiflemesi
II. 93 Harbi'nden (1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı) beri Rusya'nın elinde olan Kars, Ardahan, Artvin ve Batum illerinin geri alınması
III. Trabzon, Erzincan, Muş, Van ve Hakkari'nin Ruslar tarafından işgal edilmesi
IV. Bitlis'in Rus işgaline uğraması sonucu Doğu Anadolu'yu Güneydoğu Anadolu'ya ve Bağdat-Halep'e bağlayan geçitin kaybedilmesi

Yukarıdakilerden hangileri Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'nda Ruslara karşı açtığı Kafkas Cephesi savaşlarının sonuçları arasında yer almaz?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) II ve IV E) I ve III

5. – 1878 Berlin Antlaşması ile Ruslara verilen Kars, Ardahan ve Batum'un geri alınması
– Rusların Kafkasları boşaltması sonucu Osmanlı Devleti'ne Kafkasya yolunun açılması

Yukarıdaki gelişmeler, Osmanlı Devleti'nin Sovyet Rusya ile imzalandığı aşağıdaki hangi antlaşma ile gerçekleşmiştir?

- A) Ayastefanos B) Edirne
C) Berlin D) Sevr
E) Brest-Litowsk

6. I. Dünya Savaşı başlarında

- Osmanlı hükümdarının halifelik nüfuzunun gücünden yararlanarak İngiltere'nin sömürgele-
rindeki Müslümanları ayaklandırmak,
– Çanakkale ve İstanbul boğazlarını kapatarak İttifak Devletleri'nin Rusya ile karşılıklı yardımlaşmalarını önlemek

amacıyla Osmanlı Devleti'nin kendi yanında savaşa katılmasını sağlamaya çalışan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İngiltere B) Romanya C) Almanya
D) Fransa E) Bulgaristan

arkadaş

7. I. Dünya Savaşı sırasında Osmanlı Hükûmeti "Tehcir Kanunu"nu kabul etti. Bu kanuna dayanarak Ermenileri yaşadıkları yerlerden başka yerlere (Suriye-Lübnan) göç ettirerek yerleştirmeye tabi tuttu.

Osmanlı Devleti'ni böyle bir uygulama yapmaya iten neden aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İngiltere'nin Filistin'de kurmayı planladığı İsrail Devleti'nin oluşumunu önlemek
B) Ermenileri, Müslümanların çoğunlukta olduğu bölgelere göndererek, Osmanlıcılığın uygulanmasını sağlamak
C) İngiliz ordusunun Suriye ve Lübnan'a girişini engellemek
D) Ermenilerin Ruslarla işbirliği yaparak Osmanlı ordusuna zarar vermelerini önlemek
E) Ermeni vatandaşlarını Wilson Prensipleri Cemiyeti'nin etkilerinden korumak

8. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'na girmesinin nedenleri arasında yer almaz?

- A) Son zamanlarda kaybettiği yerleri geri almak istemesi
B) Osmanlı yönetimine egemen olan İttihat ve Terakki Partisi'nin savaşı Almanya'nın kazanacağına inanması
C) Osmanlı Devleti'nin, son dönemde bozulan ekonomisini Alman desteği ile düzeltmek istemesi
D) Orta Asya Türkleri ile birleşerek Turan devleti kurma gayesi
E) Siyasi birliğini geç tamamlayan Almanya ve İtalya'nın siyasi dengeleri değiştirmesi

arkadaş

9. Osmanlı ordusunun Doğu Cephesi'nde soğuk ve salgın hastalıkların da etkisiyle yenilgiye uğraması sonucu karşı saldırıya geçen Ruslar, Anadolu'da birçok kenti işgal etmişlerdir.

Aşağıdaki kentlerden hangisi bunlar arasında yer almaz?

- A) Erzurum B) Sivas C) Muş
D) Erzincan E) Trabzon

10. I. Erzurum

II. Erzincan

III. Muş

IV. Bitlis

V. Trabzon

Osmanlıların Kafkas Cephesi'nde yenilgiye uğraması sonucu Ruslar tarafından işgal edilen yukarıdaki Osmanlı şehirlerinden hangileri Edirne'den Diyarbakır'a kaydırılan 16. Kolordu'nun komutanı olarak göreve başlayan Mustafa Kemal Paşa tarafından geri alınmıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) I ve V

11. I. Dünya Savaşı sırasında Osmanlı Devleti, Rusya ile savaşa başladığı anda Rusların Osmanlı sınırları içinde yaşayan Ermenileri kışkırtarak silahlandırması sonucu Ermeniler, Kafkasya Cephesi'nde Türk ordusuna karşı Rusya'nın yanında yer almışlar ve bölge halkını katletmeye başlamışlardır.

Osmanlı Devleti bu durum üzerine aşağıdaki hangi önlemi almıştır?

- A) Mustafa Kemal'i Doğu Cephesi komutanlığına atamak
B) Kafkaslardan Rusya'ya yönelik bir cephe açmak
C) Tehcir Yasası çıkararak Ermenileri savaş dışı olan Suriye ve Lübnan'a göç ettirmek
D) Rusya ile Brest-Litowsk Antlaşması'nı imzalamak
E) Kars, Ardahan ve Batum'un Rusya'ya ait olduğunu onaylamak

**En Uzun Yüzyıl
(1800-1922)**

KONU TARAMA

1. Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı başlamadan önce bir yandan İngiltere ve Fransa ile anlaşmaya çalışırken, diğer yandan Almanya ile de ilişkilerini sıkı tutmaya çalışmıştır. Bu diplomatik girişimler çok yoğun olmuş öyleki görüşmeler son dakika kadar devam etmiştir.

Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı başladığında Almanya'nın yanında yer almasının nedeni aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Amerika Birleşik Devletleri'nin ve İtalya'nın İtilaf Devletleri'nin yanında savaşa girmesi
B) Çarlık Rusyası'nın Osmanlı Devleti'ne karşı var olan tarihsel düşmanlığını devam ettirmesi
C) İtilaf Devletleri'nin Osmanlı sınırları içinde yaşayan Arapları bağımsızlık vaadi ile ayaklandırmaları
D) İngiltere'nin, Musul ve Abadan petrollerini ele geçirmek amacıyla Basra'ya asker çıkarması
E) Osmanlı iktidarını elinde tutan İttihat ve Terakki'nin Almanya'nın savaştan galip çıkacağına dair inancı

2. Yaklaşmakta olan bir dünya savaşının farkında olan Osmanlı Devleti, yalnız kalmamak için gelecekteki dostları İngiltere ve Fransa ile ittifak kurmaya çalışmış ancak olumlu cevap alamamıştı.

İtilaf Devletleri'nin Osmanlı Devleti'nin ittifak önerisini reddetmelerinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Osmanlı Hükûmeti'nin ittifak için savaş sonrası toprak bütünlüğünün garanti altına alınmasını istemesi
B) I. Dünya Savaşı'nın ana gövdesinin Osmanlı toprakları üzerinde devam ediyor olması
C) Osmanlı Devleti yönetiminin Almanya'ya duyduğu hayranlığın İtilaf Devletleri'nce bilinmesi
D) Balkan Savaşları'nda Osmanlı ordusunun nedenli güçsüz olduğunun ortaya çıkması
E) İngilizlerin, Osmanlı padişahının halife sıfatıyla cihat başlatarak sömürgelerinde karışıklık çıkartmasından endişe duymaları

3. Avusturya-Macaristan İmparatorluğu veliahtı Franz Ferdinand, 28 Haziran 1914 günü Saraybosna'yı ziyaretinde bir Sırp milliyetçisi tarafından öldürülmesiyle başlayan I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin ilk tepkisi aşağıdakilerden hangisi olmuştur?

- A) Avusturya-Macaristan'la Sırbistan arasında başlayan savaşta tarafsızlığını ilan etmek.
B) Müslümanlara cihat çağrısında bulunarak seferberlik ilan etmek.
C) Çanakkale ve İstanbul boğazlarını her türlü gemi geçişine kapatmak.
D) Goben ve Breslav adlı iki savaş gemisinin, Rus limanlarını bombalamasını sağlamak.
E) Doğu Anadolu'da yaşayan Ermenileri Suriye ve Lübnan'a göç ettirmek.

4. – 2 Ağustos 1914 tarihli Osmanlı-Alman ittifakı,
– İki Alman gemisinin Çanakkale Boğazı'na girmesi,
– Osmanlıların Karadeniz'de Rus donanmasına saldırması

öncelikle aşağıdakilerden hangisine yol açmıştır?

- A) İngilizlerin Kıbrıs'ı ilhak etmesine
B) Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'na girmesine
C) Osmanlı halifesinin cihat çağrısının beklenen etkiyi gösterememesine
D) İtilaf Devletleri grubunun yanında savaşa girmesine
E) İtilaf Devletleri'nin Rusya'ya yardım için Çanakkale cephesini açmasına

arkadaş

5. - İttihatçıların Kafkasları ele geçirerek Orta Asya'daki Türkleri birleştirmek istemesi,
- Hazar Denizi'nin doğusundan hareket ederek İngiltere denetimindeki Hindistan'a saldırmak düşüncesi
- Almanların Bakü petrollerini ele geçirmesi için Osmanlı'yı kışkırtması

I. Dünya Savaşı sırasında Osmanlı Devleti'nin aşağıdaki hangi cepheyi açmasına neden olmuştur?

- A) Kanal B) Suriye-Filistin
C) Kafkas D) Çanakkale
E) Hicaz

6. Osmanlı Devleti'nin Kanal Cephesi'ni açmasında,

- I. Mısır'ı İngilizlerden geri almak,
II. İngiltere'nin, Hindistan, Avustralya ve Yeni Zelanda ile bağlantısını kesmek,
III. Orta Asya Türklerini bir bayrak altında toplamak

amaçlarının hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

7. Rusya'nın, Trablusgarp Savaşı devam ederken Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki topraklarını Balkan devletleri arasında paylaşması ve bu devletlerin Osmanlı Devleti'nin aşağıdaki bölgelerden hangisinde ıslahat yapılmasını istemelerinin reddedilmesi, Balkan devletlerinin Osmanlı Devleti'ne savaş ilan etmelerine yol açmıştır?

- A) Bulgaristan B) Galiciya
C) Girit D) Kilikya
E) Makedonya

8. 1915-1916 yıllarında İtilaf Devletleri ile Osmanlı Devleti arasında Çanakkale'de yapılan deniz ve kara savaşlarında İtilaf Devletleri'nin,

- I. Almanya'nın müttefiklerinden birini savaş dışı bırakarak İttifak Devletleri'ni zayıflatmak,
II. İstanbul ve Çanakkale boğazlarının kontrolünü ele geçirerek Osmanlı İmparatorluğu'nun başkenti İstanbul'u almak,
III. ekonomik durumu bozuk Çarlık Rusyası'na ekonomik ve askerî yardım yaparak Rusya'nın savaş gücünü arttırmak

amaçlarından hangilerini hedefledikleri savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

9. İngilizlerin Irak'a asker çıkarmasının,

- I. Abadan ve Musul petrollerini ele geçirmek,
II. Rusya'yla birleşerek Osmanlıların İran'a girip Hindistan'ı tehdit etmesini önlemek,
III. Osmanlıların cihat çağrısının Araplar üzerinde etkili olmasını önlemek

amaçlarından hangilerine yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

10. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı İmparatorluğu'nun I. Dünya Savaşı'ndan önce kaybettiği topraklar arasında yer almaz?

- A) Girit B) Filistin
C) Kıbrıs D) Trablusgarp
E) Bosna-Hersek

En Uzun Yüzyıl
(1800-1922)

KONU TARAMA

1. I. Dünya Savaşı içinde ayrı bir özelliği olan Çanakkale Cephesi savaşlarının nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Karadeniz'e çıkarak Kızıldordu'ya karşı savaşan Çarlık yanlılarına yardım etmek
B) Boğazlar yoluyla Rusya'ya yardım etmek
C) Henüz savaşa girmemiş olan Balkan devletlerinin İttifak Grubu'nun yanında savaşa girmesini önlemek
D) İstanbul ve Boğazları ele geçirerek Osmanlı Devleti'ni savaş dışı bırakmak
E) Ekonomik bakımdan sıkıntıda olan Rusya'ya yardım ederek Avrupa'nın doğusunda Almanya'ya karşı direnişi artırmak

2. I. Dünya Savaşı'nın başında tarafsızlığını ilan eden Amerika Birleşik Devletleri'nin İtilaf Devletleri'nin yanında I. Dünya Savaşı'na girmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Almanya ve Avusturya-Macaristan topraklarında yaşayan ABD vatandaşlarının tutuklanmaları
B) Denizaltı savaşına giren Almanya'nın sivil ABD ticaret gemilerini batırması
C) Bulgaristan'ın savaştan çekilmesi üzerine Almanya'nın savaşta güç kaybetmeye başlaması
D) Gücünü gittikçe artıran İngiltere'nin dünya liderliğine son verme arzusu
E) Rusya'da yönetimi ele geçiren Bolşeviklerin Avrupa'daki ABD çıkarlarını tehdit etmesi

3. Aşağıdakilerden hangisi I. Dünya Savaşı sırasında Almanya'nın I. Osmanlı Devleti'nin kendi yanında girmesini istemesinin nedenleri arasında yer almaz?

- A) Osmanlı ülkesinin stratejik ve jeopolitik konumundan yararlanmak
B) Savaşı geniş alanlara yaymak ve üzerindeki savaş yükünü hafifletmek
C) Yakın Doğu ve Ön Asya petrol bölgelerinde denetim kurmak
D) Osmanlıların halife unvanından yararlanarak İtilaf Devletleri'nin sömürgeleri olan Müslüman ülkeleri ayaklandırmak
E) Osmanlıların Orta Asya Türkleri ile birleşerek Turancılık düşüncesini gerçekleştirmesini sağlamak

4. I. İtalya ve Almanya'nın diğer Avrupa devletleriyle sömürge yarışına girmeleri
II. Sömürgeciliğin yerini manda ve himayeye bırakması
III. Faşizm ve Nazizm gibi demokratik olmayan totaliter sistemlerin ortaya çıkması
IV. Fransa'nın Almanlara kaptırdığı Alsas Loren bölgesini geri almak istemesi

Yukarıdakilerden hangileri I. Dünya Savaşı'nın nedenleri arasında değildir?

- A) I ve III B) II ve IV C) II ve III
D) I ve IV E) I ve II

5. Aşağıdakilerden hangisi I. Dünya Savaşı'nın sonuçları arasında yer almaz?

- A) Avrupa'da Yugoslavya, Polonya, Çekoslovakya gibi yeni devletlerin kurulması
- B) Osmanlı ve Avusturya-Macaristan imparatorluklarının parçalanması
- C) Yenilen devletlerle Çarlık Rusyası'nın yönetim sistemlerinde önemli değişiklikler olması
- D) Yenilen devletlerin imzaladığı ağır antlaşmaların İkinci Dünya Savaşı'nın çıkmasına ortam hazırlaması
- E) Osmanlı Devleti'nde Osmanlıcılık anlayışının uygulama olanağının kalmadığının ortaya çıkması

6. I. Dünya Savaşı'nda İtilaf Devletleri karşısında yenilgiye uğrayan İttifak Devletlerince imzalanan barış antlaşmaları ile imzalayan devletler, aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

- A) Mondros – Osmanlı İmparatorluğu
- B) Saint Germain – Avusturya
- C) Triyanon – Macaristan
- D) Nöyyi – Bulgaristan
- E) Versay – Almanya

7. XIX. yüzyıl ve XX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde yaşayan Slav topluluklar ayaklanarak bağımsızlıklarını kazanmışlar ve Rusya'nın Slavlar üzerindeki etkinliği artmıştır. Bu durum sınırları içinde milyonlarca Slav yaşayan aşağıdaki hangi devletin kendi geleceğinden endişe duymasına neden olmuştur?

- A) İngiltere
- B) Prusya
- C) Avusturya-Macaristan
- D) Bulgaristan
- E) Sırbistan

8. I. Dünya Savaşı'nın başlamasına yol açan olay Avusturya-Macaristan Arşidükü Ferdinand ve eşinin Saraybosna'da bir Sırp milliyetçisi tarafından öldürülmesidir.

Avusturya-Macaristan bu olaydan hangi devleti sorumlu tutarak önce ultimatö vermiş daha sonra da savaş ilan etmiştir?

- A) Rusya
- B) İngiltere
- C) Romanya
- D) Sırbistan
- E) Arnavutluk

9. 1876'da padişah olan ve tahtta en uzun kalan hükümdarlar arasında yer alan II. Abdülhamit aşağıdaki hangi olay sonrasında tahttan indirilmiştir?

- A) II. Meşrutiyetin ilanı
- B) Çırağan Olayı
- C) Kanunuesasi'nin ilanı
- D) 31 Mart Olayı
- E) Babıali Baskını

10. Aşağıdakilerden hangisi Çanakkale Savaşları'nın sonuçlarıyla ilgili değildir?

- A) İstanbul ve Boğazların işgali önlenmiştir.
- B) Turancılık politikasını uygulama olanağının kalmadığı anlaşıldı.
- C) İtilaf Devletleri, Çarlık Rusyası'na istedikleri yardımı yapamadı.
- D) Osmanlı Devleti ile İtilaf Devletleri askerlerinden yarım milyona yakın insan öldü.
- E) İngiliz ve Fransız donanmaları büyük kayıplara uğradı.

En Uzun Yüzyıl
(1800-1922)

KONU TARAMA

1. Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda yenilgisini hazırlayan nedenlerden birisi de sınırları içinde yer alan çeşitli milletlerin etkin biçimde Osmanlı Devleti ile savaşan devletlerin yanında yer almasıdır.

Özellikle Arapların İngilizlerin savaştan sonra kendilerine bağımsızlık sözü verilmesine inanarak Osmanlı ordularına karşı savaşmaları aşağıdaki hangi düşünce akımının önemini kaybettiğinin göstergesidir?

- A) Osmanlıcılık
- B) Panturanizm
- C) Panislamizm (ümmeçilik)
- D) Ademi Merkeziyetçilik
- E) Batıcılık

2. Avusturya-Macaristan ile Sırbistan arasında başlayan ve kısa sürede Avrupa dışına taşarak dünya savaşına dönüşen Birinci Dünya Savaşı ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) Almanya, Osmanlıların halifelik ünvanından beklediğini bulamamıştır.
- B) Savaşın sonunda en kârlı çıkan devlet İtalya'dır.
- C) İttifak Devletleri arasında yer alan İtalya, taraf değiştirerek İtilaf Devletleri'nin yanında yer almıştır.
- D) Rusya rejim değişikliği nedeniyle savaştan çekilmiştir.
- E) İttifak Devletleri içinde ilk ateşkes isteyen devlet Bulgaristan'dır.

3. Almanya'nın savaşı kazanacağını ve kaybedilen toprakların geri alınacağını düşünen Osmanlı yönetiminin Almanya'nın da içinde bulunduğu İttifak Devletlerinin yanında savaşa katılmasının,

- I. savaşın Avrupa kıtasının dışına çıkarak geniş bir alana yayılması,
- II. mevcut cepheler genişlerken yeni cephelerin açılması,
- III. İtilaf Devletleri'nin özellikle de Rusya'nın işinin zorlaşması

durumlarından hangilerini ortaya çıkardığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

4. XIX. yüzyıl sonlarına doğru büyüyen ekonomisinin ve artan nüfusunun gereksinimlerini karşılayacak sömürgeler bulmak için dünyaya açılmaya çalışan bu nedenle de birçok yerde İngiltere olmak üzere diğer emperyalist devletlerle karşı karşıya gelmeye başlayan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Almanya
- B) İtalya
- C) Rusya
- D) Bulgaristan
- E) Avusturya-Macaristan

5. Birinci Dünya Savaşı başladığında tarafsız kalacağını açıklayan ve kapitülasyonları tek tarafı olarak kaldıran Osmanlı İmparatorluğu'nun, I. Dünya Savaşı'na fiilen katılmasına yol açan olay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı vatandaşı olan Ermenilerin girdikleri köy ve kasabalarda Müslümanları katletmesi
- B) İngiltere'nin 1878'te yerleştiği Kıbrıs adasını topraklarına kattığını ilan etmesi
- C) Bulgaristan'ın savaşa girmesiyle Alman yardımlarının Osmanlı Devleti'ne doğrudan ulaşması
- D) Karadeniz'e açılan Goben ve Breslav adlı savaş gemilerinin Rus limanlarını bombalaması
- E) Osmanlı ekonomisini düzeltmek için Düyun-u umumiye İdaresi'nin kurulması

6. I. İslam toplumlarının teknolojik ve kültürel seviyelerinin çağının gerisinde bulunuşu ve sömürgecilerin bunu iyi değerlendirmeleri
- II. Emperyalist devletlerin İslam dinini iyi inceleyip kendi çıkarlarına uygun olarak kullanmaları

İttifak Devletleri'nin aşağıdakilerden hangisinden beklenen sonucu alamamalarına yol açmıştır?

- A) Osmanlı padişahının halifelik unvanının Müslümanlar üzerindeki etkisinden
- B) Rusya'da yaşayan Türklerin Turancılık politikasının etkisiyle ayaklanmalarından
- C) Kıta Avrupası'nda yaşanan Almanya-Fransa rekabetinin Fransa'yı ikinci plana düşürmesinden
- D) İngilizlerin Mısır'ı işgaliyle başlayan İngiltere ile Fransa rekabetinin çatışmaya dönüşmesinden
- E) İttihat ve Terakki Partisi ile Hürriyet ve İtilaf Partisi arasında rekabetin olmasından

7. I. Galiçya
II. Kanal
III. Yemen
IV. Makedonya

Osmanlı kuvvetlerinin müttefiklerine yardım etmek amacıyla savaştığı cepheler yukarıdakilerden hangileridir?

- A) I ve III B) II ve IV C) I ve II
D) I ve IV E) II ve III

8. I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı İmparatorluğu'nun katıldığı cepheler ile savaştığı devletler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmemiştir?

- A) Kafkasya Cephesi-Rusya
B) Suriye-Filistin Cephesi-İngiltere
C) Irak Cephesi-İngiltere
D) Hicaz-Yemen Cephesi-İngiltere ve Araplar
E) Galiçya Cephesi-İngiltere ve Anzaklar

arkadaş

9. Aşağıdakilerden hangisi Çanakkale Savaşları ile ilgili olarak söylenemez?

- A) Dünya tarihinde en yüksek kaybın yaşandığı savaşlardan biridir.
- B) İngiltere'nin Ortadoğu'daki varlığı ve etkinliği sona ermiştir.
- C) Osmanlı ordusunun savaş gücü ve başarısı I. Dünya Savaşı'nın uzamasına neden olmuştur.
- D) Osmanlı Devleti'nin başkenti İstanbul ile Boğazlar mutlak bir istiladan kurtulmuştur.
- E) Müttefiklerinden yardım alamayan Rusya'da Bolşevik ihtilali olmuş ve Çarlık Rusyası yıkılmıştır.

10. İngilizlerin I. Dünya Savaşı'nda,

- Kuzeye doğru ilerleyerek Ruslarla birleşmek ve Anadolu'yu çember içine almak
- Osmanlı ordusunun İran'a girmesini ve Hindistan'ı tehdit etmesini önlemek

amacıyla Osmanlı Devleti'ne karşı açtığı cephe aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kanal B) Irak C) Çanakkale
D) Makedonya E) Filistin

11. Bulgaristan'ın Birinci Dünya Savaşı sırasında Osmanlı Devleti'nin yer aldığı İttifak Devletlerinin yanında savaşa girmesinin Osmanlı Devleti'ne sağladığı yarar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sırbistan'ın Osmanlı Devleti'ne yönelik saldırılarının önlenmesi
- B) Osmanlıların Balkan topraklarında çıkan ayaklanmaların engellenmesi
- C) Alman askerî yardımlarının Osmanlı Devleti'ne kolayca ulaştırılmasına olanak sağlama
- D) Rusya'nın yıkıcı ve kışkırtıcı propagandalarının sona ermesi
- E) Çarlık Rusya'sı ile Sırbistan bağlantısını kesmesi

**En Uzun Yüzyıl
(1800-1922)**

KARMA TEST

1. Aşağıdakilerden hangisi I. Dünya Savaşı'ndan sonra ortaya çıkan gelişmeler arasında yer almaz?

- A) Savaşın en kârlı İngiltere çıktı ve Avrupa'nın en güçlü devleti oldu.
- B) Avrupa ve Asya'da devletler arası dengeler bozuldu, yeni devletler kuruldu.
- C) Sömürgecilik anlayışı sona erdi.
- D) Osmanlı Devleti parçalandı, Hristiyan azınlıklardan sonra Müslüman Araplar da bağımsızlıklarını ilan ettiler.
- E) Dünya barışını sağlamak için merkezi Cenevre'de bulunan Milletler Cemiyeti (Cemiyet-i Akvam) kuruldu.

2. Aşağıdakilerden hangisi I. Dünya Savaşı'nın nedenleri arasında yer almaz?

- A) Sanayisi gelişmiş emperyalist devletlerin hammadde ve sömürge arayışı
- B) Siyasi birliklerini geç tamamlayan Almanya ve İtalya'nın Avrupa'da siyasi dengeleri değiştirmesi
- C) Fransızların Alsas-Loren bölgesini Almanlardan geri almak istemesi
- D) Avusturya-Macaristan ile Rusya arasında Balkanlara egemen olma konusunda siyasi çekişme yaşanması
- E) Rusya'da çıkan Bolşevik İhtilali sonucu Ermenistan, Gürcistan ve Azerbaycan'ın bağımsız olması

3. Osmanlı İmparatorluğu'nda meydana gelen aşağıdaki ayaklanmalardan hangisi Fransız Devrimi'nin yaydığı milliyetçilik akımının etkisiyle çıkan ayaklanmalar arasında yer almaz?

- A) Sırp İsyanı B) Mısır İsyanı
C) Yunan İsyanı D) Eflâk İsyanı
E) Bulgar İsyanı

4. XIX. yüzyılın ortalarından itibaren,

- I. Osmanlı Devleti'nin Avrupa mallarının istilasına uğraması; Osmanlı Devleti'nin dışarıya hammadde satan ve dışarıdan mamul mal alan bir ülke haline gelmesi
- II. Osmanlı Devleti'nde küçük atölyelerin kapanması sonucu işsizliğin artması, dış ticaret dengesinin bozulması
- III. Osmanlı ekonomisinin Avrupa ekonomisinin uydusu haline gelmesi
- aşağıdakilerden hangisinin sonucudur?**
- A) Genel Borçlar İdaresi (Düyunumumiye)'nin kurulmasının
- B) 1862 yılında İslah-ı Sanayi Komisyonu'nun oluşturulmasının
- C) Süveyş Kanalı'nın açılmasıyla Akdeniz'in tekrar önem kazanmasının
- D) İngiltere ile yapılan Baltalimanı Ticaret Sözleşmesi'nin
- E) Milliyetçilik akımının ülkedeki gayrimüslimler arasında hızla yayılmasının

5. Sokullu Mehmet Paşa'nın ölümüyle Osmanlı Devleti'nin Duraklama Dönemi'ne girdiği genel kabul gören bir durumdur. XVII. yüzyıldan itibaren başlayan ıslahat ve yeniden yapılanma hareketleri ile XIX. yüzyılda girişilen "demokratikleşme" çabaları önemsenip, yöneticiler tarafından desteklenmişse de yüzeysel olmaktan öteye gidememiş ve kalıcı etkiler yapamamıştır.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Islahatların tepeden yapılması sonucu halkın bu hareketlere katılmaması
- B) Sanayileşmiş Avrupalı devletlere tanınan ayrıcalıklar
- C) Divanîhümayun'un devlette gücünü ve yetkisini sürdürmesi
- D) Uygulanan toprak sisteminin feodal yapıyı güçlendirmesi
- E) Komşu devletlerle uzun ve yıkıcı savaşların yapılması

arkadaş

1. C 2. B 3. E 4. A 5. D 6. A 7. D 8. E 9. B 10. B 11. C

6. Osmanlı Hariciye Nazırı Mustafa Reşit Paşa, Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın ayaklanmasını bastırmak için İngilizlerden yardım istedi. Bu yardıma karşılık olarak İngilizlere ticari bakımdan büyük ayrıcalıklar veren kapitülasyon sistemini sağlamlaştıran bir antlaşma imzalandı.

Bu antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) El Arış Mukavelesi
B) Paris Antlaşması
C) Baltalimanı Sözleşmesi
D) Hünkâr İskeleyi Antlaşması
E) Berlin Antlaşması

7. Osmanlı İmparatorluğu XIX. yüzyılda,

- I. Kıbrıs,
II. Mısır,
III. Tunus

hangilerini İngiltere'ye bırakmak zorunda kalmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

8. XIX. yüzyıl ıslahat çalışmalarının istenen sonucu vermemesinde,

- I. yapılan ıslahatları yürütecek ve destekleyecek kurumların olmayışı,
II. yeniliklere halkın katılımının sağlanamaması,
III. yeniliklerin keyfi olması nedeniyle aydınlar tarafından tepkiyle karşılanması

durumlarından hangileri neden olmuştur?

- A) Yalnız II B) II ve III C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

9. Osmanlı Devleti'nin XIX. yüzyıldaki durumu ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) Osmanlı Devleti ilk borç parayı Kırım Savaşı sırasında Abdülmecit zamanında İngiltere'den aldı.
B) Memurların merkezden atanarak maaşa bağlamasına Abdülaziz döneminde başlandı.
C) Osmanlı Devleti ilk kez Paris Antlaşması'yla Avrupa devletler hukukundan yararlanmaya başladı.
D) Osmanlı vatandaşlarının yönetime katılması I. Meşrutiyet döneminde gerçekleşti.
E) Mecelle, I. Meşrutiyet döneminde uygulanmaya başlandı.

10. XIX. yüzyılda,

- I. II. Mahmut'un Müslümanlar ile gayrimüslim vatandaşlar arasında tek farkın yalnız ibadet olduğunu söylemesi.
II. Tanzimat Fermanı'nda Osmanlı topraklarında yaşayan Müslümanlar ile birlikte gayrimüslim halkın ırz, namus, can, mal güvenliği devletin denetimi altına alınması
III. Islahat Fermanı ile ırk ve din farkı gözetilmeksizin herkesin devlet memurluklarına, okul ve askerî hizmetlere girebileceğinin kabul edilmesi

aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Avrupalı devletlerin, Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karıştığı
B) Rusya'nın uyguladığı Panslavist politikanın Osmanlı vatandaşlarını etkilediğinin
C) Müslümanların Hristiyanlara oranla eğitim düzeyinin daha yüksek olduğunun
D) Osmanlı Devleti'nin vatandaşları arasında temel eşitlik düşüncesini sağlamaya çalıştığı
E) Müslüman olmayanların dinsel inanışlarını yerine getirmekte zorlandıklarının

En Uzun Yüzyıl
(1800-1922)

KARMA TEST

2

1. İngiltere,

- XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'ni Rusya'ya karşı destekleyerek Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü korumaya çaba harcamış,
- XX. yüzyıl başlarında Rusya ile yaptığı Reval görüşmesinden sonra bu politikasından vazgeçmiştir.

İngiltere'nin XIX. ve XX. yüzyıllarda izlediği bu politikalarla ulaşmak istediği amaç, aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Balkanlarda yaşayan azınlıkların bağımsızlıklarını sağlamak
B) Doğu Akdeniz'deki İngiliz çıkarlarını güvence altına almak
C) Çarlık Rusyası'nın Osmanlılar üzerindeki isteklerini engellemek
D) Osmanlıların yenilik çalışmalarının başarılı olmasını sağlamak
E) Osmanlı Devleti ile Alman İmparatorluğu'nun yakınlaşmasını önlemek

2. Osmanlı İmparatorluğu'nda XIX. yüzyılda yönetim başta olmak üzere devletin tüm alanlarında yenileşme çalışmalarına gidilmiştir. Bu kadar geniş çaplı yenileşme çalışmalarına gidilmesi zorunlu kılan nedenler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Osmanlı Devleti'nin savaşlardaki yenilgilerinin önüne geçerek yıkılmasını engellemek
B) Batılı devletlerin azınlık hakları gerekçesiyle devletin içişlerine karışmasını önlemek
C) Müslüman ve gayrimüslim vatandaşlar arasındaki ayrımı yok etmek
D) Osmanlı Devleti'nden alacağı olan devletlerin Düyunuümumiye İdaresi'ni kurmalarını engellemek
E) Osmanlı vatandaşlarını fark gözetmeksizin kaynaştırarak bir Osmanlı toplumu yaratmak

3. Avrupalı devletler XVII. yüzyılın sonlarından itibaren güç kaybeden Osmanlı Devleti'nin iç işlerine sürekli olarak müdahale etmeye başlamışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin yönetimine kolayca müdahale etmelerini kolaylaştıran en önemli nedendir?

- A) Balkanlarda yaşayan azınlıkların dinsel özerkliğe sahip olmamaları
B) Batı karşısında kendisini yenileyememiş Osmanlı ordusunun savaşlardaki başarısızlığı
C) Osmanlı Devleti nüfusunun çoğunluğunun gayrimüslimlerden oluşması
D) Kanunuesasi'nin yayınlanarak meşrutiyet sistemine geçilmesi
E) Devletin siyasal ve ekonomik durumunda görülen bozukluklar

4. Osmanlı İmparatorluğu'nun XIX. yüzyılda imzaladığı,

- I. Edirne (1829) Antlaşması ile özerklik,
II. Berlin (1878) Antlaşması ile bağımsızlık kazanan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sırbistan B) Yunanistan
C) Karadağ D) Bulgaristan
E) Arnavutluk

5. Aşağıdaki verilen eşleştirmelerden hangisi doğru olarak verilmemiştir?

- A) Gülhane Hattı Hümayunu Vergilerin herkesin gelirine göre düzenli bir şekilde alınması
- B) Islahat Fermanı Azınlıkların il genel meclislerine üye olabilmelerini sağlaması
- C) II. Mahmut Divanihümayun kaldırılarak bakanlıkların kurulması
- D) II. Abdülhamit Kanunuesasi olarak bilinen Türk tarihinin ilk anayasasının hazırlanması
- E) II. Meşrutiyet Bağdat-Berlin demir yolunun yapımına başlanması

6. Osmanlı Devleti'nin XIX. yüzyılda,

- I. Avusturya,
II. İngiltere,
III. Fransa

devletlerinden hangileriyle savaştığı söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I ve II

7. Osmanlı Devleti'nin XIX. yüzyılda yaptığı,

- I. 1840 Londra
II. 1856 Paris
III. 1878 Berlin

antlaşmalarından hangileri birden fazla devletle imzalanmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III
D) I ve III E) I, II ve III

8. II. Abdülhamit'in Mebusan Meclisini kapatması ve Kanuniesasi'yi yürürlükten kaldırmasına tepki göstererek Avrupa'ya giden Ali Suavi, Namık Kemal, Ziya Paşa ve Agâh Efendi gittikleri ülkelerde çıkarttıkları gazetelerle istibdat rejimini eleştirdiler.

Aşağıdakilerden hangisi muhalif Osmanlı aydınlarınca bu süreçte çıkarılan gazetelerden biri değildir?

- A) Muhbir B) Ulum C) Hürriyet
D) İttihat E) Ceride-i havadis

9. Osmanlı Devleti'nde başlatılan yenileşme (ıslahat) hareketlerinde,

- I. XVII. yüzyılda devlet otoritesinin sağlanmaya çalışılması
II. XVIII. yüzyılda Avrupa'nın bilim ve tekniğini alarak Batılılaşma çabaları
III. XIX. yüzyılda yapılmaya çalışılan "yönetimde demokratikleşme" mücadelesi

yüzeysel olmaktan öteye gidememiş ve kalıcı etkiler yapamamıştır.

Bunun nedeni aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Ayrıcalıklarını kaybetmekten korkan Avrupalıların engellemeleri
B) Eğitim sisteminin yenilikleri destekleyecek insanları yetiştirememesi
C) Islahatların Osmanlı vatandaşlarına mal edilememesi
D) İltizam sistemi ile ortaya çıkan âyanların olumsuz etkileri
E) Uzun süren ve yenilgilerle sonuçlanan savaşların olumsuz etki yaratması

En Uzun Yüzyıl
(1800-1922)

KARMA TEST

1. İtalyanlar, Trablusgarp Savaşı'nda kıyıda iç kesimlere ilerleyemeyince Çanakkale istihkâmlarını bombaladılar ve On İki Ada'yı işgal ettiler.

İtalyanlar bununla,

- I. Osmanlı Devleti'ni barışa zorlama,
II. Osmanlı Devleti'nin Trablusgarp'a denizden yardım göndermesini önleme,
III. Balkan uluslarını Osmanlı Devleti'ne karşı ayaklandırma

amaçlarından hangilerini hedeflediği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

2. I. Namık Kemal Osmanlıcılık
II. Mehmet Akif İslamcılık
III. Ziya Gökalp Türkçülük
IV. Tevfik Fikret Batıcılık
V. Ömer Seyfettin Osmanlıcılık

Yukarıda verilen şair ve düşünürlerin temsilcilikleri oldukları düşünce akımlarından hangisiyle eşleştirme yanlış verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'nda Kafkasya Cephesi'nde, Kanal Cephesi'nde ise savaşımıştır.

Yukarıdaki cümledeki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Ermeniler – Araplar
B) Ruslar – İngilizler
C) Ruslar – Fransızlar
D) Ermeniler – Ruslar
E) İngilizler – Fransızlar

4. II. Mahmut döneminde,

- I. müsadere uygulamasına son verilmesi,
II. ilköğretimin zorunlu hale getirilmesi,
III. Divanihümayun'un kaldırılarak nazırlıklar kurulması

gelişmelerinin eğitim, yönetim ve kişi hakları alanlarıyla ilişkisi aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Eğitim	Yönetim	Kişi Hakları
A)	I	II	III
B)	I	III	II
C)	II	I	III
D)	II	III	I
E)	III	II	I

5. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde meydana gelen aşağıdaki gelişmelerden hangisi, egemenlik anlayışının değiştiğine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) İstanbul ve taşrada kız çocukları için okullar açılması
B) 1869 yılında Terakkiimuhadderat (Kadınların Yükselişi) adlı ilk kadın dergisinin yayımlanması
C) Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesi
D) Meşrutiyetin ilan edilmesi
E) İlk kez Avrupa'ya öğrenci gönderilmesi

arkadaş

arkadaş

6. 1856 Paris Antlaşması'nın aşağıdaki maddelerinden hangisi İngiltere ve Fransa'nın Akdeniz'deki çıkarlarını korumaya yöneliktir?

- A) Rusya, Karadeniz kıyılarında tersane ve donanma bulundurmaz
- B) Osmanlı Devleti, Avrupa devleti sayılacak
- C) Karadeniz, tüm devletlerin ticaret gemilerine açık olacak
- D) Osmanlı Devleti, Hristiyan halk lehine ıslahatlar yapacak
- E) Osmanlı Devleti, Eflâk ve Boğdan'a ayrıcalıklar tanıyacak

7. Osmanlı Devleti'nde meydana gelen aşağıdaki gelişmelerden hangisinde Fransız İhtilali'nin getirdiği düşüncelerin etkili olduğu savunulamaz?

- A) Sırp ayaklanmasının çıkması
- B) Mehmet Ali Paşa'nın ayaklanması
- C) Yunanistan'ın bağımsız olması
- D) Kanunuesasi'nin ilan edilmesi
- E) Mebusan Meclisi'nin açılması

8. 1856 yılında ilan edilen Islahat Fermanı ile gayrimüslimlere,

- I. devlet memuru olabilme,
- II. kendi okul ve hastanelerini açabilme,
- III. belediye ve il meclislerine üye olabilme hakları tanınmıştır.

Bu hakların hangilerinin Osmanlılık düşüncesi-ne uygun olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) I, II ve III

9. XIX. yüzyılda,

- I. Rusya'nın sıcak denizlere inme politikasını sürdürmesi
- II. Süveyş Kanalı'nın açılması,
- III. Orta Doğu'nun hammadde kaynaklarının ortaya çıkması

durumlarından hangilerinin Osmanlı Devleti'nin parçalanmasını hızlandırdığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
- D) II ve III E) I, II ve III

10. XIX. yüzyıl sonları ve XX. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti'nin genel nüfusu azalırken ülke sınırları içindeki Türk nüfusta önemli bir artış gözlenmektedir.

Bu duruma,

- I. Osmanlı Devleti'nin büyük toprak kayıpları yaşaması,
- II. Balkanlar ve Kafkaslardan çok sayıda Türk ailenin Anadolu'ya göç etmesi,
- III. köylerden kentlere göçlerin yaşanması

gelişmelerinden hangilerinin neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
- D) I ve III E) I, II ve III

11. Osmanlı Devleti, Kırım Harbi'nden sonra Avrupalı devletlerden aldığı borçları ödeyemeyince, alacaklı devletler Düyunuümumiye İdaresi'ni kurdular. Osmanlı Devleti'nin maden, orman, tütün, tuz, gümrük gibi en önemli gelir kaynaklarına el koydular.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesi değildir?

- A) Osmanlı Devleti'nin ekonomik bağımsızlığını kaybettiğinin
- B) Osmanlı Devleti'nin uluslararası saygınlığının azaldığının
- C) Avrupalı devletlerin Osmanlı ekonomisini kontrolleri altına aldıklarının
- D) Osmanlı Devleti'nin bütçe gelirlerinin azaldığının
- E) Avrupalı devletlerin sanayileşme konusunda Osmanlı Devleti'ne yardım ettiklerinin

En Uzun Yüzyıl
(1800-1922)

KARMA TEST

1. XX. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti'nde,

- I. Girit parlamentosunun Yunanistan'a katılma kararı alması,
- II. Bulgarların bağımsız bir devlet kurmaları,
- III. Arapların, İngilizlerle işbirliği yapması

gelişmelerinden hangileri Osmanlılık düşüncesinin etkisini kaybettiğine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
- D) II ve III E) I, II ve III

2. Osmanlı Devleti'nin;

- I. öşür,
- II. haraç ve cizye,
- III. gümrük vergileri

gelir kaynaklarından hangilerinin XIX. yüzyılda önemli ölçüde azaldığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
- D) II ve III E) I, II ve III

3. Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda meydana gelen,

- I. Düyunuümumiye İdaresi'nin kurulması,
- II. Avrupalı devletlerden borç para alınması,
- III. Dömeke Meydan Savaşı'nda Yunan ordusunun yenilgiye uğratılması

gelişmeleri, aşağıdakilerden hangisinde verilen sıraya göre gerçekleşmiştir?

- A) I, II, III B) I, III, II C) II, I, III
- D) III, I, II E) II, III, I

4. II. Meşrutiyet Dönemi'nde ortaya çıkan aşağıdaki gelişmelerden hangisi Osmanlı Devleti'nin demokratikleşme sürecine olumlu katkı yaptığı söylenemez?

- A) 31 Mart Olayı'nın meydana gelmesi
- B) Yeni partilerin kurulması
- C) Mebusan Meclisi'nin açılması
- D) Hükûmetin, parlamentoya hesap verir hale gelmesi
- E) Basın yayın özgürlüğünün getirilmesi

5. İnsan hakları düşüncesinin gelişmesinde,

- I. İngiltere'de Magna Carta,
 - II. ABD'de İnsan Hakları Bildirgesi,
 - III. Fransız İhtilali'nden sonra yayınlanan İnsan ve Vatandaş Hakları Bildirisi
- önemli bir yere sahiptir.

Buna göre ulaşılabilecek en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anayasal düzene Yakın Çağ'da geçilmiştir.
- B) İnsan hakları düşüncesinin gelişimine değişik toplumlar katkı yapmıştır.
- C) İnsan hakları düşüncesi ilk olarak İngiltere'de ortaya çıkmıştır.
- D) İnsan hakları düşüncesinin oluşumuna Doğru uygarlıklarının katkısı olmamıştır.
- E) İngilizler demokrasinin öncüsü rolünü oynamışlardır.

1. A 2. E 3. B 4. D 5. D 6. A 7. B 8. E 9. E 10. C 11. E

6. İtalya ve Almanya siyasal birliklerini XIX. yüzyılın sonlarına doğru tamamlamışlar ve hızla sanayileşmişlerdir.

Bu gelişmenin Avrupa'da,

- I. siyasal güç dengelerinin değişmesi
- II. Avrupa devletleri arasında ittifakların oluşması,
- III. sömürgecilik yarışının hızlanması

durumlarından hangilerine neden olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

7. Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda,

- I. Senediittifak'ın yapılması,
- II. İlk kâğıt paranın basılması,
- III. Halkın yönetime katılmaya başlaması
- IV. Mecelle'nin hazırlanması
- V. Düyunuumumiye İdaresi'nin kurulması

gelişmelerinden hangisi kronolojik olarak en son meydana gelmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. I. II. Mahmut Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması
II. Abdülmecit Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesi
III. Abdülaziz İlk defa bir Osmanlı padişahının Avrupa'ya gitmesi
IV. II. Abdülhamit Halkın yönetime katılması
V. V. Mehmet Reşat Kanunuesasi'nin ilan edilmesi

Yukarıda verilen padişahların karşısındaki özelliklerden hangisi doğru olarak verilmemiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Sanayi İnkılabı'nın olumsuz etkilerini gidermek için kurulan Islah-ı Sanayi Komisyonu, esnafın birleşerek şirketleşmesini önermiştir.

Bu öneri öncelikle aşağıdakilerden hangisine yöneliktir?

- A) Sermaye yetersizliğini gidermeye
- B) İstihdamı artırmaya
- C) Esnafın hammadde ihtiyacını karşılamaya
- D) Kapitülasyonları kaldırmaya
- E) Ülkede güven ortamını sağlamaya

10. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisinde I.'de verilenin, II.'ye ortam hazırladığı savunulamaz?

	I.	II.
A)	Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesi	Hukuk devleti anlayışının başlaması
B)	Milliyetçilik ayaklanmalarının yaygınlaşması	Osmanlı sınırlarının daralması
C)	Kırım Savaşı	Avrupa'dan ilk kez borç para alınması
D)	Islahat Fermanı'nın ilanı	Azınlıkların ayaklanmalarının sona ermesi
E)	Kanunuesasi'nin ilanı	Mebusan Meclisi'nin toplanması

11. Balkanlarda Osmanlı Devleti'nden ayrılarak bağımsız olan ilk ve son devletler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	İlk devlet	Son devlet
A)	Sırbistan	Yunanistan
B)	Yunanistan	Arnavutluk
C)	Yunanistan	Bulgaristan
D)	Sırbistan	Romanya
E)	Bulgaristan	Romanya

En Uzun Yüzyıl
(1800-1922)

ETKİNLİKLER

ETKİNLİK – 1

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun kelimelerle tamamlayınız.

1. Osmanlı Devleti'nden bağımsız olmak için ayaklanan ilk topluluk'dır.
2. Sırp, Antlaşması ile ayrıcalık, Antlaşması ile özerklik, Antlaşması ile bağımsızlık kazandılar.
3. Rum ayaklanmasının çıkmasında getirdiği milliyetçilik akımı ve cemiyetinin çalışmaları etkili olmuştur.
4. Osmanlı Devleti, Mısır sorununun çözümünde İngiltere'nin desteğini almak için İngiliz tüccarlara geniş ayrıcalıklar sağlayan imzaladı.
5. II. Mahmut ile arasında imzalanan sözleşmesi ile ilk kez padişahın mutlak otoritesi sınırlandırılmıştır.
6. II. Mahmut, kaldırılan Nizamıcedit Ocağı'nın yerine, Ocağı'nı kurdu. Yeniçeriler bir süre sonra bu ocağın kapatılmasına neden oldular. Bunun üzerine II. Mahmut, Ocağı'nı kurdu.
7. Osmanlı Devleti'nde kanun kuvvetinin, padişahın iradesinin önüne geçmesi ile sağlanmıştır.
8. Osmanlı Devleti ilk dış borçlanmayı Savaşı sırasında'den yapmıştır.
9. 1869 yılında Süveyş Kanalı'nın açılması, limanlarının yeniden önem kazanmasını sağlarken, stratejik önemini de artırmıştır.
10. Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki son toprağı olan, İtalyanlar ile yapılan savaştan sonra Antlaşması'yla elden çıkmıştır.
11. Mustafa Kemal I. Dünya Savaşı'nda sırasıyla , ve cephelelerinde görev yapmıştır.

ETKİNLİK – 2

Aşağıdaki ifadelerden doğru olanın karşısına (D), yanlış olanın karşısına (Y) harfi yazınız.

	Doğru	Yanlış
1. Yeniçeri Ocağı, II. Mahmut zamanında kaldırılmıştır.		
2. Osmanlı Devleti'nden bağımsız olmak için ayaklanan ilk azınlık Rumlardır.		
3. Şark meselesi (Doğu sorunu) deyimi ilk kez Viyana Kongresi'nde ifade edilmiştir.		
4. Mehmet Ali Paşa ayaklanması bir iç sorun olarak başlamış, zamanla uluslararası bir sorun hâline gelmiştir.		
5. Osmanlı Devleti'nde gayrimüslimler, Islahat Fermanı ile devlet memuru olma hakkını elde etmişlerdir.		
6. II. Mahmut, Avrupa'ya giden ilk Osmanlı padişahıdır.		
7. 1876 yılında ilan edilen Kanunuesasi, Türk tarihinin ilk yazılı anayasasıdır.		
8. I. ve II. Meşrutiyet, II. Abdülhamit döneminde ilan edilmiştir.		
9. Osmanlı Devleti ilk dış borçlanmayı Mısır sorunu (Kavalalı Mehmet Ali Paşa ayaklanması) sırasında yapmıştır.		
10. Ziya Gökalp, Mehmet Emin Yurdakul ve Ömer Seyfettin, Türkçülük düşüncesinin önemli temsilcilerindendir.		
11. Osmanlı Devleti'nde ilk resmî gazete Tercümanıahval'dır.		
12. Mustafa Kemal, ilk askerî başarısını Trablusgarp Savaşı'nda İtalyanlara karşı elde etti.		
13. Arnavutluk, I. Balkan Savaşı sonunda bağımsızlığını ilan etti.		
14. Ermeni tehciri, I. Dünya Savaşı sırasında yaşanmıştır.		

ETKİNLİK – 3

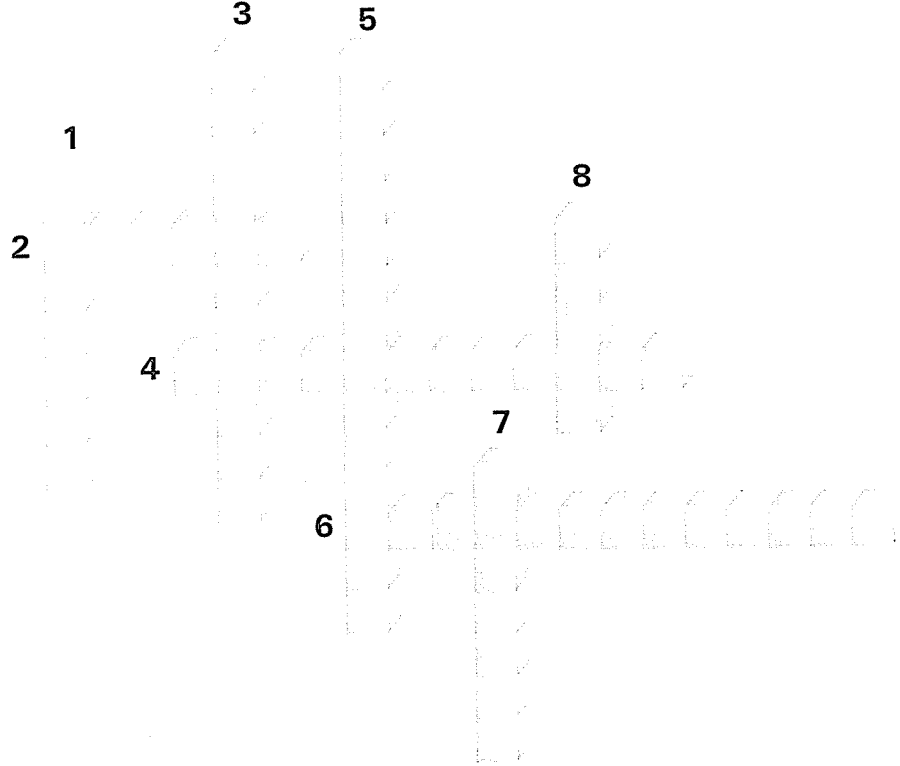
BEN KİMİM?

1. Tanzimat Fermanı'nın ilanına onay verdim. Islahat Fermanı benim zamanımda ilan edildi. Osmanlı ülkesinde İzmir-Turgutlu arasında ilk demir yolu hattını yaptırdım. Ben Kimim?
2. Dönemimde birçok ilke imza attım. Askerî amaçlı nüfus sayımı, ilk resmî gazete, Avrupa'ya öğrenci gönderilmesi, İstanbul'da ilköğretimin zorunlu hale getirilmesi bunlardan bazılarıdır. Ben kimim?
3. Fransızların Mısır'ı işgali üzerine buraya giden gönüllüler arasındaydım. Bir süre sonra Mısır valiliğine atandım. Yeni sulama kanalları yaparak üretimi artırdım. Modern bir donanma ve ordu kurdum. Yunan ayaklanmasının bastırılmasında önemli rol oynadım. Ancak Mısır valiliğine ek olarak istediğim Suriye ve Girit valiliği verilmeyince Osmanlı Devleti'ne ayaklanma ettim. Ben kimim?
4. III. Selim tahttan indirilince onu tekrar tahta geçirmek için İstanbul'a geldim. Ancak III. Selim öldürülünce, şehzade Mahmut'un padişah olmasını sağladım. II. Mahmut'a sadrazamlık yaptım. Âyanlarla, II. Mahmut arasında Senediittifak Sözleşmesi'nin imzalanmasını sağladım. Ben kimim?
5. Avrupa'ya giden ilk Osmanlı padişahıyım. Hazine zor durumda olduğu için en büyük dış borçlanma benim dönemimde yapıldı. Donanmayı sayıca dünyanın en büyük filolarından biri haline getirdim. Beylerbeyi ve Çırağan saraylarını yaptırdım. Ben kimim?

ETKİNLİK – 4

BULMACA

Aşağıdaki soruların cevaplarını kutucuklara yazınız.

1. Başkanlığını Ahmet Cevdet Paşa'nın yaptığı bir komisyon tarafından hazırlanan Osmanlı me-deni kanunu
2. 1828 Osmanlı-Rus Savaşı'ndan sonra imzalanan, Sırların özerklik, Yunanların bağımsızlık kazandığı antlaşma
3. İlk Osmanlı anayasası
4. Devletin dağılmasının ancak ırk, dil ve din ayrımı yapılmaksızın bütün toplulukların yönetime ortak olmasıyla sağlanabileceğini savunan düşünce
5. Türkler tarafından çıkarılan ilk özel gazete
6. Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılmasına verilen isim
7. Yunan ayaklanması sırasında Osmanlı donanmasının yakıldığı yer
8. Çok sayıda Türk temsilciliğine saldırarak birçok diplomatı şehit eden Ermeni terör örgütü

ETKİNLİK – 5

YAZILI SINAVA HAZIRLIK

1. II. Mahmut döneminde yönetim ve askerlik alanında yapılan ıslahatlar nelerdir?

2. Sırların bağımsızlık sürecini yazınız.

3. Rum Ayaklanması'nın nedenleri nelerdir?

4. Mısır Valisi Mehmet Ali Paşa niçin ayaklanma etmiştir?

5. Tanzimat Fermanı'nın önemi nedir?

6. Kırım Savaşı'nın neden ve sonuçları nelerdir?

7. Düyunuumumiye İdaresi nedir? Niçin kurulmuştur?

8. Ermeni sorunu nasıl ortaya çıkmıştır?

9. I. Meşrutiyet'in ilanının amaçlarını belirtiniz.

10. II. Meşrutiyet'in ilanına neden olan gelişmeler nelerdir?

11. 31 Mart Olayı nedir? Sonuçlarını yazınız.

12. Dağılmayı önleme çabalarından Osmanlıcılık ve Türkçülük hakkında bilgi veriniz.

13. Trablusgarp Savaşı'nın neden ve sonuçları nelerdir?

14. Almanya'nın Osmanlı Devleti'ni I. Dünya Savaşı'nda kendi yanında savaşa sokmak istemesi-
nin nedenleri nelerdir?

15. Fransız İhtilali'nin Osmanlı Devleti'ne olumlu ve olumsuz etkilerini yazınız.

16. Mustafa Kemal, I. Dünya Savaşı'nda hangi cephelerde savaşmıştır?

17. İngiltere, XIX. yüzyılın sonlarına kadar Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü savunmuştur. Niçin?

18. Süveyş Kanalı'nın açılmasının Mısır'ın uluslararası ilişkilerdeki konumuna etkisini belirtiniz.

19. Aşağıdaki kavram ve olayları açıklayınız.

- a) Batıcılık
- b) Milletisadık
- c) Restorasyon Dönemi
- d) Vakayihayriye
- e) Meclisimebusan

ETKİNLİK YANITLAR

I. ÜNİTE

BEYLİKTEN DEVLETE (1300-1453)

ETKİNLİK – 1

1. Söğüt, Domaniç
2. Pelekanon
3. Niğbolu, Sultaniiklimirum
4. Fetret Devri, Mehmet Çelebi
5. şehzade, lala
6. Karesioğulları
7. ulufe
8. has, zeamet, tımar
9. âdetiağnam
10. kapan hanı

ETKİNLİK – 2

1. Y	2. D	3. D	4. Y	5. D
6. Y	7. D	8. D	9. Y	10. D
11. D	12. D	13. Y		

ETKİNLİK – 3

1. D	2. F	3. E	4. A	5. B
6. C	7. İ	8. H	9. I	10. J

II. ÜNİTE

DÜNYA GÜCÜ: OSMANLI DEVLETİ (1453-1600)

ETKİNLİK – 1

1. veziriazama
2. seyfiye, ilmiye, kalemiye
3. eyaletler
4. ahilik, lonca
5. skolastik, pozitif
6. Çaldıran, Turnadağ, Dulkadiroğulları
7. 1555, Amasya
8. Don-Volga
9. Kanunname-i Âli Osman
10. endülûjans, aforoz

ETKİNLİK – 2

1. D	2. Y	3. D	4. D	5. Y
6. D	7. Y	8. D	9. Y	10. Y
11. D	12. D	13. Y	14. D	15. D

ETKİNLİK – 3

1. Veziriazam
2. Şeyhülislam
3. Beylerbeyi
4. Kapan emini
5. Subaşı

ETKİNLİK – 4

1. C	2. E	3. G	4. B	5. A
6. F	7. D			

III. ÜNİTE

Arayış Yılları

ETKİNLİK – 1

1. olumsuz, gümrük
2. Celali ayaklanmaları
3. tarımsal, tımarlı asker
4. papa, Kutsal İttifak
5. Avusturya, İran, Celali
6. Girit'in
7. Zıtvatorok, eşit, cesar (imparator)
8. İstanbul, Azak, Karadeniz'e
9. İltizam, mültezim, mukataa
10. Tarhuncu Ahmet Paşa
11. Cülus bahşişi, İstanbul
12. Uyvar, Uyvar

ETKİNLİK – 2

1. D	2. Y	3. D	4. D	5. D
6. Y	7. Y	8. D	9. Y	10. D
11. D	12. Y	13. D	14. D	15. D

ETKİNLİK – 3

1. III. Ahmet
2. Koçi Bey
3. II. Osman
4. IV. Murat
5. Tarhuncu Ahmet Paşa

IV. ÜNİTE

**Avrupa ve Osmanlı Devleti
(XVIII. Yüzyıl)**

ETKİNLİK – 1

1. sürekli
2. Küçük Kaynarca, savaş tazminatı
3. ABD
4. olumsuz
5. Meternik
6. Nizamıcedit
7. Sait Mehmet, İbrahim Müteferrika
8. Patrona Halil
9. Yaş
10. Kabakçı Mustafa
11. Makyavelizm
12. İşçi

ETKİNLİK – 2

1. D	2. D	3. Y	4. D	5. Y
6. D	7. D	8. Y	9. D	10. D
11. D	12. Y			

ETKİNLİK – 3

1. A	2. D	3. F	4. B	5. C
6. D	7. B	8. G	9. F	10. E

V. ÜNİTE

**En Uzun Yüzyıl
(1700-1922)**

ETKİNLİK – 1

1. Sırlar
2. Bükreş – Edirne – Berlin
3. Fransız İhtilali'nin – Etnikieterya
4. Baltalimanı Antlaşması
5. âyanlar – Senediittifak

6. Sekbanıcedit – Eşkinici
7. Tanzimat Fermanı
8. Kırım – İngiltere
9. Akdeniz – Mısır'ın
10. Trablusgarp – Uşi
11. Çanakkale – Doğu (Kafkasya) – Suriye

ETKİNLİK – 2

1. D	2. Y	3. D	4. D	5. D
6. Y	7. D	8. D	9. Y	10. D
11. Y	12. D	13. D	14. D	

ETKİNLİK – 3

1. Abdülmecit
2. II. Mahmut
3. Kavalalı Mehmet Ali Paşa
4. Alemdar Mustafa Paşa
5. Abdülaziz

ETKİNLİK – 4

1. MECELLE
2. EDİRNE
3. KANUNUESASİ
4. OSMANLILIK
5. TERCÜMANIAHVAL
6. VAKAYIHAYRİYE
7. NAVARİN
8. ASALA